Ze znajdującego się obok Rejestru brak numerów : →

5269 (jest osobno niekompl. dus. 140)

- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

REJESTR

Dziennik Praw in 8vo

Z ROKU 1833.

N.D.G.		pagina.
	Dobroczynności z dochodu loteryi na następne lat cztery od r. eta: 1833/4 do 1836/37 summy 48,000 złp. .	
6343.	Pomnożenie dochodu dla kościoła S. Woyciecha o kwotę złotp. 278 gr. 6 rocznie	

Nro 4711 D. G. S.

MY PREZES
I SENATOROWIE

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO i SCI-
SLE NEUTRALNFGO MIASTA KRA-
KOWA I JEGO OKRĘGU.

Trzy Nayjaśnieysze Opiekuńcze Dwory wziąwszy pod głęboką rozwagę uczynione sobie przełożenia w okoliczności znalezioney potrzeby zmienienia niektórych Artykułów Ustawy Konstytucyjney, i w mądrości swey uznawszy koniecznem

poczynienie niektórych popraw, któreby troskliwość Ich o dobro tey krainy zaspakajały, udzielić raczyły jednozgodnie Naywyższe Swoje zatwierdzenie, ułożonemu w tym celu przez Wysoką Kommissyą Reorganizacyjną po naradzeniu się z utworzonym Obywatelskim Komitetem, Projektowi, chcąc mieć aby tak poprawiona Ustawa Konstytucyjna w niezwłoczne wykonanie wprowadzoną była. — Jakoż mając sobie w dniu dzisieyszym rzeczoną Ustawę Konstytucyiną przez Tęż Kommissyą wręczoną, i do wprowadzenia w wykonanie poruczoną, takową tak w texcie francuzkim który za autentyczny uważanym bydź ma, jak w przekładzie na język oyczysty do wiadomości powszechney Obywateli i Mieszkańców W. M. Krakowa i Jego Okręgu poniżey podajemy, i za obowięzującą od dnia 3go Sierpnia r. b.

ogłaszamy, polecając, aby w Dzienniku Praw zamieszczoną została.—

Działo się w Krakowie na Posiedzeniu Naszem, dnia 29 Lipca r. 1833.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI
Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI

CONSTITUTION

DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE ET DE SON TERRITOIRE.

ART: I.

La ville de Cracovie avec son territoire est declarée à perpétuité cité libre, indépendante et strictement neutre, sous la protection de l'Autriche, de la Prusse, et de la Russie.

ART: 2.

L'état de stricte neutralité de la ville libre de Cracovie et de son territoire, étant fondé sur les traités et sur les rapports de garantie et de protection qui lui sont assurées dans ces traités par les trois Hautes Cours protectrices, il en résulte:

1. Que tout acte public ou clandestin, toute entreprise tendant à intervertir ou à

KONSTYTUCYA
WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

ARTYKUŁ I.

Miasto Kraków wraz z jego Okręgiem uznane jest na wieczne czasy za wolne, niepodległe, i ściśle neutralne pod opieką Austryi, Prus, i Rossyi.

ARTYLUŁ 2.

Gdy stan ścisłej neutralności wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu zasadza się na Traktatach i na stosunkach gwarancyi i opieki, jakie mu przez trzy Wysokie Opiekuńcze Dwory temiż Traktatami zapewnione zostały, wynika stąd:

1. Iż każdy czyn jawny, lub potajemny, każde przedsiewzięcie mające na celu

troubler l'ordre public établi dans les Etats sous la domination de l'un des trois Souverains Protecteurs, et toute participation à des pareilles entreprises ou à des actes de cette nature, est une violation manifeste de cette stricte neutralité première condition de l'existence du pays, et sera par conséquent considérée, poursuivie et punie par les Autorités du pays et d'après la législation en viguéur, comme si son auteur s'était rendu coupable d'un délit politique envers la ville libre de Cracovie.

2. Qu'il ne pourra être accordé dans la ville et sur le territoire de Craçovie aucun asyle ni protection á des déserteurs ou á des gens poursuivis par la loi qui sont transfuges (appartenans

przeistoczenie, lub zamieszanie porządku publicznego, istniejącego w Państwach znajdujących się pod panowaniem jednego z trzech Opiekuńczych Monarchów, tudzież każde uczestnictwo w podobnych przedsięwzięciach lub czynach, jest wyraźnem zgwałceniem téj ścisłej neutralności, stanowiącéj pierwszy istnienia kraju tego warunek, i z tego powodu będzie uważane, ścigane i karane przez Władze krajowe i według Ustaw obowiązujących, jak gdyby sprawca onego stał się winnym przestępstwa politycznego, przeciw wolnemu miastu Krakowu.

2. Iż nie może być dozwolony ani w mieście Krakowie, ani w jego Okręgu przytułek, ani opieka ludziom z pod broni uszłym, lub osobom przez prawo ściganym, będącym zbiegami i należącym

aux pays de l'une ou de l'autre des trois Puissances Protectrices) et que, sur la demande d'extradition qui pourra en être faite par les autorités competentes, de tels individus seront arrêtés et livrés sans délai, sous bonne escorte, aux points de la frontiére fixés à cet effet.

ART: III.

La Religion Catholique Apostolique et Romaine (professée par la plus grande partie des habitans de la ville libre de Cracovie et de son territoire) est maintenue comme religion du pays. Elle sera toujours l'objet des soins particuliers du Gouvernement, sans déroger en rien á la liberté des autres Cultes Chrétiens, qui tous sans exception, pourront être exercés publiquement et librement sous la protection du Gouvernement.

do jednego z trzech Opiekuńczych Dworów, tudzież, iż gdyby stosowne władze zażądały ich wydania, osoby takie powinny być przytrzymane i odstawione bez zwłoki i pod dostateczną strażą na miejsce granicy na ten cel wskazane.

ARTYKUŁ 3.

Religia Katolicka, Apostolska, Rzymska, wyznawana przez największą część Mieszkańców wolnego miasta Krakowa i jego Okręgu, utrzymuje się jako Religia kraju. Będzie ona zawsze przedmiotem szczególniejszej troskliwości Rządu, nie uwłaczając przecież w niczém wolności innych wyznań Chrześciańskich, które wszystkie bez żadnego wyjątku, będą mogły być wyznawanemi wolno i publicznie pod opieką Rządu.

La loi protège les Cultes tolérés, au nombre desquels est compris celui des Israëlites.

ART: IV.

La différence des Cultes Chrétiens n'en établit aucune dans la jouissance des droits civils et politiques.

ART: V.

Les droits actuels des Cultivateurs sont maintenus. Chaque paysan est libre de transporter sa personne et sa propriété, en suivant les formes determinées par la loi. Les rapports des Cultivateurs envers le propriétaire territorial sont établis par une convention tacite ou expresse: l'une et l'autre doit être strictement observée. A l'égard des terres dont la culture lui a été concédée, le cultivateur

Pod opieką prawa zostają także wyznania tolerowane, w których liczbie objęte jest Wyznanie Moyżeszowe.

ARTYKUŁ IV.

Różność wyznań Chrześciańskich nie pociąga za sobą żadnéj różnicy w używaniu praw cywilnych i politycznych.

ARTYKUŁ V.

Prawa teraźniejsze Rolników są utrzymane. Każdemu wieśniakowi wolno jest przenieść osobę równie jak własność swoją, wedle form prawem przepisanych. Stosunki włościanina względem właściciela gruntu, stanowi umowa, bądź domniemana, bądź wyraźna: równie pierwsza jak druga ściśle zachowaną być powinna. Względnie gruntów do uprawy mu użyczonych, uważać włościanina należy, jako

doit être considéré comme un fermier qui paye son bail soit en argent, soit en denrées, soit en services personels. Il est loisible au propriétaire, aussi bien qu'au fermier, de renoncer au contrat tacite et de faire de nouvelles conventions. Chaque cultivateur a la faculté incontéstable de jouir de tous les droits politiques, soit actifs, soit passifs, s'il possède les qualités exigées par la Constitution.

ART. VI.

Devant la loi tous les habitans du pays sont égaux, et tous en sont également protégés sans aucune distinction de classe ou de condition.

La loi protège de même les étrangers qui habitent et habiteront la ville libre de Cracovie et son territoire, à l'exclusion

dzierżawcę opłacającego dzierżawę swoją bądź to pieniędzmi, bądź ziemiopłodami, bądź też posługami osobistemi. Równie właścicielowi jak dzierżawcy, wolno jest zrzec się umowy domniemanéj i zawrzeć nowe układy. Każdy rolnik ma nie zaprzeczoną zdolność używania wszelkich praw cywilnych i politycznych, bądź czynnych (actifs), bądź biernych (passifs), jeżeli posiada kwalifikacye Konstytucyą przepisane.

ARTYKUŁ VI.

W obliczu prawa wszyscy mieszkańcy kraju są równi, i wszyscy zostają pod równą onegoż opieką bez różnicy stanu lub kondycyi.

Prawo opiekuje się także cudzoziemcami, którzy mieszkają i mieszkać będą w wolném mieście Krakowie i jego Okrę-

des déserteurs ou des gens poursuivis par la loi, qui sont transfuges, et sujets de l'une ou de l'autre des trois Hautes Cours Protectrices. Après cinq ans de domicile, avec une conduite irréprochable, et après avoir acquis une propriété, les étrangers obtiendront l'usage des droits politiques, pourvu qu'ils aient les qualités et remplissent les conditions exigées par la Constitution. Les sujets des trois Puissances Protectrices ne pourront cependant être admis à l'exercice de ces droits, dans l'état de Cracovie, avant d'avoir produit un acte d'émancipation ou de permission de leurs Gouvernemens respectifs. Dès qu'ils auront rempli cette condition, le Sénat pourra abréger en leur faveur, le terme de cinq ans de domicile.

Tout habitant jouit de la liberté de s'expatrier.

gu, wyjąwszy ludzi z pod broni uszłych lub od prawa ściganych, którzy są zbiegami i poddanymi jednego z trzech Opiekuńczych Dworów. Po przemieszkanych pięciu latach, przy nienagannem sprawowaniu się i po nabyciu własności, cudzoziemcy będą przypuszczeni do używania praw politycznych, byle tylko posiadali kwalifikacye i dopełnili warunków Konstytucyą przepisanych. Poddani trzech Opiekuńczych Dworów nie będą jednak mogli być przypuszczonymi do używania tych praw w wolnem mieście Krakowie i jego Okręgu, póki nie okażą otrzymanego od właściwego Rządu aktu usamowolnienia lub pozwolenia. Skoro dopełnią tego warunku, Senat będzie mógł skrócić względem nich przeciąg lat pięciu zamieszkania.

Każdemu mieszkańcowi kraju, wolno jest się expatryować.

ART. VII.

Le Gouvernement de la ville libre de Cracovie et de son territoire réside dans un Sénat composé de huit membres appelés Sénatenrs et d'un Président. Le Sénat exerce le pouvoir exécutif dans toute sa plénitude. Toute autorité executive ou administrative ne peut émaner que de lui.

Le droit de prononcer sur le recours en grace de tontes les peines, appartient en partie au Sénat, et en partie á son Président en sa qualité de Chef du Gouvernement.

Sont toutefois exceptés du recours en grace les condamnations prononcées par la Cour suprême, dont il sera fait mention à l'Art. XIX, ainsi que les peines de simple police qui n'excéderaient pas un

ARTYKUŁ VII.

Rząd wolnego miasta Krakowa i jego Okręgu zostaje w Senacie, złożonym z ośmiu członków nazwanych Senatorami i Prezesa. Senat sprawuje w całej zupełności władzę wykonawczą. Wszelka władza wykonawcza lub administracyjna od niego tylko pochodzić może.

Prawo wyrzeczenia względem odwoływania się do łaski od kar wszelkiego rodzaju, służy w części Senatowi, w części Prezesowi onego, jako Naczelnikowi Rządu.

Wyjęte są jednak z pod prawa odwoływania się do łaski, wyroki Sądu najwyższego, o którym poniżej w Artykule XIX mowa, tudzież Policyi prostey, któremi

mois d'emprisonnement ou cent fl: de Pol: d'amende.

Si le Président n'use pas du droit de proposer la grace du coupable, la loi suit son cours. Si au contraire, il fait usage de cette prérogative, la question, si la peine doit être entièrement remise ou non, ou si, et comment elle doit être commuée, sera decidée par la majorité des voix du Sénat.

Le Tribunal compétent sera obligé de donner connaissanc au Président du Sénat, dans le terme de 24 heures, de tout arrêt emportant peine capitale, et il attendra l'ordre du Chef du Gouvernement pour faire exécuter la Sentence.

En cas de maladie, d'absence prolongée au delà d'un mois, ou de mort du Pré-

oznaczona kara jednego miesiąca aresztu lub sta złpol: nie przechodzi.

Jeżeli Prezes nie użyje prawa uczynienia wniosku za ułaskawieniem winowajcy, prawo w tym razie wykonane zostanie. Jezeli przeciwnie użyje téj prerogatywy, natenczas zapytanie, czyli kara ma być w zupełności odpuszczoną, lub też, czyli i w jaki sposób ma być zwolnioną, rozstrzygnioną będzie większością głosów w Senacie.

Trybunał właściwy winien będzie oznajmić Prezesowi Senatu, w przeciągu 24. godzin, o każdym wyroku pociągającym za sobą karę śmierci, i czekać będzie rozkazu Naczelnika Rządu względem wykonania onego.

W przypadku słabości, nieobecności dłuższéj nad miesiąc lub śmierci Prezesa,

sident, le Sénat exerce le droit de faire grace dans toute son étendue.

ART. VIII.

Sept des Sénateurs, ainsi que le Président seront élus par l'Assemblée des Représentans, et un Sénateur sera nommé par le Chapitre parmi ses membres.

Le Président élu par l'Assemblée des Représentans ne pourra entrer en fonctions, avant que les trois Cours Co-Protectrices aient déclaré qu'Elles n'ont pas d'objection à faire contre son élection.

Si dans l'espace de trois mois, au plus tard, à partir du jour de l'élection, l'une ou l'autre des Hautes Cours ne fait aucune déclaration; Son silence sera

Senat wykonywa prawo łaski w całéj o-
nego rozciągłości.

ARTYKUŁ VIII.

Siedmiu Senatorów tudzież Prezes, będą obierani przez Zgromadzenie Reprezentantów, jednego zaś Senatora Kapituła z pomiędzy członków swoich wybierać będzie.

Prezes przez Zgromadzenie Reprezentantów obrany, nie będzie mógł wejść w sprawowanie obowiązków swoich, dopóki trzy Opiekuńcze Dwory nie wyrzekną, iż przeciw wyborowi jego nic nie mają do zarzucenia.

Jeżeliby w przeciągu trzech miesięcy najpóźniéj, licząc od dnia obioru, który z Wysokich Dworów nie nadesłał swego oświadczenia się, milczenie jego będzie u-

considéré comme une adhésion tacite à l'élection.

Si une des trois Cours refuse de reconnaître le Président nouvellement élu, il sera convoqué une Diète extraordinaire, pour procéder à une autre élection, mais alors, le consentement soit tacite soit exprès de deux des Cours Protectrices suffira pour rendre l'élection valable, à moins que le choix ne soit tombé sur le même candidat, et ce consentement ne pourra être différé au delà de *six* semaines. Il en sera de même de toutes les élections suivantes qui pourraient encore devenir nécessaires. Le Sénat choisira en attendant un de ses membres pour remplir *par interim* les fonctions de Président.

La dignité de Président du Sénat ou

ważane za przychylenie się domniemane do nastąpionege wyboru.

Jeżeli który z trzech Dworów nie uzna nowo obranego Prezesa, wtedy zwołanym zostanie Sejm nadzwyczajny, który przystąpi do innego wyboru, a natenczas zezwolenie, bądź wyraźne, bądź domniemane dwóch Opiekuńczych Dworów a które tym razem w przeciągu *sześciu* tygodni nastąpić powinno, będzie dostateczném do uczynienia wyboru ważnym, byleby tenże na tęż samę nie padł osobę. Tym samym sposobem postąpiono będzie względem wszystkich następujących wyborów, któreby potrzebnemi stać się mogły. Tymczasem zaś Senat wybierze jednego z swoich członków do pełnienia *tymczasowie* obowiązków Prezesa.

Dostojność Prezesa Senatu lub Senato-

de Sénateur, est incompatible avec tout autre emploi ou fonction salariée.

Chaque citoyen de la ville libre de Cracovie et de son territoire, possédant les qualités et les conditions préscrites par l'Art. XXI. de la Constitution, peut se présenter comme Candidat, pour la place de Sénateur ou de Président du Sénat devant une députation de la Diète, chargée de la vérification des qualifications. Celle-ci, après avoir fait cette vérification; dressera une liste des Candidats et la remettra au Président de l'Assemblée des Représentans qui, à son tour, la transmettra au Sénat pour être revisée par lui relativement à la qualification des personnes qui se seront présentées. Le Sénat chargé de veiller au maintien inviolable de la Charte, aura le droit d'ex-

ra, nie dozwala pełnienia żadnego innego urzędu lub obowiązku płatnego.

Każdy obywatel wolnego miasta Krakowa i jego Okręgu, posiadający własności i warunki Artyk: XXI. Konstytucyi przepisane, może się podać za Kandydata na urząd Senatora lub Prezesa Senatu do deputacyi Sejmowej, wyznaczonéj do sprawdzania kwalifikacyj. Ta zaś dopełniwszy takowe sprawdzenie, ułoży listę Kandydatów i wręczy ją Prezydującemu w Zgromadzeniu Reprezentantów, który odeśle ją do Senatu celem przejrzenia kwalifikacyj osób podających się. Senat obowiązany czuwać nad zachowaniem nietykalnem Ustawy Konstytucyjnéj od wszelkiego pogwałcenia, będzie mieć prawo wyłączenia Kandydatów których nie uzna za posiadających wymagane usposobienie, zawsze jednak w takim

clure les candidats qu'il trouvera n'avoir pas les qualités requises, mais en le faisant, il sera tenu d'indiquer en quoi il n'aura pas été satisfait à la loi.

Cette révision effectuée, la liste sera renvoyée au Président de l'Assemblée législative, qui, après l'avoir lue à haute voix, invitera les Représentans à faire l'élection par des vôtes secrets, vôtes, qui ne pourront cependant porter que sur les individus compris dans la liste des candidats, vérifiée par le Sénat. Toute élection sera décidée à la majorité des vôtes; en cas de parité, la voix du Président de l'Assemblée décidera.

ART. IX.

Le Président du Sénat reste en fonctions pendant six ans, mais il peut être réélu, de même que les Sénateurs à tems.

razie, winien będzie wskazać, w czém prawu zadosyć uczynionem nie zostało.

Po takowem roztrząśnieniu odeśle listę Prezydującemu w Zgromadzeniu Reprezentantów, który po głośném onéj przeczytaniu, wezwie członków Zgromadzenia do wyboru sekretnemi kreskami, które wszakże być tylko mogą dawane osobom zamieszczonym na liście kandydatów przez Senat sprawdzonéj. Każdy wybór stanowi się większością głosów; w razie zaś równości kresek, Prezydujący w Zgromadzeniu kreską swoją równość tę rozwiąże.

ARTYKUŁ IX.

Prezes Senatu zostanie w urzędowaniu przez lat sześć, lecz może być na nowo obranym, równie jak Senatorowie czasowi.

Dans le nombre des Sénateurs, deux seront à vie, et six à tems. Le Sénateur du Chapitre appartiendra à cette dernière classe.

Les Sénateurs à tems nommés par l'Assemblée des Représentans, sortiront en partie tous les trois ans, suivant l'ancienneté de leur nomination, et de manière, que chaque Sénateur à tems restera en fonctions pendant six ans. Les Assemblées législatives ordinaires éliront, à tour de rôle, une fois deux Sénateurs à tems et le Président, et une fois trois Sénateurs, indépendamment des élections qui pourraient devenir nécessaires pour remplir les places qui deviendraient vacantes d'une Assemblée à l'autre.

Le Sénateur nommé par le Chapitre sortira tous les six ans sauf le cas où il serait réélu.

W liczbie Senatorów, dwóch będzie dożywotnich, a sześciu czasowych. Senator przez Kapitułę wybrany, do téj ostatniéj liczby należeć będzie.

Z pomiędzy Senatorów czasowych przez Zgromadzenie Reprezentantów wybranych, część wychodzić będzie co trzy lata z kolei starszeństwa ich wyboru tak, iż każdy czasowy Senator pozostanie w obowiązkach przez sześć lat. Zgromadzenia prawodawcze zwyczajne, obierać będą koleją, raz dwóch Senatorów czasowych i Prezesa, drugi raz trzech Senatorów oprócz innych wyborów dla zapełnienia miejsc, któreby w przeciągu między jednem a drugiem zebraniem się Reprezentantów zawakowały.

Senator przez Kapitułę wybrany wychodzić będzie z Zgromadzenia co lat sześć chybaby został na nowo obrany.

En cas de mort du Président, ou si le nombre des Sénateurs élus par les Representans, se trouvait reduit par des décès ou autres causes jusqu' à quatre; une Diète extraordinaire sera convoquée pour l'électiou du noveau Président ou des Sénateurs manquans, à moins que le terme de la prochaine Diète ordinaire ne fût plus éloigné au delà de six mois. Le Sénat choisira un de ses membres pour remplacer le Président décédé, jusqu'à l'élection du nouveau Président. Dans le cas, où la place du Sénateur nommé par le Chapitre se trouverait vacante, avant l'expiration du terme de six ans, le Chapitre procède immédiatement à une nouvelle élection.

Les Sénateurs nommés extraordinairement, soit par le Chapitre, soit par la Chambre des Représentans, en remplace-

W przypadku śmierci Prezesa, lub gdyby ogół Senatorów przez Reprezentantów obranych zmniejszył się bądź z przyczyny śmierci, bądź też przez inne wypadki do liczby czterech; natenczas zwołany zostanie Sejm nadzwyczajny, celem obrania nowego Prezesa i brakujących Senatorów, wyjąwszy gdyby termin przypadającego Sejmu zwyczajnego, nie był nad sześć miesięcy oddalony. *Senat* obierze jednego z swoich członków dla zastąpienia zmarłego Prezesa, dopóki nowy nie zostanie obrany. Gdyby miejsce Senatora przez Kapitułę wybranego zawakowało przed wyjściem sześciu lat, Kapituła przystąpi niezwłocznie do nowego wyboru.

Senatorowie czasowi nadzwyczajnie bądź przez Kapitułę, bądź przez Izbę Reprezentantów w zastępstwie ubyłych przed

ment des Seaateurs à tems, qui viendraient à manquer avant l'expiration de leurs fonctions, ne continueront les leurs que pour le tems, que ceux qu'ils remplacent auraient dû y rester. Il en sera de même du Président, nommé dans l'intervalle d'une Assemblée ordinaire à l'autre, pour remplacer celui, dont le poste viendrait à vaquer.

Le Président élu par une Diete extraordinaire pourra entrer eu fonctions sans attendre la reconnaissance des trois Cours prévue à l'Art. VIII. si le tems pendant lequel il doit occuper ce poste ne dépasse pas le terme de deux ans.

ART. X.

Jouissent du droit politique d'élire:

wyjściem czasu ich urzędowania obrani, pełnić będą obowiązki swoje tylko przez ciąg czasu, przez który poprzednicy ich na takowych urzędach zostawać mieli. To samo zachowanem będzie względem Prezesa mianowanego w przeciągu między jednem a drugiem zwyczajnem Zgromadzeniem Reprezentantów, dla zastąpienia tego który ubył.

Prezes przez Sejm nadzwyczajny obrany, będzie mógł rozpocząć urzędowanie, nie czekając uznania trzech Opiekuńczych Dworów Art: VIII. przepisanego, jeżeli czas przez który ma urzędować, nie przechodzi przeciągu dwóch lat.

ARTYKUŁ X.

Używać będą prawa politycznego obierania :

1. Les Prélats, les Chanoines, les Curés ou leurs remplaçans.

2. Les propriétaires de terres, de maisons et de tout autre immeuble lorsqu'ils payent cinquante florins de Pologne d'impôt foncier.

3. Les fermiers perpétuels de métairies tant dans les domaines de l'Etat, que dans ceux appartenant primitivement à la ville de Cracovie, et les Emphitéotes des villages et des métairies.

Sont compris dans cette classe les cultivateurs qui tiennent en ferme, à perpétuité, des moulins ou autres propriétés dont ils payent un cens annuel de 400 fl. pour le moins.

Les villages composés de plus de vingt maisons rustiques, dont les cultivateurs

1. Prałaci, Kanonicy, Proboszczowie lub ich zastępcy.

2. Właściciele ziemi, domów, lub jakich bądź innych nieruchomości, jeżeli opłacają pięćdziesiąt zł:polskich podatku gruntowego.

3. Wieczyści dzierżawcy folwarków, tak narodowych, jako też tych, które dawniej do miasta Krakowa należały, tudzież posiadacze emfiteotyczni wsiów i folwarków.

Objęci są w téj klassie Rolnicy trzymający w dzierżawie wieczystéj młyny lub inne nieruchomości, jeżeli od takowych najmniéj 400 złp. czynszu rocznego opłacają.

Wsie złożone więcéj jak z dwudziestu domów wieśniaczych, w których wszyscy

sont tous fermiers perpétuels payant un cens annuel, auront le droit de choisir dans leur commune un des censitaires, qui, au nom de ses co-habitans, exercera le droit politique d'élire; mais ce droit est uniquement réservé aux villages, où il ne se trouverait aucun autre habitant jouissant du privilège électoral.

4. Les entrepreneurs de fabriques et de manufactures; les commerçans en gros, et tous ceux qui sont membres de la congrégation du negoce, en tant qu'ils exercent effectivement le commerce.

5. Le Recteur et les Professeurs tant actifs qu'émérites de l'Université, de même que les Chefs ou Directeurs

rolnicy są wieczystymi dzierżawcami czynsz roczny opłacającymi, będą mieć prawo wybierania z pośród swej gromady jednego czynszownika, który w imieniu współmieszkańców swoich sprawować będzie prawo polityczne obierania; wolność jednak ta służyć będzie jedynie mieszkańcom takiéj włości, w któréjby nie był żaden inny obywatel prawa obierania używający.

4. Entreprenerowie fabryk lub rękodzielni, kupcy hurtowi i wszyscy członkowie kongregacyi kupieckiéj, którzy rzeczywiście handel prowadzą.

5. Rektor i Professorowie Uniwersytetu, tak czynni, jako też emeryci, tudzież Naczelnicy lub Dyrektorowie i Na-

et les Professeurs actifs et émérites des Lycées ou Gymnases.

Tous les individus ci-dessus nommés exerceront le droit électoral, lorsqu'ils auront atteint l'âge déterminé par la loi pour la majorité, et ils seront aussi éligibles aux différens emplois s'ils remplissent, d'ailleurs, les conditions prescrites par l'Art. XXI de la Constitution.

Ne jouissent pas du droit politique d'élection, même lorsqu'ils posséderaient d'ailleurs les qualités prescrites:

1. Les Religieux de tout ordre en général.

2. Tout individu attaché à un service privé pour tout le tems qu'il y reste.

3. Les individus professant des religions seulement tolerées, tels que les Juifs

uczyciele czynni i emeryci Liceów lub Gimnazyów.

Wszystkie te osoby używać będą prawa obierania skoro dojdą pełnoletności prawem przepisanéj, i będą mogły być obieranemi do rozmaitych urzędów, jeżeli dopełnią innych warunków Art. XXI. Konstytucyi postanowionych.

Nie używają prawa politycznego obierania, chociażby nawet prawem przepisane posiadali kwalifikacye:

1. Zakonnicy w ogólności jakiejkolwiek reguły.

2. Wszelkie osoby w służbie prywatnéj będące przez czas tejże służby.

3. Osoby wyznań jedynie tolerowanych jako to: Zydzi i inni Niechrześcianie;

et autres non-chrétiens, avant d'avoir acquis les droits politiques.

Nul ne peut être admis à voter dans les Assemblées électorales s'il ne se trouve point inscrit sur les listes des votans. Le Consistoire Episcopal dresse la liste des individus du clergé séculier, l'Université celle des Professeurs et des Préposés aux établissemens d'instruction publique, les Maires des communes enfin, tant de la ville que du territoire, celle de tous les autres citoyens, qui jouissent du droit de voter dans les Collèges électoraux.

Toutes ces listes seront vérifiées et confirmées par le Sénat, qui seul a la faculté de prononcer sur la régularité des opérations des Collèges électoraux, et sur la validité des élections.

Si le Sénat se trouve dans le cas de

dopóki nie nabędą praw politycznych.

Nikt do wotowania w Zgromadzeniu obiorczem przypuszczonym być nie może, jeżeli nie jest zapisanym na liście wotujących. Konsystorz Biskupi układać będzie listę osób Duchowieństwa świeckiego, Uniwersytet listę Professorów i Przełożonych nad Instytutami publicznemi wychowania, Wójci nareście Gmin tak miejskich jako też okręgowych listy wszystkich innych obywateli mających prawo głosowania w Zgromadzeniach obiorczych.

Wszystkie te listy będą sprawdzone i zatwierdzone przez Senat, który sam posiada władzę wyrzeczenia o regularności działań Zgromadzeń obiorczych, i o ważności wyborów.

Jeżeliby Senat uznał nieregularnem,

déclarer comme irrégulière une des opérations électorales ou d'invalider des élections déjà faites, il est tenu d'en justifier, en allégant en quoi on n'a pas satisfait aux dispositions de la présente Constitution, ou du Statut organique des Assemblées politiques.

ART: XI.

Le Sénat nomme à toutes les places administratives, hors celles exceptées par la Constitution, et il révoque à volonté les fonctionnaires de sa nomination.

Les fonctionaires publics, tant de la nomination de l'Assemblée des Représentans, que de celle des Collèges Electoraux, peuvent être suspendus par le Sénat. mais ils ne peuvent en être démis à vo lonté.

które z działań Okręgu obiorczego, lub unieważnił wybory już poczynione; natenczas winien będzie usprawiedliwić się z tego, przytaczając w czem nie stało się zadość niniejszej Konstytucyi lub Statutowi Organicznemu o Zgromadzeniach politycznych.

ARTYKUŁ XI.

Senat mianuje na wszystkie posady administacyjne, oprócz tych które Konstytucyą są wyjęte, i odwołuje podług woli Urzędników przez siebie mianowanych.

Urzędnicy publiczni bądź przez Zgromadzenie Reprezentantów, bądź przez Zgromadzenie obiorcze mianowani, mogą być przez Senat w urzędowaniu zawieszonymi, lecz odwoływanymi przez Niego być dowolnie nie mogą.

La révocation d'un fonctionnaire nommé par le Sénat, de même que la suspension des fonctionnaires nommés par la Représentation ou par les Colléges électoraux, ne peut être décidée qu' à la majorité des voix dans le grand complet du Sénat, sauf l'absence légale de ses membres.

Le Sénat nomme de même à tous les bénéfices écclésiastiques, dont la collation est réservée à l'Etat; à l'exception des quatre places au Chapitre, réservées pour les Docteurs des facultés exerçant les fonctions de l'enseignement, auxquelles nommera l'Université.

ART: XII.

La ville de Craçovie avec son territoire sera partagée en Communes de ville et de campagne.

Odwołanie urzędnika przez Senat mianowanego, równie jak zawieszenie w urzędowaniu urzędnika przez Reprezentacyą lub Zgromadzenie obiorcze mianowanego, nie może nastąpić, jak większością głosów Senatu w wielkim komplecie zebranego, wyjąwszy członków prawnie nieobecnych.

Senat mianuje także do wszystkich beneficyów kościelnych, których nadawstwo do Rządu należy, z wyłączeniem czterech Kanoniów w Kapitule zachowanych dla Doktorów fakultetów sprawujących obowiązki nauczycielskie, a na które Uniwersytet mianować będzie.

ARTYKUŁ XII.

Wolne miasto Kraków z Okręgiem swoim podzielone będzie na Gminy miejskie i wiejskie.

Chaque Commune aura un Maire élu par le Collège électoral de son arrondissement sur la liste des Candidats présentée par le Sénat, et qui contiendra au moins trois Candidats pour une commune.

Les fonctions des Maires sont:

1. d'exécuter les ordres du Gouvernement;
2. d'exercer la police locale selon les instructions qui leur seront préscrites.

Les Maires restent en fonctions pendant six ans, et peuvent être réélus.

En cas de maladie, d'absence, de suspension, ou de mort d'un maire, le Sénat lui donne un remplaçant, jusqu'à ce qu'il puisse reprendre ses fonctions, ou

Każda z tych Gmin mieć będzie Wójta obranego przez Zgromadzenie obiorcze jéj Okręgu, z listy Kandydatów przez Senat przedstawić się mającéj, a która po trzech przynajmniéj Kandydatów dla każdéj Gminy obejmować powinna.

Obowiązkiem Wójtów będzie:

1. Wykonywać rozkazy Rządu,

2. Utrzymywać policyą miejscową według instrukcyj jakie im wydane zostaną.

Wójci zostawać będą w urzędowaniu przez lat sześć i mogą być na nowo obierani.

W przypadku choroby, nieobecności, zawieszenia w Urzędzie, lub śmierci Wójta, Senat przeznacza mu zastępcę, którego urzędowanie trwać będzie, dopóki albo właściwy Wójt do obowiązków swych nie

qu'un nouveau choix puisse avoir lieu.

Les conditions réquises pour être maire sont:

1. de professer un des Cultes Chretiens;

2. d'avoir l'âge de 24 ans accomplis;

3. d'avoir fini ses études jusqu'à quatre classes dans un des Instituts d'éducation publique soit à Cracovie, soit dans les Etats des trois Cours Protectrices.

Sont toutefois exemptés de se justifier de cette dernière condition, tous ceux qui auraient déja exercé les fonctions de Maires ou des emplois d'un rang plus élevé soit à Cracovie, soit dans les Etats de l'une des Cours Protectrices.

wróci, lub nowy w miejsce jego obranym nie zostanie.

Warunki do zostania Wójtem żądane są:

1. Wyznawać Wiarę Chrześciańską,
2 Mieć 24. lat skończonych,
3. Odbyć cztery klassy w jednym z Instytutów naukowych publicznych bądź w Krakowie, bądź w Państwach trzech Opiekuńczych Dworów.

Są jednak wyjęci od obowiązku usprawiedliwienia tego ostatniego warunku ci, którzy już sprawowali obowiązki Wójta Gminy, lub urząd wyższego rzędu bądź w Krakowie, bądź w jedném z Państw zostających pod panowaniem trzech Opiekuńczych Dworów.

Dans les communes de campagne il pourra y avoir plusieurs substituts de Maires, si les circonstances l'exigent.

Ces substituts seront nommés par le Sénat; les propriétaires des villages sont de préférence qualifiés à ces fonctions.

ART. XIII.

L'on réunira s'il est nécessaire, deux ou plusieurs Communes en un Collège électoral pour élire les Représentans, les Candidats pour les fonctions de juges de paix, et les maires des communes, et on prendra égard, que chacun de ces Collèges électoraux, dont il y aura trois pour la ville et six pour la campagne ait, autant que faire se pourra, un nombre égal de votans.

Ces Collèges électoraux se réuniront,

W Gminach wiejskich, może bydź kilku zastępców Wójtów jeżeli tego okoliczności wymagają.

Zastępców takowych Senat mianuje; właściciele wsiów mają przed innymi pierwszeństwo do tej posady.

ARTYKUŁ XIII.

Dwie lub więcej Gmin według potrzeby, połączone będą w jedno Zgromadzenie obiorcze mające obierać Reprezentantów, Wójtów Gmin i Kandydatów na urząd Sędziów pokoju, i będzie miany wzgląd, ażeby każde z tych Zgromadzeń, których trzy w mieście a sześć w Okręgu znajdować się powinno, miały ile możności, równą liczbę wotujących.

Zgromadzenia te obiorcze zbierać się bę-

sur la convocation du Sénat, qui aura à fixer la durée et l'objet de leurs délibérations. Ils seront présidés par un Maréchal nommé par le Sénat.

ART. XIV.

Tous les trois ans il y aura, au mois de Décembre, sur la convocation préalable du Sénat, une Assemblée des Représentans, qui se réunira le premier Lundi de ce mois, et dont la durée ne pourra être prolongée au delà de six semaines.

Indépendamment du droit d'élire les Sénateurs et le Président du Sénat, ainsi que les Juges et les Présidens des Tribunaux, dont il sera fait mention dans les Articles suivans, l'Assemblée des Représentans exerce toutes les attributions du

dą w skutek Aktu zwołania przez Senat wydawać się mającego, który oznaczyć zarazem winien, czas trwania ich obrad i przedmioty, które pod ich rozwagę oddane będą. Przewodniczyć im będzie Marszałek przez Senat mianowany.

ARTYKUŁ XIV.

Co trzy lata za poprzedniem przez Senat ogłoszeniem Aktu zwołania, zbierać się będzie w pierwszy Poniedziałek miesiąca Grudnia Zgromadzenie Reprezentantów, które dłuzéj nad sześć tygodni trwać nie będzie mogło.

Oprócz służącego mu prawa obierania Senatorów i Prezesa Senatu, Sędziów i Prezesów Sądów, według postanowień późniejszemi artykułami objętych, Zgromadzenie Reprezentantów sprawować będzie wszystkie własności władzy prawo-

pouvoir législatif, et vote tous les projets de loix; elle fixe le budjet pour trois ans, examine les comptes annuels de l'administration, nomme une Commission des comptes permanente chargée dans l'intervalle d'une législature à l'autre, de régulariser et de côntroler la comptabilité de toutes les branches administratives, conformément aux regles établies. Elle a enfin le droit, sur la proposition du Sénat ou d'un Représentant, de mettre en état d'accusation, et de traduire par devant la Cour suprême de justice, par une majorité de deux tiers de voix, chaque membre du Sénat y compris le Secrétaire Général, et tout fonctionnaire nommé, par la Représentation ou par les Colléges électoraux, qui se serait rendu coupable d'une infraction à la Constitution, ou qui serait prévenu de péculat, de concussion

dawczéj i wotować wszystkie projekta do praw, stanowić będzie budżet na lat trzy, roztrząsać rachunki roczne Administracyi, mianować nieustającą Kommissyą obrachunkową, która w przeciągu od jednego do drugiego zebrania się Reprezentantów, winna będzie kontrolować i porządkować rachunkowość wszelkich gałęzi administracyjnych, stosownie do prawideł postanowionych. Ma wreście prawo na wniesienie Senatu, lub jednego z Członków swoich, oskarżenia i pociągnienia większością dwóch trzecich części głosów przed Sąd najwyższy sprawiedliwości, każdego Członka Senatu, licząc w to Sekretarza Jeneralnego, tudzież każdego urzędnika publicznego mianowanego przez Zgromadzenie Reprezentantów lub obiorcze, któryby się stał winnym zgwałcenia Konstytucyi, lub został obwiniony o kradzież publicznego

de prévarication, ou d'abus d'autorité

Sont également justiciables de la Cour suprême pour les délits qui viennent d'être spécifiés les Procureurs prés les Tribunaux.

ART. XV.

L'Assemblée des Représentans sera composée:

1. des Députés des Communes, dont chaque Collège électoral, tant de la ville, que de la campagne, choisira deux, à l'exception de deux Collèges électoraux de la campagne, qui auront le plus grand nombre d'électeurs, et qui en choisiront, chacun trois,

2. de deux membres délégués par le Sénat,

grosza, o zdzierstwo, przeniewierzenie się, albo nadużycie władzy.

Prokuratorowie przy Sądach mogą być równie przed Sąd najwyższy za występki dopiero wymienione pociągani.

ARTYKUŁ XV.

Zgromadzenie Reprezentantów składać się będzie:

1. Z Deputowanych od Gmin, których każde Zgromadzenie obiorcze, tak w mieście jako też Okręgu, dwóch obierze, wyjąwszy dwóch Zgromadzeń okręgowych, w których największa liczba elektorów okaże się, a w których każde po trzech Reprezentantów obierze.

2. Z dwóch członków delegowanych od Senatu.

3. de deux membres délégués par le Chapitre,

4. de deux Docteurs des facultés délégués par l'Université,

5. de quatre Magistrats conciliateurs en fonction dont deux de la ville et deux du territoire, qui seront pris à tour de rôle suivant les numeros dont les arrondissemens sont marqués.

Le Président de l'Assemblée sera choisi d'entre les deux membres délégués par le Sénat.

Dorénavant, outre les délégués ci-dessus, aucun Sénateur, aucun membre du Chapitre ou de l'Université, aucun fonctionnaire soit administratif soit judiciaire, de même qu' aucun avocat, ne pourra être élu député.

3. Z dwóch członków delegowanych od Kapituły.

4. Z dwóch Doktorów Fakultetów delegowanych od Uniwersytetu.

5. Z czterech Urzędników pojednawczych w urzędowaniu będących, dwóch z miasta a dwóch z Okręgu wziętych z kolei wedle liczby porządkowéj ich Okręgów.

Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów obranym będzie z pomiędzy dwóch członków delegowanych od Senatu.

Oprócz dopiero wymienionych osób delegowanych, nie będzie mógł odtąd być wybranym na Deputowanego od Gmin, żaden Senator, żaden członek Kapituły lub Uniwersytetu, żaden Urzędnik bądź administracyjny, bądź sądowy, ani też Adwokat.

Le vote secret n'aura lieu que pour l'élection des fonctionnaires publics, et pour leur mise en accusation, pour tous les autres cas on votera de vive voix.

Aucun projet de loi, soit nouvelle, soit tendant à introduire quelque changement dans une loi ou dans un règlement existant, ne pourra être proposé à la délibération de l'Assemblée des Représentans, s'il n' a pas été préalablement communiqué au Sénat, et si celui-ci n' a pas agréé la proposition à la pluralité de voix.

Les dits projets doivent être présentés à l'Assemblée des Représentans pour y être décidés, au moins le treizième jour de ses séances, à l'exception du budjet, de la révision des comptes, et des lois financières, qui devront être présentés à

Głosowanie tajne nie będzie mogło mieć miejsca tylko przy wyborach Urzędników publicznych, tudzież przy oddawaniu ich pod sąd; we wszystkich innych przypadkach, głosy jawnie dawane będą.

Żaden projekt do ustawy bądź nowéj, bądź też mającéj na celu wprowadzenie jakiéj zmiany w ustawie lub urządzeniu istniejącem, nie będzie mógł zostać oddanym pod rozwagę Zgromadzenia Reprezentantów, jeżeli wprzód Senatowi kommunikowany i przez tenże większością głosów przyjęty nie był.

Projekta rzeczone powinny być przedstawionemi Zgromadzeniu Reprezentantów do decyzyi przynajmniej w trzynastym dniu posiedzeń jego, wyjąwszy budżet, rewizyą rachunków i ustawy skarbowe, które winny bydź przedstawione-

l'Assemblée des Représentans au plus tard le quatrième jour de ses séances.

L'Assemblée de Représentans ne pourra pas modifier de son propre chef les projets de loi présentés par le Sénat, elle doit simplement les adopter ou les rejeter; mais il lui est permis de proposer au Sénat les amendemens qu' elle jugerait nécessaires, conformément aux dispositions du Statut Organique.

ART. XVII.

Les projets de loi soumis à la délibération de l'Assemblée des Représentans, qui auraient pour objet de porter un amendement à une loi en vigueur ou de l'abroger, ne pourront être adoptés qu'à une majorité de cinq sixièmes de voix; sans cette majorité, l'amendement n'a pas lieu. Si cependant le Sénat dans son grand

mi Zgromadzeniu Reprezentantów, najpóźniej w czwartym dniu jego posiedzeń.

Zgromadzenie Reprezentantów nie będzie mogło samo z siebie czynić odmian w projektach do ustaw od Senatu przedstawionych, lecz tylko je wprost przyjąć lub odrzucić; wolno mu będzie jednak przedstawić Senatowi zmiany któreby za potrzebne uznało, a to według postanowień Statutu Organicznego.

ARTYKUŁ XVI.

Projekta do zmiany lub zniesienia prawa istniejącego Zgromadzeniu Reprezentantów przedstawione, nie będą mogły być przyjęte, jak większością pięciu szóstych części wotujących. Bez tej większości głosów, zmiana lub zniesienie praw nie ma miejsca. Jeżeliby jednak Senat w wielkim komplecie zebrany, uznał wię-

complet reconnait, à la pluralité de deux tiers de voix, qu'il y a des raisons d'intérêt public, de soumettre le projet d'amendement à la discussion de la législation future, alors la simple pluralité de voix dans l'Assemblée des Représentans suffira pour lui donner force de loi.

ART. XVII.

Il y aura, tant pour la ville, que pour le territoire de Cracovie, des juges de paix nommés par l'Assemblée des Représentans, sur les listes des candidats dressées par les Collèges électoraux, qui seront vérifiées et approuvées par le Sénat.

La durée de leurs fonctions, qui sont celles de Magistrats conciliateurs, est fixée à trois ans.

kszością dwóch trzecich części głosów, iż dobro publiczne wymaga, ażeby projekt do zmiany prawa był pod rozwagę przyszłego Zgromadzenia prawodawczego oddany; wtenczas prosta w temże Zgromadzeniu większość głosów, jest dostateczną do nadania mu mocy prawa obowiązującego.

ARTYKUŁ XVII.

Tak dla M. Krakowa jako i jego Okręgu postanowieni będą Sędziowie Pokoju, mianowani przez Zgromadzenie Reprezentantów z Kandydatów objętych listami przez Zgromadzenia obiorcze sporządzonemi, a przez Senat sprawdzonemi i potwierdzonemi.

Urzędowanie ich mające na celu pojednywanie Stron, trwać będzie przez lat trzy.

Il y aura des juges suppléans, chargés de l'instruction des procès en matière criminelle et correctionnelle, ainsi que de la poursuite et du jugement en première instance, des affaires en matière de police. Leurs fonctions sont à vie.

ART. XVIII.

Il y aura un tribunal de première instance et une Cour d'Appel.

Chacune de ces Cours de justice sera composée d'un Président et d'un nombre suffisant de juges, dont la moitié et le Président seront nommés à vie, et les autres à tems. Dans tous les cas, où le nombre des juges d'une Cour de justice serait impair, l'avantage du nombre doit rester aux juges à vie.

Pour pouvoir être élu juge à vie, il

Będą także Podsędkowie, obowiązani wyprowadzać indagacye summaryczne w sprawach kryminalnych i poprawczych, tudzież ścigać i sądzić w pierwszéj instancyi przestępstwa policyjne. Urząd ich jest dożywotni.

ARTYKUŁ XVIII.

Będzie Sąd pierwszej Instancyi i Sąd Appellacyjny.

Każdy z nich złożony będzie z Prezesa i dostatecznéj liczby Sędziów, z których połowa wraz z Prezesem będą dożywotnimi, druga zaś połowa czasowymi. Jeżeliby w którym z Trybunałów liczba Sędziów nie była parzystą, przewyżka idzie na korzyść Sędziów dożywotnich.

Ażeby zostać obranym Sędzią dożywo-

faut avoir géré des fonctions de juge à tems.

Les juges à tems exerceront leurs fonctions pendant six ans, mais ils pourront être réelu.

La présence de trois juges y compris le Président est nécessaire, pour porter la décision en première, et celle de cinq, en seconde instance.

Ces deux Cours jugeront tous les procès civils, criminels et de commerce, excepté le contentieux en matière administrative, et les délits déférés d'apres l'Art. XIX au jugement de la Cour suprême.

Il y aura un tribunal de la troisième instance, composé:

a) d'un Président et de deux juges permanens et à vie,

tnim, potrzeba być wprzód Sędzią czasowym.

Sędzia czasowy sprawować będzie swój urząd przez lat sześć, lecz będzie mógł być na nowo obranym.

Obecność trzech Sędziów licząc w to Prezesa, potrzebną jest do wyrokowania w pierwszéj, a pięciu w drugiej Instancyi.

Dwa te Sądy wyrokować będą we wszystkich sprawach cywilnych, kryminalnych i handlowych, wyjąwszy spory administracyjne i przestępstwa należące według Art. XIX. do rozpoznania Sądu najwyższego.

Będzie Trybunał trzeciej Instancyi złożony:

a) z Prezesa i dwóch Sędziów stałych i dożywotnich,

b) d'un des juges de la Cour d'Appel, tiré au sort et qui n'a pas jugé l'affaire portée à la troisième instance,

c) d'un juge du tribunal de la première instance tiré également au sort, parmi ceux de ses membres, qui n'ont pas jugé le même procès.

La présence de tous les membres y compris le Président, est nécessaire pour porter la décision en troisième et dernière instance.

Il sera pourvu par une loi séparée aux cas de remplacement.

La troisième instance ne pourra connaitre du fond des affaires que dans les cas suivans :

1. s'il y a contrariété entre les jugemens

b) z Sędziego Appellacyjnego losem z pomiędzy członków którzy nie sądzili sprawy przed trzecią Instancyą wprowadzić się mającéj, wyznaczonego,

c) z Sędziego Trybunału pierwszéj Instancyi równie losem z pomiędzy członków, którzy tego samego procesu nie sądzili, wyznaczonego.

Obecność wszystkich Sądziów licząc w to Prezesa, potrzebną jest do wydania wyroku w trzeciéj i ostatniéj Instancyi.

Ustawa oddzielna urządzi sposób zastępstwa w przypadku potrzeby onego.

Sąd trzeciej Instancyi nie będzie mógł rozsądzać głównego przedmiotu sprawy, iak w przypadkach następujących:

1. Jeżeli wyroki dwóch Instancyj, bądź

rendus en deux instances, soit en matière civile, soit en matière criminelle;

2. si de deux jugemens conformes soit en matière civile, soit en matière criminelle, il y a demande en cassation, et que le tribunal de la troisième instance ait préalablement prononcé par un arrêt en quoi une contravention expresse à la loi, ou une violation des formes essentielles de la procédure a eu lieu;

3. dans les causes où un jugement prononcé en matière criminelle, porte peine capitale, ou celle d'emprisonnement au dessus de dix ans. Dans ce cas la cause sera envoyée d'office à la troisième instance.

Ne pourront en aucun cas être portées à la troisième instance:

w sprawie cywilnéj, bądź w sprawie kryminalnéj wydane; nie są z sobą zgodne.

2. Jeżeli od dwóch wyroków zgodnych bądź w sprawie cywilnéj, bądź kryminalnéj wydanych, strona odwołuje się do Kassacyi, i gdy Trybunał trzeciéj Instancyi, wyda poprzednio wyrok ustanawiający, w czém wyraźna obraza prawa, lub zgwałcenie form istotnych postępowania sądowego, miały miejsce.

3. Jeżeli w sprawie kryminalnéj zapadł wyrok śmierci lub więzienia przechodzącego lat dziesięć. W tym przypadku sprawa będzie z urzędu odesłaną do trzeciéj Instancyi.

Nie będą mogły w żadnym razie być odnoszone do trzeciéj Instancyi:

a) les causes en matière civile dont la valeur n'excède pas six cent fl. de Pologne de principal;

b) les causes en matière de simple police.

Ces causes seront définitivement décidées à la Cour d'Appel.

Les Présidens et les juges des trois instances ainsi que les juges suppléans, seront choisis par l'Assemblée des Représentans sur la liste des Candidats dressée par la Commission des qualifications, vérifiée et approuvée par le Sénat.

Indépendamment de ce choix l'Assemblée des Représentans élira, de la manière ci-dessus mentionnée, le nombre nécessaire, tant de juges à vie que de juges à tems pour les trois instances, ainsi que de juges suppléans et de juges de paix,

a) Sprawy cywilne, których wartość w głównym przedmiocie nie przenosi sześć set złpol.;

b) Sprawy policyi prostéj.

Sprawy te będą ostatecznie w Sądzie Appellacyjnym rozstrzygane.

Prezesi i Sędziowie trzech Instancyj, tudzież Podsędkowie, obierani będą przez Zgromadzenie Reprezentantów z pomiędzy Kandydatów objętych listą przez Kommissyą kwalifikacyjną ułożoną, a przez Senat sprawdzoną i zatwierdzoną.

Oprócz tego, obierać będzie Zgromadzenie Reprezentantów w sposobie dopiero wyrażonym, potrzebną do trzech Instancyj liczbę Sędziów dożywotnich i czasowych, jako też Podsędków i Urzędników pojednawczych, dla zapełnienia miejsc, któreby w przeciągu od jednego do dru-

pour remplir les places, qui pourraient devenir vacantes d'une Assemblée à l'autre.

Aucun juge ne pourra être destitué que par arrêt de la cour suprême dont il sera parlé à l'Art. XIX.

En toute instance le nombre de juges présens pour juger une cause y compris le Président, doit être impair.

Le Sortant, sera désigné par le sort.

Tout individu possédant les qualifications qui seront prescrites à l'Art. XXI, peut se présenter comme Candidat pour une place vacante de juge, ou de Président d'une des trois Instances,, ou de juge suppléant, devant le Comité des qualifications délégué par la Diète, qui procédera

giego Zgromadzenia Reprezentantów, zawakowały.

Żaden Sędzia nie może być inaczéj z urzędu złożonym, jak za wyrokiem Sądu najwyższego Art. XIX. ustanowionego.

W każdéj Instancyi liczba Sędziów obecnych licząc w to Prezesa mających wyrokować w sprawie, powinna być nieparzystą.

Los oznaczy który z Sędziów ma się oddalić.

Ktokolwiek posiada kwalifikacye Artykułem XXI. przepisane, może na wakujące miejsce Sędziego lub Prezesa jednego z trzech Sądów lub też Podsędka, podać się za Kandydata do Kommissyi, przez Izbę, celem roztrząśnienia kwalifikacyj, wyznaczonéj, która w tym razie we-

en cette occasion de la manière prescrite à l'Art. VIII. quant à la présentation des Candidats aux places vacantes de Sénateur ou de Président du Sénat.

ART. XIX.

La Cour suprême pour les cas prévus par l'Art. XIV sera composée:

a) de cinq membres de l'Assemblée des Représentans tirés au sort;

b) de deux membres du Sénat choisis par ce Corps;

c) des Présidens des trois instances ou de leurs remplaçans;

d) de trois magistrats conciliateurs pris à tour de rôle;

e) de deux citoyens choisis par le fonctionnaire mis en jugement.

dług przepisów Art. VIII. sposób podawania się na Kandydatów do urzędu Senatora lub Prezesa Senatu obejmującego postąpi.

ARTYKUŁ XIX.

Sąd najwyższy na przypadek Art. XIV. przewidziany, składać się będzie:

a) z pięciu Reprezentantów losem wyciągnionych;

b) z dwóch członków Senatu przez Tenże wybranych;

c) z Prezesów trzech Instancyj lub ich Zastępców;

d) z trzech Urzędników pojednawczych z kolei, według liczby ich Okręgów powołanych;

e) z dwóch Obywateli, obranych przez Urzędnika pod Sąd oddanego.

Cette Cour élira parmi ses membres un Président, et pour le cas d'un empêchement légal son remplaçant.

Le fonctionnaire mis en jugement devra sous peine d'être déchu de ce privilège, présenter les deux citoyens qu'il a le droit de choisir, aussitôt que la Cour suprême sera instituée.

En cas de leur décès, maladie ou de récusation légale, l'accusé a le droit de les remplacer pour d'autres citoyens.

Le strict complet de cette Cour sera de neuf membres.

Dans le cas où le fonctionnaire mis en jugement serait renvoyé d'instance faute de preuves, la Cour sera censée durer

Sąd ten wybierze z pomiędzy siebie Prezydującego, i na przypadek prawnej przeszkody zastępcę jego.

Urzędnik pod Sąd oddany, winien pod utratą tego dobrodziejstwa, podać dwóch obywateli do wyboru mu dozwolonych, zaraz po ustanowieniu Sądu.

Wrazie ich śmierci, choroby, lub prawnego wyłączenia, oddany pod Sąd ma prawo zastąpienia ich innymi obywatelami.

Obecność dziewięciu członków potrzebną jest do wyrokowania w tym Sądzie.

Jeżeli Urzędnik pod Sąd oddany dla braku dowodów od Instancyi uwolniony zostanie, natenczas Sąd najwyższy będzie

d'une Assemblée des Représentans à l'autre pour pouvoir le cas échéant, se saisir une seconde fois du même procès.

Il est bien entendu que, pour tous les délits qui n'ont pas de rapport avec l'exercice de ses fonctions, tout juge comme tout fonctionnaire administratif, qu'il soit nommé par le Sénat, ou par l'Assemblée des Représentans, ou par les Colléges électoraux, est justiciable des Tribunaux ordinaires.

ART. XX.

L'ordre judiciaire est indépendant. On doit entendre par l'indépendance du juge la faculté qu'il a d'émettre librement son opinion lors du jugement, conformément à la loi. Toute autre définition ou in-

uważany jako trwający przez przeciąg od jednego do drugiego Zgromadzenia Reprezentantów, ażeby mógł, w zdarzonym przypadku, zająć się powtórnie tą samą sprawą.

Rozumie się przez się, iż pod względem przestępstw z sprawowaniem urzędu styczności nie mających, każdy bądź Sędzia, bądź Urzędnik administracyjny, czyli jest przez Senat, czy przez Zgromadzenie Reprezentantów lub obiorcze mianowany, ulegać będzie Sądom zwyczajnym.

ARTYKUŁ XX.

Sądownictwo jest niepodległe. Przez niepodległość Sędziego rozumieć się ma służącą mu wolność oświadczenia nieulegle swojego zdania w sądzeniu; stosownie do prawa. Wszelkie inne określenie lub

terprétation de l'indépendance du juge, est declarée abusive.

Le pouvoir judiciaire est par conséquent soumis à l'inspection suprême du Gouvernement.

En vertu de ce droit le Gouvernement:

a) contrôlera le cours des affaires judiciaires en se faisant rendre compte périodiquement de l'état de ces affaires, et excitera l'activité des juges en retard;

b) il veillera principallement sur les causes criminelles, et tout juge qui fait arrêter un citoyen, est obligé sous des peines graves, d'en rendre compte au Sénat dans les premières vingt quatre heures, en indiquant les motifs de l'arrestation et de l'in-

tłumaczenie niepodległości Sędziego, uznaje się za nadużycie.

Sądownictwo zatem podlega nadzorowi zwierzchnemu Rządu.

W skutku tego prawa Rząd będzie:

a) Doglądać biegu spraw sądowych, żądając ażeby mu peryodycznie wykazy ich stanu podawane były, i pobudzać do pilności Sędziów opieszałych;

b) Czuwać szczególniej nad sprawami kryminalnemi. Każdy Sędzia gdy wyda rozkaz aresztowania obywatela, winien jest pod ciężką karą w przeciągu dwudziestu czterech godzin donieść o tém Senatowi, równie jak o powodach aresztowania, i regularnie co

struire régulièrement, tous les mois, de l'état où se trouvera l'affaire;

c) il exercera la surveillance directe sur le Tribunal de la troisième Instance, tout comme celui-ci l'exerce sur les autorités judiciaires inférieures par son Président, qui en est responsable envers le Sénat.

Le Sénat nomme sur la proposition du Président du Tribunal de la troisième Instance, à tous les emplois de justice qui ne sont pas à la nomination de l'Assemblée des Représentans.

Pour le cas de conflit de jurisdiction entre les autorités judiciaires et administratives, il sera formé un Comité composé de trois Sénateurs nommés par le Président du Sénat, des Présidens des trois Instances ou de leurs remplaçans, et

miesiąc zawiadomić go stanie sprawy;

c) Mieć będzie taki sam bezpośredni nadzór nad Sądem trzeciéj Instancyi, iaki tenże sprawuje nad niższemi władzami sądowemi przez swojego Prezesa, który w téj mierze jest Senatowi odpowiedzialnym.

Rząd mianować będzie na przedstawienie Prezesa Sądu trzeciéj Instancyi na wszystkie urzędy sądowe, które nieulegają mianowaniu Zgromadzenia Reprezentantów.

W razie sporu o juryzdykcyą między władzami sądowemi i administracyjnemi, ustanowiony będzie Komitet złożony z trzech Senatorów mianowanych przez Prezesa Senatu, z Prezesów trzech Instancyj, lub ich zastępców, i z Prokuratora przez

d'un Procureur désigné par le Sénat. Ce Comité, après avoir reconnu le cas du conflit existant; dressera un procès verbal en y ajoutant ses conclusions, et le transmettra à la décision du Sénat en son grand complet.

ART: XXI.

Les conditions pour devenir Président du Sénat, ou Sénateur, sont:

1. de professer un des Cultes Chretiens;

2. d'avoir accompli l'âge de trente cinq ans;

3. d'avoir fait ses examens à un des établissemens supérieurs de l'instruction publique soit à Cracovie, soit dans les Etats des trois Cours Protectrices.

Sont toutefois dispensés de cette condi-

Senat wyznaczonego. Komitet ten, rozpoznawszy spór o juryzdykcyą, spisze wywód onego słowny, dołączy swoje wnioski; i prześle do decyzyi Senatu w wielkim komplecie zebranego.

ARTYKUŁ XXI.

Warunki do zostania Prezesem Senatu, lub Senatorem, są:

1. Należeć do jednego z wyznań Chrześciańskich;

2. Mieć lat trzydzieści pięć skończonych;

3. Odbyć examina w jednym z wyższych Instytutów naukowych, bądź w Krakowie, bądź w Państwach trzech Opiekuńczych Dworów.

Są wyłączone od tego warunku, je-

tion, s'ils remplissent les autres qualifications prescrites par la Constitution tous ceux, qui ont déjà rempli des fonctions d'un ordre supérieur, telles que celles de juge d'un Tribunal, ou de membre délibérant d'une autorité administrative, soit à Cracovie, soit dans les Etats des trois Cours Protectrices.

4. de posséder dans l'Etat de Cracovie soit en ville un immeuble payant cent florins de Pol. d'impôt foncier, soit dans le territoire une propriété immeuble ou une ferme perpétuelle, ou un bien emphitéotique taxé à cent cinquante florins de Pologne d'impôt territorial, et qui a été acquis, au moins un an avant l'élection.

Les conditions pour devenir juge du Tribunal de première Instance ou juge suppléant, sont:

żeli inne Konstytucyą przepisane posiadają kwalifikacye osoby, które sprawowały już urząd wyższego rzędu, jako to: Sędziego, lub członka należącego do obrady władzy administracyjnéj, bądź w Krakowie, bądź w Państwach trzech Opiekuńczych Dworów.

4. Posiadać bądź w mieście nieruchomość opłacającą podatku gruntowego złpol: sto, bądź w Okręgu własność nieruchomą, albo też dzierżawę wieczystą lub emfiteotyczną opłacającą zł: pol: sto pięćdziesiąt podatku gruntowego, a nabytą przynajmniéj na rok przed obiorem.

Warunki do zostania Sędzią Trybunału piérwszéj Instancyi lub Podsędkiem, są:

1. de professer un des Cultes Chretiens;

2. d'avoir l'âge de vingt six ans accomplis;

3. d'avoir fait ses études de jurisprudence à Cracovie, ou dans les Etats des trois Cours Protectrices;

4. d'avoir pratiqué pendant deux ans près d'un Tribunal de la première Instance, ou bien un an près d'un Tribunal, et un an près d'un juge de paix, ou d'un juge suppléant;

5. d'être docteur en droit, ou d'avoir subi un examen par devant la Commission établie à cet effet.

Afin de pouvoir devenir juge de la seconde ou de la troisième Instance ou Président de l'une des trois Cours de justice, il faut, outre ces conditions, avoir

1. Należeć do jednego z Wyznań Chrześciańskich;

2. Mieć lat dwadzieścia sześć skończonych;

3. Odbyć nauki prawa bądź w Krakowic, bądź w Państwach trzech Opiekuńczych Dworów;

4. Praktykować przez lat dwa przy Trybunale pierwszéj Instancyi, lub też rok jeden przy Trybunale, a drugi rok przy Sędzim pokoju lub Podsędku;

5. Być Doktorem prawa, lub odbyć examen przed Kommissyą na ten cel wyznaczoną.

Ażeby zostać Sędzią drugiéj lub trzeciéj Instancyi, albo też Prezesem jednego z trzech Trybunałów, potrzeba, oprócz powyższych warunków, sprawować wprzód

rempli les fonctions de juge de première Instance, ou celle de Procureur.

Pour pouvoir être élu juge de paix, il faut avoir l'âge de vingt six ans révolus, et jouir des droits politiques actifs ou passifs, c'est à dire être éligible ou du moins électeur.

Pour pouvoir devenir Représentant, il faut:

a) jouir du droit d'électeur dans l'Etat de Cracovie;

b) avoir vingt six ans accomplis;

c) posséder un bien immeuble ou emphitéotique dans l'Etat de Cracovie soit en ville payant au moins cinqante, soit dans le territoire payant septante cinq florins de Pologne d'impôt foncier,

urząd Sędziego pierwszéj Instancyi, lub Prokuratora.

Ażeby być Sędzią Pokoju, potrzeba mieć lat dwadzieścia sześć skończonych, i używać praw politycznych czynnych lub biernych, to jest: posiadać prawo obieralności, lub przynajmniéj obierania.

Ażeby być wybranym na Reprezentanta Gminy, potrzeba:

a. posiadać prawo polityczne obierania w mieście Krakowie lub jego Okręgu;

b. mieć dwadzieścia sześć lat skończonych;

c. posiadać w kraju własność nieruchomą lub emfiteotyczną opłacającą bądź w mieście piąćdziesiąt zł:pol: bądź w Okręgu siedmdziesiąt pięć zł: pol: podatku gruntowego, lub trzymać w

ou bien une ferme perpétuelle de l'étendue de septante cinq arpens de Culm, ou un établissement de fabrique ou de commerce de la valeur de dix mille florins de Pologne; dans l'état ecclésiastique, il suffira d'être Curé institué.

Tout Curé, pour devenir Représentant par l'élection des Colléges électoraux, doit obtenir la permission de l'Evêque.

De même que les sujets des trois Cours Protectrices ne peuvent être admis dans l'Etat de Cracovie, à l'exercice des droits politiques, sans produire un acte d'émancipation ou de permission de leurs Cours; ils doivent aussi être pourvus d'une permission de leurs Gouvernemens, pour pouvoir y être élus ou nommés à un

dzierżawic wieczystej nieruchomość rozległości siedmdziesięciu pięciu morgów Chełmińskich gruntu, albo też zakład fabryczny lub handlowy, wartości zł: pol: dziesięciu tysięcy; w stanie duchownym, dosyć jest być Proboszczem przy parafii ustanowionym.

Proboszczowie powinni wprzód od Biskupa otrzymać na to pozwolenie, ażeby mogli być przez Zgromadzenie obiorcze na Reprezentantów obierani.

Jak poddani trzech Opiekuńczych Dworów nie mogą być przypuszczeni do używania praw politycznych w mieście wolnem Krakowie i jego Okręgu, dopóki nie okażą otrzymanego od właściwego Dworu aktu usamowolnienia lub pozwolenia; tak też równie powinni otrzymać pozwolenie swego Rządu, aby mogli być obra-

emploi quelconque; mais cette permission une fois accordée, ne pourra plus être retirée durant le tems légal des fonctions, que ces individus auraient acceptées.

ART. XXII.

Ne pourront siéger simultanément ni au Sénat, ni dans aucune Cour de justice, ni dans l'Assemblée législative comme Représentans, le père et le fils, les frères, les beaux frères, l'oncle et le neveu du coté paternel ou maternel, le beau-père et le gendre ou le beau-fils, ainsi que les cousins germains.

Sont toutefois exceptés de cette clause, quant à la Chambre des Représentans, les délégués du Sénat, du Chapitre et de l'Université, ainsi que les Magistrats Conciliateurs, que la parenté ni l'affinité soit

ni lub mianowani na jakikolwiek urząd; pozwolenie takowe raz udzielone, nie będzie mogło przez przeciąg prawny urzędowania przez nich przyjętego, zostać odwołane.

ARTYKUŁ XXII.

Nie mogą zasiadać z sobą jednoczasowie, ani w Senacie, ani w żadnym z Sądów, ani w Izbie Reprezentantów, ojciec z synem, bracia, szwagrowie, stryj z synowcem, wuj z siostrzeńcem, teść i zięć lub pasierb, ani bracia stryjeczni lub cioteczni.

Wyłączeni są od tego zastrzeżenia co do zasiadania jednoczasowego w Izbie Reprezentantów, Delegowani z Senatu, Kapituły i Uniwersytetu, równie jak i Urzędnicy pojednawczy, którym pokrewień-

entr' eux, soit avec les Representans élus par les Collèges électoraux, n'empêchent pas de siéger à la Diète.

ART. XXIII.

La promulgation des lois, ainsi que la formation et la publication des ordonnances de police, et des règlemens administratifs, appartiennent au Sénat.

Tous les Actes du Gouvernement, de la législation et des Cours de justice, seront rédigés en langue Polonaise.

ART. XXIV.

La peine de la confiscation ne peut jamais être décretée par le Gouvernement, excepté pour les objets de contrebande saisis par le fisc.

stwo lub powinowactwo pomiędzy sobą lub pomiędzy nimi a Reprezentantami przez Zgromadzenie obiorcze wybranymi, nie będzie stawało na przeszkodzie do zasiadania w Izbie.

ARTYKUŁ XXIII.

Obwieszczenie praw, jako też wydawanie i ogłoszenie ustaw policyjnych i urządzeń administracyjnych, należą do Senatu.

Wszystkie Akta Rządowe, prawodawcze i sądowe, pisane będą w języku polskim.

ARTYKUŁ XXIV.

Rząd nie może nigdy postanowić kary konfiskacyi, wyjąwszy przedmiotów kontrabandy na skarb zabranych.

ART: XXV.

Les revenus et les dépenses de l'Université feront partie du budjet général de la ville et du territoire libre de Cracovie.

ART. XXVI.

Le service intérieur de sûreté et de police, se fera par un détachement suffisant de la milice municipale, qui sera commandée par des Officiers nommés par le Sénat. Il sera armé et monté un nombre suffisant de gens d'armes pour la sûreté des chemins et des campagnes.

Cette force armée se trouvera sous les ordres du Président du Sénat.

ART. XXVII.

En cas des différends, soit entre le Sénat et la Chambre des Représentans,

ARTYKUŁ XXV.

Dochody i wydatki Uniwersytetu składać będą część budżetu ogólnego wolnego miasta Krakowa i jego Okręgu.

ARTYKUŁ XXVI.

Służba wewnętrznego bezpieczeństwa i policyi odbywać się będzie przez oddział dostateczny Milicyi municipalnéj, którym dowodzić będą Officerowie przez Senat mianowani. Będzie także uzbrojoną dostateczna liczba Żandarmów dla bezpieczeństwa dróg i wsiów.

Siła ta zbrojna zostawać będzie pod rozkazami Prezesa Senatu.

ARTYKUŁ XXVII.

W razie sprzeczności zdań, bądź między Senatem a Zgromadzeniem Reprezen-

soit entre les membres de ces deux corps, sur l'étendue de leurs pouvoirs, ou sur l'interprétation de la présente Constitution; les Résidens des trois Cours Protectrices, réunis en conférence, auront à décider de la question, sur la requisition qui leur en serait adressée, par l'un de ces deux corps, et sous réserve de l'approbation de Leurs Hautes Cours.

ART. XXVIII.

Le présent Acte constitutionnel remplacera, dès sa publicaiion, l'ancienne Constitution developpée en 1818.

Toutes les lois et les institutions qui seraient contraires à cet Acte amendé, sont et demeurent abolies.

tantów, bądź między członkami jednego lub drugiego w przedmiocie rozciągłości ich władzy, lub tłumaczenia niniejszéj Konstytucyi, Rezydenci trzech Opiekuńczych Dworów za wezwaniem urzędownie o to do Nich przez Izbę lub Senat uczynionem; zbiorą się na Konferencyą, celem rozstrzygnienia zachodzącego sporu, z zastrzeżeniem wszakże potwierdzenia Wysokich Dworów swoich.

ARTYKUŁ XXVIII.

Niniejszy Akt Konstytucyjny zastąpi od chwili ogłoszenia onego, dawną Konstytucyą w roku 1818. rozwiniętą.

Wszystkie Ustawy i Instytucye, któreby niniejszéj poprawionéj Konstytucyi były przeciwne, są i zostają zniesione.

ART. XXIX.

Les Trois Hautes Cours Protectrices étant garantes du présent Acte constitutionnel, se reservent le droit de veiller à sa stricte observation.

Fait à Cracovie le 30 Mai 1833.

Bon de PFLÜGL
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de S. M. J^le et R^le Apostolique.

(L. S.)

v. FORCKENBECK
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Maj. le Roi de Prusse.

(L. S.)

L. TĘGOBORSKI
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de toutes les Russies.

(L. S.)

ARTYKUŁ XXIX.

Wysokie Trzy Opiekuńcze Dwory, jako Poręczyciele niniejszego Aktu Konstytucyjnego, zachowują Sobie prawo czuwania nad ścisłem onego wykonaniem.

Działo się w Krakowie dnia 30 Maja 1833.

Baron de PFLÜGL
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny JEGO Ces: Król: Apostolskiej Mości.

(M. P.)

v. FORCKENBECK
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśniejszego Króla JM. Pruskiego.

(M. P.)

L. TĘGOBORSKI.
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyj.

(M. P.)

Do Nru 4711 D. G. S.

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO i ŚCIŚLE NEUTRALNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Przejście z stanu tymczasowości do stałego używania swobód jakie wspo-

niałość Najjaśnieyszych Opiekuńczych Dworów przy Reorganizacyi krainy téj Obywatelom i Mieszkańcom onejże poprawioną Ustawą Konstytucyjną zapewniła, wymagało środkujących Ustaw, któktóreby dopełnienie tej Naywyższey Najjaśniejszych Dworów Woli ułatwiły; gdy Wysoka Kommissya Nadzwyczajna do Reorganizacyi kraju W. M. Krakowa i Jego Okręgu zesłana zaradziła tej potrzebie i stosowną Ustawę Przechodnią ułożywszy, Senatowi do wykonania przesłała. Takową więc do wiadomości powszechnéj tak w texcie francuzkim który za autentyczny uważany mieć chcemy, jak w przekładzie na język ojczysty podajemy, stanowiąc, aby od dnia trzeciego Sierpnia r. b. była obowiązującą i w Dzienniku Praw zamieszczoną.

Działo się na Posiedzeniu naszem w Krakowie dnia dwudziestego dziewiątego Lipca tysiąc ośmset trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI

Sekretarz Jlny Senatu
DAROWSKI.

ARTICLES TRANSITOIRES.

ART. I.

L'acte constitutionnel amendé, signé à Cracovie le 30 Mai 1833 sera obligatoire et aura force de loi à partir du jour de sa publication, à l'exception de l'Art. VIII. dont les dispositions, en ce qui concerne l'élection des Sénateurs, ne commenceront à avoir leur execution qu'à la seconde Assemblée des Représentans, qui aura lieu au mois de Décembre 1836.

ART. II.

La première Assemblée des Représentans de la ville libre de Cracovie

ARTYKUŁY
PRZECHODNIE.

ARTYKUŁ I.

Akt Konstytucyjny poprawiony, podpisany w Krakowie dnia 30 Maja 1833, zostanie obowiązującym, i mieć będzie moc prawa od dnia jego ogłoszenia, wyjąwszy Art. VIII. którego postanowienia, w tém co się dotycze obioru Senatorów, nie wejdą w wykonanie, aż na drugiém zebraniu się Zgromadzenia Reprezentantów mającém nastąpić w miesiącu Grudniu roku 1836.

ARTYKUŁ II.

Pierwsze Zgromadzenie Reprezentantów Wolnego Miasta Krakowa i Jego O-

et de son territoire sera convoquée pour le 21. Août de la présente année, et ses déliberations seront closes dans 4 semaines au plus tard à partir du jour de sa convocation.

Cette Assemblée s'occupera de la nomination aux places vacantes de la judicature, ainsi que de la vérification des comptes de l'administration passée. Elle votera le budjet pour les quatre années suivantes, á partir du 1. Juin 1833 et nomméra les membres du Comité permanent institué par l'Art. XIV. de la Constitution.

ART. III.

Les Assemblées suivantes se réuniront tous les trois ans d'aprés les dispositions de l'Article XIV de la Constitution.

ART: IV.

Le Sénat de Cracovie devant rester dans

kręgu zwołane będzie na dzień 21 Sierpnia bieżącego roku, i Jego Obrady ukończyć się mają w ciągu czterech tygodni najpóźniej rachując od Jego zwołania.

Zgromadzenie to zajmować się ma mianowaniem na posady wakujące w linii sądowniczéy tudzież sprawdzeniem rachunków zeszłej administracyi. Postanowi budżet na cztery następujące lata, licząc od 1 Czerwca 1833, i zamianuje Członków Komitetu nieustającego Art. XIV. Konstytucyi postanowionego.

ARTYKUŁ III.

Następujące Zgromadzenia zbierać się będą co trzy lata według postanowień Art. XIV. Konstytucyi.

ARTYKUŁ IV.

Że zaś Senat Krakowski ma pozostać

sa composition actuelle, jusqu' à la seconde réunion des Représentans, qui aura lieu au mois de Décembre 1836, les places qui viendraient à vaquer d'ici jusqu' à cette époque seront remplies par les Sénateurs suppléans dont la liste sera communiquée au Sénat par la Commission Extraordinaire des trois Hautes Cours Protectrices; mais ces suppléans, quand même ils remplaceraient des Sénateurs à vie, dont les places deviendraient vacantes avant le mois de Décembre 1836 ne seront considérés que comme Sénateurs temporaires.

Lors de la réunion de la diète de 1836, le renouvellement partiel du Sénat se fera d'après les dispositions de l'Article suivant:

ART. V.

Quatre des Sénateurs actuels ayant

w obecnym swoim składzie aż do drugiego zebrania się Reprezentantów mającego nastąpić w Grudniu 1836, przeto miejsca któreby w Niem aż do owego zakresu czasu zawakowały, zapełnione będą Senatorami zastępującymi, których lista Senatowi przez Kommissyą Nadzwyczajną Trzech Wysokich Dworów udzieloną zostanie; zastępcy ci jednak, chociażby zajęli miejsca Senatorów dożywotnich, któreby przed miesiącem Grudniem 1836 roku zawakowały, nie będą uważani tylko jako Senatorowie czasowi.

Zgromadzenie Reprezentantów w roku 1836 zebrać się mające, przystąpi do cząstkowego odnowienia Senatu według postanowień artykułu następującego:

ARTYKUŁ V.

Ponieważ czterech Senatorów obecnych

été nommés à vie, tandis qu'à l'avenir, d'après la Constitution amendée il ne doit y en avoir que deux à vie et six à tems; deux places des Sénateurs à vie seront éteintes à mesure que le nombre actuel de ces Sénateurs sera réduit par decès, résignation, ou autres causes.

Sur les quatre Sénateurs temporaires, le Sénateur Abbé Walczyński, comme membre du Chapitre sortira au mois de Décembre 1836, et le Chapitre procédera à un nouveau choix pour le remplacer pour les six annés suivantes, s'il n'est pas réélu. Si sa place devenait vacante avant la convocation de la Diète de 1836 le Chapitre choisirait immédiatement un autre pour le remplacer.

Un des trois autres Sénateurs tempo-

są mianowani na dożywotnich, na przyszłość zaś, według Konstytucyi poprawionej, dwóch tylko dożywotnich a sześciu czasowych zasiadać w Senacie powinno; przeto dwa miejsca Senatorów dożywotnich umorzone zostaną w stosunku ubywania teraźniejszej ich liczby przez śmierć, złożenie urzędu, lub inne przyczyny. Z pomiędzy czterech Senatorów czasowych, Senator Xiądz Walczyński, jako Członek Kapituły, wyjdzie w miesiącu Grudniu 1836, i Kapituła przystąpi do nowego obioru, celem zastąpienia go na następujące sześć lat, jeżeliby na nowo obranym nie został.

Gdyby miejsce jego przed zwołaniem Zgromadzenia w roku 1836 zawakowało, Kapituła obierze bezzwłocznie innego aby go zastąpił.

Los oznaczy, który z pozostających

raires qui devra sortir à la même époque, sera designé moyennant tirage au sort et l'Assemblée des Représentans pourvoira à son remplacement. Elle procédera de même, au choix du nouveau Président, si le Président actuel n'est pas réélu par elle.

Les deux Sénateurs temporaires restans au Sénat continueront leurs fonctions jusqu' à la convocation de la dicte ordinaire en 1839.

Le nombre des Sénateurs temporaires que l'Assemblée des Représentans aura à choisir à l'avenir, augmentera à mesure que celui des Sénateurs à vie diminuera, jusqu' à ce que ce dernier soit reduit à deux d'après la Constitution amendée, et les premiers sortans seront toujours designés par le sort, jusq'à ce que

trzech Senatorów czasowych wyjdzie z Senatu w tejże samej epoce, a Zgromadzenie Reprezentantów zastąpi go nowym obiorem. Równie obierze nowego Prezesa, gdyby teraźniejszy nie został przez nie na nowo obranym.

Dwaj czasowi Senatorowie w Senacie pozostali urzędować będą aż do zwołania zwyczajnego Zgromadzenia w roku 1839.

Liczba Senatorów czasowych mających być, na przyszłość, przez Zgromadzenie Reprezentantów obieranymi, zwiększać się będzie w stosunku zmniejszania się liczby Senatorów dożywotnich, aż ci ostatni zejdą na dwóch stósownie do postanowień Konstytucyi poprawioney; ci zaś co pierwsi z Senatu wychodzić mają będą zawsze losem oznaczani, dopóki

le tour prescrit par l'Art. IX. de la Constitution soit définitivement établi.

Il est bien entendu que par la suite, outre les choix aux places de Sénateurs temporaires, chaque place vacante des Sénateurs à vie, sur les deux membres qui doivent être conservés d'après la Coustitution amendée, sera toujours remplacée par un nouveau choix à la diète ordinaire prochaine.

ART. VI.

Aucune des nominations faites par la Commission d'Organisation ne doit exempter de la jurisdiction de la Cour suprème de justice pour les délits prévus par l'Art. XIV. de la Constitution.

ART. VII.

Les juges nommés par la prochaine Assemblée des Représentans, entreront en

kolej Artykułem IX. przepisana ostatecznie ustanowioną nie zostanie.

Rozumie się przez się, iż w przyszłości, oprócz obiorów na miejsca Senatorów czasowych, każde mieysce Senatora dożywotniego, któreby z pomiędzy dwóch Członków Konstytucyą poprawioną zachowanych, zawakowało, będzie zawsze nowym obiorem, na zwyczajnym Seymie nastąpić mającym, zapełnione.

ARTYKUŁ VI.

Żadne mianowania przez Kommissyą Organizacyjną poczynione, nie powinny wyłączać z pod juryzdykcyi Sądu najwyższego, za występki Artykułem XIV. Knnstytucyi przewidziane.

ARTYKUŁ VII.

Sędziowie na przyszłem Zebraniu Reprezentantów obrani, wejdą natychmiast

fonctions dès leur élection, mais le terme de six ans fixé par la Constitution pour la gestion des juges temporaires, tant de la première Instance que de la Cour d'appel, et celui de trois ans pour les juges de paix, ne comptera qu'à partir du 1er Janvier 1834.

Il en sera de même des maires élus par les premiers Collèges électoraux.

Cracovie le 27 Juillet 1833.

Bon de PFLÜGL
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de S. M. Jle et Rle Apostolique.

(L. S.)

v. FORCKENBECK
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Maj. le Roi de Prusse.

(L. S.)

L. TĘGOBORSKI
Commissaire Extraordiaire et Plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de toutes les Russies.

(L. S.)

w pełnienie obowiązków, lecz przeciąg sześciu lat dla urzędu Sędziego Iszej Instancyi i Appellacyi, tudzież trzech lat dla Sędziów Pokoju, Konstytucyą oznaczony, liczyć się dopiero będzie od 1 Stycznia 1834.

Ten sam sposób liczenia rozciąga się do Wójtów Gmin, obranych przez pierwsze Zgromadzenie obiorcze.

Kraków dnia 27 Lipca 1833 roku.

Baron de PFLÜGL
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny JEGO Ces: Król: Apostolskiej Mości.

(M. P.)

v. FORCKENBECK
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśniejszego Króla JM. Pruskiego.

(M. P.)

L. TĘGOBORSKI
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyj.

(M. P.)

Nro 4923 *D. G. S.*

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO i ŚCI-ŚLE NEUTRALNEGO MIASTA KRA-KOWA I JEGO OKRĘGU.

Otrzymawszy, od Wysokiey Kómmissyi Nadzwyczajnej, do Reorganizacyi kraju tutejszego zesłanéj, Odpowiedź rozwiązującą przedstawione Jéj zapytania, wypływające z wprowadzenia w wykonanie poprawionéj Konstytucyi; takową tak

w texcie francuzkim, który za autentyczny uważanym być ma, jak w przekładzie na język ojczysty, do wiadomości powszechnej podajemy, chcąc mieć, aby od dnia dzisiejszego jako terminu jéj ogłoszenia była obowiązującą i w Dzienniku Praw zamieszczoną.

W Krakowie dnia szóstego Sierpnia, Roku Tysiąc Ośmset, Trzydziestego Trzeciego.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekretarz Jlny Senatu
DAROWSKI.

La Commission

EXTRAORDINAIRE

NOMMÉE PAR LES TROIS HAUTES COURS

AU

Louable Sénat de la ville libre de Cracovie.

Par sa note verbale en date de ce jour, Mr le Président du Sénat a soumis à la décision de la Commission Extraordinaire les questions suivantes; qui se sont élevées au sujet de la mise à exécution de la Constitution amendée du 30 Mai dernier.

I. Si la justice doit suivre son cours d'après l'ancienne constitution jusqu' à ce que le juges suppléans nouvellement institués par l'Art. XVII. de la constitution amendée entrent en fonctions, jusqu' à ce que la troisième instance, qui vient d' être créée par

Kommissya

NADZWYCZAJNA

MIANOWANA PRZEZ TRZY WYSOKIE DWORY

DO

Senatu W. M. Krakowa.

Prezes Senatu Rządzącego przez ustne wniesienie przedstawił pod decyzyą Kommissyi Nadzwyczajnéj pytania następujące; które wynikły z wprowadzenia w wykonanie Konstytucyi poprawionéj z dnia 30 Maja r. b.

1. Czyli służba sprawiedliwości ma zachować swój bieg wedle dawnéj Konstytucyi aż do chwili w któréj Podsędkowie nowo ustanowieni przez Art: XVII. Konstytucyi poprawionéj wnijdą w obowiązki i dopóki trzecia Instancya która ma być utworzoną

l'Art. XVIII de la même constitution, soit effectivement organisée.

2. Si les maris, qui jouissent, d'après l'Art. V. du Statut organique des Assemblées politiques, du droit de voter dans le Assemblées électorales en raison des propriétés appartenant à leurs femmes, peuvent en vertu de ce même titre être éligibles.

3. Si les dispositions de l'Art. VII. d'après lesquelles les peines, qui n'excèdent pas un mois d'emprisonnement ou 100 fl. p. d'amende, s'étendent aussi aux peines infligées par la police dans la voie administrative.

4. Si les contraventions comprises dans la seconde partie du Code pénal, et qui sont exclues de la jurisdiction des tribunaux ordinaires, et soumi-

w myśl Artykułu XVIII. tejże Konstytucyi nie będzie uorganizowaną.

2. Czyli mężowie którzy wedle Art: 5. Statutu Organicznego Zgromadzeń Politycznych używają prawa głosowania na Zgromadzeniach Obiorczych ze względu na własności posiadane przez Ich żony, mogą na mocy tegoż samego tytułu być obieralnymi.

3. Czyli rozporządzenia Artykułu VII. odnoszące się do kar, które nie przenoszą jednego miesiąca aresztu albo Złp: sto kary pieniężnej, rozciągają się również do kar wymierzonych przez Policyą w drodze administracyjnej.

4. Czyli przewinienia objęte częścią drugą Kodexu karzącego, i które są wyłączonemi z pod jurysdykcyi sądów zwyczajnych a poddane tak z mocy

ses tant par ce même Code que par un rescript de l'ancienne Commission d'Organisation, à la compétence de la direction de la police, doivent être, comme par le passé, réservées à cette dernière jurisdiction.

5. Si les maires des communes peuvent être élus députés pour l'Assemblée des représentans.

Aprés avoir pris toutes ces questions en mûre considération, la Commission Extraordinaire des trois Cours les a résolues de la manière suivante:

Ad 1. *C*omme les juges suppléans ne sont pas encore nommés, et que le tribunal de la 3me instance n'est pas encore organisé, il s'entend de soi-même que la marche de la justice ne pouvant pas être interrompue,

tegoż kodexu jako i reskryptu pierwiastkowéj Kommissyi Organizacyjnéj władzy Dyrekcyi Policyi mają nadal podlegać tejże jurysdykcyi.

5. Czyli Wójci Gmin mogą być wybieranymi na Reprezentantów do Izby prawodawczéj.

Po rozstrząśnieniu z dojrzałą rozwagą powyższych zapytań, Kommissya Nadzwyczajna rozwiązała je w sposób następujący:

Co do 1go. Ponieważ Podsędkowie nie są jeszcze mianowanymi, a Sąd trzeciéj Instancyi nie został dotąd uorganizowanym, przeto samo z siebie wypływa iż bieg sprawiedliwości nie może być wstrzymywany, i że wszystkie

tous les procés doivent suivre leur cours, comme par le passé, jusqu'à ce que les dispositions de la Constitution amendée, en ce qui concerne la judicature, ressortiront leur plein et entier effet par l' installation des juges suppléans, et du tribunal de la troisième instance, d'après les instructions, qui seront prescrites à cet effet.

La Commission Extraordinaire s'est d'ailleurs réservée de prescrire les dispositions transitoires, qui se rapportent à cet objet, lorsque le Statut organique du tribunal de 3me instance sera définitivement arrêté.

Ad 2um. Les maris ne peuvent jouir des droits politiques de l'éligibilité à titre de propriétés appartenant à leurs

processa jak dotąd tą samą winny postępować drogą, dopóki rozporządzenia Konstytucyi poprawionéj tyczące się sądownictwa w zupełne wykonanie wprowadzonemi nie zostaną, według instrukcyj w téj mierze wydać się mających, tak pod względem zaprowadzenia Podsędków jako też i sądu najwyższéj Instancyi.

Nadto Kommissya Nadzwyczajna zastrzegła sobie wydanie w téj mierzę przepisów przechodnich jak skoro Statut urządzający sąd trzeciéj Instancyi zostanie stanowczo uchwalonym.

Co do 2go. Mężowie nie mogą używać praw politycznych wybieralności z tytułu własności przez ich żony posiadanych,

femmes, bien qu'ils soient admis à ce même titre à voter dans les Colléges électoraux; les dispositions de la loi y relatives ayant eu uniquement pour objet de réserver à ces propriétés le premier degré de la représentation.

Ad 3*um*. La restriction du recours en grâce quant aux peines, qui n'excèdent pas un mois d'emprisonnement ou 100 flp. d'amende, ne doit pas empêcher le recours *ab instantia*; par conséquent le Sénat pourra comme dernière instance modifier les décisions des autorités inférieures en ce qui concerne les peines infligées en matière de police administrative.

Ad 4*tum*. Les contraventions, qui sont exceptées par le Code pénal et par

chociaż na tejże zasadzie przypuszczeni zostają do głosowania na Zgromadzeniach obiorczych; ze względu iż przepisy odnoszące się do tego przedmiotu, miały jedynie na celu zachowanie pomienionym własnościom pierwszego stopnia reprezentacyi.

Co do 3go. Zastrzeżenie możności udawania się do drogi łaski od kar nieprzenoszących miesiąca aresztu lub 100. Złp. kary pieniężnej, niepowinno zagradzać odwołaniu się *ab instantia*; przeto Senat jako najwyższa Instancja mocen będzie zwalniać decyzye przez władze sobie podrzędne wydawane a odnoszące się do kar wymierzanych w materyi administracyjno-policyjnej.

Co do 4go. Przewinienia, które Kodexem karnym tudzież reskryptem pierwiast-

le rescript de l'ancienne Commission d'Organisation de la compétence des tribunaux ordinaires, doivent être réservées comme par le passé, à la jurisdiction de la direction de la police.

Ad 5*um*. Les maires des communes, considérés comme fonctionnaires, ne pourront d'après l'Art. XV. de la Constitution, être élus députés avant de se demettre de leurs fonctions.

Considérant néanmoins, que vu l'absence de beaucoup des propriétaires du territoire de Cracovie, il pourrait y avoir dans quelques Collèges électoraux un manque de candidats pour les prochaines élections, la Commission accorde aux maires pour cette seule fois, et par mésure d' exception, le droit d'être élus députés pour l'Assemblée des représentans.

Cracovie le 4. Août 1833.

PFLUGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSLI.

kowéj Kommissyi Organizacyjnéj wyjęte są z pod władzy Sądów zwyczajnych mają nadal jak dotąd pozostać pod Jurysdykcyą Dyrekcyi Policyi.

Co do 5*go*. Wójci Gmin uważani jako Urzędnicy nie będą mogli być wybierani na Reprezentantów wedle Art: XV. Konstytucyi, bez poprzedniego złożenia swoich obowiązków.

Zważając jednakże iż na teraz nieobecność wielu właścicieli w Okręgu W. M. Krakowa, mogłaby zrządzić w niektórych Zgromadzeniach obiorczych brak Kandydatów na nastąpić mające wybory, Kommissya przyznaje na ten jeden raz sposobem wyjątkowym Wójtom Gmin prawo bycia wybranymi na deputowanych do Izby Reprezentantów.

Kraków dnia 4. Sierpnia 1833.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI.

Do Nru 4789 *D. G. S.*

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO i ŚCISLE NEUTRALNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Otrzymawszy w dalszym ciągu Ustawy Przechodniéj, postanowienie Wysokiéj

Kommissyi Nadzwyczajnéj do Reorganizacyi kraju W. M. Krakowa i jego Okręgu przez Trzy Najjaśniejsze Opiekuńcze Dwory zesłanéj, zwalniające na ten jeden raz przepisy w Artykułach XVIII. i XXI. poprawionéj Konstytucyi zawarte, a odnoszące się do kwalifikacyi jaką ubiegający się o urząd Sędziego dożywotniego bądź czasowego, posiadać powinni, podając do powszechnej Obywateli i Mieszkańców Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu, wiadomości, w całéj jego osnowie w texcie francuzkim który za autentyczny uważany być ma, z przekładem obok na język ojczysty; takowe za obowiązujące od dnia trzeciego Sierpnia bieżącego roku mieć chcemy, polecając, aby w Dzienniku Praw zamieszczonem zostało.

Działo się na Posiedzeniu Naszem

w Krakowie, dnia drugiego Sierpnia, tysiąc ośmset trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.
Sekr. Jlny Senatu
DAROWSKI.

LA COMMISSION

EXTRAORDINAIRE NOMMÉE PAR LES TROIS COURS

AU

LOUABLE SÉNAT

de la ville libre de Cracovie.

En réponse à la note du Sénat en date d'hier Nr. 4745, les Commissaires Extraordinaires et Plénipotentiaires, sousignés, ont l'honneur de déclarer au Louable Sénat, qu'ayant pris en considération le nombre restreint de juges temporaires actuellement en fonctions et la difficulté, qui en résulte dans le choix des juges à vie, de satisfaire strictement aux dispositions de l'Art. XVIII. de la Constitution amendée, d'après lequel on ne pourra à l'avenir être nommé juge à vie avant d'avoir exercé les fonctions de juge

KOMMISSYA
NADZWYCZAJNA PRZEZ TRZY DWORY MIANOWANA

DO

SENATU
Wolnego Miasta Krakowa.

W odpowiedzi na odezwę Senatu z dnia wczorajszego Nr. 4745, podpisani Nadzwyczajni i Pełnomocni Kommissarze mają zaszczyt oświadczyć, iż wziąwszy pod rozwagę ograniczoną liczbę Sędziów czasowych w aktualnéj służbie zostających, jak równie wypływającą stąd trudność wyboru Sędziow dożywotnich, obok ścisłego zadosyć uczynienia przepisom Art. XVIII. poprawionéj Konstytucyi, wedle którego nie może być na przyszłość wybranym na Sędziego dożywotniego, ktoby niepełnił poprzednio urzędu Sędziego czasowego, upoważniają tak

à tems, ils autorisent tant le Gouvernement que l'Assemblée des Représentans, qui doit se réunir au 21 Août prochain, de s'écarter pour cette seule fois, de la disposition ci-dessus mentionnée et d'admettre, comme candidats aux places vacantes de juge à vie les assesseurs des tribunaux, qui ont provisoirement rempli les fonctions de juges temporaires, conformément à la proposition, que le Sénat vient de faire à ce sujet à la Commission Extraordinaire. Ils seront par conséquent considérés comme s'ils avaient déjà été juges temporaires effectifs.

Pour faciliter encore davantage la con. currence, la Commission Extraòrdinaire des trois Cours dispense également, pour cette seule fois, de la condition prescrite par l'Art XXI. de la constitution relativement à la pratique auprès d'un tribu-

Rząd jako też i zebrać się mające w dniu 21 Sierpnia b. r. Zgromadzenie Reprezentantów, do odstąpienia na ten jeden raz od zwyż wzmiankowanego przepisu i przypuszczenia do ubiegania się o wakujące urzędy Sędziów dożywotnich tych Assessorów Trybunału, którzy tymczasowo obowiązki Sędziów czasowych pełnili, a to w myśl przedstawienia Senatu w tym przedmiocie do Kommissyi Nadzwyczajnéj uczynionego. Będą oni tym sposobem uważani, jakby już sprawowali rzeczywiście urząd Sędziów czasowych.

Żeby zaś jeszcze więcéj ubieganie się w téj mierze ułatwić, Kommissya Nadzwyczajna przez Trzy Dwory wyznaczona, uwalnia również na ten jeden raz od przepisanego Artykułem XXI. téjże Konstytucyi warunku praktykowania przy

nal, d'un juge suppléant ou d'un juge de paix, les personnes, qui ont exercées les fonctions de Professeurs ordinaires (Professores ordinarii) à la faculté de jurisprudence à l'Université de Cracovie et qui concourraient aux places vacantes de juges temporaires.

Cracovie, le 31 Juillet 1833.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI.

Trybunale, przy Podsędku albo przy Sędzim Pokoju osoby, które pełniły obowiązki Professorów zwyczajnych (Professores ordinarii) w Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, a któreby się chciały ubiegać o wakujące posady Sędziów czasowych.

Kraków dnia 31 Lipca 1833.

de PFLÜGL v. FORCKENBECK L. TĘGOBORSKI.

Nro 4749 D. G. S.

MY PREZES

I SENATOROWIE

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I SCISLE NEUTRALNEGO,

MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Wysoka Kommissya Nadzwyczayna przez Trzy Nayjaśnieysze Opiekuńcze Dwo-

ry do reorganizacyi kraju wolnego miasta Krakowa i jego Okręgu zesłana, wręczyła Senatowi Statut Organiczny, Zgromadzenia Polityczne urządzający, zastósowany do zaszłych zmian w dotychczasowéy Ustawie zasadniczéy. Takowy więc Statut, odpowiadający nowéy Ustawie Konstytucyjney, w całéy osnowie tak w texcie francuzkim, który za autentyczny uważać należy, jak w przekładzie na język ojczysty, do wiadomości powszechnéy Obywateli i Mieszkańców wolnego miasta Krakowa podajemy; za obowiązujący od dnia Trzeciego Sierpnia bieżącego roku ogłaszamy, chcąc mieć, aby w Dzienniku Praw był zamieszczonym.

Działo się w Krakowie na Posiedzeniu Naszém dnia Trzydziestego Pierwszego Lipca, Roku Tysiąc Ośmset Trzydziestego Trzeciego.

Prezes Senatu

WIELOGŁOWSKI.

Sekretarz Jlny Senatu

Darowski.

STATUT ORGANIQUE

POUR LES ASSEMBLÉES POLITIQUES

DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE ET DE SON TERRITOIRE.

TITRE I.

De la jouissance des droits civils et politiques.

ART. 1.

Le Code civil détermine ce qu'on doit entendre par l'exercice des droits civils. La jouissance des droits politiques, consiste dans la qualification de pouvoir participer tant activement que passivement, aux élections des Représentans et des fonctionnaires nommés par la Représentation.

STATUT ORGANICZNY

O ZGROMADZENIACH POLITYCZNYCH

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKREGU.

TYTUŁ I.

O używaniu Praw Cywilnych i Politycznych.

ARTYKUŁ 1.

Kodex Cywilny oznaczy co się ma rozumieć przez używanie Praw Cywilnych. Używanie Praw Politycznych, zależy na zdolności należenia do obiorów lub zostania obranym, tak na dostojność Reprezentanta, jako i inne urzędy, od mianowania Reprezentantów zawisłe.

ART. 2.

Personne ne peut jouir des droits politiques, s'il n'est indigène de la ville libre de Cracovie ou de son territoire, ou s'il n'est pas naturalisé d'après l'art. 6 de la Constitution. La possession de biens-fonds dans d'autres pays, ne fait aucun obstacle à la jouissance des droits civils et politiques.

ART. 3.

La Charte constitutionnelle et le Code civil déterminent, à qui appartient la jouissance des droits civils et politiques, et par quels moyens on peut les acquerir. Le Code civil et le Code pénal prescrivent dans quels cas on peut perdre ces droits, ou être suspendu dans leur libre exercice.

ART 4.

On dressera, conformément à l'art. 10. de la Constitution avant la convocation des

ARTYKUŁ 2.

Nikt niemoże używać praw politycznych, jeżeli niejest krajowcem bądź woln: miasta Krakowa, bądź jego Okręgu, lub jeżeli nieuzyskał naturalizacyi, stósownie do Art: 6 Konstytucyi. Posiadanie dóbr nieruchomych w krajach innych, nie jest przeszkodą do używania praw cywilnych i politycznych.

ARTYKUŁ 3.

Konstytucya i Kodex Cywilny oznaczają kto może używać praw cywilnych i politycznych, i jakiemi środkami nabyć ich można. Kodex Cywilny i Karny wskazują przypadki, pociągające za sobą utratę rzeczonych praw, lub zawieszenie w ich używaniu.

ARTYKUŁ 4.

Według przepisu Art: 10 Konstytucyi, spisane będą przed zwołaniem Zgro-

Collèges électoraux, les listes des habitans jouissant du droit de voter dans ces Colléges.

ART. 5.

L'Article 10 de la Constitution prescrit parmi les autres qualifications, qui donnent le droit d'élire, celle de posséder un bien immeuble payant 50 flo. de pol. d'impôt foncier. Sous cette dénomination d'impôt foncier est comprise toute contribution directe payée, sous quelque nom que ce soit, à raison d'un bien immeuble soit en ville, soit dans le territoire. Il est indifférent que cet impôt soit acquitté d'un seul ou de plusieurs immeubles, pourvu qu'ils appartiennent au même propriétaire et il suffit dans ce dernier cas, que la contribution foncière acquittée par petites portions, à raison de différentes propriétés situées, soit en ville, soit dans le territoire,

madzeń obiorczych, Listy Obywateli, mających prawo głosowania w tychże Zgromadzeniach.

ARTYKUŁ 5.

Pomiędzy innemi kwalifikacyami nadającemi prawo obierania, Art: 10 Konstytucyi przepisuje posiadanie majątku nieruchomego, opłacającego pięćdziesiąt złotych polskich w podatkach gruntowych. Pod nazwiskiem podatku gruntowego, rozumie się każda opłata stała wnoszona do Skarbu z majątku nieruchomego, bądź w Mieście bądź w Okręgu położonego. Nie stanowi żadnej różnicy, czyli podatek ten od jednej, czyli od więcej nieruchomości jest opłacany, byleby też do jednego należały właściciela, i w tym razie byleby podatek gruntowy w mniejszych częściach, z różnych własności bądź w Mieście bądź w Okręgu położonych opłacany, wynosił w

forme ensemble le montant de 50 fl. de pol. pour donner à celui qui la paye, la qualification exigée par la Constitution relativement à la propriété.

Lorsqu'un ou plusieurs immeubles pris ensemble, payant 50 fl. d'impôt foncier, appartiennent à une femme mariée; son mari peut jouir pour elle du droit de voter, s'il n'est pas en divorce ou en séparation.

Lorsque le mari et la femme sont chacun pour son compte propriétaires d'immeubles, soit en ville soit à la campagne qui, pris isolément, ne payent pas 50 fl. d'impôt, mais qui pris collectivement, représentent cette portion d'impôt; le mari aura également le droit de voter, mais toujours en autant seulement, qu' il n'est pas separé ou en divorce avec sa femme.

ogóle pięćdziesiąt złotych polskich, nadaje tém samém temu który go opłaca, żądaną przez Konstytucyą, pod względem własności, kwalifikacyą.

Jeżeli jedna lub więcéj nieruchomości razem wziętych i opłacających pięćdziesiąt złotych polskich podatku gruntowego, należą do kobiety zamężnéj, mąż jéj, byleby niebył z nią w rozwodzie lub separacyi, może za nią używać prawa głosowania.

Jeżeli mąż i żona są każde z osobna właścicielami nieruchomości, bądź w Mieście bądź w Okręgu położonych, z których żadna oddzielnie pięćdziesiąt złotych polskich podatku gruntowego nieopłaca, lecz który razem od wszystkich policzony, wynosi wspomnioną summę; natenczas mąż będzie także mieć prawo głosowania, lecz zawsze w tenczas tylko, jeżeli z żoną swoją nie jest ani w rozwodzie ani w separacyi.

Dans le cas ou une propriété dont l'impôt foncier importe 50 fl. de pol. tombât en partage à plusieurs co-héritiers, le droit d'élire ne peut être exercé que par un d'entr'eux et nommément par le plus âgé, qui peut cependant le céder à volonté à un de ses co-héritiers d'ailleurs qualifié.

Lorsqu'une telle propriété se trouve appartenir à un ou à plusieurs mineurs, c'est le tuteur qui a le droit de voter pour eux.

ART. 6.

Nul ne peut jouir des droits politiques que dans un seul Collège. Tout individu qui se trouverait, d'après la Constitution, qualifié à voter dans plus d'un arrondissement électoral, sera obligé de déclarer expressement au Sénat, dans lequel de ces arrondissemens, il prétend exercer son droit politique.

Jeżeli własność opłacająca pięćdziesiąt Złotych polskich podatku gruntowego, dostanie się w spadku kilku współdziedzicom, natenczas tylko jeden z nich, a mianowicie najstarszy wiekiem, może używać prawa obierania, które jednakże według upodobania odstąpić może jednemu z współdziedziców, posiadającemu inne wymagane kwalifikacye.

Jeżeli podobna własność należy do jednego lub więcéj małoletnich, opiekun ma prawo głosować za nich.

ARTYKUŁ 6.

Nikt nie może jak w jedném Zgromadzeniu używać praw politycznych. Jeżeliby zaś kto był wedle Konstytucyi zdolnym do głosowania w więcéy jak jedném Zgromadzeniu obiorczém, winien będzie wyraźnie oznaymić Senatowi, w którém z nich, chce używać prawa politycznego.

ART. 7.

Le dixième article de la Constitution, ayant confié au Sénat la vérification des listes des votans, celui-ci a le droit, dans le cas où une liste serait trouvée inexacte, ou contraire aux dispositions de la Constitution, de la corriger, ou d'ordonner la confection d'une nouvelle liste.

ART. 8.

S'il survient quelques doutes ou différends dans la formation de la liste des personnes qualifiées à voter, alors le Sénat, sur la représentation des Autorités ou fonctionnaires qui ont le droit de former cette liste, ou même de l'individu, à ce interessé, examinera le fait et prononcera la décision.

ART. 9.

De pareils différends seront terminés et les listes des votans approuvées, au

ARTYKUŁ 7.

Ponieważ Art: 10 Konstytucyi, sprawdzenie List Obywateli głosujących poruczone jest Senatowi, przeto gdyby okazało się, iż która Lista jest niedokładnie ułożoną, albo przeciwi się rozporządzeniom Konstytucyi, Senat ma prawo poprawić ją, lub sporządzenie inney nakazać.

ARTYKUŁ 8.

Gdyby zachodziły jakie wątpliwości lub spory w układaniu Listy Osób, zdolność głosowania mających; Senat na przedstawienie Władzy, czy Urzędnika do układania Listy upoważnionego, a nawet i Osoby interessowanej, roztrząsać je i o nich stanowić będzie.

ARTYKUŁ 9.

Spory te ukończonemi i Listy Osób prawo głosowania majacych, zatwierdzonemi bydz powinny przynajmniej cztere-

moins quatre semaines avant la convocation des Collèges électoraux.

ma tygodniami przed zwołaniem Zgromadzeń obiorczych.

TITRE II.

Des Collèges Electoraux.

CHAPITRE I.

De la Convocation des Collèges Electoraux

ART. 10.

Le Sénat convoquera les Collèges Electoraux dans la première quinzaine du mois d'Octobre, qui précédera la convocation de l'Assemblée des Représentans.

ART 11.

Sans la convocation préalable émanée du Sénat, les habitans de la ville libre de Cracovie et de son territoire ne pourront dans aucun cas, se réunir en Assemblée politique.

ART. 12.

Dans le cas où une diète extraordinaire serait nécessaire, le Sénat convoquera

TYTUŁ II.

O Zgromadzeniach Obiorczych.

ROZDZIAŁ I.

O Zwoływaniu Zgromadzeń Obiorczych.

ARTYKUŁ 10.

Senat zwoływać będzie Zgromadzenia obiorcze, w pierwszych piętnastu dniach miesiąca Października poprzedzającego epokę zwołania Zgromadzenia Reprezentantów.

ARTYKUŁ 11.

Bez poprzedniczego aktu zwołania od Senatu wydanego, mieszkańcy wolnego miasta Krakowa i jego Okręgu, nie będą mogli w żadnym przypadku składać Zgromadzeń politycznych.

ARTYKUŁ 12.

Gdyby zachodziła potrzeba Sejmu nadzwyczajnego, Senat zwoła tych sa-

les mêmes Représentans et Délégués qui ont siégé dans la dernière diète ordinaire, et la convocation des Collèges électoraux n'aura lieu que pour remplacer celui ou ceux des Représentans, qui seraient décédés, absens, ou empêchés par une raison quelconque de siéger dans l'Assemblée.

Le Sénat, le Chapitre et l'Université, pourvoiront au remplacement de ceux de leurs Délégués qui viendraient à manquer.

ART. 13.

L'Acte de convocation émané du Sénat contiendra la répartition des Communes en Colléges Electoraux, avec l'indication des endroits où ces derniers doivent se réunir, et fixera l'époque, la durée, et l'objet des délibérations de chaque Assemblée.

ART. 14.

L'Acte général de convocation sera envoyé aux Maires des Communes, qui en

mych Reprezentantów i Delegowanych, którzy zasiadali na ostatnim zwyczajnym Sejmie i zwołanie Zgromadzeń obiorczych nie będzie mieć miejsca, tylko w tenczas, gdy wypadnie zastąpić Reprezentanta zmarłego, nieobecnego lub któryby dla innej jakiéj przeszkody na Zgromadzeniu zasiadać nie mógł.

Senat, Kapituła i Uniwersytet zastąpią innym obiorem brakujących Delegowanych.

ARTYKUŁ 13.

Akt zwoławczy od Senatu wydany zawierać będzie rozdział Gmin na Zgromadzenia obiorcze z wskazaniem miejsc w których zebrać się mają, tudzież oznaczy czas rozpoczęcia, trwania i przedmiot obrad każdego Zgromadzenia.

ARTYKUŁ 14.

Akt główny zwołania będzie przesłany Wójtom Gmin, którzy go ogłoszą przez

feront la promulgation en l'affichant sur la porte de leurs Bureaux. Le Maire de chaque commune, dans laquelle se trouvera le lieu de réunion d'un Collège électoral, l'affichera en outre sur la porte du bâtiment destiné pour les délibérations de ce Collège. Cet Acte sera aussi communiqué à tous les électeurs, et en général cette promulgation se fera de manière, que chaque personne qualifiée à voter en ait connaissance, au moins huit jours, avant l'époque de la réunion des Assemblées électorales.

ART. 15.

Puisque conformément à l'Art. 15 de la Constitution, le Chapitre et l'Université ont le droit de déléguer par deux membres, pour l'Assemblée des Representans; le Sénat sera tenu de communiquer l'Acte de convocation à ces deux corps, afin qu'ils puissent procéder au choix de leurs délégués.

przybicie na drzwiach Bióra swojego. Wójt Gminy wskazanej na miejsce zebrania się Zgromadzenia obiorczego, przybije nadto wspomniony Akt na drzwiach budynku przeznaczonego na obrady Zgromadzenia. Akt wspomniony będzie także udzielony wszystkim członkom prawo głosowania mającym i w ogólności ogłoszenie onego odbyć się powinno w taki sposób, ażeby każdemu zdolność głosowania mającemu, został wiadomym, przynajmniej na dni ośm przed czasem zebrania się Zgromadzeń obiorczych.

ARTYKUŁ 15.

Ponieważ według Art. 15 Konstytucyi, Kapituła i Uniwersytet mają prawo wysyłania po dwóch członków na Zgromadzenie Reprezentantów; przeto Senat winien będzie udzielać Akt zwoławczy tym dwom ciałom, ażeby mogły zająć się wyborem właściwych Delegowanych.

ART. 16.

Suivant le même Article 15 de la Constitution, le Sénat invitera pareillement quatre juges de paix, dont deux de la ville, et deux du territoire pris à tour de rôle, pour être Membres de l'Assemblée des Représentans. Ce tour de rôle sera observé suivant l'ordre des numeros de leurs arrondissemens.

CHAPITRE II.

De la présidence dans le Colleges Electoraux.

ART. 17.

Les personnes, qui devront présider aux Assemblées électorales, seront choisies par le Sénat parmi les habitans qui jouissent des droits politiques d'élire.

ART. 18.

Les Présidens des Colleges Electoraux porteront le titre des Maréchaux.

—

ARTYKUŁ 16.

W skutek rozporządzenia wzmiankowanym Art. 15 Konstytucyi objętego, Senat wzywać także będzie z kolei 4 Sędziów Pokoju, a to 2 z Miasta a 2 z Okręgu do zasiadania w Zgromadzeniu Reprezentantów. Kolej ta zachowaną być ma wedle porządku liczb Okręgi oznaczających.

ROZDZIAŁ II.

O przewodniczeniu w Zgromadzeniu obiorczém.

ARTYKUŁ 17.

Osoby mające przewodniczyć Zgromadzeniom obiorczym, będą wybranemi od Senatu z pomiędzy mieszkańców, którym służy prawo polityczne obierania.

ARTYKUŁ 18.

Przewodniczący Zgromadzeniom obiorczym, będą mieli tytuł Marszałków

ART. 19.

Le Sénat communiquera les nominations des Maréchaux aux Maires respectifs, afin de les remettre aux personnes invitées à cet emploi, en y joignant les listes approuvées des habitans qualifiés à voter dans les Assemblées électorales, ainsi que la liste des Candidats, pour les fonctions des maires des Communes situées dans l'arrondissement du Collège électoral respectif, lesquelles listes doivent contenir 3 Candidats au moins pour chaque commune.

ART. 20.

Dans le cas où le citoyen nommé Maréchal serait empêché de présider au Collège électoral, pour cause de maladie, ou par une autre raison importante reconnue comme telle, le Sénat pourvoira à son remplacement.

ARTYKUŁ 19.

Senat prześle właściwym Wójtom mianowania Marszałków celem wręczenia onych osobom do tego urzędowania wezwanym, dołączając razem zatwierdzone listy osób posiadających zdolność głosowania na Zgromadzeniach obiorczych, niemniej listy Kandydatów na urzędy Wójtów Gmin w Okręgu właściwego Zgromadzenia obiorczego położonych, które to listy 3ch przynajmniej Kandydatów dla każdej Gminy zawierać powinny.

ARTYKUŁ 20.

Gdyby Obywatel Marszałkiem mianowany, nie mógł z powodu słabości lub innej ważnej przyczyny za taką uznanej, przewodniczyć Zgromadzeniu obiorczemu; Senat postara się o jego zastąpienie.

ART. 21.

Si, parmi les électeurs de l'arrondissement, il ne s'en trouve aucun que le Sénat trouvérait qualifié à exercer l'emploi de Maréchal ; le Sénat pourra y nommer un juge de paix.

Dans tous les cas urgens ; où il n'y aurait plus de tems de pourvoir à un autre remplacement du Maréchal; le juge de paix, alors en fonction sera tenu d'office, de présider le Collège électoral.

ART. 22.

Lorsque le Maréchal recevra sa nomination, il se rendra, accompagné du Maire de la Commune, dans le lieu destiné à tenir l'Assemblée électorale, pour y arranger et mettre en exécution tout ce qui, conformément aux ordonnances, a du rapport avec la tenue de ces Assemblées.

ARTYKUŁ 21.

Gdyby pomiędzy obiorcami (électeurs) nie znalazła się w Zgromadzeniu żadna osoba, którąby Senat uznał za zdolną do sprawowania urzędu Marszałka; Senat będzie mógł mianować do tego jednego z Sędziów Pokoju.

We wszystkich przypadkach nagłych gdzieby już nie było czasu, zająć się zastąpieniem Marszałka; Sędzia Pokoju, w urzędowaniu na ten czas zostający, winien będzie z urzędu przewodniczyć Zgromadzeniu obiorczemu.

ARTYKUŁ 22.

Skoro Marszałek odbierze mianowanie, uda się w towarzystwie Wójta Gminy na miejsce dla Zgromadzenia obiorczego przeznaczone, dla urządzenia i wykonania tego wszystkiego, co stósownie do wydanych rozporządzeń, będzie miało związek z odbywaniem tegoż Zgromadnezia.

ART. 23.

Il est du devoir du Maréchal de tenir la police dans l'Assemblée, et tant qu'elle durera, aucune autre autorité, ne pourra s'en mêler. Le Maire de la Commune est même obligé, de mettre à execution tous les arrangemens que lui proposera le Maréchal sur cet objet, et qui auront pour but l'ordre et la tranquillité à maintenir pendant les séances de l'Assemblée.

ART. 24.

Le Maréchal ne permettra pas aux membres assemblés de discuter et d'examiner des représentations ou des requêtes, qui ne sont pas du ressort de l'Assemblée, ni de s'occuper de dresser des instructions pour les Représentans élus; mais il est tenu de diriger uniquement les délibérations de l'Assemblée conformément à la Constitution et au présent règlement sur les objets dési-

ARTYKUŁ 23.

Marszałek obowiązanym będzie, utrzymywać policyą w czasie posiedzeń Zgromadzenia i przez cały czas trwania onego, żadna inna władza mieszać się do niéj nie może. Wójt Gminy nawet jest obowiązanym wykonywać wszystkie rozporządzenia przez Marszałka w tym przedmiocie czynione, mające na celu zachowanie porządku i spokojności przez ciąg posiedzeń Zgromadzenia.

ARTYKUŁ 24.

Marszałek niedozwoli Członkom Zgromadzenia roztrząsać i rozbierać przełożeń lub prośb niewskazanych za przedmiot obrad, ani też dawać instrukcyj obranym Reprezentantom; lecz winien jest tylko zwracać narady Zgromadzenia, stósownie do Konstytucyi i niniejszego rozporządzenia, ku przedmiotom aktem zwo-

gnés expressément dans l'Acte de convocation, et de terminer la séance au jour fixé par le dit Acte.

ART. 25.

Il sera du devoir principal du Maréchal de maintenir l'ordre, la tranquillité, et l'union parmi les membres de l'Assemblée. Si cependant, contre toute attente, ses efforts devenaient insuffisans; il sera autorisé de proroger la séance au lendemain, et d'ordonner aux personnes qui exciteraient des troubles, ou se permettraient quelque acte de violence, de s'éloigner du lieu de l'Assemblée: mais la durée des séances du Collège électoral, différée par suite des procédés contraires au bon ordre, et commis par les citoyens votans, ne pourra être prolongée que jusqu'au troisième jour tout au plus, y compris le jour de la première réunion de l'Assemblée.

ławczym wyraźnie wskazanym i ukończyć posiedzenie w dniu tymże aktem oznaczonym.

ARTYKUŁ 25.

Główną powinnością Marszałka będzie utrzymanie porządku, spokojności i jedności pomiędzy członkami Zgromadzenia. Gdyby jednak, nad wszelkie spodziewanie, usiłowania jego były niedostatecznemi, będzie mocen odłożyć posiedzenie do dnia następującego i nakazać osobom wzniecającym rozruchy, albo pozwalającym sobie jakowych gwałtowności, oddalenie się z miejsca obrad; lecz posiedzenia Zgromadzenia obiorczego odłożone z przyczyny postępków przeciwnych dobremu porządkowi, popełnionych przez Obywateli głosujących, nie będą mogły być odroczonemi jak do trzeciego dnia najdalej; licząc w to dzień pierwszego zebrania się Zgromadzenia.

ART. 26.

Si durant la troisième séance, tous les moyens employés avec prudence n'étaient pas en état de reprimer les troubles et la discorde; le Maréchal, aprés en avoir dressé un acte officiel, sera tenu de dissoudre l'Assemblée électorale et de notifier au Sénat les motifs qui l'ont porté à cette démarche.

ART. 27.

S'il arrivait que, dans un pareil cas, le Maréchal abusât du pouvoir qui lui a été confié; l'Assemblée électorale étant finie, il en sera responsable devant le Sénat. Cependant tous les arrangemens de police, qu'il aura ordonnés durant sa fonction, seront exécutés.

ART. 28.

La dissolution de l'Assemblée électorale a pour conséquence que, pour cette

ARTYKUŁ 26.

Gdyby w czasie trzeciego posiedzenia, wszelkie z roztropnością użyte środki nie zdołały uśmierzyć zaburzeń i niezgody; Marszałek spisawszy akt urzędowy, będzie obowiązany rozwiązać Zgromadzenie obiorcze i zawiadomić Senat o powodach zniewalających go do tego kroku.

ARTYKUŁ 27.

Gdyby zaś w takowym razie, Marszałek nadużył udzielonéj mu władzy, natenczas po odbytém Zgromadzeniu obiorczém będzie za to przed Senatem odpowiedzialnym. Z tém wszystkiém rozporządzenia policyjne przez niego w ciągu urzędu wydane, wykonane być powinny.

ARTYKUŁ 28.

Rozwiązanie Zgromadzenia obiorczego ten skutek mieć będzie, iż członki w niém głosujące, utracą na ten raz prawo

fois, les membres votans qui la composent perdent le droit d'élire, et les auteurs des désordres, ou violences, qui auront amené la dissolution de l'Assemblée, seront accusés par devant le Tribunal compétent pour s'y justifier ou être punis.

CHAPITRE III.

Des opérations des Collèges Electoraux.

ART. 29.

Le jour, que l'acte de convocation émané du Sénat aura déterminé pour la réunion des Collèges électoraux, le Maréchal accompagné de tous les électeurs, se rendra le matin à l'église pour y assister à la messe, après laquelle le Maire de la Commune invitera les citoyens à l'ordre, lira hautement la nomination du Meréchal et lui présentera la formule du serment.

obiorcze, a sprawcy nieporządku lub gwałtu, dający powód do rozwiązania Zgromadzenia, do Trybunału właściwego po usprawiedliwienie się lub ukaranie odesłanymi zostaną.

ROZDZIAŁ III.

O postępowaniu w Zgromadzeniach obiorczych

ARTYKUŁ 29.

W dniu, aktem zwoławczym przez Senat wydanym, do zebrania się Zgromadzeń obiorczych oznaczonym, Marszałek łącznie z wszystkiemi obiorcami, uda się z rana do kościoła na mszą, po której Wójt Gminy, w której Zgromadzenie zebrało się, wezwie Obywateli do porządku, przeczyta głośno mianowanie Marszałka, i poda mu rotę przysięgi;

ART. 30.

Le Maréchal ainsi proclamé, après avoir reçu des mains du Maire la formule du serment, prendra la parole, invitera les présens à l'attention, et lisant lui même à haute voix le serment prescrit, le prêtera en présence des votans, dans la forme suivante: "Moi N. N. je jure obeissance à la Con-„stitution et aux loix; je iure de mainte-„nir ponctuellement les ordonnances con-„cernant l'ordre devant être observé dans „les Collèges électoraux, de ne pas per-„mettre que l'Assemblée s'occupe d'autres „objets, que de ceux, pour lesquels elle est „convoquée, d'écarter tout ce qui mettrait „obstacle à la liberté des élections, de ne „me laisser séduire, durant mon emploi, „ni par l'amitié ou l'intérêt, ni par la mal-„veillance, de terminer les séances dans le „tems prescrit, et enfin d'employer tous „mes soins à maintenir dans l'Assemblée

ARTYKUŁ 30.

Tak ogłoszony Marszałek, odebrawszy z rąk Wójta rotę przysięgi, zabierze głos, wezwie obecnych do uwagi, a czytając sam głośno przepisaną przysięgę, wykona ją w obecności głosujących, wedle roty następującej: "Ja N. N. „przysięgam posłuszeństwo Konstytucyi i „Ustawom, przysięgam ściśłe utrzymanie „urządzeń tyczących się porządku jaki w „ciągu obrad Zgromadzenia zachowany „być winien; przestrzegać, ażeby Zgro„madzenie trudniło się jedynie przedmio„tami dla których zwołaném zostało; u„suwać wszelkie przeszkody uwłaczające „wolnosci obioru; nie dać się uwiesdź w „ciągu sprawowania urzędu, przyjaźnią, „interessem, ani niechęcią; zamknąć obra„dy w czasie przepisanym; nakoniec do„kładać wszelkiej usilności do utrzymania „w Zgromadzeniu obiorczém porządku,

„électorale l'ordre, la tranquillité, et l'u-
„nion. Ainsi Dieu me soit en aide.„

ART. 31.

Le Maréchal, après avoir ainsi prêté son serment, en signera la formule et la rendra au Maire qui l'enverra au Sénat.

ART. 32.

Le Maire de la Commune, s'il n'est pas du nombre des personnes qualifiées à voter dans cette Commune, s'éloignera du lieu de l'Assemblée aussitôt, qu'il aura reçu du Maréchal le serment signé.

ART. 33.

Après avoir prêté le serment, le Maréchal lira l'acte émané du Sénat, en vertu duquel on a convoqué les Assemblées. Jl ouvrira la séance par une courte harangue, et exposera aux membres les objets pour lesquels l'Assemblée a été convoquée.

„spokojności i jedności. Tak mi Boże „dopomoż.„

ARTYKUŁ 31.

Po wykonaniu takiéj przysięgi, Marszałek podpisze rotę i odda ją Wójtowi który ją prześle do Senatu.

ARTYKUŁ 32.

Wójt Gminy, jeżeli nie jest z liczby osób mających prawo głosowania w téj Gminie, oddali się z miejsca obrad zaraz po odebraniu od Marszałka podpisanéj przysięgi.

ARTYKUŁ 33.

Po wykonanéj przysiędze, Marszałek przeczyta akt od Senatu wydany, na mocy którego Zgromadzenie zebraném zostało. Zagai posiedzenie krótką przemową i przedstawi Członkom przedmioty mających nastąpić obrad.

ART. 34.

Le Maréchal choisira parmi les citoyens deux Assesseurs et un Sécretaire. Ce dernier dressera le protocole.

ART. 35.

Les Assesseurs et le Sécretaire prêteront le serment entre les mains du Maréchal, savoir : les deux premiers, qu'ils compteront fidèlement les votes et le dernier, qu'il les notera exactement.

ART. 36.

Cette formalité remplie le Maréchal lira à haute voix, les listes des électeurs approuvées par le Sénat, et après les avoir confrontées avec les personnes présentes, il fera dresser la liste de tous les citoyens qualifiés à voter qui seront présens à l'Assemblée. Jl la signera avec les Assesseurs, et le Sécretaire la lira à haute voix.

ARTYKUŁ 34.

Po czém, Marszałek wybierze z pomiędzy Obywateli dwóch Assessorów i Sekretarza mającego trzymać protokół.

ARTYKUŁ 35.

Assessorowie i Sekretarz wykonają przed Marszałkiem przysięgę, dwaj pierwsi na wierne obliczanie kresek; ostatni zaś na dokładne onych zapisywanie.

ARTYKUŁ 36.

Po ukończeniu tych formalności, Marszałek odczyta w głos listy obiorców przez Senat zatwierdzone, a sprawdziwszy je z obecnemi osobami, każe spisać listę tychże Obywateli obecnych na Zgromadzeniu i podpisze ją wraz z Assessorami, którą Sekretarz w głos odczyta.

ART. 37.

Le Maréchal enjoindra à tous ceux, qui ne seront pas compris dans la liste des votans, de s'éloigner sans délai, du lieu des séances.

ART. 38.

Dans le cas où l'on ferait à un citoyen compris dans la liste des électeurs, la seule objection admissible pour l'empêcher de voter dans cette Assemblée, celle de se trouver en état d'accusation pour crime; le Maréchal conjointement avec les Assesseurs et des autres citoyens de son choix en décidera définitivement à la majorité des voix par des votes secrets, et le Sécretaire insérera cette circonstance dans le Protocole. Si par cette décision, le droit de voter est refusé à l'accusé, le Maréchal lui enjoindra de quitter l'Assemblée.

ARTYKUŁ 37.

Marszałek poleci osobom listą głosujących nie objętym, oddalenie się niezwłoczne z miejsca obrad.

ARTYKUŁ 38.

Gdyby Obywatelowi na liście obiorców zamieszczonemu uczyniono, w celu odsunięcia go od głosowania, ten jedyny zarzut, jaki przypuszczony być może, iż z powodu popełnionej zbrodni znajduje się w stanie oskarżenia; Marszałek z Assessorami i dwoma przez siebie wybranemi Obywatelami rzecz tę sekretnemi kreskami i większością głosów ostatecznie roztrzygnie, a Sekretarz okoliczność tę wciągnie do protokółu. Jeżeliby w skutku téj decyzyi prawo głosowania oskarżonemu odmówione zostało, Marszałek zaleci mu oddalenie się z miejsca obrad.

ART. 39.

La liste des votans étant ainsi dressée, le Maréchal conformément à l'ordre prescrit par l'acte de convocation, invitera l'Assemblée à procéder aux élections qui lui sont reservées par l'art. 13, de la Constitution. Mais avant de la faire, il sera particulièrement tenu de fixer l'attention de l'Assemblée sur l'obligation de ne donner ses suffrages qu'à des Candidats, possédant les qualifications prescrites par l'art. 21 dont il fera lecture à haute voix.

L'Art. 21 de la Constitution prescrit entr'autres, comme une des qualifications pour pouvoir être élu représentant, celle de payer un impôt foncier de 50 fl. p. pour un immeuble en ville, ou de 75 fl. p. par an pour une propriété située dans le territoire.

Ce taux de 50 fl. p. pour la ville et 75 pour la campagne est applicable, non

ARTYKUŁ 39.

Po ułożeniu tym sposobem listy głosujących, Marszałek stosownie do porządku aktem zwoławczym przepisanego, wezwie Zgromadzenie, ażeby przystąpiło do obiorów zachowanych dla niego Art. 13 Konstytucyi. Lecz wprzód winien będzie zwrócić szczególniéj uwagę Zgromadzenia na obowiązek głosowania za temi jedynie kandydatami, którzy posiadają kwalifikacye Art. 21 Konstytucyi przepisane, które im głośno odczyta.

Między innemi, przepisuje art. 21 Konstytucyi jako warunek, ażeby zostać Reprezentantem, opłatę pięćdziesięciu złotych polskich podatku gruntowego rocznego od nieruchomości w mieście, lub 75ciu złp. podatku gruntowego rocznego od nieruchomości w Okręgu położonéj.

Warunek ten opłaty 50 złp. w mieście a 75. złp. w Okręgu, stosuje się nie

seulement à une propriété prise individuellement, mais aussi à plusieurs propriétés prises collectivement comme il a été observé à l'Art. 5 pour le cens électoral. Le même principe est à observer quant à l'étendue de 150 arpens de Culm, prescrits pour les possesseurs des fermes perpétuelles, qui peut se composer de plusieurs fermes moins considérables.

Si le même propriétaire possède plusieurs immeubles, dont une partie en ville et une partie à la campagne, à raison desquels il prétend exercer le droit d'éligibilité, ou compter l'impôt payé en ville 150 pour 100 pour le mettre de niveau avec celui de la campagne, p. e. si un propriétaire paye 30 flp. d'impôt direct en ville et 30 à la campagne, les 30 payés en ville seront comptés pour 45, et il se trouvera ainsi remplir la condition de 75 fl. d'impôt exigée pour une propriété du territoire.

tylko do własności pojedynczo wziętéj; ale i do kilku własności połączonych, jak to przepisaném zostało w art. 5. To samo prawidło zachowane być winno co do rozciągłości 150 morgów chełmińskich przepisanych, które z kilku dzierżaw mniejszych złożone być mogą.

Jeżeli jeden właściciel posiadający więcej nieruchomości, częścią w mieście, częścią w Okręgu położonych, domaga się z tego względu używania prawa obieralności, podatek w mieście płacony, liczonym będzie na stopę 150 od 100 dla zrównania go z podatkiem wiejskim, w ten sposób: iż jeżeli właściciel płaci 30 złp. podatku stałego w mieście i 30 złp. na wsi, summa 30 złp. w mieście opłacana, liczoną będzie za 45, a tym sposobem tenże właściciel uważany będzie, iż dopełnił warunku opłaty, 75 złp. podatku, od własności okręgowéj wymaganego.

ART. 40.

Ceux qui désireraient être élus Représentans ou se présenter comme candidats pour les fonctions de juges de paix, doivent adresser leurs pétitions au Maréchal, mais cela ne pourra pas limiter la liberté d'élire, aussi ceux, qui ne s'étant pas offert eux-mêmes, auraient été proposés comme candidats par quelques membres de l'Assemblée.

ART. 41.

Ces arrangemens terminés, le Maréchal formera et lira hautement les listes des candidats, tant de ceux, qui se sont présentés eux-mêmes, que de ceux, qui ont été proposés par quelque membre de l'Assemblée pour chaque emploi séparément. Et si quelqu'un des candidats, qui n'ont pas concouru eux-mêmes, ne désirait pas d'être élu, il sera tenu de le déclarer au Maré-

ARTYKUŁ 40.

Ktoby sobie życzył być Reprezentantem, albo umieszczonym na liście kandydatów do urzędu Sędziego Pokoju, powinien udać się ze swojém żądaniem do Marszałka, lecz to nie ogranicza wolności obrania tych, którzyby się sami niezgłosiwszy, byli przez członków Zgromadzenia na kandydatów podanymi.

ARTYKUŁ 41.

Ukończywszy te rozporządzenia Marszałek, ułoży i odczyta w głos listy kandydatów, tak tych którzy się sami oświadczyli, jako też i owych którzy od członków Zgromadzenia podanymi zostali, a to na każdy urząd z osobna. Jeżeliby zaś który z podanych kandydatów nie życzył sobie być obranym, winien będzie oznajmić to Marszałkowi przed rozpoczęciem kreskowania, ażeby został z listy wykreślo-

chal avant qu'on se mette à voter, afin qu'il soit rayé de la liste, puisque, le vote une fois commencé, il ne sera plus libre à personne de se refuser au service, auquel il aura été appelé par ses concitoyens. Le Maréchal lira également à haute voix, la liste, qui lui a été signifiée par le Sénat des candidats pour les fonctions des Maires dans les Communes de l'arrondissement électoral respectif.

ART. 42.

Les listes ainsi proclamées, le Président sommera l'Assemblée, par trois fois de voter sur chaque candidat en particulier et celui, en faveur duquel se déclareront les suffrages unanimes, sera inséré dans le protocole par le Sécretaire; mais si quelque candidat n'avait pas obtenû l'unanimité des suffrages, le Maréchal sera obligé, sur la demande fut-ce que d'un seul électeur

ny; skoro albowiem rozpocznie się kreskowanie, nikomu już nie będzie wolno wymawiać się od usługi, do któréj przez współobywateli powołanym został. Marszałek odczyta także głośno przesłaną sobie przez Senat listę kandydatów na urzędy Wójtów Gmin we właściwym Okręgu obiorczym położonych.

ARTYKUŁ 42.

Ogłosiwszy tym sposobem listy, Prezydujący wezwie po trzykroć Zgromadzenie do kreskowania, na każdego kandydata z osobna, i ten, za kimby była jednomyślność, będzie przez Sekretarza do protokółu wpisany; jeżeliby zaś który z kandydatów takowéj nie uzyskał, Marszałek na żądanie chociażby jednego tylko członka Zgromadzenia na piśmie oświadczone, winien będzie wezwać Zgromadzenie do cichego kreskowania, czy to wzmianko-

faite par écrit, d'inviter l'Assemblée à voter secrétement tant sur les candidats qui se seraient présentés eux-mêmes; que sur ceux qui seraient proposés par quelque Membre de l'Assemblée.

ART. 43.

Le scrutin se fait de la manière suivan : D'après le nombre de votans il se trouvera une qualité suffisante de petites boules blanches et noires, en comptant deux pour chaque votant, savoir : une blanche et une noire, qui lui seront remises toutes les deux, après quoi, le Maréchal lira hautement le nom du Candidat, et un des Assesseurs appelera, d'après le tour de rôle, les votans, dont chacun mettra une de ses boules dans un vase posé devant le Président, savoir : le votant en faveur du Candidat mettra la boule blanche, la noire désignera le contraire. Le votant jette ensuite la boule qui lui reste dans un autre vase et retourne à sa place.

wany kandydat sam się podał, czy też od którego z członków Zgromadzenia został podany.

ARTYKUŁ 43.

Kreskowanie ciche odbywać się ma w następującym sposobie: wedle liczby głosujących przygotowana będzie potrzebna ilość gałek białych i czarnych licząc po dwie dla każdego z kreskujących, to jest: jedne białą drugą czarną, które mu obiedwie oddanemi zostaną; poczém Marszałek wymieni głośno nazwisko kandydata, jeden zaś z Assessorów przywoływać będzie porządkiem kreskujących, z których każdy wrzuci jedne z otrzymanych gałek w stojące przed Prezydującym naczynie; biała gałka oznaczać będzie kreskę za kandydatem daną, czarną zaś przeciwnie. To uskuteczniwszy, kreskujący wrzuci drugą pozostającą mu gałkę w drugie naczynie i powróci na swoje miejsce.

Le scrutin fini, le Président avec les Assesseurs vident le vase et comptent les boules tant blanches que noires, dont le Secretaire insérera le nombre au protocole. Ce procédé sera renouvelé pour chaque Candidat. Les Assesseurs compteront les suffrages, et celui qui aura eu le plus grand nombre de boules blanches, sera proclamé élu. Jl sera cependant fait mention au protocole de tous les Candidats qui auront passé le scrutin, en indiquant le nombre des suffrages que chacun aura eu en sa faveur.

On votera en premier lieu, sur les Candidats présentés par le Sénat pour les fonctions des maires, ensuite sur le choix des Représentans pour la Diète et en dernier lieu, sur les Candidats à présenter à l'Assemblée des Représentans pour les fonctions de juges de paix.

Po skończoném kreskowaniu, Prezydujący z Assessorami wypróżni naczynia i obliczy gałki tak czarne jak białe, których liczbę Sekretarz w protokóle zapisze. Tym samym sposobem na innych kandydatów kreskowanie się odbędzie. Assessorowie policzą kreski, a ten który otrzyma największą liczbę gałek białych, będzie za obranego ogłoszony. Jednakże uczynioną będzie wzmianka w protokóle o wszystkich kandydatach na których ciche kreskowanie odbyło się, z oznaczeniem liczby kresek, którą każdy z nich otrzymał.

Kreskowanie rozpocznie się na kandydatów przez Senat do urzędu Wójtów Gmin przedstawionych; nastąpi wybór na Reprezentantów Sejmu, a w końcu na kandydatów przez Zgromadzenie Reprezentantów Senatowi do urzędu Sędziów Pokoju przedstawić się mających.

ART. 44.

Si, en comptant les boules, il se trouvait que deux ou plusieurs Candidats auraient un nombre égal de boules blanches; le Marechal décidera en faveur de l'un des deux soit à haute voix, soit en tirant au sort.

ART. 45.

Si, après avoir compté toutes les boules, il s'en trouvait au delà du nombre des votans, le Maréchal déclarera le scrutin comme non avenu, et il sera procédé sur le champ à un nouveau scrutin.

ART. 46.

Les dépouillemens du scrutin terminés, le Maréchal lira à haute voix le protocole, et le signera avec les Assesseurs et le Sécretaire, après quoi il declarera la séance finie.

ARTYKUŁ 44.

Gdyby przy rachowaniu kresek okazała się za dwoma lub więcej kandydatami równa ilość gałek białych; Marszałek rozstrzygnie tę równość bądź głośną kreską, bądź wyciągnąwszy losem jednego z nich nazwisko.

ARTYKUŁ 45.

Gdyby przy obrachowaniu gałek okazało się ich więcej niż jest głosujących; Marszałek ogłosi kreskowanie takie za żadne i natychmiast do powtórnego wezwie kreskowania.

ARTYKUŁ 46.

Gdy się to ukończy, Marszałek odczyta głośno protokół, podpisze go z Assessorami i Sekretarzem, poczém obrady za ukończone ogłosi.

ART. 47.

La séance étant levée, le Maréchal enverra sans délai au Sénat, en original le protocole avec ses annexes, contenant toutes les conclusions de l'Assemblée, et pour ce qui regarde l'élection des représentans, avec tous les titres authentiques que les concurrens auront produits pour preuve des qualités requises, d'après l'art. 21 de la Constitution.

ART 48.

Le Sénat, après avoir reçu tous les protocoles originaux des Assemblées électorales, fera dresser les listes des Représentans et des Candidats aux emplois des Juges de paix, afin de les communiquer, en son tems à la Chambre législative.

ART. 49.

Dans le cas où un des Maires mourrait ou serait suspendu dans l'exercice de

ARTYKUŁ 47.

Po zamknięciu obrad, Marszałek prześle bezzwłocznie Senatowi w oryginale protokół posiedzeń z wszystkiemi Annexami, obejmujący wszystkie zapadłe na posiedzeniu decyzye, a co się tycze obioru Reprezentantów, z wszelkiemi autentycznemi dowodami przez współubiegających się złożonemi wykazującemi kwalifikacye Art, 21. Konstytucyi wymagane.

ARTYKUŁ 48.

Senat odebrawszy od Zgromadzeń obiorczych wszystkie te protokóły w oryginałach, każe ułożyć listy Reprezentantów, równie jak kandydatów do urzędów Sądziów Pokoju, dla udzielenia ich w czasie Izbie Prawodawczej.

ARTYKUŁ 49.

W przypadku śmierci lub zawieszenia w urzędzie Wójta Gminy, Senat mia-

ses fonctions, le Sénat nommera son substitut jusqu' à la prochaine réunion des Assemblées électorales.

Le Maire en fonctions peut être réélu par le Collège électoral, soit pour la même, soit pour une autre commune, s'il se trouve porté sur la nouvelle liste des candidats dressée par le Sénat.

ART. 50.

S'il arrivait, que deux ou plusieurs Assemblées électorales éliraient le même candidat pour être représentant, l'élection ne sera valable que pour celui des Collèges électoraux, dans l'arrondissement duquel le Candidat se trouve possessioné. S'il a des propriétés dans plus d'un arrondissement, la préférence sera donnée à celui dans lequel le Candidat paye la plus forte portion de l'impôt territorial, et le Sénat ordonnera, en conséquence, pour les autres colléges

nować będzie Zastępcę, aż do najbliższego zebrania Zgromadzeń obiorczych.

Wójt Gminy urząd sprawujący będzie mógł być na nowo przez Zgromadzenie obiorcze, bądź do téj saméj, bądź do innéj Gminy obrany, jeżeli się znajdować będzie na nowéj liście kandydatów przez Senat przedstawionéj.

ARTYKUŁ 50.

Gdyby dwa lub więcéj Zgromadzeń obiorczych tegoż samego kandydata Reprezentantem obrały, obiór ten ważnym będzie od tego Zgromadzenia, w okręgu którego znajdować się będą posiadłości kandydata. Jeżeli takowych w więcéj jak jednym posiada okręgu, pierwszeństwo dane będzie temu, w którym kandydat największy podatek stały opłaca, innym zaś Zgromadzeniom obiorczym, Senat nowy wybór zaleci. Gdyby obrany kandydat

électoraux une novelle élection. Dans le cas, où le Candidat élu n'aurait des propriétés dans aucun des arrondissemens électoraux dans lesquels il a été élu, ce sera à lui de se déclarer à laquelle des élections il donne la préférence.

Si le Candidat élu représentant se trouve en même tems, porté par un autre Collège électoral comme candidat à la place de juge de paix, cette circonstance ne l'empêchera pas de siéger à la Diète, mais il doit s'abstenir de voter lorsqu'il s'agira de son élection aux fonctions de juge de paix.

ART. 51.

Si les élections étant terminées, il se trouvait parmi les représentans nouvellement élus des personnes qui, d'après l'art. XXII. de la Constitution seraient empêchées de siéger simultanément dans l'Assemblée législative; le Sénat décidera, mo-

nieposiadał własności w żadnym z okręgów obiorczych, przez które obranym został; natenczas jemu samemu zostawione jest oświadczenie się, któremu z nich daje pierwszeństwo.

Jeżeli kandydat Reprezentantem obrany, podanym został przez inne Zgromadzenie obiorcze na kandydata do urzędu Sędziego Pokoju, okoliczność ta nie będzie mu przeszkadzać do zasiadania na Sejmie, lecz nie będzie mógł głosować przy swoim obiorze na Sędziego Pokoju.

ARTYKUŁ 51.

Gdyby po ukończonych wyborach, okazało się, iż pomiędzy Reprezentantami nowo obranymi, znajdują się osoby, którym art. 22. Konstytucyi wzbrania zasiadać razem w Zgromadzeniu Prawodawczém; natenczas Senat rozwiąże losem, który z wyborów ważność otrzyma, a za-

yennant tirage au sort, laquelle de ces élections sera valable, et en ordonnera des nouvelles, pour remplacer ceux qui auront été dans le cas de céder, en communiquant aux Présidens des Assemblées électorales itérativement convoquées, la liste de tous les représentans dont les élections auront déjà été reconnues valides, afin d'empêcher le renouvellement d'un cas semblable.

CHAPITRE IV.

De l'invalidité des Assemblées électorales.

ART. 52.

L'invalidité des Assemblées électorales sera envisagée sous deux points de vue, puisque leurs opérations peuvent être regardées comme invalides soit en entier, soit en partie.

ART. 53.

L'invalidité totale a lieu:

razem poleci nowe wybory, celem zastąpienia ubyłych i udzieli Prezydującym w Zgromadzeniach obiorczych nowo zwołanych listę Reprezentantów, których obiór za ważny uznanym został, a to ażeby zapobiedz ponowieniu się takiego samego wypadku.

ROZDZIAŁ IV.

O nieważności Zgromadzeń obiorczych.

ARTYKUŁ 52.

Nieważność Zgromadzeń obiorczych, uważana będzie w dwojakim względzie; ponieważ czynności mogą być nieważnemi w całości lub części.

ARTYKUŁ 53.

Całkowita nieważność ma miejsce w tenczas:

a) Si le Collège électoral se réunit sans l'Acte de convocation émané du Sénat.

b) S'il se réunit dans un autre tems, ou dans un autre lieu que celui, qui a été désigné par l'Acte de convocation.

c) Si sa durée outre passe le tems determiné.

d) Lorsque le Maréchal, croit devoir dissoudre l'Assemblée électorale pour cause des procédés illégaux de la part des votans.

e) Lorsqu'une pareille Assemblée se trouve être composée des membres, qui ne jouissent pas du droit de voter.

f) Si on n'a pas voté au scrutin, malgré la demande qu'en aurait fait au Maréchal, un des votans.

g) L'invalidité des Assemblées a également lieu chaque fois qu'il sera démontré, que les suffrages recueillis n'é-

a) Gdyby Zgromadzenie obiorcze; zebrało się bez aktu zwoławczego od Senatu wydanego.

b) Gdyby się zebrało nie w tym czasie i miejscu, które aktem zwoławczym wskazanemi były.

c) Gdyby trwało nad czas oznaczony.

d) Gdyby Marszałek uznał za potrzebne z przyczyny nieprawego postępowania Obywateli prawo głosowania mających, Zgromadzenie rozwiązać.

e) Gdyby Zgromadzenie złożoném było z osób nie używających prawa głosowania.

f) Gdyby mimo żądania któregokolwiek z głosujących oświadczonego Marszałkowi, nie przystąpiono do sekretnego wotowania.

g) Nieważnemi także będą Zgromadzenia ilekroćby wykazaném zostało, że

taient pas fidèlement comptés, ou insérés au protocole.

Quant à la nullité partielle, celle-là a lieu lorsqu'une personne se trouve avoir été élue à quelque emploi sans posséder les qualités requises, ou qu'elle a opéré son élection par des voies illicites.

ART. 54.

Le Sénat prononce, tant sur l'invalidité totale, que sur l'invalidité partielle des Assemblées primaires et de leurs arrêtés.

zebrane kreski nie były wiernie obliczonemi, albo w protokół wciągnionemi.

Co się zaś tycze częściowéj nieważności, ta uznaną będzie w tenczas, gdy kto albo nieposiadający wymaganéj kwalifikacyi, albo za pomocą środków niedozwolonych, na urząd obranym zostanie.

ARTYKUŁ 54.

Senat ma prawo wyrzeczenia tak względem nieważności całkowitéj, jako też częściowéj Zgromadzeń obiorczych i ich postanowień.

TITRE III.

De l'Assemblée des Représentans.

CHAPITRE I.

De la Convocation de l'Assemblée des Représentans.

ART. 55.

Le Sénat après avoir examiné les protocoles d'élections, et avoir trouvé ces derniers conformes à l'art. 21 de la Constitution, formera une liste des représentans et celle des candidats pour les places vacantes de Juges de Paix.

Si le Sénat, en son grand complet trouvait que le Candidat pour la représentation, qui aura eu le plus grand nombre de suffrages à l'Assemblée primaire, manque évidemment d'une des qualifications exigées par l'art. 21 de la Constitution, le Sénat

TYTUŁ III.

O Zgromadzeniu Reprezentantów.

ROZDZIAŁ I.

O Zwoływaniu Zgromadzenia Reprezentantów.

ARTYKUŁ 55.

Jeżeli Senat po roztrząsnieniu w wielkim komplecie protokółów obiorczych, znajdzie je zgodne z art. 21 Konstytucyi, ułoży listę Reprezentantów, tudzież kandydatów na urzędy wakujące Sędziów Pokoju.

Jeżeli Senat w wielkim komplecie zebrany uzna, iż kandydatowi na Reprezentanta, który największą liczbę kresek w Zgromadzeniu obiorczém otrzymał, brakuje oczywiście któréj z kwalifikacyi art. 21 Konstytucyi przepisanej, natenczas roz-

examinera les titres de celui qui, après le candidat non qualifié, aura eu le plus de suffrages à l'Assemblée électorale, et le placera sur la liste des représentans, si du reste il se trouve dûment qualifié.

Si d'après cet examen, tous les candidats se trouvaient dépourvus des qualifications légales, le Sénat ordonnera une nouvelle élection et notifiera, sans delai, aux Candidats déchus leur non-admission, en allegant les raisons qui l'ont motivée.

ART 56.

Après avoir terminé pour tous les Colléges électoraux, l'examen prescrit à l'art. précédent, et après avoir nommé deux de ses membres pour siéger dans l'Assemblée des représentans, le Sénat formera la liste des personnes qui doivent composer cette Assemblée, et publiera l'acte de la convocation de la Diéte.

trząsać będzie prawa tego, który po nim najwięcéj kresek w Zgromadzeniu obiorczem uzyskał i umieści go na liście Reprezentantów; jeżeli z resztą jest dostatecznie ukwalifikowanym.

Jeżeliby po takowém roztrząśnieniu okazało się, iż żaden z kandydatów nie posiada prawnych kwalifikacyj, Senat poleci nowe wybory i oznajmi niezwłocznie spadłym kandydatom ich usunięcie i przyczyny, które takowe spowodowały.

ARTYKUŁ 56.

Uskuteczniwszy co do wszystkich Zgromadzeń obiorczych, roztrząśnienia artykułem poprzedzającym wymagane, i zamianowawszy z grona swego dwóch członków do zasiadania w Zgromadzeniu Reprezentantów; ułoży Senat listę osób mających składać toż Zgromadzenie i akt zwołania Sejmu ogłosi.

ART. 57.

Les Séances de l'Assemblée des Représentans seront tenues à Cracovie à huis clos dans l'endroit que le Sénat désignera à cet effet, et devront commencer dans le terme fixé par l'acte de convocation, ce qui doit toujours avoir lieu au premier Lundi du Mois de Décembre. Ces Assemblées ne dureront, que le tems determiné par l'art. 14 de la Constitution. Auront le droit d'assister aux délibérations de l'Assemblée des Représentans, les Membres du Sénat et les Résidens des trois Cours.

ART. 58.

L'Acte général de convocation sera publié de manière qu'il parvienne à la connaissance de tout le pays, huit jours au moins avant que l'Assemblée des Représentans devra se réunir. Le dit acte général indépendemment de la voie ordinaire de la

ARTYKUŁ 57.

Posiedzenia Zgromadzenia Reprezentantów odbywać się będą przy drzwiach zamkniętych w Krakowie, w miejscu od Senatu na to wyznaczoném i zaczynać w czasie przez akt zwoławczy oznaczonym, co zawsze następować powinno w pierwszy Poniedziałek miesiąca Grudnia. Zgromadzenia te trwać mają przez przeciąg art. 14 Konstytucyi wskazany. Będą mieli prawo być obecnymi naradom Zgromadzenia Reprezentantów Członkowie Senatu i Rezydenci trzech Dworów.

ARTYKUŁ 58.

Akt ogólny zwoławczy powinien być tak ogłoszonym, iżby do powszechnéj w całym kraju wiadomosci doszedł, przynajmniéj na dni ośm przed rozpoczęciem posiedzeń Zgromadzenia Reprezentantów. Akt ten oprócz zwyczajnego ogłoszenia, bę-

publication, sera encore immédiatement communiqué de la part du Sénat à tous les Membres déstinés à composer l'Assemblée des Représentans.

CHAPITRE II.

Des droits et des devoirs du Président de l'Assemblée des Représentans.

ART. 59.

Le Membre qui présidera à l'Assemblée des Représentans sera nommé Président.

ART. 60.

D'après l'art. 15 de la Constitution, le Président sera toujours choisi, par la Chambre législative, parmi les deux Membres délégués du Sénat.

ART. 61.

Les devoirs du Président seront de veiller que les Membres assistent assidûment aux Séances, que l'ordre soit obser-

dzie jeszcze bezpośrednio każdemu z członków Zgromadzenia od Senatu udzielonym.

ROZDZIAŁ II.

O prawach i powinnościach Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów.

ARTYKUŁ 59.

Członek przewodniczący Zgromadzeniu Reprezentantów, zwany będzie Prezydującym.

ARTYKUŁ 60.

W skutek art. 15 Konstytucyi, Prezydujący wybieranym zawsze będzie przez Izbę Prawodawczą z pomiędzy dwóch członków z grona Senatu delegowanych.

ARTYKUŁ 61.

Obowiązki Prezydującego będą: przestrzegać ażeby Członki uczęszczały ciągle na posiedzenia, ażeby zachowywano po-

vé dans les discussions qui y auront lieu; que les débats soient clos, dès qu'il jugera la matière suffisamment éclaircie et qu'on procède alors à voter. Le Président signe les arrêtés de l'Assemblée et prend soin qu'on observe à l'égard du scrutin tout l'ordre et probité possible. Jl doit enfin veiller, en général sur tout ce qui concerne le bon ordre,

ART. 62.

Le Président choisit parmi les Représentans, deux Assesseurs, et un Sécretaire qui dressera le protocole des délibérations.

ART. 63.

Jl a le droit d'être présent aux Commissions de la Diète et même d'y présider s'il le juge à propos.

ART. 64.

La Chambre législative à la motion du Président ou d'un des Representans, sera

rządek w roztrząsaniu przedmiotów; ażeby rozprawy te kończono, jak skoro uzna iż przedmiot jest dostatecznie wyjaśnionym, tudzież, ażeby wtenczas do kreskowania przystępowano. Nadto podpisywać ma Uchwały Zgromadzenia i starać się, ażeby kreskowanie ciche odbywało się z jak największą punktualnością i rzetelnością. Nakoniec czuwać nad wszystkiém co się dobrego porządku dotycze.

ARTYKUŁ 62.

Prezydujący ma prawo wybierania z pomiędzy Reprezentantów dwóch Assessorów, i Sekretarza trzymać protokół obrad obowiązanego.

ARTYKUŁ 63.

Ma także prawo być obecnym na Kommissyach sejmowych i na nich przewodniczyć, jeżeli mu się tak zdawać będzie.

ARTYKUŁ 64.

Gdyby który z członków Zgromadzenia nie zachował się przystojnie w czasie

autorisée dans le cas, où un des membres se conduirait indécemment pendant la séance, à le rappeler à l'ordre. Si ce rappel est trois fois renouvelé sans produire l'effet désiré, le membre de l'Assemblée sera privé du droit de voter dans cette séance. Jl peut aussi être condamné par la majorité des voix à l'arrêt à domicile, qui cependant ne pourra pas durer au delà de vingt quatre heures.

ART. 65.

La Constitution étant inviolable, et par cette raison le Sénat même n'étant pas en droit de proposer à la Chambre des Représentans une initiative tendant à y faire quelque changement, il sera du devoir principal du President de l'Assemblée des Représentants de n'admettre aucun projet de la part des membres de l'Assemblée, qui aurait pour but le moindre changement dans cette loi.

obrad. Izba Prawodawcza na wniesienie Prezydującego lub jednego z Reprezentantów mocną będzie wezwać go do porządku. Gdyby wezwanie to trzy razy ponowione nie przyniosło skutku pożądanego, odmówionem mu zostanie na tém posiedzeniu prawo głosowania, a nawet skazanym być może większością głosów na domowy areszt, który jednak dłużéj trwać nie będzie mógł nad godzin dwadzieścia cztery.

ARTYKUŁ 65.

Ponieważ Konstytucya jest nietykalną i z téj przyczyny sam nawet Senat niema prawa przesyłać Izbie Reprezentantów początkowania praw (inicyatywy) dążącego do jakiéj bądź w niej zmiany, będzie przeto jednym z głównych obowiązków Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów nie przypuszczać żadnego z strony członków Izby projektu, mającego za cel chociażby najmniejszą zmianę w téj zasadniczéj ustawie.

ART. 66.

Si néanmoins, contre toute attente, l'Assemblée des Représentans persistait dans la résolution de délibérer sur des objets qui tenderaient à quelque changement dans la Constitution ; alors le Président de l'Assemblée serait tenû de fixer la-dessus l'attention de la Chambre, et d'empêcher même par tous les moyens en son pouvoir, que de pareilles délibérations aient lieu, d'ajourner au besoin la séance, et d'en informer sur le champ le Sénat, si la Chambre s'obstinait à soutenir, que la question soulevée n'est pas contraire à la Constitution.

ART. 67.

Aussitôt que le rapport du Président de l'Assemblée des Représentans, sur les différends qui ont eu lieu dans la Chambre, lui sera parvenu, le Sénat s'assemblera sans delai, et après avoir mûrement délibéré sur

ARTYKUŁ 66.

Gdyby jednak nad wszelkie spodziewanie, Zgromadzenie Reprezentantów obstawało przy żądaniu naradzenia się nad przedmiotem dążącym do jakiéj w Konstytucyi zmiany; Prezydujący w Zgromadzeniu Prawodawczém winien jest zwrócić uwagę Izby, a nawet starać się przeszkodzić wszelkiemi sposobami w jego mocy będącemi, aby podobne narady miejsca nie miały; w razie potrzeby posiedzenie odroczyć i uwiadomić o tém Senat natychmiast, jeżeliby Izba trwała w swoim uporze, utrzymując że kwestya przez nią wniesiona nie jest Konstytucyi przeciwna.

ARTYKUŁ 67.

Jak tylko doniesienie to Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów, o zaszłych w Izbie Prawodawczéj niesnaskach, dojdzie do Senatu; takowy winien

le cas, il décidera par la majorité des voix; si la proposition en question est de nature qu'elle tend à quelque changement dans la Constitution. Une pareille décision du Sénat sera définitive, et fera cesser toute discussion ultérieure dans la Chambre législative.

ART. 68.

Si tous les moyens employés avec prudence de la part du Président de l'Assemblée, ne sauraient détourner la Chambre législative de renouveler les débats, malgré la décision du Sénat; le Président ajournera de nouveau la séance au lendemain et notifiera au Sénat, que la Chambre législative ne veut pas acquiescer à sa décision.

ART. 69.

Sur ce rapport du Président de l'Assemblée des Représentans, le Sénat tâchera

się zebrać bezzwłocznie, a dojrzałe przypadek rozważywszy, wyrzec większością głosów, czyli przedmiot wniesiony jest tej natury ażeby mógł dążyć do jakiéj zmiany w Konstytucyi. Ta Senatu decyzya będzie stanowczą i już dalsze nad tém narady w Izbie Prawodawczéj miejsca mieć nie mogą.

ARTYKUŁ 68.

Gdyby atoli wszelkie od Prezydującego w Zgromadzeniu z roztropnością użyte środki nie mogły odwieść Izby Prawodawczéj od roztrząsania tego samego przedmiotu pomimo decyzyi Senatu; Prezydujący odroczy posiedzenie do dnia następującego i oznajmi Senatowi, że Izba Prawodawcza niechce na jego decyzyi poprzestać.

ARTYKUŁ 69.

Na takie od Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów otrzymane do-

encore une fois de fixer l'attention de la Chambre des Représentans afin qu'elle se désiste des discussions sur les objets non compris dans ses attributions, ou s'il juge, d'après les troubles arrivés dans les séances passées, que cette démarche n'aurait aucun succès, il fera déclarer à la Chambre législative, par le Président de l'Assemblée, que tous ses arrêtés concernant l'objet en question, comme contraires à la Constitution, seront envisagés par lui comme nuls et non avenus.

ART. 70.

En cas de maladie, ou de quelque autre obstacle imprévû qui empêcherait le Président de l'Assemblée des Représentans de se trouver à la séance de la Chambre législative, le Sénat déléguéra un de ses membres pour compléter le nombre de deux Senateurs, parmi lesquels la Chambre législative choisira un pour remplir par in-

niesienie, Senat starać się będzie raz jeszcze zwrócić uwagę Izby Reprezentantów na potrzebę zaniechania rozpraw nad przedmiotami nie wchodzącemi w obręb jéj działań; albo jeżeliby sądząc po niespokojności na poprzedzających posiedzeniach okazanéj uznał, iż przedsięwzięcie tego kroku byłoby daremnem, wezwie Prezydującego w Zgromadzeniu, do oznajmienia Izbie Prawodawczéj, iż wszelkie jéj postanowienia tego przedmiotu dotyczące się, za żadne i niebyłe uważać będzie.

ARTYKUŁ 70.

W razie choroby lub innéj jakiéj nieprzewidzianéj przeszkody, niedozwalającéj Prezydującemu znajdować się na posiedzeniu Izby Prawodawczéj, Senat wezwie z grona swojego jednego członka do uzupełnienia liczby dwóch Senatorów, z pomiędzy

terim, les fonctions du Président. La cause, qui rendait cette substitution nécessaire, venant à cesser, le Sénateur qui etait venu completer le nombre des délégués du Sénat cesse d'être membre de l'Assemblée.

ART. 71.

Le Président nommera pour le cas de remplacement les substituts des Assesseurs et du Sécretaire, en les choisissant parmi les membres de l'Assemblée.

ART. 72.

Tant que dureront les séances de la Diète le Maréchal aura la première place et le premier rang après le Président du Sénat, et jouira de mêmes honneurs que celui-ci.

których Izba Prawodawcza wybierze jednego do tymczasowego sprawowania obowiązków Prezydującego. Skoro zaś przyczyna tego zastępstwa ustanie, Senator liczbę uzupełniający przestanie być członkiem Zgromadzenia.

ARTYKUŁ 71.

Prezydujący mianować będzie, w razie zachodzącej potrzeby, zastępców Assessorów i Sekretarza, wybierając ich z pomiędzy członków Zgromadzenia Reprezentantów.

ARTYKUŁ 72.

Jak długo trwać będą posiedzenia sejmowe, Prezydujący będzie miał pierwsze miejsce i rangę po Prezesie Senatu i takież same jak Prezes Senatu odbierać będzie honory.

CHAPITRE III.

De l'ouverture de la Diète.

ART. 73.

Le jour déterminé par l'acte de convocation émané du Sénat, l'Assemblée des Représentans commencera par la cerémonie religieuse d'usage à laquelle assisteront tous les membres de la Représentation du pays. L'office fini, les Représentans se rendront dans l'endroit destiné pour les délibérations de la Diète.

ART. 74.

Le Sénateur choisi à cet effet par le Sénat, parmi ses deux délégués, après avoir trois fois frappé de son bâton, ouvrira la séance par une courte harangue, et par la lecture de l'acte de convocation, après quoi il sommera les membres de l'Assem-

ROZDZIAŁ III.

O Zagajeniu Sejmu.

ARTYKUŁ 73.

W dniu aktem zwoławczym przez Senat oznaczonym, Zgromadzenie Reprezentantów rozpocznie się od zwyczajnych obrzędów religijnych, na których znajdować się mają wszystkie członki Reprezentacyi krajowej. Po skończonem nabożeństwie udadzą się do miejsca na obrady przeznaczonego.

ARTYKUŁ 74.

Senator z pomiedzy dwóch delegowanych, od Senatu do tego wyznaczony, po trzechkrotnem laską uderzeniu, zagai posiedzenie krótką przemową i odczytaniem aktu zwoławczego, poczem wezwie członków Zgromadzenia, każdego po nazwisku wedle listy sobie od Senatu udzie-

blée, chacun par son nom, selon la liste communiquée par le Sénat, à prendre leurs places dans l'ordre prescrit par l'article suivant.

ART. 75.

Les p[illegible] seront occupées dans l'ordre suivant : Le Président de l'Assemblée des Représentans ; les Représentans des Colléges électoraux selon l'ordre des numéros dont ces Colléges seront marqués; les Délégués du Sénat, ceux du Chapitre, ceux de l'Université, et les Juges de paix d'après les numéros de leurs Arrondissemens.

ART. 76.

Le Sénateur, qui ouvrira la Séance, donnera lecture, le cas échéant, de l'exposé des mesures dûment motivées, que le Sénat aura été dans le cas de prendre pour rectifier les élections des Représentans con-

łonéj i do zajęcia miejsc w porządku przepisanym w artykule następującym.

ARTYKUŁ 75.

Miejsca zajętemi będą w porządku następującym: Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów; Reprezentanci Zgromadzeń obiorczych, według porządku liczb któremi też Zgromadzenia będą oznaczone; Delegowani z Senatu; Delegowani z Kapituły i Uniwersytetu; Sędziowie pokoju w porządku liczb ich okręgów.

ARTYKUŁ 76.

Senator zagajający posiedzenie przeczyta w zachodzącym przypadku, wyłożenie dostatecznie uzasadnione środków przez Senat przedsięwziętych celem sprostowania obiorów na Reprezentantów niezgodnie z zasadami Konstytucyi dokonanych, nad któremi żadne dalsze zastanowienie się miej-

traires à la Constitution, sur lesquelles on ne pourra plus revenir. Jl demandera, en même tems, à la Chambre de se déclarer, si l'un ou l'autre des membres présens n'aurait pas à faire des objections, déjà mises par écrit, contre l'un ou l'autre des Représentans.

ART. 77.

Le Sénateur qui a ouvert la séance s'occupera, avant tout, d'examiner avec la Chambre des Représentans, et sans passer à quelque autre matière, tant les objections appuyées par des preuves, que les défenses présentées de la part des personnes dont les droits ont été contestés.

ART. 78.

La chose étant éclaircie de cette manière, et après que les personnes interessées, c'est à dire: celles, contre lesquelles les objections ont été faites se seront éloi-

sca mieć nie będzie mogło. Wezwie razem Izbę do oświadczenia się, czyli kto z obecnych członków nie ma jakiego piśmiennego przeciw któremu z Reprezentantów, zarzutu do uczynienia.

ARTYKUŁ 77.

Senator posiedzenie zagajający zajmie się najprzód i bez przechodzenia w inne materye wspólnie z Izbą Reprezentantów, rozpoznawaniem tak zarzutów wspartych dowodami; jak i obron złożonych z strony osób którym prawa zaprzeczone zostały.

ARTYKUŁ 78.

Po uskutecznionem w tym sposobie wyjaśnieniu i po ustąpieniu osób interessowanych, to jest: tych, którym zarzuty poczynione zostały, Senator zagajający zapyta się Zgromadzenia czyli zarzut Reprezentantowi lub Delegowanemu *N.* uczy-

gnées, le Sénateur qui a ouvert la séance s'adressera à l'Assemblée, en lui demandant: si l'objection élevée contre le représentant ou délégué N. est suffissamment écartée ou non? par le fait que etc. Si la chambre décide affirmativement, le dit Sénateur l'invitera à siéger dans l'Assemblée; dans le cas contraire, il lui notifiera la radiation de la liste, en alléguant les raisons qui ont déterminé la Chambre à cette démarche. La Chambre ne pourra jamais suppléer par une décision, même unanime à un défaut quelconque des qualifications requises par l'art. 21 de la Constitution. Mais elle aura le droit, après s'être constituée, de demander au Sénat, soit de son propre mouvement, soit à la réclamation de quelque Candidat qui se croirait lésé par la décision de ce dernier, la justification plus détaillée de son exclusion, laquelle exclusion restera cependant en tout cas définitive.

niony, jest dostatecznie odparty lub nie a tem, iż etc. Jeżeli Izba uzna nieważność zarzutu, rzeczony Senator wezwie usprawiedliwionego do zasiadania w Izbie; w przeciwnym razie obwieści mu wykreślenie go z listy, z przywiedzeniem powodów które Izbę do tego kroku zniewoliły. Izba nie może nawet jednomyślnością zastąpić braku jakiejkolwiek kwalifikacyi art. 21 Konstytucyi wymaganéj. Lecz będzie mieć prawo, po ustanowieniu się swojém, bądź sama przez się, bądź w skutek reklamacyi którego z kandydatów mieniącego się być decyzyą Senatu w prawach swoich obrażonym, żądać od tegoż, ażeby sposobem więcej szczegółowym, usprawiedliwił postanowione wyłączenie, które jednakże w każdym przypadku zo-nie stanowczém.

ART. 79.

Si la question élevée dans le sein de la Chambre sur l'admissibilité d'un Représentant n'est pas décidée à l'unanimité, on procédéra aux suffrages émis de vive voix; chaque votant pourra alors déclarer les motifs, d'après lesquels il croit que la personne, dont les droits sont contestés, doit rester sur la liste des Représentans, ou en être exclue. Le Sénateur ouvrant l'Assemblée comptera les votes, et en publiera la majorité.

ART. 80.

Tout ce procédé des objections devra être fini pendant une seule séance, et les arrêtés de la Chambre seront communiqués au Sénat sans retard.

ART. 81.

Cette opération finie, le Sénateur délégué invitera l'Assemblée de procéder à l'élection du Président de la Chambre.

ARTYKUŁ 79.

Jeżeli wątpliwość, w przedmiocie przypuszczenia którego z Reprezentantów, w Izbie wynikła, nie jest jednomyślnie załatwioną, natenczas Izba przystąpi do kreskowania głośnego; każdy głosujący, będzie mógł oświadczyć powody dla których mniema, iż osoba mająca zaprzeczone sobie prawa, powinna zostać na liście Reprezentantów, lub być z niéj wyłączoną. Senat zagajający policzy kreski i większość onych ogłosi.

ARTYKUŁ 80.

Całe postępowanie względem zatrudnień, powinno się w ciągu jednego posiedzenia ukończyć, a postanowienia Izby udzielonemi bezzwłocznie Senatowi zostaną.

ARTYKUŁ 81.

To ukończywszy, Senator delegowany wezwie Zgromadzenie do przystąpienia do obioru Prezydującego Izby.

ART. 82.

L'élection du Président sera effectuée par le scrutin de la manière suivante. Le Sénateur ouvrant la séance fera distribuer aux Représentans autant de billets contenant les noms de deux Sénateurs délégués, qu'il se trouvera des Représentans. Chaque votant, après s'êtru rendu dans un endroit secret, soulignera le nom du Sénateur qu'il élit pour être Président. Les billets ainsi soulignés et ayant tous la même forme, seront ensuite tournés en rouleaux et jetés par chacun des représentans, d'après l'appel nominal, dans un vase posé, à cette fin, devant le Sénateur ouvrant la séance qui y jetera ensuite aussi son vote. Le scrutin étant ainsi fini, le Sénateur qui a ouvert la séance invitera deux Représentans, l'un de la ville, et l'autre du territoire, à procéder au depouillement des votes, et tâchera de se convaincre, si le

ARTYKUŁ 82.

Obiór Prezydującego odbędzie się przez sekretne kreski w następującym sposobie. Senator zagajający poleci rozdać Reprezentantom tyle list obejmujących nazwiska dwóch delegowanych Senatorów, ile będzie Reprezentantów. Udawszy się na osobne miejsce, Reprezentant kreskujący, podkreśli na każdej liście nazwisko tego Senatora, którego sobie mieć życzy Prezydującym. Listy tak podkreślone jednegoż kształtu będące, zostaną w trąbkę zwinięte, przez każdego Reprezentanta wezwanego wrzucone w naczynie, na ten koniec przed zagajającym Senatorem postawione, w które tenże na ostatku swoją także listę wrzuci. Po ukończeniu takiego kreskowania, Senator zagajający wezwie dwóch Reprezentantów, jednego z miasta, drugiego z Okręgu, do przeliczenia kresek i przekona się czyli ilość list

nombre des listes est égal au nombre des Représentans. Lorsqu'il se sera convaincu de cette conformité du nombre, il lira hautement] le nom souligné dans chaque liste, et les deux représentans, invités à cette fin, noteront ces noms chaucun sur une feuille séparée; le Sénateur qui se trouvera avoir le plus grand nombre de suffrages sera déclaré Président de l'Assemblée des Représentans.

ART 83.

Si le nombre de billets se trouvait au delà du nombre de votans, le Sénateur ouvrant la séance déclarera le scrutin nul et non avenu, il ordonnera une nouvelle distribution de billets, et invitera la Chambre à voter une seconde fois. Ceux des billets, où on aurait souligné les noms de tous les deux Sénateurs, ne seront pas comptés, de même que ceux où aucun de deux noms ne serait souligné.

odpowiada liczbie Reprezentantów. Znalazłszy zgodność, czytać będzie głośno nazwiska podkreślone na każdej liście, a dwaj wezwani do tego Reprezentanci, każdy na osobnym arkuszu zapisywać będą przeczytane nazwiska. Senator najwięcej kresek mający, ogłoszony zostanie Prezydującym w Zgromadzeniu Reprezentantów.

ARTYKUŁ 83.

Gdyby ilość list przenosiła liczbę kreskujących Reprezentantów, Senator zagajający ogłosi kreskowanie za żadne i niedoszłe: poleci na nowo rozdać imienne listy i wezwie Izbę do powtórnego kreskowania. Listy na którychby byli obydwa Senatorowie podkreśleni, nie będą liczonemi, również jak te, na którychby żaden z nich podkreślonym nie został.

ART. 84.

En cas de parité de suffrages, le sort décidera l'élection en faveur du nom, qui sera tiré du vase par un des Représentans qui ont été pris pour compter les votes.

ART. 85.

L'élection du Président étant proclamée, le Sénateur ouvrant la séance l'invitera à prêter le serment de la teneur suivante :

"Moi N. N. je jure devant Dieu que „fidèle à la Constitution, je remplirai ponc„tuellement tous les devoirs qui me sont „imposés : je jure que, non seulement, je „ne manquerai pas moi-même à ce qui est „prescrit par la Constitution, et par le „Statut concernant les Assemblées politiques, „mais aussi que je ne permettrai pas que „quelqu'un s'en écarte, Je jure enfin, que „j'emploierai tous mes efforts pour main-

ARTYKUŁ 84.

W przypadku równości kresek, los rozwiąże obiór na stronę tego, którego nazwisko wyciągnionem będzie z naczynia przez jednego z Reprezentantów do obliczania kresek zaproszonego.

ARTYKUŁ 85.

Po ogłoszeniu wyboru Prezydującego Senator zagajający wezwie go do wykonania przysięgi na rotę następującą:

"Ja N. N. przysięgam przed Bogiem, „iż wierny Konstytucyi, pełnić będę jak „najdokładniéj, wszelkie włożone na mnie „obowiązki; przysięgam, iż nie tylko sam „nie przestąpię w niczém przepisów Kon„stytucyi i Statutu tyczącego się Zgroma„dzeń politycznych, lecz także nie dopu„szczę, ażeby się ktokolwiek od nich od„dalił. Przysięgam nakoniec, iż wszelkich „sił dołożę na utrzymanie porządku, spo-

„tenir l'ordre, la tranquillité, et l'union „dans la Chambre des Représentans, et que „je terminerai les séances de l'Assemblée „dans le tems fixé par la Constitution. „Ainsi Dieu me soit en aide.„

ART. 86.

Le serment prêté par le Président, le Sénateur qui a ouvert la séance, après avoir tenû préalablement une courte harangue au Président nouvellement élu quittera la place occupée jusqu' à ce moment, et la cédera au Président, en lui remettant le bâton, comme l'emblême d'honneur de sa charge qui lui donne le pouvoir de diriger les délibérations de l'Assemblée des Représentans. Ensuite il prendra la place qui lui est due.

ART. 87.

Dans le cas ou la majorité des suffrages tomberait sur le Sénateur qui a ou-

„ności i jedności w Izbie Reprezentantów
„i posiedzenia Zgromadzenia w czasie Kon-
„stytucyą oznaczonym zamknę. Tak mi
„Boże dopomóż.„

ARTYKUŁ 86.

Gdy Prezydujący wykona przysięgę, Senator zagajający, po krótkiej do nowo obranego przemowie, ustąpi z miejsca dotąd zajmowanego i odda mu laskę jako znak dostojności nadającej mu władzę kierowania obradami Zgromadzenia Reprezentantów. To uczyniwszy, zajmie właściwe sobie miejsce.

ARTYKUŁ 87.

Gdyby większość kresek padła na Senatora zagajającego, wezwie sam Izbę do porządku, wykona głośno przysięgę a potém przystąpi do używania praw i peł-

vert la séance, il réclamera lui même l'attention des membres, prêtera le serment à haute voix, et entrera dans les fonctions et les droits du Président de l'Assemblée.

CHAPITRE IV.

De l'ordre de procéder dans l'Assemblée des Représentans.

SECTION I.

Des Assesseurs et du Sécretaire.

ART. 88.

Le Président de l'Assemblée des Représentans, aprés avoir reçu le bâton de Maréchal, et en ayant frappé trois fois, prendra la parole en exposant aux Membres de la Chambre le but de l'Assemblée, et l'importance des obligations qu'elle a à remplir.

nienia obowiązków Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów.

ROZDZIAŁ IV.

O postepowaniu Zgromadzenia Reprezentantów.

ODDZIAŁ I.

O Assessorach i Sekretarzu.

ARTYKUŁ 88.

Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów, odebrawszy laskę i potrzykroć nią uderzywszy, zabierze głos, w którym przełoży członkom Izby cel Zgromadzenia i ważność obowiazków na nich włożonych.

ART. 89.

Le Président de la Chambre choisira les deux Assesseurs, dont l'un parmi les Représentans de la ville, et l'autre parmi ceux du territoire, qui, sans perdre le droit de voter, d'après leur tour, veilleront ensemble que l'ordre et l'integrité soient observés en récueillant, et en comptant les suffrages. Les Assesseurs prêteront le serment d'après la formule suivante:

"Moi N. N. je jure devant Dieu, que „je remplirai soigneusement les devoirs qui „me sont imposés, et que j'observerai les „ordonnances qui concernent les suffrages „secrets, et la signature des Arrêtés de „l'Assemblée convertis en loi. Ainsi Dieu „me soit en aide.„

ART. 90.

Après que les Assesseurs auront prêté le serment, le Président procédera au

ARTYKUŁ 89.

Wybierze potem Prezydujący dwóch Assessorów, jednego z pośród Reprezentantów miasta, drugiego zaś z Okręgu, którzy nie tracąc prawa kreskowania w kolei, czuwać będą łącznie ażeby porządek i rzetelność w zbieraniu i obliczaniu kresek zachowane były. Wezwani Assessorowie wykonają przysięgę na rotę następującą:

"Ja N. N. przysięgam przed Bogiem,
„iż dopełniać będę troskliwie włożonych
„na mnie obowiązków, tudzież że zacho-
„wam rozporządzenia tyczące się sekre-
„tnych kresek i podpisywania uchwał Zgro-
„madzenia w prawo zamienionych. Tak
„mi Boże dopomóż.„

ARTYKUŁ 90.

Po wykonaniu przysięgi przez Assessorów, Prezydujący przystąpi do wybra-

choix du Sécretaire parmi les membres de la Représentation.

ART. 91.

Le Sécretaire sera tenu de prêter serment d'après la formule suivante:

" Moi N. N. je jure devant Dieu, que „je remplirai scrupuleusement les devoirs „qui me sont imposés en notant exactement „les votes et les suffrages; je jure de con- „server les Actes de la Diète en bon ordre „et avec fidelité; d'éxecuter tout ce qui par „le Président de l'Assemblée me sera en- „joint, et ne se trouvera pas contraire à „la Constitution et aux loix. Enfin je jure, „que la Diète finie, je remettrai aux Ar- „chives du Sénat tous les Actes passés du- „rant la présente Assemblée. Ainsi Dieu „me soit en aide.„

ART. 92.

Jl sera du devoir du Sécretaire de tenir dans l'ordre tous les actes, qui con-

nia Sekretarza z pomiędzy członków Reprezentacyi.

ARTYKUŁ 91.

Sekretarz wykona przysięgę na rotę następującą:

"Ja N: N. przysięgam przed Bogiem, „iż pełnić będę ściśle włożone na mnie o„bowiązki, zapisując dokładnie głosy i „kreski; przysięgam, iż Akta Sejmowe w „porządku i z wszelką wiernością utrzy„mywać będę, iż wykonam wszystko co „mi przez Prezydującego poleconém zo„stanie a nie będzie przeciwne prawom i „Konstytucyi. Przysięgam nakoniec, że „po skończonym Sejmie oddam do Archi„wum Senatu, wszelkie Akta spisane w cią„gu niniéjszego Zgromadzenia. Tak mi „Boże dopomóż.„

ARTYKUŁ 92.

Obowiązkiem Sekretarza będzie utrzymywać w porządku wszelkie Akta ty-

cernent les opérations de la Diète, et de veiller qu'ils soient conservés en bon état, de diriger la Chancellerie de la Diète et les Individus qui y seront employés; de tenir les comptes du Bureau, et principallement de veiller que le Bulletin des opérations de la Diète soit exactement tenu sous sa direction.

ART. 93.

Le Secrétaire élu parmi les Représentans conserve le droit de voter.

ART. 94.

Tous les comptes rendus écrits, ou imprimés, sur les opérations journalières de la Diète, ne seront pas regardés comme anthentiques, s'ils ne sont pas signés par le Secrétaire de l'Assemblée. Si le Secrétaire se permettait quelque infidelité, en publiant dans le bulletin ce qui n'a pas été inséré au protocole, ou bien, s'il publiait,

czące się działań sejmowych i czuwać nad dochowaniem [onych w dobrym stanie; kierować Kancellaryą sejmową i osobami w niej użytemi; utrzymywać rachunki kosztów Biòra, a szczególniej baczyć, ażeby Dyaryusz czynności sejmowych, pod jego przewodnictwem będący, był dokładnie utrzymywany.

ARTYKUŁ 93.

Wybrany z pomiędzy Reprezentantów, Sekretarz zachowuje prawo głosowania.

ARTYKUŁ 94.

Zadne sprawozdanie bądź na piśmie, bądź drukiem o codziennych czynnościach Sejmu ogłaszane, nie będzie bez podpisu Sekretarza Zgromadzenia za autentyczne uważane. Gdyby tenże dopuścił się jakiej nierzetelności, przez ogłoszenie w Dyaryuszu tego, coby w protokóle umieszczonem nie było, lub gdyby ogłosił,

comme authentique, un discours mis postérieurement par écrit avec des corrections qui n'auraient pas été connues à la Chambre; le Sénat, après avoir vérifié le fait, prononcera contre le coupable l'arrêt de suspension pour 6. ans dans ses droits de voter dans les Collèges électoraux, et d'être élu représentant; et fera en outre, pour détromper le public redresser par des feuilles publiques l'erreur, qui se serait glissée dans le bulletin.

ART. 95.

Lorsque le choix des Assesseurs et du Sécretaire sera fait, le Président de l'Assemblée des Représentans ajournera la séance en annonçant, qu' à la première séance suivante on procédera à nommer trois Comités, savoir: le premier destiné à examiner les qualités des Candidats pour les emplois qui dépendent de l'élection de la Chambre des Représentans, le second à e-

jako autentyczną, później napisaną mowę lub z poprawkami Izbie nieznajomemi, Senat po sprawdzeniu czynu, wyrzecze przeciw winnemu wyrok odejmujący mu przez ciąg lat sześciu prawo głosowania w Zgromadzeniach obiorczych i bycia obranym na Reprezentanta; nadto dla wyprowadzenia publiczności z błędu, poleci sprostować za pośrednictwém pism publicznych, omyłkę w Dyaryuszu popełnioną.

ARTYKUŁ 95.

Po wybraniu Assessorów i Sekretarza, Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów, odroczy posiedzenie oznajmując, iż na następującém przystąpiono będzie do wyznaczenia trzech Kommissyj, pierwszéj: do roztrząsania kwalifikacyj kandydatów ubiegających się o urzędy zależące od wolnego wyboru Izby Reprezentantów; drugiéj: do roztrząsania prot

examiner les projets des loix dans les objets des finances et du Budget de l'année suivante, comme aussi les comptes annuels; et le troisième pour examiner les projets de la législation civile, criminelle et de police.

ART. 96.

La Chambre une fois constituée, le vote secret n'aura lieu que pour le choix des membres des Comités et des fonctionnaires dependant de la nomination de l'Assemblée des Représentans, et pour leur mise en jugement: pour tous les autres objets pris en délibération on votera de vive voix.

SECTION II.

Du choix des Membres pour former les trois Comités dans l'Assemblée des Représentans.

ART. 97.

A la seconde séance, le Président de l'Assemblée des Représentans procédera au

jektów do prawa w przedmiotach skarbowych, Budżetu na rok następujący, tudzież rachunków rocznych; trzeciéj zaś roztrząsania projektów do prawodawstwa cywilnego, kryminalnego i policyjnego.

ARTYKUŁ 96.

Skoro raz Izba ustanowioną zostanie, głosowanie sekretne nie będzie mogło mieć miejsca, tylko przy obiorze członków Kommissyj i urzędników, których mianowanie od Zgromadzenia Reprezentantów zawisło, tudzież przy oddawaniu tychże pod sąd: we wszystkich innych przedmiotach pod rozwagę Izby oddanych, kreskowanie będzie głośném.

ODDZIAŁ II.

O wyborze Członków do utworzenia trzech Kommissyj w Zgromadzeniu Reprezentantów

ARTYKUŁ 97.

Na drugiem posiedzeniu, Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów, przy-

choix de quatre membres pour chacune des trois Commissions mentionnées dans l'article précédent.

ART. 98.

Le choix des membres s'effectuera de la même manière, que l'élection du Président, sauf que les listes doivent contenir les noms de tous les membres de l'Assemblée des Représentans, et que chacun des votans y doit souligner les quatre noms de personnes, qu'il désire être nommées membres de l'une ou de l'autre Commission.

ART. 99.

Le choix des personnes pour la première Commission étant fini, la Chambre procédera de la même manière à la nomination de la seconde et de la troisième, en distribuant pour chaque choix des nouvelles listes, mais après en avoir rayé les noms de ceux qui auront été deja choisis

stąpi do wybrania po czterech członków do każdéj z trzech Kommissyj w poprzedzającym artykule wymienionych.

ARTYKUŁ 98.

Wybór członków odbywać się będzie tym samym sposobem jak obiór Prezydującego, wyjąwszy tylko, iż listy powinny obejmować nazwiska wszystkich członków Zgromadzenia Reprezentantów, tudzież że każdy z kreskujących powinien podkreślić cztery nazwiska osób, które sobie życzy mieć mianowanemi do téj lub owéj Kommissyi.

ARTYKUŁ 99.

Po ukończeniu obioru osób do pierwszéj z tych Kommissyj, Izba przystąpi tym samym sposobem do mianowania drugiéj i trzeciéj Kommissyi, za poprzedniem rozdaniem do każdego obioru nowych list, w których już osoby do pierwszéj lub dru-

pour la première, ou pour la seconde Commission, afin d'obvier, que la même personne ne soit choisie pour deux ou trois Commissions en même tems.

ART. 100.

Après que les suffrages seront rassemblés, si les listes surpassaient en nombre les votans; le vote sera renouvelé avec une exactitude plus stricte, et s'il se trouvait, que sur quelques listes il y ait plus de quatre noms soulignés, ces listes ne seront pas comptées. Enfin si deux ou plusieurs personnes auraient réuni en leur faveur la parité des voix, le Président décidera par le tirage au sort.

ART. 101.

La même exactitude sera observée en notant les votes en faveur de ceux qui, après les quatre membres choisis pour chacune de ces Commissions, auront eu le plus

giéj Kommissyi wybrane znajdować się nie będą, dla zapobieżenia, ażeby jedna osoba do dwóch lub trzech Kommissyj razem przeznaczoną nie była.

ARTYKUŁ 100.

Gdyby po zebraniu kresek, okazała się ilość list większa od liczby głosujących, kreskowanie ponowione będzie z większą dokładnością; gdyby zaś na któréj liście było więcéj nad cztery nazwiska podkreślone, listy takowe w obliczenie wchodzić nie będą. Nakoniec gdyby dwie lub więcéj osób równą ilość kresek uzyskały, równość tę Prezydujący losem rozstrzygnie.

ARTYKUŁ 101.

Taż sama dokładność powinna być zachowaną w zapisywaniu kresek danych tym, którzy ich po czterech członkach do każdéj kommissyi wybranych najwięcéj mieć będą, ażeby w razie zachorowania

de suffrages, afin que dans le cas de maladie de quelque membre d'une Commission, ou si par quelque obstacle imprévu il serait empêché de prendre part aux délibérations de la Commission, il puisse être remplacé par celui, qui aurait eu le plus de suffrages après lui.

ART. 102.

Immédiatement après que le choix des trois Commissions aura été fini, le Président des Représentans le notifiera sans retard au Sénat, pour le mettre en état de nommer aussi de son centre les membres qui devront assister à de pareilles Commissions, et qui, avec les Comités des Représentans, puissent délibérer sur les changemens désirés et donner les éclaircissemens nécessaires.

ART. 103.

Le Sénateur délégué au Comité en fera, avec les quatre représentans, partie inte-

którego z członków Kommissyi, albo nieprzewidzianej jakiéj przeszkody do znajdowania się na jéj posiedzeniach, mógł być zastąpionym przez członka najwięcéj po nim kresek mającego.

ARTYKUŁ 102.

Zaraz po ukończonym obiorze trzech Kommissyów, Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów doniesie o tém bezzwłocznie Senatowi, ażeby i on z grona swojego mianował członków, któreby z Kommissyami Reprezentacyjnemi mogły naradzać się względem żądanych odmian i dawać im potrzebne objaśnienia.

ARTYKUŁ 103.

Senator delegowany składać będzie z wymienionymi czterema Reprezentantami komplet Kommissyi i tylko w jego o-

grante et ce n'est, qu'en sa présence et avec son concours, que les Commissions pourront délibérer sur des objets de leur ressort et signer conjointement avec lui les protocoles. Toutes les opinions divergeantes y seront fidèlement insérées, et le Sénat en prendra connaissance par les rapports, que ses délégués seront obligés de lui donner.

ART. 104.

Un des deux Sénateurs délégués à la Chambre des Représentans lui rendra compte de l'état, et de la position du pays, et en présentera le tableau.

ART. 105.

Ce compte rendu sera déposé sur la table du Président de l'Assemblée des Représentans et imprimé.

becności i wspólnie z nim, będą mogły Kommissye roztrząsać przedmioty im właściwe i podpisywać protokóły. Zdania różniące się winny być w protokóle rzetelnie zapisane i Senat zawiadomionym będzie o nich rapportami, które delegowani jego składać mu będą obowiązani.

ARTYKUŁ 104.

Jeden z dwóch Senatorów do Izby Reprezentantów delegowany, zda sprawę Izbie Reprezentantów o stanie i położeniu kraju a razem obraz jego wystawi.

ARTYKUŁ 105.

Takowe sprawozdanie złożone na stole Prezydującego w Zgromadzeniu i do druku podane zostanie.

SECTION III.

Des élections des personnes aux emplois vacans, qui dépendent du choix de la Chambre des Représentans.

ART. 106.

Lorsque le Sénat sera informé du choix de la Commission, qui aura à examiner les qualités des Candidats aux emplois qui dépendent de l'élection de la Chambre des Représentans, il communiquera au Président de l'Assemblée la liste des emplois vacans, et les Candidats aux emplois des juges de paix, élus par les Assemblées électorales.

ART. 107.

La Commission destinée à scruter les qualités des Candidats, sera tenue d'observer scrupuleusement ce qui est prescrit par art, 21 de la Constitution, qui déter-

ODDZIAŁ III.

O obiorze osób na wakujące urzędy zależące od wolnego wyboru Izby Reprezentantów.

ARTYKUŁ 106.

Gdy Senat uwiadomionym zostanie o wybraniu Kommissyi mającéj roztrząsać kwalifikacye kandydatów na urzędy od wyboru Izby Reprezentantów zawisłe, prześle Prezydującemu w Zgromadzeniu wykaz urzędów wakujących i Kandydatów na Sędziów Pokoju przez Zgromadzenie obiorcze przedstawionych.

ARTYKUŁ 107.

Kommissya wyznaczona do roztrząsania kwalifikacyj Kandydatów; obowiązaną będzie przestrzegać ściśle przepisów art. 21 Konstytucyi, wskazującego wa-

mine les conditions requises pour pouvoir obtenir un emploi dépendant du choix de la Chambre des Représentans.

Les dispositions explicatives des art. 5 et 39 du présent Statut, en ce qui concerne les qualifications exigées par la Constitution relativement à la propriété, s'étendent également au 4 §. de l'art. 21 de la Constitution, concernant les qualifications des Candidats pour les places de Sénateurs ou de Président du Sénat pour le cas, où l'impôt foncier exigé comme condition de l'éligibilité, serait acquitté non pas à raison d'un seul bien fonds, mais à raison de plusieurs possessions appartenant au même propriétaire. Dans le cas où une partie de ces possessions serait située en ville, et une partie à la campagne, l'évaluation de l'impôt foncier se fera de la manière prescrite à l'art. 39.

runki potrzebne, do otrzymania urzędów od wyboru Izby Reprezentantów zawisłych.

Rozporządzenia objaśniające artykuły 5 i 39 niniejszegu Statutu, co się dotycze kwalifikacyj wymaganych przez Konstytucyą pod względem własności, rozciągają się także na §. 4 art. 21 Konstytucyi, ściągającego się do kwalifikacyj kandydatów na Senatorów lub Prezesa w Senacie, na przypadek gdyby podatek gruntowy wymagany, jako warunek obieralności, nie był od jednéj lecz od więcéj nieruchomości do jednego właściciela należących opłacany. Jeżeliby część tych własności położoną była w mieście inna zaś na wsi, obrachowanie podatku gruntowego nastąpić powinno w sposobie art. 39 przepisanym.

ART. 108.

Celui qui voudrait être élu Président du Sénat, Sénateur, Juge ou Président d'une de trois Instances, ou Juge suppléant, doit se présenter devant la dite Commission, qui procédera d'après l'art. 8 de la Constitution. Jl sera cependant libre à chaque Représentant de faire mettre sur la liste, des Candidats, qui ne seront pas présentés eux-mêmes,

ART. 109.

La Commission des qualifications, après s'être assurée que les Candidats pour les places mentionnées à l'article précédent remplissent les conditions exigées par l'art. 21 de la Constitution dressera, pour chaque emploi séparément une liste de ces Candidats, et les présentera au Président de l'Assemblée, qui la transmettra à son tour au Sénat pour la vérification. A chaque liste, dressée de cette manière, doivent être an-

ARTYKUŁ 108.

Ktoby chciał otrzymać urząd Prezesa Senatu, lub Senatora, Sędziego lub Prezesa jednéj z 3ch Instancyj, tudzież Podsędka, winien zgłosić się do rzeczonéj Kommissyi, która postąpi według art. 8 Konstytucyi. Wolno jednak będzie każdemu Reprezentantowi podać na listę takich nawet kandydatów, którzyby się sami nie oświadczyli.

ARTYKUŁ 109.

Kommissya kwalifikacyjna, przekonawszy się, iż kandydaci do miejsc artykułem poprzedzającym wymienionych, posiadają kwalifikacye art. 21 Konstytucyi wymagane, ułoży listę kandydatów do każdego urzedu z osobna i przedstawi ją Prezydującemu w Zgromadzeniu, który ją Senatowi do sprawdzenia prześle. Do każdej listy w tym sposobie ułożonéj, powinny być dołączone dowody przez kan-

nexés les titres produits par les Candidats; ainsi que l'opinion de la Commission sur chaque Candidat en particulier. Si un membre quelconque du Comité des qualifications élevait des doutes sur l'éligibilité d'un Candidat d'après les dispositions de l'art. 21 de la Constitution, le cas devra être aussitôt porté à la connaissance du Sénat qui décidera, en dernier ressort; ce qui devra également avoir lieu dans le cas, où, à la présentation de la liste au Président de l'Assemblée des représentans un pareil doute serait élevé dans la Chambre par quelqu'un de ses membres.

Si le Sénat trouvant, que quelque Candidat admis comme suffisamment qualifié par le Comité des qualifications, ne remplit pas les conditions prescrites par l'art. 21 de la Constitution, le fait rayer de la liste des Candidats, il sera tenu de motiver cette radiation, et d'alléguer expressément

dydatów złożone, równie jak i opinia Kommissyi o każdym kandydacie w szczególności. Jeżeliby który z członków Komitetu kwalifikującego był w wątpliwości czyli kandydat posiada art. 21 Konstytucyi przepisane zdolności, natenczas rzecz ta powinna być natychmiast Senatowi przedstawiona, który ją ostatecznie rozstrzygnie. W tymże samym sposobie postąpić wypada w przypadku, gdyby w czasie przedstawienia listy Prezydującemu w Zgromadzeniu Reprezentantów, wątpliwość tego rodzaju wniesioną została przez którego z członków Zgromadzenia.

Jeżeli Senat uzna, iż kandydat przez Kommissyą kwalifikacyjną przyjęty, nie dopełnia warunków art. 21 Konstytucyi przepisanych i z tego powodu wykreśli go z listy kandydatów, będzie obowiązany wyłuszczyć powody tego wykreślenia

quelle est la qualification qui manque au Candidat rayé.

ART. 110.

La Commission des qualifications en dressant, et le Sénat en vérifiant les listes des Candidats, ne perdront pas non plus de vue les dispositions de l'art. 22 de la Constitution, concernant les degrés de parenté et d'affinité qui empêchent de siéger simultanément, soit au Sénat, soit dans une des cours de justice.

Or, toute personne qui concourrait à la place de Président du Sénat, de Sénateur, de juge, ou de Président d'une des Cours de justice, et qui aurait déjà un parent siégeant au Sénat (s'il s'agit d'un Candidat pour la place de Président du Sénat ou de Sénateur) ou bien dans une des Cours de justice, dans la composition de laquelle il voudrait entrer, il ne pourra pas, par cette seule raison, être porté sur

i wymienić wyraźnie kwalifikacyą na której wykreślonemu kandydatowi zbywa.

ARTYKUŁ 110.

Kommissya kwalifikacyjna przy sporządzeniu, równie jak Senat przy sprawdzaniu list kandydatów, przestrzegać będą zachowania rozporządzeń art. 22 Konstytucyi, względem stopni pokrewieństwa, powinowactwa, które jednocześnie w Senacie lub w jednymże Trybunale zasiadać wzbraniają.

Ktoby więc ubiegał się o urząd Prezesa w Senacie, Senatora, Sędziego, Prezesa jednego z Trybunałów, a któryby miał krewnego zasiadającego w Senacie (jeżeliby szło o kandydata do posady Prezesa Senatu lub Senatora), albo też w jednym z Trybunałów, któregoby żądał zostać członkiem, nie będzie mógł, już dla téj saméj przyczyny, być umieszczonym na liście kandydatów i gdyby Senat spo-

la liste des Candidats, et si le Sénat observe sur la liste déjà dressée un, ou plusieurs Candidats, qui se trouveraient dans le cas ci-dessus mentionné, il les en fera rayer.

La parenté ou l'affinité entre les Candidats, qui concourent à la même place, ne doit pas les exclure de la concurrence, puisque le choix pourra tomber sur un d'entre eux. Mais dans le cas, où deux ou plusieurs Candidats liés entr'eux par un des degrés de parenté ou d'affinité, prévus à l'art. 22 de la Constitution, serait élu pour le Sénat, ou pour une des Cours de justice; l'élection ne sera valable que pour celui d'entr'eux, qui aura réuni en sa faveur le plus grand nombre de suffrages. Dans le cas de parité des votes, ou bien s'ils étaient élus à l'unanimité; c'est le sort qui décidera lequel d'entr'eux sera maintenu dans ses droits, et on procé-

strzegł na liście już sporządzonéj kandydata w nadmienionym dopiero przypadku znajdującego się, poleci go z niéj wykreślić.

Pokrewieństwo lub powinowactwo między kandydatami nie wyłącza od współubiegania się o tę samą posadę; wybór bowiem może paśdź tylko na jednego z nich. Lecz w przypadku gdyby dwóch lub więcéj kandydatów połączonych między sobą stopniem pokrewieństwa lub powinowactwa art. 22 Konstytucyi przewidzianego, zostało obranych do Senatu lub do którego z Trybunałów; obiór ten będzie tylko co do tego z nich ważnym, który największą liczbę głosów za sobą otrzyma. W przypadku równości głosów, lub obioru jednomyślnego, los między niemi rozstrzygnie, który z nich w swoich prawach utrzymanym zostanie; Izba zaś dla zastąpienia drugich, przystąpi na no-

dera, pour remplacer les autres, à un nouveau scrutin, en rayant de la liste les Candidats, dont l'élection n'aura pas été reconnue valide par la raison ci-dessus aleguée. Si néanmoins il se trouvait, que la Chambre des représentans aurait par méprise choisi deux ou plusieurs Candidats empêchés de siéger ensemble par l'art. 22 de la Constitution, le Sénat, comme gardien de la stricte exécution des lois, en avertira sur le champ l'Assemblée des représentans pour être procédé à de nouvelles élections, afin de remplacer celui ou ceux, qui d'après les dispositions ci-dessus prescrites, seraient écartés de la concurrence.

ART. 111.

S'il arrivait qu'un Candidat qui, d'après ce qui est dit dans les articles précédents, ne fut pas reconnu par le Sénat pour qualifié, et serait pour cela rayé de

wo do cichego kreskowania, wykreśliwszy wprzód z listy tych kandydatów, których obiór z powyżej wymienionej przyczyny został unieważniony. Gdyby jednak Izba Reprezentantów obrała przez omyłkę dwóch lub więcej kandydatów nie mogących w skutek rozporządzeń art. 22 Konstytucyi razem zasiadać; Senat, jako stróż ścisłego praw wykonania, ostrzeże natychmiast o tém Zgromadzenie Reprezentantów, dla przystąpienia do nowego obioru, celem zastąpienia tego, lub tych kandydatów, którzyby z powodu wymienionego, od współubiegania się wyłączeni zostali.

ARTYKUŁ 111.

Gdyby kandydat z powodów, w artykułach które poprzedzają wyłuszczonych, nie był przez Senat za mającego kwalifikacyą uznanym, a zatém z listy wy-

la liste, croirait cependant avoir les qualifications prescrites par l'art. 21 et ne pas se trouver dans un des cas d'exclusion prévus par l'art. 22 de la Constitution; il lui sera permis d'exposer à l'Assemblée, par son Président, les motifs de sa réclamation, en les appuyant des preuves authentiques. Le Président, après avoir suspendu les élections, sera tenu de porter cette réclamation sans le moindre délai à la connaissance du Sénat, qui en décidera définitivement.

ART. 112.

Les objections qui pourraient être élevées en vertu des articles 107. 109. et 110 devront être faites contre tous les Candidats, dont les titres seraient contestés dans une seule et même séance, passé laquelle aucun sursis ultérieur d'élection ne sera plus permis, mais on devra y accéder aussitôt, que la réponse du Sénat sera arrivée.

kreślony, sam jednakże sądził się być w myśl art. 21 Konstytucyi dostatecznie usposobionym i mniemał że nie znajduje się w przypadku wyłączenia art. 22 Konstytucyi przewidzianego, wolno mu będzie podać w tym względzie Zgromadzeniu, na ręce Prezydującego, piśmienny wywòd wsparty dowodami autentycznemi. Prezydujący wstrzymawszy dalsze obiory, będzie winien poddać niezwłocznie wywód ten pod rozwagę Senatu, który rzecz ostatecznie rozstrzygnie.

ARTYKUŁ 112.

Zarzuty, któreby mogły wynikać w skutek artykułów 107. 109 i 110 powinny być przeciwko wszystkim kandydatom, którychby prawa były zaprzeczone, na jedném i tém samém posiedzeniu uczynione, po której już nie wolno będzie wstrzymywać ciągu obiorów, lecz należy do nich natychmiast przystąpić, jak tylko odpowiedź od Senatu nadesłaną zostanie.

ART. 113.

Après avoir ainsi vérifié les listes des Candidats pour les emplois vacans, le Président invitera la Chambre de proceder aux élections par des suffrages secrets dans l'ordre suivant:

1) L'élection du President du Sénat ou des Sénateurs.

2) Des Juges ou des Présidens des trois Instances et

3) Des Juges de Paix, et des Juges suppléans.

Ces élections s'effectueront de la même manière que celle du Président des Représentans, avec la seule différence, que l'égalité des voix sera décidée par le Président de l'Assemblée.

ART. 114.

En procédant au choix des Sénateurs, l'Assemblée ne perdra pas de vue les dispositions de l'art. 11 du Statut organique du

ARTYKUŁ 113.

Po sprawdzeniu tym spobem list kandydatów na wakujące urzędy; Prezydujący wezwie Izbę do rozpoczęcia obioru przez sekretne kreski w porządku następującym:

1) Na Prezesa Senatu lub Senatora.

2) Na Sędziów lub Prezydujących w trzech Instancyach.

3) Na Sędziów Pokoju i Podsędków.

Obiory te odbywać się będą w tym samym sposobie, jak obiór Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów, z tą jedyną różnicą, iż równość głosów Prezydujący w Zgromadzeniu rozstrzygnie.

ARTYKUŁ 114.

Przystępując, do wyboru Senatorów, Zgromadzenie mieć będzie na pamięci rozporządzenia art. 11 Statutu organicznego o Senacie, dotyczące się obowiązków Senatora mającego z urzędu czuwać nad

Sénat, concernant les fonctions du Sénateur chargé d'office de la surveillance des intérêts des mineurs et des insiituts publics, afin qu'il y ait toujours au Sénat un membre possédant les connaissances nécessaires en jurisprudence, pour pouvoir remplir ces fonctions d'une manière conforme au bien public, et le Sénat, comme le plus intéressé au bien du service, sera tenu de le lui rappeler en cas de besoin.

ART. 115.

Les fonctionnaires ainsi élus recevront les certificats de leurs élections signés par le Président de l'Assemblée, les Assesseurs et le Sécretaire, et en même tems on en fera le rapport au Sénat, afin qu'il invite les nouveaux élus à entrer dans l'exercice des fonctions qui leur auront été confiées et à prêter serment.

sprawami małoletnich, tudzież Instytutów publicznych, a to ażeby znajdował się zawsze w Senacie członek posiadający potrzebne prawne wiadomości, celem dopełnienia urzędu swojego, w sposobie odpowiadającym dobru publicznemu i Senat jako najbardziéj o dobro służby interessowany, winien okoliczność tę Zgromadzeniu w razie potrzeby przypomnieć.

ARTYKUŁ 115.

Tym spobem obrani urzędnicy, otrzymają świadectwa ich obioru, podpisane przez Prezydującego w Zgromadzeniu, Assessorów i Sekretarza i natychmiast doniesione o tém będzie Senatowi, ażeby ten nowo obranych wezwał do rozpoczęcia obowiązków im powierzonych i wykonania przysięgi.

ART. 116.

Indépendamment du choix de juges pour les places devenues vacantes, l'Assemblée des Représentans élira de la manière ci-dessus prescrite, d'après l'art. 18 de la Constitution, un nombre suffisant de Candidats pour chacune des trois Instances, destinés à remplir *par interim* les fonctions de Juges qui pourraient devenir vacantes d'une Assemblée des Représentans à l'autre, de même que pour les places de juges de paix et de juges suppléans.

Ces Candidats, considérés comme remplaçans de juges, jouiront le cas échéant, pendant toute la durée de leurs fonctions, des avantages, prérogatives, et attributions attachés à ces places. Ils auront néanmoins besoin, lors de la convocation de la nouvelle Diète ordinaire, d'être réélus pour conserver leurs places comme juges effectifs.

ARTYKUŁ 116.

Oprócz Sędziów na miejsca wakujące, Zgromadzenie Reprezentantów obierze w sposobie wyżéj przepisnym, stósownie do art. 18 Konstytucyi, liczbę dostateczną kandydatów do każdéj z 3ch Instancyj, przeznaczonych sprawować *tymczasowie* obowiązki Sędziów, którychby posady między jedném a drugiém Zgromadzeniem Reprezentantów, zawakować mogły, tudzież Zastępców na miejsca Sędziów Pokoju i Podsędków.

Kandydaci uważani jako Zastępcy Sędziów używać będą, w razie urzędowania, przez cały ciąg trwania onegoż, korzyści, prerogatyw i attrybucyj do tychże miéjsc przywiązanych. Winni jednak przez nowo zwołany Sejm zwyczajny być na nowo obrani, ażeby mogli, jako Sędziowie rzeczywiści, pozostać przy tychże urzędach.

En cas de parité des suffrages ils auront la préférence sur leurs compétiteurs.

ART. 117.

S'il se trouvait que des membres de la Chambre des représentans seraient portés comme Candidats aux places vacantes soit au Sénat soit dans la judicature (ce qui est cependant à éviter autant que possible) ils doivent s'abstenir de voter lorsqu'il s'agira de l'élection aux postes auxquels ils concourent.

SECTION IV.

De la manière de proceder dans les objets concernant le trésor public.

ART. 118.

Aussitôt que le Sénat sera informé par le Président de la Chambre des Représentans de l'élection du Comité chargé d'exa-

W razie równości głosów mają oni pierwszeństwo nad współubiegającymi się.

ARTYKUŁ 117.

Gdyby który z członków Zgromadzenia Reprezentantów był podany jako kandydat na miejsca wakujące bądź w Senacie bądź w Sądownictwie (a czego o ile można wystrzegać się należy) członek taki winien się wstrzymać od głosowania w czasie obioru na posady które otrzymać pragnie.

ODDZIAŁ IV.

O toku postępowania w przedmiotach skarbowych.

ARTYKUŁ 118.

Skoro Senat uwiadomionym zostanie przez Prezydującego w Izbie Reprezentantów o wybraniu Kommissyi obowiąza-

miner les comptes annuels, les projets pour les loix financières, et les projets de Budget, il se hâtera de communiquer à la Chambre par la voie des son Président, les projets pour les loix financières, s'il jugeait nécessaire d'y introduire quelque changement, les comptes annuels depuis la dernière Diète, ainsi que le Budget des revenus et des dépenses pour les trois années suivantes, et tout cela au plus tard le quatrième jour des séances de l'Assemblee

ART. 119.

Sous lés loix financières la Constitution entend toutes les loix concernant les revenus publics et sous le réglément du Budget, on entend l'emploi de ces revenus à des besoins publics.

ART. 120.

D'aprés l'art. 15 de la Constitution, aucun changement dans les lois existantes

nej rozstrząsać rachunki roczne, projekta do praw skarbowych i budżetu; pośpieszy z udzieleniem Izbie, za pośrednictwem Prezydującego, projektów do praw skarbowych, jeżeliby w nich jakowe zmiany za potrzebne uznał; rachunków rocznych od czasu ostatniego Sejmu, równie jak budżetu przychodu i wydatków na następujące trzy lata, a to wszystko najpóźniéj w czwartym dniu posiedzeń Zgromadzenia.

ARTYKUŁ 119.

Pod nazwiskiem praw skarbowych, Konstytucya rozumie, wszelkie ustawy tyczące się dochodów publicznych, pod nazwiskiem zaś układania budżetu, sposób użycia tychże dochodów na potrzeby publiczne.

ARTYKUŁ 120.

Wedle art. 15 Konstytucyi, żadna zmiana w prawach obowiązujących nie mo-

ne peut avoir lieu sans que le projet tendant à introduire ce changement eut été préalablement communiqué au Sénat et agréé par lui, à la pluralité des voix. En conséquence, le Président de l'Assemblée des Représentans, si le projet tendant à introduire un changement dans la loi financière ou quelque autre loi existante, ne vient pas directement du Sénat, mais d'un des Représentans, ou de quelque antre Citoyen, ne le fera pas discuter par la Chambre jusqu' à ce qu'l soit préalablement communiqué au Sénat qui en prendra l'initiative.

ART. 121.

Les matières financières seront discutées en premier lieu dans l'Assemblée des Représentans.

ART. 122,

Les commissions nommées pour examiner les projets présentés de la part du

że mieć miejsca, jeżeli projekt dążący do zaprowadzenia téj zmiany nie był wprzód Senatowi udzielonym, i od niego przepisaną większością głosów przyjętym. W skutku tego, jeżeli projekt dążący do zaprowadzenia zmiany w prawie skarbowém, lub inném trwającém, nie jest wniesionem wprost od Senatu, lecz od jednego z Reprezentantów lub którego innego Obywatela, Prezydujący w Zgromadzeniu nie odda go pod rozwagę Izby, dopóki wprzód Senatowi udzielonym i przez niego do Zgromadzenia Reprezentantów wprowadzonym nie będzie.

ARTYKUŁ 121.

Przedmioty skarbowe najprzód w Zgromadzeniu Reprezentantów rozstrząsanemi będą.

ARTYKUŁ 122.

Kommissye mianowane do rozstrząsania projektów od Senatu przychodzących

Sénat (qui auront pour but quelque réforme dans les loix en vigueur) procéderont à cet examen qui se bornera aux deux questions suivantes :

1) Si le projet de loi doit être adopté ou rejeté? ou

2) S'il exige quelques modifications?

Dans le premier cas la Commission le présentera au Président de l'Assemblée avec l'opinion de l'accepter ou de le rejeter, et dans le second, elle proposera à la Chambre les modifications du projet.

ART. 123.

Le Maréchal de l'Assemblée des Représentans ayant reçu le projet avec l'opinion de la Commission, sur son acceptation ou son rejet, fera faire lecture par le Sécretaire de la Chambre, tant du projet que de l'opiniou de la Commission et soumettra l'un et l'autre, à la délibération de la Chambre.

(w przedmiocie zaprowadzenia jakiéj zmiany w prawie istniejącém) przystąpią bezzwłocznie do takowego roztrząsania, ograniczając się na dwóch następujących punktach:

1) Czyli projekt do prawa ma być przyjętym lub odrzuconym? — lub

2) Czyli wymaga jakowej modyfikacyi.

W pierwszym razie Kommissya przedstawi go Prezydującemu w Zgromadzeniu, z opinią przyjęcia lub odrzucenia, w drugim zaś podda Izbie modyfikacye projektu.

ARTYKUŁ 123.

Marszałek Zgromadzenia Reprezentantów, odebrawszy projekt z opinią Kommissyi tyczącą się przyjęcia lub odrzucenia onego, poleci Sekretarzowi przeczytanie tak projektu, jako i opinii Kommissyi i podda je pod rozwagę Izby.

ART. 124.

Après avoir porté, tant le projet, que l'opinion de la Commission, pour ou contre, à la délibération, il sera libre aux membres de la Chambre, qu'ils fassent part de la Commission ou non, de prendre la parole ou pour ou contre le projet, après en avoir obtenu, le consentement du Président; mais quand l'objet aura été suffisamment éclairci et approfondi le President de l'Assemblée des Représentans fera clôre les discussions, et dans le cas où l'opinion pour ou contre l'acceptation du projet, ne serait pas unanime, il invitera la Chambre à voter à haute voix, ce qui se fera de la manière suivante. Le Sécretaire de la Chambre fera l'appel nominal des membres de l'Assemblée, qui y répondront par le simple mot *affirmative* ou *negative* ce qui voudra dire dans le prémier cas qu'on est pour, et dans le second qu'on est contre le projet.

ARTYKUŁ 124.

Skoro projekt równie jak opinia Kommissyi za lub przeciw niemu, pod rozwagę oddane zostaną, wolno będzie członkom Izby, czyli one wchodziły do Kommissyi lub nie, za poprzedzającém zezwoleniem Prezydującego, zabrać głos za lub przeciw projektowi; lecz gdy przedmiot będzie dostatecznie wyjaśnionym i zgłębionym, Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów zakończy rozprawy, i jeżeliby za lub przeciw przyjęciu projektu nie było jednomyślności, wezwie Izbę do kreskowania głośnego sposobem następującym: Sekretarz Izby czytać będzie nazwiska członków Zgromadzenia, z których każdy odpowie, *za* lub *przeciw* przyjęciu projektu.

ART. 125.

Si le projet de loi n'était pas adopté par la pluralité des voix prescrite par la loi, alors en vertu de l'art. 16 de la Constitution, le Sénat aura le droit de porter itérativement le même projet à la prochaine réunion de l'Assemblée des Représentans.

ART. 126.

Dans le cas où la Commission trouverait nécessaire d'introduire quelques modifications au projet de loi proposé par le Sénat; le Président de l'Assemblée des Représentans fera la question à la Chambre si elle est d'accord, que ce projet, et les modifications proposées, soient encore une fois portés au Sénat, pour que celui-ci prenne l'initiative des amendemens en question. Si la chambre y consent, ou unanimement, ou à la pluralité des votes émis de vive voix, le Président de l'Assemblée

ARTYKUŁ 125.

Gdyby projekt do prawa nie był przyjętym przepisaną prawem większością głosów, natenczas z mocy art. 16 Konstytucyi, Senat będzie miał prawo powtórnie tenże sam projekt wnieść na następujące Zgromadzenie Reprezentantów.

ARTYKUŁ 126.

Gdyby Kommissya uznała za potrzebne, poczynić jakowe modyfikacye w projekcie do prawa od Senatu nadesłanym; Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów zapyta się Izby, czyli się zgadza, ażeby projekt i modyfikacyje jego były raz jeszcze do Senatu po inicyatywę odesłanemi. Jeżeli Izba na to zezwoli, bądź jednomyślnie, bądź większością kresek głośnych; Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów prześle natychmiast Senatowi równie pierwszy jak drugie. Gdyby zaś

des Représentans fera passer incessamment le projet et les amendemens au Sénat. Si elle rejète les modifications, on votera sur la simple acceptation, ou le rejet du projet même.

ART. 127.

Lorsque le projet de loi, et les modifications proposées, sont renvoyés au Sénat pour en faire de nouveau l'initiative; il délègue incessamment de son sein un Comité, composé d'un certain nombre de Sénateurs, et chargé de se mettre en intelligence avec la Commission réspective de la Diète, pour apprendre ses pensées, et pour puiser des éclaircissemens sur les motifs, qui l'ont portée à proposer des modifications.

ART. 128.

Le Comité délégué par le Sénat s'étant entendu avec la Commission respective de la Diète, fera incessamment son rapport au

Izba odrzuciła modyfikacye, będzie kreskowane na sam projekt, czyli ma być przyjętym, lub nie.

ARTYKUŁ 127

Gdy projekt do prawa i jego modyfikacye odesłanemi do Senatu po powtórną inicyatywę zostaną; Senat wyznaczy natychmiast z grona swego Kommissyą z pewnej liczby Senatorów złożoną, któraby się zniosła z właściwą Kommissyą Sejmową, w zamiarze porównania wzajemnych myśli i powzięcia objaśnień, względem powodów poczynienia modyfikacyj.

ARTYKUŁ 128.

Komitet wyznaczony od Senatu, porozumiawszy się z właściwą Kommissyą Sejmową, zda bezzwłocznie sprawę Se-

Sénat, qui passera de nouveau à la discussion du projet et des modifications desirées, et si ces modifications sont, à la pluralité des voix, réconnues soit en partie, soit en entier convenables au bien public, le Sénat prépare en conséquence un nouveau projet, et le fait passer à la Chambre des Représentans pour y être adopté ou rejeté. Dans le cas contraire, savoir: si les amendemens sont rejetés par le Sénat, le projet primitif revient à la Chambre, pour que celle-ci vote sur son rejet, ou son adoption.

ART. 129.

La Chambre législative est autorisée à communiquer au Sénat, sur la proposition faite par un, ou plusieurs de ses membres, ou par quelque autre citoyen, les matières ayant pour objet d'introduire des changemens dans les loix existantes, mais en pareil cas, le vote de la Chambre se

natowi, który przystąpi do rozważenia na nowo projektu i modyfikacyj żądanych, a jeżeli te większością głosów uznanemi będą w całości lub w części za zgodne z dobrém publiczném, Senat przygotuje nowy stósowny projekt i pośle go Izbie Reprezentantów do przyjęcia lnb odrzucenia. W przeciwnym razie, to jest: gdyby poprawki zostały przez Senat odrzucone, projekt pierwszy będzie napowrót odesłany do Izby, która go przyjmie lub odrzuci.

ARTYKUŁ 129.

Izba prawodawcza mocną jest udzielać Senatowi wnioski, przez jednego lub więcéj członków swoich, a nawet i przez każdego innego Obywatela, w przedmiocie zaprowadzenia jakowych zmian w prawie czynić się mogących; w podobnych jednak materyach, rozwaga Izby o-

borne à la décision, si la proposition est qualifiée ou non, à être portée à la connaissance du Sénat, sans entrer en discussion si elle doit être acceptée ou rejetée; puisque la délibération de la Chambre, sur l'acceptation ou le rejet d'une proposition faite, ne peut avoir lieu avant que le Sénat l'eut reconnue convenable au bien public, et qu'il eut envoyé le projet à la délibération de la Chambre.

ART. 130.

Si la Chambre ne donne pas suite à des propositions de cette nature, faites par un ou plusieurs de ses membres, les personnes qui les auront faites pourront les présenter directement au Sénat, si elles les trouvent compatibles avec le bien public.

ART. 131.

Après avoir pris en mûre délibération les projets et propositions qui lui auront

graniczać się powinną na uznaniu, czyli wniosek, kwalifikuję się do udzielenia go Senatowi, bez wdawania się w rozpoznanie, czyli ma być przyjętym lub odrzuconym; o tém albowiem nie może być radzone, dopóki Senat nie uzna, czyli wniosek uczyniony zgadza się z dobrém publiczném i sam stósownego projektu pod rozwagę Izby nie prześle.

ARTYKUŁ 130.

Wniesienia podobne uczynione oddzielnie przez jednego lub więcéj członków Izby i uznane od niéj większością głosów za niekwalifikujące się do udzielenia ich Senatowi, będą mogły być onemu wprost przez samychże wnoszących Reprezentantów przedstawionemi, jeżeliby mniemali że one ku dobru publicznemu posłużą.

ARTYKUŁ 131.

Senat po dojrzałém projektów i wniosków takich rozważeniu, albo je wprowa-

été communiqués par la Chambre des Représentans : le Sénat les convertira en projets de loi, et les introduira à la Chambre, ou s'il a des raisons de ne pas les accepter, il informera la Chambre qu'il y réfléchira ultérieurement.

ART. 132.

Le Sénat dressera le budget des dépenses sommairement, par les différens titres de chaque branche administrative, comme par exemple : pour le Sénat, pour l'Université et les Ecoles, pour la Justice &c. &c.

Le Comité de la Chambre législative, en réglant le budget ainsi dressé, a le droit d'examiner les détails et les projets de dépense séparés, qui ont servi au Sénat pour former la somme totale de chaque titre. A cette fin le Comité est autorisé à demander au Sénat toutes les informations nécessaires.

dzi do Izby w kształcie projektu do prawa, alboli też znajdzie przyczyny nieprzyjęcia onych, a w takim razie uwiadomi Izbę, iż one dalszego zastanowienia się, wymagają.

ARTYKUŁ 132.

Senat ułoży budżet rozchodów zbiorowo, tytułami każdéj gałęzi administracyi właściwemi *np.* na Senat, na Uniwersytet i na Szkoły, na Sądownictwo, i t. d.

Kommissya sejmowa urządzając rzeczony budżet, ma prawo wchodzić w szczegóły i projekta oddzielnych wydatków Senatowi za zasadę służące, do oznaczenia ogólnéj summy każdego tytułu i w tym zamiarze Kommissya Sejmowa ma prawo żądania od Senatu wszelkich potrzebnych objaśnień.

ART. 133.

Après avoir réglé de cette manière le budget des dépenses, le Comité le remettra entre les mains du Président de l'Assemblée, qui le fera passer à la Chambre, pour en décider titre par titre, à la simple pluralité des votes émis de vive voix.

SECTION V.

De la manière de procéder dans la discussion des comptes annuels de l'Administration publique.

ART. 134.

Aussitôt que le Sénat aura été informé par le Président de l'Assemblée des Représentans de la délégation du Comité financier, il lui enverra les comptes annuels de l'administration publique des trois

ARTYKUŁ 133.

Na tych zasadach urządziwszy Kommissya budżet wydatków, złoży go w ręce Prezydującego w Izbie Reprezentantów, który go przełoży Zgromadzeniu dla postanowienia o każdym tytule prostą większością głośnych kresek.

ODDZIAŁ V.

O sposobie postępowania w roztrząsaniu rachunków rocznych z Administracyi pnblicznéj.

ARTYKUŁ 134.

Jak tylko Senat od Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów uwiadomionym zostanie, o wybraniu Kommissyi Skarbowéj, prześle mu rachunki roczne z Administracyi publicznéj z upłynionych trzech

années financières revolues, depuis la dernière Diète et l'informera, en même tems de la nomination du Sénateur délégué de sa part pour s'entendre avec le Comité de la Diète, et pour donner à celui-ci en cas de besoin les informations ou éclaircissemens nécessaires.

ART. 135.

La discussion des comptes par le Comité aura pour but de convaincre la Chambre des Représentans, que les sommes fixées par le budget pour les différentes parties du service public n'ont pas été depassées, et dans le cas contraire, d'examiner les raisons du surplus des dépenses. Quant aux dépenses imprévues et extraordinaires, le Comité aura soin d'examiner, si de pareilles dépenses ont été justifiées par l'utilité publique et par l'urgence des besoins.

lat etatowych, a razem zawiadomi o mianowaniu Senatora delegowanego z swéj strony, do porozumienia się z Kommissyą Sejmową i dawania jéj w potrzebie stosownych informacyj lub objaśnień.

ARTYKUŁ 135.

Zamiarem roztrząsania rachunków przez Kommisye, będzie przekonać Izbę Reprezentantów, iż budżetem dla rozmaitych gałęzi służby publicznéj wyznaczone summy nie zostały przebrane, a w przeciwnym razie, rozpoznanie przyczyn przewyżki w wydatkach. Co do wydatków nieprzewidzianych i nadzwyczajnych, Komitet nie zaniedba przekonać się, czyli takowe użytecznością publiczną i nagłością potrzeby usprawiedliwione zostały.

ART. 136.

Le Comité délégué par la Diète après avoir examiné les comptes, informera la Chambre des Représentans de l'état dans lequel il les aura trouvés, et la Chambre les fera passer par les mains du Président de l'Assemblée des Représentans au Sénat avec la décharge, ou avec les observations sur les abus qu'on aurait trouvés dans l'Administration des deniers publics.

ART. 137.

Le Sénat est autorisé à disposer des fonds publics jusqu' à concurrence de la somme de 36,000 florins de Pologne par an pour des besoins urgens de l'Etat, qui n'auraient pas été prévus par le budget. Il est toutefois tenu de rendre compte à la prochaine Assemblée législative de l'emploi de cette somme, ainsi que de la nécessité ou de l'utilité des dépenses qu'il a faites en vertu de cette autorisation.

ARTYKUŁ 136.

Kommissya Sejmowa roztrząsnąwszy namienione rachunki, oznajmi Izbie Reprezentantów stan w jakim je znalazła, Izba zaś odeśle je Senatowi na ręce Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów, z stósownem onych rozwiązaniem, albo uwagami nad spostrzeżonemi w zarządzeniu groszem publicznym nadużyciami.

ARTYKUŁ 137.

Senat upoważniony jest rozrządzać funduszami publicznemi do wysokości summy 36,000 złp. rocznie, na nagłe i budżetem nieprzewidziane potrzeby kraju; winien jednakże na najbliższem Zgromadzeniu prawodawczem zdać sprawę z sposobu użycia téj summy, równie jak usprawiedliwić potrzebę lub użyteczność wydatku, w skutku niniejszego upoważnienia uczynionego,

Pour toutes les dépenses extraordinaires que ferait le Sénat au delà de la somme ci-dessus fixée, les membres du Sénat qui les auraient votées, en seront solidairement responsables vis-à-vis de la chambre des représentans, et obligés de les rembourser à l'Etat, dans le cas où la Chambre soit à l'unanimité, soit à la majorité de deux tiers de voix rejeterait les dépenses en question.

Le Sénat ne peut en aucun cas sans l'assentiment préalable de la Chambre des représentans imposer au trésor public une charge permanente, ou une rente temporaire, telle que pension ou autre, à moins que cette dépense ne soit déjà révue par les réglémens du pays.

ART. 138.

Après avoir terminé la révision des comptes, la Chambre choisira trois des Représentans élus par les Collèges électoraux

Za wszystkie wydatki nadzwyczajne, któreby Senat nad powyższą summę roczną uczynił, członkowie onego, którzy za takowemi wydatkami głosowali, będą za nie Izbie Reprezentantów solidarnie odpowiedzialni i obowiązani zwrócić je Skarbowi, gdyby Izba bądź jednomyślnie, bądź większością dwóch trzecich części głosów takowe odrzuciła.

Senat nie może w żadnym przypadku, bez poprzedniczego przyzwolenia Izby Reprezentantów, wkładać na skarb ciężaru stałego, lub opłaty czasowéj, jako to: pensyj lub innych podobnych; chybaby wydatek takowy rozporządzeniem kraju był przewidziany.

ARTYKUŁ 138.

Ukończywszy rewizyą rachunków, przeznaczy Izba z grona swojego trzech członków z pomiędzy Reprezentantów

qui formeront la Commission permanente, prévue à l'art. 14 de la Constitution et deux membres suppléans pour les cas de remplacement. Cette Commission s'assemblera à la fin de chaque année financière, pour régulariser les comptes et pour les préparer à la révision de la Diète prochaine en se conformant aux principes tracés à l'art. 139 pour le Comité financier chargé de la révision des comptes annuels de l'Administration.

SECTION VI.

De la manière de proceder dans le Tribunal Suprême.

ART. 139.

L'article 14 de la Constitution ayant statué que l'Assemblée des Représentans a le droit de mettre en accusation ceux des fonctionnaires publics, qui, aux termes de

przez Zgromadzenia obiorcze wybranych, którzy Kommissyą obrachunkową nieustającą art. 14 Konstytucyi przewidzianą składać będą, tudzież dwóch członków nadliczbowych na przypadek potrzeby ich zastąpienia. Kommissya ta zgromadzać się będzie w końcu każdego roku etatowego dla uporządkowania rachunków i przygotowania ich do rewizyi przyszłego Sejmu, stósując się do prawideł przepisanych art. 139 dla Komitetu skarbowego, obowiązanego trudnić się rewizyą rocznych rachunków Administracyi.

ODDZIAŁ VI.

O sposobie postepowania w Sądzie Najwyższym.

ARTYKUŁ 139.

Art. 14 Konstytucyi rozporządził, iż Zgromadzenie Reprezentantów ma prawo oskarżania urzędników, według brzmienia

cet article sont justiciables de la Cour Suprême, et qui se seraient rendus coupables d'une infraction à la Constitution, ou qui seraient prévenus de péculat, de concussion, de prévarication, ou d'abus d'autorité, et de les traduire par devant la sus— dite Cour de justice. Le Comité législatif sera chargé d'examiner non seulement toute accusation portée par écrit contre un fonctionnaire public, par un membre de l'Assemblée des Représentans devant le Président de cette Assemblée et munie des preuves; mais aussi les actes y rélatifs et de communiquer le resultat avec son opinion, à la Chambre des Représentans.

ART. 140.

Il sera libre au fonctionnaire dénoncé à la Chambre des Représentans, de présenter au Comité par écrit sa justification et les preuves nécessaires pour démontrer son innocence, et le Comité lui-même pourra

rzeczonego artykułu, wyrokom Sądu Najwyższego ulegających, a którzyby się stali winni zgwałcenia Konstytucyi, kradzieży publicznego grosza, zdzierstwa, przeniewierstwa lub nadużycia władzy i oddawania takowych pod tenże Sąd Najwyższy. W tym celu Kommissya prawodawcza, obowiązaną będzie nie tylko każde oskarżenie przeciwko urzędnikowi publicznemu przez jednego z członków Zgromadzenia Reprezentantów do Prezydującego w Zgromadzeniu na piśmie wniesione i w dowody opatrzone rozpoznać; lecz nadto i Akta processu tego dotyczące się roztrząsać i wypadek wraz z swoją opinią Izbie Reprezentantów przedstawić.

ARTYKUŁ 140.

Wolno będzie urzędnikowi oskarżonemu przed Izbą Reprezentantów, podać Kommissyi piśmienne swoje usprawiedliwienie i dowody potrzebne do wykazania

d'office, pour éclaircir la chose, s'il le juge nécessaire, faire comparaitre l'accusé devant lui et consigner ses explications au protocole, afin de se mettre en état de soumettre une opinion fondée à l'Assemblée des Représentans.

ART. 141.

S'il y a déjà des procès verbaux formés antérieurement et des preuves par écrit, le Comité, pour pouvoir donner son opinion sera obligé d'examiner soigneusement, si les procès verbaux, et les preuves par écrit revèlent des indices exigés par la loi pour soumettre l'accusé à l'enquête. S'il trouve ces indices, il donne l'opinion que l'accusation doit avoir lieu et que l'accusé doit être traduit par devant la Cour suprême de justice, en détaillant en même tems le fait dont l'accusé est soupçonné. Dans le cas contraire il donnera l'opinion,

niewinności, a nawet Kommissya sama będzie mogła z urzędu przyzwać urzędnika jeżeli końcem wyjaśnienia rzeczy i dla dania Izbie Reprezentantów ugruntowanej opinii, stawienie się jego osobiste i wysłuchanie go do protokółu, uzna za potrzebne.

ARTYKUŁ 141.

Jeżeli wywody słowne już poprzednio poczynione zostały i piśmienne dowody znajdują się, Kommissya w następującym sposobie do dania opinii przystąpi: zwróci najprzód uwagę swoją na rozpoznanie, czyli wywody słowne i piśmienne dowody odkrywają żądane w prawie poślaki do pociągnienia obwinionego pod Sąd. Jeżeli uzna, iż są poślaki przez prawo wymagane, da zdanie iż oskarżenie ma miejsce i że obwiniony winien być pod Sąd oddanym, a razem powinna przywieśdź szczegóły czynu obwionemu zarzu-

que ni l'accusation, ni la mise en jugement; ne doit avoir lieu.

ART. 142.

Le Président de l'Assemblée des Représentans après avoir reçu l'opinion du Comité, la portera à la décision de la Chambre et celle-ci après avoir terminé les discussions, décidera le cas définitivement, soit à l'unanimité soit par deux tiers des voix secrètes.

ART. 143.

Dans le cas où la décision de la Chambre donnerait lieu à l'accusation et à la mise en jugement, la Chambre passera à la convocation du Tribunal suprême désigné par l'art. 19 de la Constitution.

ART. 144.

A cet effet, le Président de l'Assemblée des Représentans fera préparer autant

conego, w przeciwnym zaś razie oświadczy zdanie, iż ani oskarżenie, ani oddanie pod Sąd obwinionego urzędnika nie ma miejsca.

ARTYKUŁ 142.

Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów, odebrawszy opinią Kommissyi, podda ją pod decyzyą Izby, która po rozwadze orzecze w téj mierze ostatecznie bądź jednomyślnością, bądź też dwiema trzeciemi częściami sekretnych kresek.

ARTYKUŁ 143.

Gdyby Izba oskarżenie i oddanie urzędnika pod Sąd zadecydowała, obowiązaną będzie zwołać Sąd Najwyższy art. 19 Konstytucyi przepisany.

ARTYKUŁ 144.

W tym celu Prezydujący w Zgromadzeniu reprezentantów, przygotować każe tyle kartek, ile jest reprezentantów, na których wypi-

de billets qu'il y a des Représentans avec le nom de chacun de ces derniers. Ces billets pliés et comptés seront mis dans un vase préparé à cette fin, après quoi le Maréchal ayant mêlé les billets, en tirera cinq par le sort; les depliera, et lira à haute voix les noms qui auront été tirés, et le Sécretaire les enregistrera au Protocole. Les individus dont les noms auront été tirés par le sort, formeront de la part de l'Assemblée des Représentans les membres du Tribunal suprême.

ART. 145.

L'élection ainsi faite des cinq Représentans, la Chambre en informera le Sénat afin qu'il choisisse deux membres de son sein qui doivent siéger dans le Tribunal suprême, elle informera de même les trois Présidens des Tribunaux de justice et invitera trois Magistrats conciliateurs pris à tour de rôle selon les numeros de leurs

sać ich nazwiska, zwinąć je, policzyć poleci i włoży w naczynie do tego przygotowane. Poczém Marszałek Zgromadzenia Reprezentantów, pomieszawszy kartki wyciągnie ich pięć losem, rozwinie, przeczyta głośno wyciągnione nazwiska a Sekretarz wpisze je do protokółu. Osoby tym sposobem losem wyciągnione będą z strony Zgromadzenia Reprezentantów, członkami Sądu Najwyższego.

ARTYKUŁ 145.

Po obraniu pięciu Reprezentantów, Izba uwiadomi Senat o potrzebie wybrania z grona swego dwóch członków, zasiadać w Najwyższym Sądzie mających. Uwiadomi podobnież Prezesów Trybunałów i wezwie trzech urzędników pojednawczych, wziętych z kolei wedle liczb okręgów; nakoniec rozkaże, ażeby zapadła

arrondissemens pour siéger dans ce même Tribunal. Enfin elle ordonnera, que la décision portée par elle sur la mise en accusation, soit signifié à l'accusé en lui enjoignant de choisir de sa part deux citoyens pour siéger dans le Tribunal suprême. Ce choix doit être fait du moment où le Tribunal sera convoqué. Si le Tribunal se trouvant déjà constitué l'accusé ne désigne pas les deux citoyens en question; il sera censé avoir renoncé au bénéfice qui lui est accordé par l'art. 19 de la Constitution.

ART. 146.

Le Président de l'Assemblée des Représentans après avoir été informé de la part du Sénat du choix de deux Sénateurs, désignera conjointement avec la Chambre des Représentans, l'endroit, le jour et l'heure pour le rassemblement des Membres qui doivent constituer le Tribunal suprême.

decyzya była wręczoną urzędnikowi sądzonym być mającemu, nakazując mu wybrać z swéj strony w oznaczonym terminie dwóch Obywateli do zasiadania w Sądzie Najwyższym. Wybór ten uczyniony być powinien w chwili, w któréj Sąd Najwyższy zwołanym zostanie. Jeżeli po ustanowieniu Trybunału oskarżony nie wyznaczy namienionych dwóch Obywateli; uważanym będzie jako zrzekający się dozwolonego mu art. 19 Konstytucyi dobrodziejstwa.

ARTYKUŁ 146.

Prezydujący w Zgromadzeniu Reprezentantów, uwiadomiony z strony Senatu, o uskutecznionym wyborze dwóch Senatorów, oznaczy łącznie z Izbą Reprezentantów, miejsce, dzień i godzinę do zebrania się członków majacych składać Sąd Najwyższy.

ART. 147.

Aussitôt que ces membres seront assemblés au terme fixé ils choisiront d'entre eux conformément à l'art. 19 de la Constitution, par des voix secrètes, un Président.

Celui des membres qui aura la pluralité des voix pour lui, sera proclamé Président du Tribunal suprême. La parité des voix sera décidée par le sort.

ART. 148.

La manière de proceder à la Cour suprême sera determinée par une loi organique séparée.

ART. 149.

L'activité du Tribunal suprême ne cesse pas quand les déliberations de l'Assemblée des Représentans seront terminées. Ce Tribunal exercera ses fonctions jusqu'à ce

ARTYKUŁ 147.

Jak tylko Członki Sądu zbiorą się w terminie oznaczonym, wybiorą stósownie do art. 19 Konstytucyi, z pomiędzy siebie sekretnemi kreskami Prezydującego.

Który z członków będzie miał za sobą większość głosów, będzie ogłoszony Prezesem Sądu Najwyższego. Równość głosów los rozwiąże.

ARTYKUŁ 148.

Sposób postępowania w Sądzie Najwyższym, będzie oznaczony przez oddzielne prawo organiczne.

ARTYKUŁ 149.

Czynności Sądu Najwyższego nie ustają pomimo ukończenia się obrad sejmowych. Trybunał ten pozostanie w urzedowaniu dopóki odesłane mu z Izby

que tous les procès devolus à lui de la Chambre des Représentans soient jugés définitivement.

ART. 150.

Dans le cas où le fonctionnaire mis en jugement, sans être reconnu innocent serait seulement renvoyé d'instance faute de preuves suffisantes de sa culpabilité, il lui sera loisible, de même qu'à la partie qui aura soutenu l'accusation, de reprendre la poursuite du procès, après avoir trouvé de nouvelles preuves à produire. A cette fin, le Tribunal suprême institué en vertu de l'art. 19 de la Constitution, sera censé avoir suspendu ses fonctions, et pourra être convoqué dérechef, dans l'intervalle d'une Assemblée à l'autre, à la demande de la partie interessée qui doit présenter sa requête au Président du Tribunal. Mais la nouvelle Diète une fois convoquée, les fonctions du Tribunal formé par la Diète précédente,

Reprezentantów processa ostatecznie odsądzonemi nie będą.

ARTYKUŁ 150.

Jeżeliby urzędnik pod sąd oddany, nie zostawszy uniewinnionym, był dla braku dostatecznych dowodów od Instancyi uwolnionym, będzie mu wolno, równie jak stronie oskarżającéj, rozpocząć na nowo sprawę, gdyby się nowe znalazły dowody. W tym celu Sąd Najwyższy, w moc art. 19 Konstytucyi postanowiony, uważanym będzie jakby zawieszonym w urzędowaniu i będzie mógł być na nowo zwołanym, w przeciągu od jednego do drugiego Zgromadzenia, na prośbę strony interessowanéj, która podanie w tym względzie do Prezydującego w Trybunale uczynić powinna. Lecz skoro nowy Sejm zwołany zostanie, urzędowanie Sądu przez poprzednicze Zgromadzenie Reprezentan-

cessent entièrement, et tous les arrêtés qu'il aura rendus seront considérés comme définitifs.

ART. 151.

Si le fonctionnaire traduit devant la Cour suprême est en même tems accusé d'un délit justiciable des tribunaux ordinaires, et qui n'emporterait pas la peine capitale; cette circonstance ne doit pas le soustraire à la jurisdiction de la sus-dite Cour. Si celle-ci le trouve coupable d'un des délits prévus par la Constitution, elle connaîtra également du fond de l'accusation en matière criminelle, ou correctionnelle, et prononcera, d'après le degré de culpabilité résultant de l'une et de l'autre accusation, sur la peine qu'il doit subir, en considérant le délit de moindre importance comme cause aggravante du délit principal.

tów postanowionego ustaje zupełnie i wyroki przez niego wydane uważane będą za ostateczne.

ARTYKUŁ 151.

Jeżeli urzędnik pod Sąd Najwyższy oddany jest razem oskarżony o występek, którego rozpoznanie do Trybunałów zwyczajnych należy, a któryby kary śmierci za sobą niepociągał; okoliczność ta nie wyłącza go z pod jurysdykcyi rzeczonego Sadu. Jeżeli tenże uzna go winnym występku Konstytucyą przewidzianego, rozpozna równie główny przedmiot skargi w materyi kryminalnej lub poprawczej i wyrzecze według stopnia winy z obudwu oskarżeń wynikłej, jakiej ulega karze, uważając występek mniejszy jako powód obostrzający karę za występek główny zawinioną.

Dans le cas contraire, savoir: si l'accusé est absous, ou renvoyé d'instance faute de preuves, en ce qui concerne les délits prévus par la Constitution, la seconde partie de l'accusation portée contre lui sera déférée aux tribunaux ordinaires.

Si le fonctionnaire accusé par la Chambre de représentans, se trouvait avoir été, avant cette accusation, traduit devant les tribunaux ordinaires en matière criminelle ou correctionnelle, les actes du procès doivent etre renvoyés à la Cour suprême, pour être procédé contre l'accusé de la manière ci-dessus indiquée.

ART. 152.

Les arrêts de la Cour suprême seront prononcés en dernier ressort, sans aucun recours ultérieur.

ART. 153.

Si la Chambre des Représentans trouve, qu'il n'y a pas lieu à la mise en juge-

W przypadku przeciwym, to jest: gdyby oskarżony o występek Konstytucyą przewidziany, uniewinnionym lub od Instancyi dla braku dowodów uwolnionym został; natenczas z powodu drugiego rodzaju oskarżenia będzie Trybunałowi zwyczajnemu oddany.

Jeżeliby urzędnik przez Izbę Reprezentantów oskarżony, przed nastąpieniem takowego oskarżenia, już został Trybunałom zwyczajnym w sprawie kryminalnéj lub poprawczéj pod Sąd oddany; natenczas Akta jego sprawy powinny być odesłane do Sądu Najwyższego, dla postąpienia z oskarżonym w sposobie wyżéj wyszczególnionym.

ARTYKUŁ 152.

Wyroki Sądu Najwyższego będą ostatecznemi bez żadnego dalszego odwołania się.

ARTYKUŁ 153.

Gdyby Izba Reprezentantów nieznalazła powodu oddania pod Sąd urzędnika przed

ment du fonctionnaire public accusé devant elle ; ce dernier a le droit de rechercher en justice le membre de la Chambre, qui fut l'auteur de son accusation.

CHAPITRE V.

De la conclusion des délibérations de l'Assemblée des Représentans.

ART. 154.

Il sera du devoir du Président de l'Assemblée des Représentans, de terminer les délibérations de la Diète au terme prescrit par l'art. 14 de la Constitution, sans attendre aucune invitation de la part du Sénat. Toutes les décisions prises, passé ce terme, seront de nulle valeur.

ART. 155.

Aussitôt que la clôture de la session est proclamée par le Président ; l'Assemblée des Représentans doit se séparer.

nia oskarżonego; tenże ma prawo pociągnąć pod Sąd członka Izby, który go oskarżył.

ROZDZIAŁ V.

O zamknięciu obrad Zgromadzenia Reprezentantów.

ARTYKUŁ 154.

Obowiązkiem Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów będzie, ukończyć obrady Zgromadzenia w czasie art. 14. Konstytucyi przepisanym, nie czekając wezwania w téj mierze Senatu, pod nieważnością wszelkich uchwał zapadłych po terminie Konstytucyą oznaczonym.

ARTYKUŁ 155.

Jak tylko ukończenie obrad przez Prezydującego ogłoszoném zostanie, Zgromadzenie Reprezentantów winno będzie natychmiast rozejść się.

ART. 156.

Tous les actes et écritures concernant les opérations de l'Assemblée des Représentans, seront déposés par le Sécretaire aux Archives du Sénat, trois jours au plus tard après la clôture de la session.

CHAPITRE VI.

Réglémens généraux.

ART. 157.

Les séances journalières de la Diète ne pourront être ouvertes, à moins que les deux tiers de tous les membres ne soient présens; cette proportion étant nécessaire pour former le strict complet.

ART. 158.

Si les représentans négligeaient de se présenter en nombre suffisant, et que les délibérations de la Chambre ne pourraient

ARTYKUŁ 156.

Wszystkie Akta i papiery, tyczące się czynności Zgromadzenia Reprezentantów, będą przez Sekretarza złożone w Archiwum Senatu, najpóźniéj w dni trzy po zamknięciu obrad.

ROZDZIAŁ VI.

Urządzenia Ogólne.

ARTYKUŁ 157.

Posiedzenia codzienne Sejmu nie mogą być otwieranemi, dopóki dwie trzecie części liczby Reprezentantów nie będą obecnemi, gdyż ten stosunek jest potrzebny do ustanowienia ścisłego kompletu.

ARTYKUŁ 158.

Gdyby Reprezentanci zaniedbywali przybywać w dostateczněj liczbie na posiedzenia, tak dalece, iżby dla braku kom-

pas avoir lieu à défaut du complet c-dessus prescrit; le Président de l'Assemblée les invitera par trois jours consécutifs destinés aux séances à justifier leur absence. S'ils refusaient alors de se présenter sans alléguer des raisons graves, le Sénat sur l'information du Président de l'Assemblée, après avoir examiné les justifications; prononcera contre les représentans ou délégués en défaut la suspension dans leur droit de voter dans les Colléges électoraux, et de siéger dans l'Assemblée des représentans pour six années consécutives et après avoir déclaré la Diète comme suspendue, pour six semaines tout au plus, il convoquera sans délai les Assemblées primaires pour remplacer par de nouvelles élections les représentans déchus de leurs droits. Si le cas concernait un Sénateur ou un juge de paix, le Sénat y suppléra dans le plus court délai possible, par un

pletu wyżéj przepisanego, obrady Izby miejsca mieć nie mogły; Prezydujący w Zgromadzeniu wzywać ich będzie przez trzy po sobie następujące i na posiedzenia przeznaczone dni, ażeby się z nieobecności swojéj usprawiedliwili. Gdyby wtenczas wzbraniali się przybyć na posiedzenia, bez przyłączenia ważnych przyczyn, Senat zawiadomiony o tém przez Prezydującego w Zgromadzeniu, roztrząsnąwszy ich usprawiedliwienia, wyrzecze przeciw przekraczającym Reprezentantom lub Delegowanym zawieszenie w służącem im prawie głosowania na Zgromadzeniach obiorczych, i zasiadania w Zgromadzeniu Reprezentantów na sześć po sobie następujących lat, a ogłosiwszy Sejm najwięcéj na sześć tygodni za odroczony, zwoła bezzwłocznie Zgromadzenia obiorcze dla zastąpienia nowemi obiorami członków, którym ich prawa odjęte zostały. Gdyby ta-

nouveau choix. Dans cet intervalle la Diète demeurera suspendue, et sauf la validité de ce qui aura déjà été passé dans les formes constitutionnelles, elle continuera ses travaux ultérieurs après les nouvelles élections pour completer s'il est nécessaire, les 6. semaines prescrites par l'art. 6. de la Constitution. Si le cas arrive avant les élections aux emplois publics *le status quo* reste à cet égard jusqu' à l'installation des nouveaux élus.

ART. 159.

Il n'est permis qu' aux Sénateurs siégeant dans la chambre des représentans et aux membres délégués pour les différentes commissions (ces derniers en ce qui concerne seulement les objets soumis à l'examen des commissions dont ils font partie) de lire des discours préparés par écrit. Tous les autres membres de la Diète qui

kowy przypadek dotyczył się Senatora lub Sędziego Pokoju, Senat nowym wyborem brak ich w jak najkrótszym czasie zapełni. Tymczasem działania Sejmu będą w zawieszeniu i wyjąwszy to co już wprzód ważnie zadecydowaném zostało w formie konstytucyjnéj, odbywać będzie dalsze prace swoje po uskutecznieniu nowych wyborów, celem uzupełnienia, jeżeli potrzeba, sześciu tygodni art. 6 Konstytucyi przepisanych. Jeżeli rzeczony wypadek zdarzy się przed wyborami na urzędy publiczne, rzeczy pozostaną *in statu quo*, aż do zainstallowania nowo obranych.

ARTYKUŁ 159.

Nie wolno tylko Senatorom w Izbie Reprezentantów zasiadającym i członkom do różnych Kommissyj delegowanym (tym ostatnim jedynie co do przedmiotów poddanych roztrząsaniu Kommissyi do któ-

auront la parole ne pourront parler que de mémoire ou d'abondance.

ART. 160.

Le Sénat est autorisé à refuser la proclamation et l'execution d'une loi sanctionnée par l'Assemblée des Représentans sans l'initiative du Sénat à l'exception du budget.

ART. 161.

Les lois décrétées par la Chambre des Représentans doivent être scellées et signées, séance tenante, par le Président, les Assesseurs, et le Sécretaire, et transmises ensuite au Sénat pour leur publication.

ART. 162.

Des plaintes portées par des particuliers, par les Communes, ou par les Corporations à la Chambre des Représentans

réy należą) czytać pisane mowy. Wszyscy inni członkowie Sejmu, zabierający głos, nie będą mogli mówić jak z pamięci, lub bez przygotowania (ex tempore).

ARTYKUŁ 160.

Senat mocen jest odmówić ogłoszenia i wykonania prawa sankcyonowanego przez Zgromadzenie Reprezentantów, bez poprzedzającéj inicyatywy z strony swojéj uczynionéj, wyjąwszy budżet.

ARTYKUŁ 161.

Ustawy zapadłe w Izbie Reprezentantów powinny być na temże posiedzeniu podpisywane na oryginałach przez Prezydującego, Assessorów i Sekretarza, tudzież pieczęcią stwierdzone, w reście przesłane Senatowi w celu ich ogłoszenia.

ARTYKUŁ 162.

Skargi od osób prywatnych, od Gmin lub Korporacyj do Izby Reprezentantów wnoszone, odsyłane będą przez Marszałka

seront renvoyées par le Maréchal au Comité législatif, pour en faire l'examen.

ART. 163.

Aucun des membres de l'Assemblée des Représentans ne pourra être arrêté ni jugé par un Tribunal en matière criminelle, pendant la durée de ses fonctions, à moins que la Chambre législative y donne son consentement. Ces fonctions commencent le jour de l'élection des Représentans et finissent le jour de la clôture de la session.

ART. 164.

Chaque outrage, ou violence commis contre un membre en particulier, ou contre le corps entier de l'Assemblée des Représentans pendant l'exercice de leurs fonctions, doit être poursuivi d'office, et puni suivant le Code pénal par les Tribunaux ordinaires.

do Komitetu prawodawczego dla rozpoznania onych.

ARTYKUŁ 163.

Żaden z członków Zgromadzenia Reprezentantów nie będzie mógł być aresztowanym, ani przez Trybunał w materyi kryminalnéj sądzonym, przez ciąg swego urzędowania, chybaby na to Izba prawodowcza zezwoliła. Urządzenie to zaczyna się w dzień obioru, a kończy się w dniu zamknięcia obrad.

ARTYKUŁ 164.

Każda obelga lub gwałt, któremu bądź w szczególności członkowi lub całemu Zgromadzeniu Reprezentantów, w czasie trwania ich urzędowania wyrządzone; powinny być z urzędu dochodzonemi i wedle praw karnych przez Trybunały zwyczajne karanemi.

ART. 165.

Aucune séance de l'Assemblée des Représentans ne peut être differée que, tout au plus jusqu'au sur lendemain, à l'exception du cas, où deux jours de fête consécutifs y mettraient un empêchement.

Fait à Cracovie le 29 Juillet 1833.

Le Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique	*Le Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Majesté le Roi de Prusse*	*Le Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies*
PFLUGL.	V. FORCKENBECK.	L. TEGOBORSKI.
(L. S.)	**(L. S.)**	**(L. S,)**

ARTYKUŁ 165.

Żadne posiedzenie sejmowe nie może być odroczonem dłużéj jak do dnia trzeciego, wyjąwszy, gdyby dwa święta po sobie idące temu przeszkodziły.

Działo się w Krakowie dnia 29 Lipca 1833 r.

Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Jego Ces: Król: Apostolskiéj Mości	*Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśn: Króla Jmci Pruskiego*	*Kommiss: Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśn: Cesarza Wszech Rossyj*
PFLUGL.	V. FORCKENBECK.	L. TEGOBORSKI.
(M.P.)	(M.P.)	(M.P.)

OSTRZEŻENIE.

Na stronn: 98 w wierszu 8 zamiast *la* czytaj *sa*.

Statut

ORGANICZNY

WEWNĘTRZNEGO URZĄDZENIA

SENATU.

Nro 4711. D. G. S.

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO i ŚCI-SLE NEUTRALNEGO MIASTA KRA-KOWA I JEGO OKRĘGU.

Otrzymawszy od Wysokiej Kommissyi Nadzwyczajnej przez Trzy Najjaśniejsze Dwory do reorganizacyi kraju Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wyznaczonej, nowy Statut Organiczny wewnętrznego urządzenia Senatu przez Tęż Kommissyą, w skutku zaszłej potrzeby

zaprowadzenia zmian w Statucie dotychczasowym z wględu na zaszłe poprawy w Ustawie Konstytucyjnéj za zniesieniem się z Senatem Rządzącym ułożony i przez Trzy Najjaśnieysze Dwory zatwierdzony; takowy tak w texcie francuzkim, który za autentyczny uważanym być ma, jak w przekładzie na język ojczysty do wiadomości powszechnéj niniéjszym podajemy, chcąc mieć aby od dnia 3 Sierpnia r. b. jako terminu ogłoszenia swegó był obowiązującym i w Dzienniku Praw zamieszczonym.

Kraków dnia 29 Lipca 1833 roku.

Prezes Senatu
WIEŁOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

STATUT ORGANIQUE
POUR LE SÉNAT
DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE ET DE SON TERRITOIRE:

ART. I.

Le Sénat de la ville libre de Cracovie et de son territoire se compose du Président, de huit Sénateurs, et d'un Sécretaire Général.

ART. II.

Toutes les expéditions émanées du Sénat seront signées par le Président ou son remplaçant, et contresignées par le Sécretaire Général. Elles porteront en tête l'inscription suivante:

"Le Sénat Dirigeant de la ville libre indépendante, et strictement neutre de Cracovie et de son territoire."

STATUT ORGANICZNY
DLA SENATU
WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

ARTYKUŁ I.

Senat wolnego miasta Krakowa i jego Okręgu, składa się z Prezesa, ośmiu Senatorów, i Sekretarza Jeneralnego.

ARTYKUŁ II.

Wszystkie pisma z Senatu wychodzące, będą podpisane przez Prezesa lub jego Zastępcę i kontrasygnowane przez Sekretarza Jeneralnego z napisem:

"Senat Rządzący Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu."

ART. III.

Pour qu'un rescrit, une ordonnance ou une décision quelconque, qui doit passer par le complet ordinaire du Sénat, soit valable; ce complet doit se composer du Président ou de son remplaçant, de quatre Sénateurs pour le moins, et du Sécretaire Général, ou de son remplaçant.

Lorsqu'on aura à discuter des affaires d'Etat plus importantes, des projets de loi devant être présentés à l'Assemblée des représentans, ou des objets, pour lesquels le grand complet est prescrit par la Constitution ou bien qu'il s'agira de donner audience aux Résidens des Puissances Etrangères, et dans d'autres cas semblables; le Sénat, après en avoir été prévenu par le Président, doit s'assembler

ARTYKUŁ III.

Ażeby uchwała, urządzenie, lub postanowienie jakiekolwiek, przez komplet zwyczajny Senatu przechodzące, były ważne; komplet ten składać się winien z Prezesa lub jego Zastępcy, z czterech przynajmniéj Senatorów, i Sekretarza Jeneralnego, lub jego Zastępcy.

Wtenczas zaś gdy będą roztrząsanemi ważniéjsze materye Stanu, projekta do prawa na Zgromadzenie Reprezentantów wprowadzić się mające, lub przedmioty które podług Konstytucyi wymagają wielkiego kompletu, lub też gdy dawana będzie audyencya Rezydentom obcych Mocarstw i t. p. Senat, ostrzeżony o tém przez Prezesa, zasiadać powinien w całym komplecie, i tylko słabość lub po-

dans tout son complet. L'absence pour cause de maladie, ou par suite d'une permission légale, peut seule servir d'excuse.

ART. IV.

Les décrets, ordonnances etc: soumis à la décision du Sénat doivent être arrêtés à la simple pluralité de votes émis de vive voix.

Le vote secret est cependant réservé pour toutes les nominations aux emplois publics, pour la mise en accusation, la suspension ou la révocation des fonctionnaires, ainsi que pour tous les cas où, sur la proposition d'un des membres présens, le Sénat aurait décidé à la pluralité de voix, qu'il doit être procédé au scrutin.

En cas de parité le Président, qui a

zwolenie prawne mogą nieobecność usprawiedliwić.

ARTYKUŁ IV.

Wszelkie uchwały, urządzenia i t. d. pod decyzyą Senatu przychodzące, stanowią się prostą większością głośnych kresek.

Z tem wszystkiem kreskowanie ciche zachowane jest przy wszystkich nominacyach, na urzędy publiczne, przy oskarżeniu, zawieszeniu lub odwołaniu urzędników, tudzież we wszystkich przypadkach, gdy na przedstawienie jednego z członków obecnych, Senat postanowi większością głosów, iż ma być do kreskowania cichego przystąpiono.

W razie równości zdań, Prezes zaró-

voté avec les autres membres du Sénat, emporte la décision par son second vote.

Le Sécretaire Général n'a qu'une voix consultative.

Dans le cas prévu à l'Art: 16. de la Constitution, les deux tiers des voix du grand complet forment la majorité.

ART. V.

Le Sénat reçoit dans son complet ordinaire le serment du Président et des Sénateurs nouvellement élus, ainsi que des fonctionnaires de sa nomination.

ART. VI.

Le Sénat aura deux séances ordinaires par semaine, aux jours fixés par le Président, qui fait aussi convoquer, selon le besoin, les séances extraordinaires.

wno z innymi głosujący, drugą kreską rzecz rozwięzuje.

Sekretarz Jeneralny ma tylko głos doradczy.

W przypadku Art: 16. Konstytucyi przewidzianym, dwie trzecie części głosów wielkiego kompletu stanowią większość.

ARTYKUŁ V.

Senat w komplecie zwyczajnym odbiera przysięgę od Prezesa i Senatorów nowo obranych, tudzież urzędników swojego mianowania.

ARTYKUŁ VI.

Senat odbywać będzie na tydzień dwa posiedzenia zwyczajne, w dniach przez Prezesa wyznaczonych, który zwołuje także, gdy tego widzi potrzebę nadzwyczajne posiedzenia.

ART: VII.

Le Président du Sénat préside à ses délibérations, les ouvre et les dirige en général, à lui seul appartient le droit de lever la séance. Aucun membre n'est autorisé à quitter la salle de conseil sans sa permission. Il a également le droit d'ajourner les conclusions jusqu' à la prochaine séance. Si néanmoins, le Président du Sénat, ou son remplaçant, négligeait de revenir à la prochaine séance sur la discussion ajournée, chaque Sénateur sera autorisé à le lui rappeler; en cas de refus de la part du Président, il en sera fait mention dans le protocole du conseil.

ART. VIII.

Les motions, soumises à la délibération du Sénat, peuvent être faites soit verbalement, soit par écrit. Si, l'exposé de

ARTYKUŁ VII.

Prezes Senatu przewodniczy jego obradom, zagaja je, i kieruje niemi w ogólności, do niego samego należy prawo solwowania sessyi. Żaden członek nie jest mocen opuścić Izby obrad bez jego zezwolenia. Służy mu także prawo odroczenia wniosków do następnego posiedzenia. Gdyby jednak Prezes Senatu, lub jego Zastępca, zaniedbał na następującém posiedzeniu powrócić do odroczonych rozpraw, każdy Senator będzie mocen mu to przypomnieć, a w razie odpowiedzi Prezesa, uczyniona będzie o tém wzmianka w protokóle obrad.

ARTYKUŁ VIII.

Wnioski do Senatu przychodzące, czynione być mogą ustnie lub na piśmie. Po ukończonym wystawieniu rzeczy, jeżeli

l'affaire fini, l'opinion du rapporteur n'est pas adoptée à l'unanimité; le Président interpelle chaque Sénateur à part, pour connaître son avis, en lui laissant la faculté de demander des éclaircissemens au rapporteur avant que l'objet en question soit décidé. La décision du Sénat étant prononcée, le Président du Sénat l'inscrit sur le référé, et le Sécretaire Général, après y avoir mis le Nro courant, en prend note au protocole. Tous les Protocoles des délibérations doivent porter la date de la séance, avec l'indication des membres présent, et contenir une explication détaillée des propositions, et des décisions prises lorsqu'il s'agit des objets suivans:

1. des réglémens généraux destinés à être insérés dans le bulletin des lois;

2. des projets devant être présentés à la Chambre des représentans;

zdanie Referenta nie jest jednomyślnością przyjęte, Prezydujący zapytuje się każdego z osobna Senatora, o jego zdanie, zostawując mu wolność żądania od Referenta objaśnień przed zapadnięciem decyzyi. Gdy ta nastąpi, Prezes Senatu zapisze ją na Referacie, a Sekretarz Jeneralny położywszy na niej Numer bieżący, wciągnie decyzyą do Protokółu Obrad. Protokóły obrad powinny mieć datę posiedzenia, z wymienieniem obecnych członków i wyłuszczeniem szczegółowem uczynionych wniosków i zapadłych decyzyj a to gdy celem obrad są następujące przedmioty:

1. Ogólne urządzenia które w Dzienniku Praw umieszczonemi być mają;
2. Projekta mające być przedstawione Izbie Reprezentantów;

3. de la correspondance avec les Résidens des trois Hautes Cours.

4. des dépenses, qui ne sont point prévues par le budjet.

5. Enfin chaque fois, qu'un des membres présents demanderait qu'il soit fait une mention particulière au protocole de l'affaire en discussion. Quant aux décisions de moindre importance, le protocole du conseil contiendra seulement le Nro consécutif des décisions prises, sous lequel sera placé le Nro courant du journal général de la réception des requêtes pour faciliter, en cas de besoin, la recherche des minutes aux archives du Sénat.

A la séance suivante, le Protocole sera relu et signé par le Président, et par tous les membres qui ont assisté à la

3. Korrespondencya z Rezydentami trzech Wysokich Dworów;

4. Wydatki budżetem nie przewidziane;

5. Nakoniec za każdym razem, gdy który z obecnych członków żądać będzie, ażeby o przedmiocie obrady wzmianka poszczególna w Protokóle uczynioną była. Co do decyzyi mniejszéj wagi, Protokół obrad zawierać tylko będzie Numer po sobie następujący tychże decyzyj, pod którym umieszczonym być powinien Numer bieżący głównego Dziennika podawczego, ażeby w razie potrzeby ułatwić wyszukanie Minut w Archiwum Senatu.

Na Posiedzeniu następującem, Protokół odczytany, podpisany będzie przez Prezydującego wraz z wszystkiemi Człon-

séance passée, et contresigné par le Sécretaire Général du Sénat.

Il appartient au Président d'indiquer les objets qui doivent être pris en délibération. A cette fin, les feuilles du journal des réceptions arrivant au Sénat, lui seront présentées chaque jour, les dimanches et les jours de fête exceptés. Après en avoir fait lecture, le Président inscrit à côté de chaque matière qui exigerait une prompte réponse le mot *pressant.* Le journaliste, après avoir reçu les dites feuilles, inscrit le même mot sur chaque expédition qui se rapporte à cette matière, et les renvoit au département respectif, après y avoir annexé les antécédens. Les affaires les plus pressantes même doivent avoir leurs numéros d'ordre.

kami, którzy na przeszłém posiedzeniu obecnemi byli, i kontrasygnowany przez Sekretarza Jeneralnego.

Oznaczenie mającego się wnosić przedmiotu do Prezesa należy. W tym zamiarze arkusze Dziennika podawczego powinny być Prezesowi codzień, wyjąwszy dni niedzielne i świąteczne przedstawiane. Prezes odczytawszy je, oznaczy wszystkie materye któreby potrzebowały szybkiéj odpowiedzi słowem *pilne*. Dziennikarz odebrawszy rzeczone arkusze, kładzie to samo słowo na każdy Exhibit do téjże materyi odnoszący się, i odsyła takowe, po załączeniu poprzednich Aktów, właściwym Wydziałom. Najpilniejsze nawet interessa powinny mieć swój Numer porządkowy.

ART. IX.

Il est permis à chacun des Sénateurs de faire insérer au Protocole son vote séparé.

ART. X.

Le Sécretaire Général dresse, d'après les pétitions qu'il reçoit, la liste des Candidats pour les places vacantes dans la ligne administrative, dépendant de la nomination du Sénat, ainsi que des Candidats pour les fonctions de maires, avec une courte indication des certificats servant à appuyer la demande, et remet cette liste avec les allégats au Président. Celui-ci présente les concurrens au Sénat, qui choisit sur cette liste à la pluralité de voix, tant les fonctionnaires de sa nomination, que les Candidats pour les fonctions de maires, qui doivent être présentés par le Sénat aux Colléges électo-

ARTYKUŁ IX.

Wolno jest każdemu Senatorowi podać do Protokółu swoje osobne zdanie.

ARTYKUŁ X.

Sekretarz Jeneralny, stósownie do odebranych próśb, układa listę Kandydatów na wakujące w Administracyi, a do nominacyi Senatu należące urzędy, tudzież Kandydatów na urząd Wójtów Gmin, z krótkiem wyrażeniem świadectw prośbę popierających, i takową listę wraz z dowodami, oddaje Prezesowi. Prezes zaś osoby o urząd proszące przedstawia Senatowi, który z listy wybierać będzie, większością głosów, tak urzędników od swéj nominacyi zawisłych, jako i kandydatów na urząd Wójtów Gminnych, którzy stósownie do Artykułu XII. Konstytucyi,

raux, d'après l'Article XII de la Constitution.

La préférence doit être accordée aux personnes, qui réunissent avec les connaissances requises pour la place qu'ils sollicitent, la réputation de bonnes moeurs et une expérience acquise dans le service.

Pour reconnaître les capacités des Candidats, le Sénat instituera, par un Statut séparé, des Commissions d'examen, dont le certifical, joint à des attestats de bonne conduite dignes de foi, sera pris en première ligne en considération.

Pour les fonctions de l'ordre judiciaire qui dépendent de la nomination du Sénat, le Président du Sènat, après avoir reçu du Président du tribunal de la troisième instance les listes des Candidats pour les places vacantes, dont au moins

Zgromadzeniom Obiorczym przedstawionymi być mają.

Pierwszeństwo dane być powinno osobom, które do wiadomości jakich żądany przez nich urząd wymaga, łączą zaletę dobrych obyczajów, i doświadczenie w służbie nabyte.

Żeby zaś zdatność Kandydatów uznaną być mogła, Senat oddzielną Uchwałą ustanowi Kommissye Examinacyjne, których świadectwo, połączone z wiary godnemi świadectwami obyczajów, na pierwszym względzie będzie miane.

Co do urzędów sądowniczych zawisłych od nominacyi Senatu, Prezes Senatu otrzymawszy od Prezesa trzeciéj Instancyi listy Kandydatów, po trzech przynajmniéj na każde miéjsce wakujące, przedstawi je Senatowi, który z nich wybory większo-

3 pour chaque place, les présentera également au Sénat pour proceder au choix à la pluralité de voix, et il n'est permis ni au Président du Sénat de proposer, ni au Sénat de choisir d'autres Candidats que ceux, qui se trouvent portés sur la liste présentée par le Président de la 3 instance, qui est obligé de communiquer au Président du Sénat toutes les suppliques des Candidats, en les accompagnant des observations sur le mérite des petitionnaires.

Pour la nomination aux bénéfices ecclesiastiques, dont la collation est réservée à l'Etat, passé le terme de 3 ans à partir du 31 Octobre 1833; le Sénat ne pourra nommer aux places vacantes que les candidats, qui auront justifié d'avoir fait un cours complet de théologie soit à l'Université de Cracovie, soit dans les Etats de l'une des trois Cours Protectices.

ścią głosów poczyni, i ani Prezesowi Senatu nie wolno jest przedstawiać Senatowi, ani temuż wybierać innych Kandydatów, jak umieszczonych na liście ułożonéj przez Prezesa trzeciéj Instancyi, który winien udzielić Senatowi prośby wszystkich Kandydatów, z dołączeniem uwag nad zaletami proszących.

Co się tyczy mianowań do beneficyów kościelnych, których nadawstwo do Rządu należy, Senat po skończonych trzech latach, licząc od 31. Października 1833. r. nie będzie mógł mianować na miéjsca wakujące tylko Kandydatów, którzy udowodnią iż odbyli kurs zupełny Teologii, bądź w Uniwersytecie Krakowskim, bądź w Państwach trzech Opiekuńczych Dworów.

ART. XI.

Le Sénat sera partagé en départemens, selon le besoin pour les différentes branches du service public.

Il appartient au Président de désigner les Sénateurs qui doivent travailler dans tel ou tel département. Il désigne également le Sénateur qui sera chargé d'office, de la surveillance des affaires des mineurs ainsi que de celles concernant les fonds et propriétés de l'Etat, ou des Instituts publics, en choisissant, de préférence, pour cette partie du service celui des Sénateurs, qui possède les connaissances nécessaires en jurisprudence.

Il est loisible au Président du Sénat de présider aux séances des départemens.

ART. XII.

Le Président peut nommer des com-

ARTYKUŁ XI.

Senat podzielony będzie na potrzebne Wydziały, według rozmaitych gałęzi służby publicznéj.

Do Prezesa należy oznaczyć, który z Senatorów w jakim Wydziale ma pracować, równie jak przeznaczyć Senatora obowiązanego z urzędu czuwać nad sprawami małoletnich, i nad temi, które się funduszów i własności rządowych tudzież Instytutów publicznych dotyczą, dając pierwszeństwo, co do téj części służby Senatorowi posiadającemu potrzebne wiadomości prawne.

Wolno jest Prezesowi Senatu przewodniczyć na posiedzeniach wydziałowych.

ARTYKUŁ XII.

Prezes może mianować szczególne kom-

missions spéciales pour examiner telle ou telle affaire, et désigner les Sénateurs qui doivent y prendre part ainsi que ceux qui doivent y être rapporteurs. Mais le choix des Sénateurs délégués pour siéger dans l'Assemblée législative, d'après l'Art. XV de la constitution, appartient au Sénat dans son grand complet, et sera décidé à la majorité des voix.

ART. XIII.

Le Président peut accorder aux Sénateurs pour cinq, aux autres fonctionnaires administratifs pour dix jours la permission de s'absenter pour leurs affaires particulières; de même que le Président de la 3e Instance est autorisé à accorder aux Présidens de la 1e Instance, et de la Cour d'Appel, ainsi qu'aux Juges des trois Instances et aux Juges sup-

missye do roztrząsania jakiegokolwiek bądź interessu, i wyznaczać Senatorów już to na Członków, już to na Referentów onychże. Lecz wybór Senatorów w Izbie prawodawczéj zasiadać mających należy, według Artykułu XV. Konstytucyi, do Senatu w wielkim komplecie zebranego, i będzie większością głosów uchwalony.

ARTYKUŁ XIII.

Prezes może Senatorom udzielać pozwolenie oddalenia się w ich interessach na dni pięć, innym zaś urzędnikom administracyjnym na dni dziesięć; równie Prezes w trzeciéj Instancyi jest mocen udzielać Prezesom I*széj* i II*giéj* Instancyi, tudzież Sędziom trzech Instancyj i Podsędkom pozwolenie oddalenia się na dni pięć, innym zaś urzędnikom sądowym

pléans, un congé pour 5 et aux autres employés de l'ordre judiciaire pour 10 jours. Le congé pour un plus long espace de tems pour les fonctionnaires tant administratifs, que ceux de la judicature, dépend du Sénat; mais c'est le Président de la 3e Instance qui présente au Sénat les requêtes concernant la permission de s'absenter.

Le congé à accorder au Président de la 3e Instance dépend également du Sénat.

En cas d'absence prolongée au delà de 28 jours, le fonctionnaire qui s'éloigne de son poste, perd le $\frac{2}{3}$ des appointemens.

Le Sénat pourra néanmoins, pour des considérations majeures, dispenser de cette clause.

Le Président du Sénat nomme les rem-

na dni dziesięć. Pozwolenie na czas dłuższy zależy od Senatu, tak dla urzędników administracyjnych, jako i sądowych, lecz tych ostatnich prośby Prezes trzeciéj Instancyi Senatowi przedstawia.

Równie od Senatu zależy udzielić pozwolenie oddalenia się Prezesowi trzeciéj Instancyi.

Urzędnik któryby się na czas przechodzący dni dwadzieścia ośm od posady swojéj oddalił, traci dwie trzecie części pensyi.

Jednakże Senat może, z powodów ważniéjszych, warunek ten uchylić.

Na miéjsce oddalających się urzędników,

plaçans des fonctionnaires qui sont absens, à l'exception des Sénateurs.

ART. XIV.

Le Président exerce l'inspection suprême sur les départemens du Sénat, sur le Secrétariat général, et sur les instituts publics en général, et sur l'Université en particulier, ainsi que sur l'exécution des lois et ordonnances dans toutes les branches du service, tant administratif, que judiciaire ou tenant à la police. A cet effet tous les chefs des bureaux, et le Président du tribunal de la 3e instance par lequel, suivant l'Art. XX de la Constitution, le Sénat exerce la surveillance à l'égard des autorités judiciaires inférieures, seront tenus d'envoyer au bureau présidial, tous les ans, une liste de conduite detaillée de tous les Employés en

Prezes mianuje Zastępców, wyjąwszy na Senatorów.

ARTYKUŁ XIV.

Prezes ma najwyższy dozór nad Wydziałami Senatu, nad Sekretaryatem Jeneralnym, nad Instytutami publicznemi w ogólności, a nad Uniwersytetem w szczególności, równie jak nad wykonaniem praw i urządzeń we wszystkich odnogach służby publicznéj, tak administracyjnéj, jak sądowéj i policyjnéj. W tym celu Naczelnicy Biór, i Prezes Trybunału trzeciéj Instancyi, za pośrednictwem którego w myśl Art: XX. Konstytucyi, Senat wykonywa dozór nad władzami sądowemi niższemi; obowiązani będą przesyłać do Biora Prezydyalnego, co rok, wyszczególnioną listę konduity swoich podwładnych czyjegokolwiek bądź mianowania. Prezes

sou-sordres de quelle que nomination qu'ils soient. Le Président du Sénat faisant usage de ces rapports et après s'être convaincu du fait, indiquera les réfractaires, incapables, ou négligeans, au Sénat, qui procédera contre eux suivant la gravité de l'objection et le grade du coupable. En cas de suspension, le Sénat pourvoira au remplacement, aux frais de $\frac{3}{4}$ de la pension du suspendu, jusqu' à la Diète prochaine, si le coupable est un fonctionnaire dépendant de l'élection de la Chambre ou des Collèges électoraux, et jusqu' à sa révocation, ou la réhabilitation, s'il ne dépend que de la nomination du Sénat. Outre le droit de désigner les matières qni doivent être introduites au conseil, il a aussi celui de l'initiative pour les ordonnances, qui doivent émaner du Sénat. A cet effet les Sénateurs, qui président dans les départemens, lui communiqueront leurs idées dans les jours, oú il n' y aura point de séances.

Senatu czyniąc użytek z tych rapportów, gdy się o czynie przekona, wskaże przekraczających, niezdatnych lub opieszałych Senatowi, który względem nich według ważności zarzutu, i stopnia winnego postąpi. W przypadku zawieszenia, Senat obmyśli zastępstwo na koszt trzech czwartych części pensyi zasuspendowanego, aż do przyszłego sejmu, jeżeli winny jest urzędnikiem od obioru Izby lub Zgromadzeń obiorczych zawisłym; alboli też aż do onego odwołania, lub rehabilitacyi, jeżeli zawisł od nominacyi Senatu. Oprócz prawa oznaczenia materyj na posiedzenia wprowadzić się mających, jest jeszcze przy Prezesie początkowanie urządzeń które przez Senat wydawać się będą. W tym celu Senatorowie Wydziałami zawiadujący, onemuż myśli swe w dni od posiedzeń wolne przekładać będą.

ART. XV.

Le Président a le droit de s'enquérir après les raisons du retard des affaires en général, et en fait accélérer la marche, ce qui lui donne le droit d'exiger de chaque rapporteur ou délégué à une commission, fût-il Sénateur on non, que la tâche, qui lui est imposée, soit remplie exactement et à point nommé.

On se tiendra strictement, pour faire le rapport, au terme fixé par le Président. Si un Employé quelconque ou un Sénateur, soit comme rapporteur, soit en commission, se trouvait dans l'impossibilité d'achever, au terme prescrit, la tâche qui lui est confiée, il sera obligé d'exposer au Président par écrit les raisons de ce retard qui, les ayant trouvées valables, prolongera le terme. Dans le cas

ARTYKUŁ XV.

Prezes ma prawo wchodzić w przyczyny zalegania wszelkich czynności i dopilnować ich pośpiechu, z téj przyczyny może wymagać od każdego Referenta, lub delegowanego do Kommissyi, choćby był Senatorem, ażeby czynność mu poruczona była dokładnie i na czas oznaczony wykonana.

Należy się ściśle trzymać, w zdawaniu rapportów, terminu przez Prezesa wyznaczonego. Gdyby którykolwiek Urzędnik, lub Senator, bądź jako Referent, bądź jako Członek w Kommissyi zasiadający, był w niemożności dopełnienia poruczonéj sobie czynności na czas oznaczony, winien na piśmie wyłożyć Prezesowi powody téj zwłoki który jeżeli je uzna za ważne, termin przedłuży. Wra-

contraire, ou bien si le délai accordé était de nouveau infructueux, le Président du Sénat aura le droit de changer de rapporteur, et de faire remplir la tâche par un autre individu capable, aux frais de l'Employé, ou Sénateur en défaut, qui sera tenu de payer, de sa pension, telle récompense; que le Sénat trouvera convenable d'assigner au remplaçant. Si la tâche à remplir ne saurait être confiée qu' à un autre membre du Sénat, le Sénateur en défaut sera tenu de lui remettre les actes de l'affaire, ce qui tiendra lieu de reproche.

ART. XVI.

La haute police dépend du Président du Sénat, et il en a la direction. La correspondence en cet objet se fait en son nom et n'est signée que par lui seul;

zie przeciwnym, lub gdyby nowy termin zszedł bez skutku, Prezes Senatu ma prawo zmienić Referenta, i polecić czynność innéj zdatnéj osobie na koszt urzędnika, lub Senatorą przekraczającego, który winien będzie zapłacić z swojéj pensyi taką zastępującemu nagrodę; jaką Senat za słuszną uzna. Jeżeli czynność nie może tylko innemu członkowi Senatu być poruczoną, Senator przekraczający winien będzie mu Akta sprawy oddać, co zastąpi miejsce nagany.

ARTYKUŁ XVI.

Policya wyższa (la haute police) jest przy Prezesie, i on sam nią kieruje. Korrespondencya w tym przedmiocie wynikająca wychodzi pod jego imieniem i od

à cet effet, ainsi que pour maintenir les communications confidentielles dans la voie diplomatique, le Président pourra se former un bureau présidial composé d'un Sénateur et d'un Chancelisie. Ce Sénateur pourra, dans cette partie du service, remplacer le Président en son absence. S'il était nécessaire de mettre quelqu'un en état d'arrestation, le Président sera obligé de justifier cette démarche devant le Sénat dans l'espace de 3 jours.

ART. XVII.

Par suite des dispositions de l'Article précédent, le bureau de police reste sous la surveillance spéciale et immédiate du Président du Sénat, qui donne des ordres directs à l'Intendant, que celui-ci est tenu d'exécuter exactement et avec célérité.

niego samego podpisana, w tym celu, równie jak dla utrzymania konfidencyonalnych w drodze dyplomatycznéj kommunikacyj, Prezes może utworzyć Bióro Prezydyalne złożone z Senatora i Kancellisty. Senator ten będzie mógł w téj części służby zastępować Prezesa w jego nieobecności. Gdyby wypadła potrzeba przyaresztowania kogoś, Prezes obowiązany jest w przeciągu trzech dni krok ten przed Senatem usprawiedliwić.

ARTYKUŁ XVII.

W skutek rozporządzeń poprzedzającego Artykułu, Bióro Policyi zostaje pod szczególnym i bezpośrednim dozorem Prezesa Senatu, w prost rozkazy Intendentowi Policyi przesyła, a które tenże ściśle i prędko wykonywać powinien.

Cependant pour les affaires courantes, le bureau de police se trouve dans des rapports constants et journaliers avec le département respectif du Sénat, et peut aussi recevoir des ordres directs de la part du Sénat.

ART. XVIII.

Le Président, en s'éloignant de son poste, en informe le Sénat moyennant une déclaration faite par écrit, et déposée entre les mains du Sécretaire Général qui, après l'avoir fait inscrire dans le journal général, la remet à celui des Sénateurs, qui doit remplacer le Président d'après le tour de rôle prescrit à l'Art. XX. Cette pièce sera signée par le remplaçant et renvoyée aux archives.

En cas d'absence prolongée au delà de 28 jours le Président perd un tiers

Z tém wszystkiém dla ułatwienia interessów bieżących, Bióro Policyi znajduje się w ciągłéj i codziennéj styczności z właściwym w Senacie Wydziałem, i może wprost od Senatu odbierać rozkazy.

ARTYKUŁ XVIII.

Prezes oddalając się, uwiadomia o tém Senat przez oświadczenie na piśmie w ręce Sekretarza Jeneralnego złożone, który poleciwszy je wciągnąć do Dziennika Głównego, wręcza je temu z Senatorów który ma z kolei, według Artykułu XX. zastępować Prezesa. Rzeczone oświadczenie zastępca Prezesa podpisze i do Archiwum odsyła.

Jeżeliby Prezes przeciągnął nieobecność swoję nad dni 28, utraca trzecią

de ses appointemens, et il ne peut en aucun cas s'absenter pour plus de 3 mois sans l'autorisation du Sénat.

ART. XIX.

Le Président nouvellement élu par l'Assemblée des représentans, ne pourra entrer en fonctions, avant que les Cours Protectrices aient déclaré, aux termes de l'Art. VIII. de la Constitution, qu'Elles n'ont pas d'objection à faire contre son élection. Le terme de 6 années de sa gestion sera néanmoins compté à partir du jour de son élection, mais il ne touchera les appointemens attachés à ce poste qu'à partir du jour, où il sera effectivement entré en fonctions. Cette dernière clause se rapporte également au Président nommé extraordinairement aux termes de l'Art. IX. de la Constitution, sauf le cas, où

część pensyi, a w żadnym razie nie może bez upoważnienia Senatu dłużéj jak przez trzy miesiące być nieobecnym.

ARTYKUŁ XIX.

Prezes nowo przez Zgromadzenie Reprezentantów obrany, nie może rozpocząć urzędowania, dopóki Opiekuńcze Dwory nie oświadczą, w myśl Art: VIII. Konstytucyi, iż nie mają żadnego zarzutu przeciw jego obiorowi do uczynienia. Jednakowoż przeciąg 6ściu lat jego urzędowania, liczonym będzie od dnia jego obioru; wszakże pensyi do posady jego przywiązanéj nie będzie pobierać jak od dnia, w którym rzeczywiście wszedł w obowiązki. To zastrzeżenie ściąga się także do Prezesa nadzwyczajnie, w myśl Art: IX. Konstytucyi obranego, wyjąwszy przypadek,

la durée de sa gestion, jusqu' à la nouvelle élection ordinaire, ne devrait pas dépasser le terme de deux ans.

ART. XX.

En cas d'absence du Président pour cause de maladie, ou par d'autres raisons quelconques, lorsque cette absence ne dépasse pas un mois, le premier Sénateur dans l'ordre le remplace, d'après le tour de rôle, qui sera reglé de la manière suivante:

Les Sénateurs tireront au sort les Nros d'après lesquels ils se suivront, mois par mois, pour le droit éventuel de remplacer le Président. Ce tirage au sort sera renouvelé après chaque changement survenu dans la composition du Sénat.

Dans le cas d'une absence prolongée

gdyby trwanie jego urzędowania aż do nowego zwyczajnego obioru, nie miało dwóch lat przechodzić.

ARTYKUŁ XX.

Nieobecnego bądź z powodu słabości, bądź z innych jakichkolwiek przyczyn Prezesa Senatu, jeżeli nieobecność ta miesiąca nie przechodzi, zastępuje pierwszy Senator według kolei, która ma być urządzona w sposób następujący:

Senatorowie wyciągną losem Numera według których od miesiąca do miesiąca po sobie następować mają, w używaniu służyć im mogącego przypadkowego prawa zastępowania Prezesa Senatu. To ciągnienie losów ponawiane będzie zą każdą, w składzie Senatu, nastąpioną zmianą.

W przyyadku nieobecności Prezesa nad

au delà d'un mois, de même que dans l'intervalle depuis son élection jusqu' à sa reconnaissance par les Cours Protectrices aux termes des Art. VIII et IX. de la Constitution, le Président sera remplacé par un des Sénateurs, que le Sénat choisira à cet effet. Ce dernier mode de remplacement aura lieu du moment où le Président s'éloigne de son poste, chaque fois que l'on pourra savoir d'avance, que son absence doit durer au delà du terme d'un mois ci-dessus fixé. Dans le cas contraire, il ne sera procédé au choix du remplaçant que passé le 30 jour de l'absence du Président.

Le remplaçant n'a aucun droit aux émolumens du Président, et ne jouit pas non plus des autres prérogatives attachées à ce poste. Son droit se borne à convoquer les séances extraordinaires en cas

miesiąc przedłużonéj, równie jak w przedziale między obiorem a uznaniem Prezesa w myśl Art: VIII. i IX. Konstytucyi przez Opiekuńcze Dwory, zastąpi go Senatór którego Senat do tego obierze. Ten ostatni sposób zastępstwa będzie używany w chwili oddalenia się od swéj posady Prezesa za każdym razem, gdy najprzód wiadomo będzie, iż nieobecność jego przedłuży się nad zakres miesiąca wyżéj ustanowiony. W przeciwnym razie, Senat nie przystąpi do obioru zastępcy, aż po upłynionym 30ym dniu nieobecności Prezesa.

Zastępca nie ma żadnego prawa áni do pensyi, ani do innych prerogatyw do stopnia Prezesa przywiązanych. Prawo jego ogranicza się na zwoływaniu, w przypadku potrzeby nadzwyczajnych posiedzeń;

de besoin, à diriger les déliberations, à distribuer les travaux parmi les Sénateurs, et à surveiller la marche des affaires.

Dans le cas d'absence de plus d' un mois, le remplaçant exercera toutes les attributions du Président, hors celle de l'initiative pour l'aggraciation.

ART. XXI.

La rédaction, en forme d'expéditions, des arrêtés du Sénat, sera revue et munie du mot "*expediatur*" par le Sécretaire Général, qui répond de sa conformité, aux décisions du Sénat. La mise au net est signée par le Président et contresignée par le Sécretaire Général.

ART. XXII.

Les départemens mentionnés à l'Art.

na kierowaniu obradami, na rozdzielaniu pracy pomiędzy Senatorów i na dozorowaniu biegu interessów.

W przypadku dłuższéj nad miesiąc nieobecności Prezesa, zastępca jego używać będzie wszelkich onemu służących attrybucyj, wyjąwszy początkowania wniosku względem ułaskawienia.

ARTYKUŁ XXI.

Extensye z uchwał Senatu, będą przejrzane i wyrazem "*expediatur*" opatrzone przez Sekretarza Jeneralnego, który za ich zgodność z postanowieniami Senatu jest odpowiedzialny. Expedycyą na czysto przepisaną podpisuje Prezes Senatu, a kontrasygnuje Sekretarz Jeneralny.

ARTYKUŁ XXII.

Wydziały w Art: XI. wymienione ma-

XI, ont la double tâche: de connaître en première instance, de tout ce qui a trait aux objets qui leur seront attribués, et de s'en référer, avec leur opinion au Sénat réuni en son complet ordinaire toutes les fois; que la décision à rendre, dépasserait le pouvoir accordé aux départemens en vertu de l'ancien Statut de 1816, ou qui pourrait leur être assigné à l'avenir par des dispositions réglémentaires émanées du Sénat.

ART. XXIII.

L'expédition des affaires en première instance s'effectuera aux séances, qui auront lieu à cet effet, dans chaque département sous la présidence, à tour de rôle, d'un des Sénateurs qui travaillent dans le même département. Le mode

ją dwojakie zatrudnienie, to jest: załatwianie w pierwszéj Instancyi wszelkich czynności mających styczność z przedmiotami do nich należącemi, tudzież przedstawianie w tychże samych przedmiotach wniosków do Senatu w komplecie zwyczajnym zasiadającego; ile razy wydanie decyzyi, przechodziłoby władzę tymże Wydziałom, bądź dawnym Statutem z 1816. roku udzieloną, bądź tę, którąby im późniéj wewnętrznem urządzeniem przez Senat wydać się mogącem udzieloną została.

ARTYKUŁ XXIII.

Załatwianie czynności w pierwszéj Instancyi będzie miało miejsce na posiedzeniach, w każdym Wydziale w tym celu odbywać się mających, pod prezydencyą kolejną Senatorów do jednego Wydziału należących. Sposób obradowania w Wydzia-

de délibération dans les départemens est le même, que celui prescrit pour le Sénat en son complet par les Art. VIII et XXI; sauf les changemens que le Sénat pourrait y introduire par la suite, et avec la seule différence, que les expéditions seront dressées au nom du département respectif pour les affaires qui le concernent, munies de la signature du Sénateur qui préside, et contresignées par le Secrétaire du département.

ART. XXIV.

Le Sénateur présidant dans un département, dispose de la distribution du travail, d'après la répartition, dont les membres collaborateurs du même département seront convenus entr' eux, conformément à ce qui a été dit aux Art. VIII XXI et XXIII. Le Sénateur rapporteur est

łach taki sam ma być zachowany, jaki dla Senatu w komplecie Artykułem VIII. i XXI. przepisanym został; wyjąwszy odmian jakieby Senat później mógł wprowadzić i z tą jedyną różnicą, iż expedycye wychodzić będą pod imieniem Wydziału przedmiot załatwiającego, z podpisem Prezydującego Senatora, a kontrasygnowane przez Sekretarza wydziałowego.

ARTYKUŁ XXIV.

Senator w Wydziale Prezydujący, przepisuje materye do Wydziału przychodzące członkom współpracującym, wedle podziału jaki pomiędzy sobą ułożą, a to stósownie co jest powiedziane w Artykułach VIII. XXI. i XXIII. Referujący zaś Senator jest obowiązany wypracować i wpro-

tenu d'élaborer et d'introduire tout, ce qui devra être soumis, soit à la décision du département, soit à celle du Sénat en son complet.

ART. XXV.

Le Sénateur présidant dans un département, étant responsable de la marche prompte et régulière des affaires, doit être constamment au courant des objets qui y sont traités, et le Sécretaire est tenu de lui présenter à cet effet, des extraits du journal du département, portant la date de l'enregistrement de chaque matière, avec l'indication de celles qui ne souffrent aucun délai et doivent être promptement décidées.

ART. XXVI.

Le Sénat en son complet décide:

wadzić wszystko to, cokolwiek ma być poddane, bądź pod decyzyą Wydziału; bądź pod decyzyą Senatu w jego komplecie

ARTYKUŁ XXV.

Senator w Wydziale Prezydujący; będąc odpowiedzialnym za spieszny i porządny bieg interessów dotyczących się jego Wydziału; powinien mieć ciągłą wiadomość przedmiotów bieżących; i Sekretarz wydziałowy winien jest przedstawiać mu wyciąg z Dziennika wydziałowego, zawierający datę wpisu każdej materyi, z oznaczeniem tych które zwłoki nie cierpią, i rychło załatwionemi być potrzebują.

ARTYKUŁ XXVI.

Do decyzyi Senatu w komplecie należą:

a) toutes les affaires venant, soit des parties intéressées, soit d'un des départemens, comme initiative, qui ne sauraient être réglées par la simple application des lois existantes, ou ne pourraient trouver leur solution dans les ordonnances du pays;

b) les objets de toute nature devant être soumis aux délibérations de l'Assemblée des représentans;

c) les projets devant motiver quelque décision organique en ce qui concerne les départemens;

d) il prononce sur les dépenses proposées par les départemens, lorsqu'elles dépassent la somme de 50 fipol.

e) il décide sur le contenu des notes et réponses adressées aux Résidens des

a) Wszelkie przedmioty które bądź na wniesienie obce, bądź jako initiativum z Wydziału wychodzące, prostem zastósowaniem ustaw istniejących lub postanowieniami urządzeń krajowych załatwione być nie mogą;

b) Wszelkie przedmioty roztrząsaniu Zgromadzenia Reprezententów ulegające;

c) Projekta do uchwał organicznych w przedmiotach Wydziału tyczących się;

d) Decyzya o wydatkach których potrzebę Wydziały przedstawiają, jeżeli wartość przedmiotu w ogóle wzięta 50. Złp: przechodzi;

e) Odpowiedzi Rezydentom obcych Mocarstw w każdym przedmiocie dawać

Cours Etrangères, sauf les communications confidentielles, qui sont réservés au Président d'après l'Art. XVI.

f) enfin il connait de toutes les affaires, qui ne sont point expressément attribuées à la décision des départemens.

A la décision du Sénat est également réservé tout ce qui concerne la censure des livres, brochures, journaux, ou autres ouvrages périodiques, ou tout autre écrit, imprimés ou litographiés dans le pays, ou bien publiés à l'etranger, et mis en vente à Cracovie ou dans son territoire. Mais le Sénat ne pourra changer, ni modifier, les lois existantes sur cette matière, sans se concerter avec les Résidens des trois Cours; et aucun nouveau réglément sur la censure ne pourra être publié sans leur approbation.

się mające, wyjąwszy udzielań konfidencyonalnych które według Artykułu XVI. do Prezesa należą;

f) Nakoniec wszystkie inne materye, które nie są wyraźnie Wydziałom poruczone.

Równie należy do decyzyi Senatu wszystko co się tyczy cenzury książek, broszur, dzienników lub innych dzieł peryodycznych, albo pism drukowanych lub litografowanych w kraju, albo ogłoszonych za granicą a sprzedawanych w Krakowie lub jego Okręgu. Lecz Senat nie będzie mógł zmieniać, ani modyfikować ustaw w tym względzie wydanych bez zniesienia się z Rezydentami trzech Dworów, i żadne nowe o cenzurze urządzenie, bez poprzedniczego potwierdzenia Rezydentów trzech Dworów; nie będzie mogło zostać ogłoszone.

ART. XXVII.

Le Sécretaire Général assiste à toutes les séances du Sénat, il contresigne la signature du Président sur toutes les expéditions qui sortent du Sénat. Sa place, pendant les séances, est vis à vis de celle du Président.

ART. XXVIII.

En cas d'absence légale, il est remplacé par un Sécretaire de département désigné par le Président du Sénat.

ART. XXIX.

Le Sécretaire Général tient le protocole des séances d'après la forme prescrite à l'Art. VIII.

ART: XXX.

Il exerce la surveillance:

ARTYKUŁ XXVII.

Sekretarz Jeneralny obecny jest wszystkim posiedzeniom Senatu, kontrasygnuje podpis Prezesa na wszelkich Expedycyach od Senatu wychodzących. Miejsce jego, w czasie posiedzeń, jest na przeciw Prezesa.

ARTYKUŁ XXVIII.

Wczasie prawnej nieobecności, zastępuje go wydziałowy Sekretarz, którego Prezes Senatu wyznaczy.

ARTYKUŁ XXIX.

Protokóły posiedzeń spisywanemi będą przez Sekretarza Jeneralnego w formie Artykułem VIII. oznaczonej.

ARTYKUŁ XXX.

Pod jego zwierzchnim dozorem zostają:

a) sur les Sécretaires des départemens ;
b) sur le bureau des comptes ;
c) sur la Chancellerie ;
d) sur les Archives, et
e) sur l'Employé chargé de la tenue du journal.

ART. XXXI.

Dans les bureaux du Sénat il surveille la marche régulière du service, et a le droit de reprendre les Employés en sous-ordres, de tout grade qui y travaillent. Si les réprimandes restent sans effet, il signale les réfractaires au Sénat pour qu'il prononce la peine qu'ils ont encourue, ou pour motiver leur destitution.

ART. XXXII.

A la fin de chaque mois, l'Employé

a) Sekretarze Wydziałowi;
b) Bióro Rachuby;
c) Kancellarya;
d) Archiwum i
e) Dziennikarz.

ARTYKUŁ XXXI.

Czuwa nad porządnym biegiem służby w Biórach Senatu, ma więc prawo napominania wszelkiego stopnia podwładnych w nich pracujących, a w razie bezskuteczności napomnień; przedstawiania wykraczających Senatowi do ukarania lub dymissyi.

ARTYKUŁ XXXII.

Po skończeniu każdego miesiąca, Dzien-

chargé de la tenue du journal des affaires adressées au Sénat, le présente à la révision du Sécretaire Général qui, après l'avoir parcouru, le munit de sa signature.

ART. XXXIII.

Le Sécretaire Général rédige les résolutions dites „*ex praesidio*" concernant la haute police qui émanent du Président même, ainsi que toutes les affaires, en matière d'Etat, d'un intérêt général soumis à la décision du Sénat, et qui n'appartiennent pas à tel ou tel département. Il confronte les traductions des pièces expédiées du Sénat en langues étrangères, et il soigne, en général, dans toutes les expéditions la pureté et la correction du style.

ART. XXXIV.

Le Sécretaire Général introduit les Ré-

nikarz podaje do rewizyi Dziennik podawczy Sekretarzowi Jeneralnemu, który go przejrzawszy, podpisuje.

ARTYKUŁ XXXIII.

Sekretarz Jeneralny wyrabia rezolucye, "*ex praesidio*", w przedmiotach policyi wyższéj od Prezesa samego wychodzące, tudzież podania w materyach Stanu, jako też wszystkie interessa do decyzyi Senatu przychodzić mające, któreby do żadnego z Wydziałów nie należały. Porównywa przekłady na języki obce pism z Senatu wychodzących, i w ogólności przestrzega w wszelkich expedycyach czystości i poprawności stylu.

ARTYKUŁ XXXIV.

Wczasie publicznéj audyencyi Rezyden-

sidents des Puissances étrangères aux audiences publiques du Sénat.

ART. XXXV.

Tous les membres du Sénat assistant aux séances, doivent observer strictement le secret sur les délibérations, et d'autant plus sur l'opinion émise par tel ou tel membre. Ils y sont engagés par leur parole d'honneur. Le procès verbal des séances doit rester sous clef confiée à la garde du Sécretaire Général ou de son remplaçant.

ART. XXXVI.

Le Sénateur, ni aucun autre fonctionnaire, ne peut être présent à la séance, ni émettre son vote, ou son opinion, lors de la discussion des objets qui concernent sa personne, ou sa propriété, ou

tom obcych Dworów dawanej, Sekretarz Jeneralny Onych Senatowi przedstawia.

ARTYKUŁ XXXV.

O tém co na posiedzeniu Senatu jest wczasie rozpraw, nad jakim bądź przedmiotem mówione, a tém bardziéj jakiego kto był zdania, sekret od wszystkich członków tamże zasiadających słowem honoru zaręczony, i ściśle zachowany być powinien. W tym celu Protokół obrad, czyli Sentencyonarz, w zamknięciu za kluczem w ręku Sekretarza Jeneralnego lub jego zastępcy zostawać powinien.

ARTYKUŁ XXXVI.

Senator, ani żaden urzędnik nie może być obecnym na posiedzeniu, ani dawać votum lub opinii, w czasie roztrząsania przedmiotu tyczącego się jego samego, je-

celle de sa femme, de ses enfans, ou de ses alliés ou parens en ligne ascendante, descendante ou collatérale, jusq' au second degré inclusivement.

ART. XXXVII.

Il ne peut non plus, tant qu'il reste en fonctions, acquérir ni prendre en ferme des biens appartenant à l'Etat ou à la ville. Il ne peut entrer directement, ni indirectement en société pour aucune entreprise, concernant l'affermage des revenus publics, les manufactures, les constructions faites aux frais du fisc ou des instituts publics, sous peine de nullité du contrat, et de l'obligation de dédommager le fisc du retard, ou mécompte par-là ocasionné.

ART. XXXVIII.

L' Art. VIII de la constitution ayant

go majątku, lub majątku żony, dzieci, i krewnych lub powinowatych, wstępnych zstępnych lub pobocznych, aż do drugiego stopnia włącznie.

ARTYKUŁ. XXXVII.

Dopóki w urzędowaniu zostaje nie może nabywać lub dzierżawić dóbr narodowych lub miejskich. Nie może bezpośrednio ani pośrednio należyć do żadnéj entrepryzy w przedmiocie dzierżawienia dochodów publicznych, fabryk lub jakiéjkolwiek bądź budowy kosztem Skarbu lub Instytutów publicznych robionych, pod nieważnością kontraktu i obowiązkiem wynagrodzenia Skarbowi zwłoki lub zawodu stąd wynikającego.

ARTXKUŁ. XXXVIII.

Ponieważ Artykuł VIII. Konstytucyi

statué que la dignité de Sénateur, ou de Président du Sénat, est incompatible avec tout autre emploi ou fonction publique salariée, il s'en suit: que le Candidat élu Sénateur, ou Président, qui occuperait avant l'élection un emploi de ce genre, est tenu d' y renoncer avant de pouvoir entrer dans l'exercice de ces nouvelles fonctions.

Cette disposition s'étend également aux avocats et notaires publics qui, s'ils étaient élus membres du Séuat; seront obligés, avant d'entrer en fonctions, de fermer leurs études, et ne pourront en aucun cas et sous aucun prétexte, tant que durera leur gestion au Sénat, exercer leurs fonctions précédentes.

ART. XXXIX.

Aucune pétition inserée dans le journal des présentations ne peut être retirée.

stanowi iż dostojność Senatora lub Prezesa Senatu nie dozwala pełnienia żadnego innego urzędu lub obowiązku płatnego, wynika stąd, iż kandydat obrany Senatorem, lub Prezesem Senatu, któryby przed wyborem swoim obowiązki tego rodzaju pełnił, winien zrzec się takowych przed rozpoczęciem nowego urzędowania.

Postanowienie to rozciąga się do Adwokatów i Notaryuszów publicznych, którzy, gdyby członkami Senatu obrani zostali, winni będą przed wejściem w te obowiązki zaprzestać pełnienia przeszłych czynności któremi przez cały ciąg urzędowania w Senacie, w żadnym razie i pod żadnym pretextem trudnić się nie będą mogli.

ARTYKUŁ. XXXIX.

Żadne podanie wciągnione w Dziennik podawczy, cofnionem być nie może.

ART. XL.

Il est permis de faire assister aux séances du Sénat, ainsi qu'à celles des départemens, des personnes étrangères à l'effet d'éclaircir l'affaire, ou de prendre puelques informations de la part des experts; mais on ne doit pas en leur présence délibérer sur d'autres sujets, que ceux, pour lesquels ces personnes ont été invitées.

ART. XLI.

Aucun Sénateur, ou autre fonctionnaire public, ne peut se mettre à couvert, par l'exercice de ses fonctions, contre des poursuites devant les tribunaux ordinaires en matière civile ou criminelle.

ART. XLII.

Les marques distinctives des Employés

ARTYKUŁ. XL.

Wolno, tak na posiedzenia Senatu, jako też wydziałowe, przyzwać osoby obce końcem wyjaśnienia interessu, lub powzięcia informacyj od biegłych w sztuce; nie wolno jednak w ich obecności naradzać się o rzeczy obcéj wprowadzonemu interessowi.

ARTYKUŁ LXI.

Żaden Senator ani urzędnik nie może się sprawowaniem urzędu zasłaniać, od odpowiedzialności w sądach zwyczajnych w materyi cywilnéj lub kryminalnéj.

ARTYKUŁ XLII.

Znaki odróżniające urzędników publi-

publics en activité, ainsi que de ceux qui ont quitté le service; seront prescrites par un Statut séparé émané du Sénat.

ART. XLIII.

Pour tout ce qui concerne l'organisation intérieure du service, la répartition des travaux parmi les Employés du Sénat, et les attributions de ces derniers, les dispositions de l'ancien Statut de 1816, qui traitent en detail: des objets d'administration confiés aux différens départemens, des Sécretaires de ces départemens, de la Chancellerie, de l'Archiviste, du Journaliste, du bureau des comptes, de l'Intendant des domaines de l'Etat, des mines, de l'Inspecteur des revenus publics, de l'Aide conseil pour les affaires judiciaires (Radca Prawny), ainsi que de l'Architecte, et du Chef de la police médicale, qui se trouvent sous les ordres

cznych w służbie czynnéj będących, równie jak tych którzy ją opuścili; osobna uchwała Senatu obejmie.

ARTYKUŁ XLIII

*C*o się tycze organizacyi wewnętrznéj służby, rozdziału pracy po między urzędników Senatu, i tychże attrybucyj, rozporządzenia dawniejszego Statutu z 1816. obejmujące: szczegółowe przedmioty administracyjne rozmaitym Wydziałom poruczone i wyszczególniające obowiązki Sekretarzów tychże Wydziałów, tudzież stanowiące o Kancellaryi, o Archiwiście, o Dziennikarzu, o Biórze Rachuby, o Intendencie dóbr narodowych, o kopalniach, o Inspektorze dochodów publicznych, o Radcy prawnym o Architekcie, o Naczelniku policyi lekarskiéj, znajdujących się pod rozkazami Senatu; pozosta-

du Sénat, en tant que ces dispositions réglémentaires ne sont pas en contradictions avec le présent Statut; resteront en vigueur, sauf les changemens ou les modifications que le Sénat jugera nécessaire d'y apporter.

Il dépendera également du Sénat d'extraire ces dispositions de détail de l'ancien Statut, en tant qu'il les jugerait applicables à l'état actuel des choses, résultant des changemens introduits par la constitution et par le présent Statut, et de les réunir dans un réglément séparé, qui servira d'instruction aux différentes autorités et aux Employés qui se trouvent sous les ordres du Sénat.

Dans le dernier cas l'ancien Statut de 1816, sera abrogé de fait.

ją w swojej mocy o tyle, o ile nie są w sprzeczności z postanowieniami niniejszego Statutu, wyjąwszy odmian lub modyfikacyj któreby Senat wprowadzić za potrzebne uznał.

Równie zawisło od Senatu poczynić wyjątki że szczegółowych rozporządzeń dawnego Statutu, o ile je uzna za zgodne z obecnym stanem rzeczy wynikłym z odmian przez Konstytucyą lub niniejszy Statut poczynionych, i zębrać je w oddzielne urządzenie, które służyć będzie za instrukcyą rozmaitym władzom i urzędnikom pod rozkazami Senatu zostającym.

W ostatnim przypadku, dawny Statut z 1816. r. już tem samem za uchylony uważany będzie.

ART. XLIV.

Le présent Statut ne pourra être changé ni modifié, que du consentement unanime des trois Cours Co-Protectrices, exprimé par l'organe de Leurs Résidens.

Fait à Cracovie le 30 Mai 1833.

Bon de PFLÜGL
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de S. M. Ile et Rle Apostolique.

(L. S.)

v. FORCKENBECK
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Maj. le Roi de Prusse.

(L. S.)

L. TĘGOBORSKI
Commissaire Extraordinaire et Plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de toutes les Russies.

(L. S.)

ARTYKUŁ XLIV.

Niniéjszy Statut nie będzie mógł być zmieniony, ani modyfikowany, jak za zezwoleniém jednomyślném trzech Opiekuńczych Dworów, za pośrednictwem właściwych Rezydentów udzieloném.

Działo się w Krakowie dnia 30 Maja 1833 roku.

Baron de PFLÜGL
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny JEGO Ces: Król: Apostolskiéj Mości.

(M. P.)

v. FORCKENBECK
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśniejszego Króla JM. Pruskiego.

(M. P.)

L. TĘGOBORSKI
Kommissarz Nadzwyczajny i Pełnomocny Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyi.

(M. P.)

Nro. 5175 *D. G S.*

MY PREZES I SENATOROWIE

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Postanowienie Wysokiey Kommissyi przez Trzy Nayjaśniejsze Opiekuńcze Dwory do reorganizacyi W. M. Krakowa wyznaczoney obeymujące zamianowanie czterech Senatorów przeznaczonych do zastępowania aż do nastąpić mających w drodze Konstytucyjney nowych wyborów, tych z Członków Senatu dziś urzędujących, którychby mieysca w Epoce tey czasu za-

wakowały; podajemy do powszechnej Obywateli i Mieszkańców W. M. Krakowa i Jego Okręgu wiadomości, tak w texcie francuzkim, który za autentyczny uważanym bydź ma, jak w przekładzie na język Ojczysty, chcąc mieć, aby Rozporządzenia w nim zawarte ściśle wykonanemi były.

W Krakowie d. 16 Sierpnia 1833 r.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI
Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI
Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

- 3 -

La Commission

EXTRAORDINAIRE
NOMMÉE PAR LES TROIS HAUTES COURS PROTECTRICES

AU

LOUABLE SENAT

DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE.

En se référant a l'Art. IV. des dispositions transitoires, les Commissaires Extraordinaires et Plénipotentiaires, sousignés, ont l'honneur d'informer le Sénat qu'ils viennent de nommer Sénateurs suppléans:

MM. Albert Like,
„ Louis Sobolewski,
„ Alexandre Kiełczewski et
„ Thadée Konopka.

Ces Sénateurs suppléans entreront au Sénat comme membres temporaires d'après l'ordre, dans lequel ils se trouvent por-

Kommissya

NADZWYCZAJNA
PRZEZ TRZY WYSOKIE OPIEKUNCZE DWORY USTANOWIONA

DO

SENATU

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA.

W odniesieniu się do Art. IV. Ustawy Przechodniey, podpisani Kommissarze Nadzwyczajni i Pełnomocni mają honor zawiadomić Senat, że zamianowali Senatorami Zastępcami

PP. Woyciecha Like,
„ Ludwika Sobolewskiego,
„ Alexandra Kiełczewskiego i
„ Tadeusza Konopkę.

Ci Senatorowie Zastępcy wniydą do Senatu jako członki czasowe w porządku jak są powyżey zamieszczonemi, końcem

zastąpienia tych z Senatorów rzeczywiście urzędujących, którychby mieysca zawakowały przed zebraniem się Seymu w w miesiącu Grudniu r. 1836 zwołanym bydź mającego. Po upłynieniu tego terminu, Zgromadzenie Reprezentantów stósownie do Rozporządzeń Ustawy Przechodniey wniydzie w wykonywanie Praw swoich dla zastąpienia przez nowe wybory, Senatorów wychodzących albo tych, którychby mieysca zawakowały, w skutku czego prawa Senatorów Zastępców jako takich wygasną. Ci jednak, którzyby weszli do Senatu przed miesiącem Grudniem 1836 r. będą poddani jak wszyscy inni Senatorowie czasowi losowaniu mającemu oznaczyć, który z nich będzie mógł pozostać aż do Seymu następnego r. 1839.

Kraków dnia 14 Sierpnia 1833 r.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI.

tés ci-dessus, pour remplacer ceux des Sénateurs actuels, dont les places viendraient à vaquer avant la réunion de la Diète, qui doit être convoquée au mois de Décembre 1836. Passé ce terme l'Assemblée des Représentans entrera, d'après les dispositions des articles transitoires, dans l'exercice de ses droits pour remplacer par des nouveaux choix les Sénateurs sortans ou ceux, dont les places viendraient à vaquer, et les Sénateurs suppléans ne pourront plus, comme tels, faire valoir leurs droits. Ceux, qui seraient entrés au Sénat avant le mois de Décembre 1836 seront assujétis, comme tous les autres Sénateurs temporaires au tirage au sort pour déterminer le quel d'entre eux doit réster jusqu' à la Diète suivante 1839.

Cracovie, le 14 Aout 1833.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI.

Nro. 5404 *D. G S.*

MY PREZES
i Senatorowie
WOLNEGO MIASTA KRAKOWA
I JEGO OKRĘGU.

Majac sobie z strony Wysokiéj Kommissyi Reorganizacyjnéj nadesłane Rozporządzenie obéjmujące objaśnienie Art. 57. Statutu Urządzającego Zgromadzenia Polityczne, takowe, jako stanowiące składnią część rzeczonego Statutu, ogłaszamy tak w języku francuzkim, który za autentyczny uważanym być ma, jak w przekładzie na język ojczysty, chcąc mieć,

aby takowe w Dzienniku Praw zamieszczoném było.

Kraków dnia 26 Sierpnia 1833 r.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI

Sekr: Jlny Senatu
Darowski

Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

La Commission

EXTRAORDINAIRE
NOMMÉE PAR LES TROIS HAUTES COURS PROTECTRICES

AU

LOUABLE SENAT

DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE.

Il est dit à l'Article 57. du Statut Organique des Assemblées politiques: que les membres du Sénat et les Résidens des trois Cours auront le droit d'assister aux délibérations de l'Assemblée des Répresentans. Bien qu'il doive s' entendre de soi même, que les Résidens peuvent se faire remplacer lorsqu' ils seraient empêchés d'assister aux mêmes, car autrement le bût de cette disposition ne saurait être entierèment rempli; la Commission Extraordinaire a néamoins jugé nécessaire pour éviter toute fausse interprètation de l'Article

Kommissya

NADZWYCZAJNA MIANOWANA PRZEZ TRZY NAJJAŚNIEJSZE PROTEGUJĄCE DWORY

DO

SENATU

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA.

Artykuł 57. Statutu urządzającego Zgromadzenia Polityczne opiewa: iż Członkom Senatu i Rezydentom Trzech Dworów służy prawo być obecnymi naradom Izby Reprezentantów. Chociaż zdaje się samo z siebie wypływać, że Rezydenci w razie niemożności znajdowania się osobiście na posiedzeniach Izby, mogą się zastąpić w téj mierze przez inne Osoby inaczej albowiem cel powyższego Rozporządzenia nie byłby zupełnie osiągnionym; jednakże Kommissya Nadzwyczajna w celu zapobieżenia wszelkiemu niewłaściwemu tłumaczeniu powyższego Arty-

en question, d' en éclaircir le sens de la manière suivante:

Dans le cas, où l'un ou l'autre des Résidens de trois Cours serait empêché d'assister lui même aux séances de l'Assemblée des Représentans, il pourra se faire remplacer par une personne appartenant à la Mission.

Cette disposition doit être obligatoire tout comme si elle était textuellement insérée dans le Statut Organique des Assemblées Politiques.

Cracovie ce 23. Aout 1833.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI.

kułu, uznała za potrzebne objaśnić jego znaczenie w następujący sposób:

Iż w razie gdyby który z Rezydentów trzech Dworów doznawał przeszkody w znajdowaniu się osobiście na posiedzeniach Zgromadzenia Reprezentantów, będzie się mógł zastąpić przez Osobę należącą do téjże Missyi.—

Rozporządzenie to ma być obowięzującém i uważanem tak jak gdyby w całéj treści umieszczoném było w Statucie urządzającym Zgromadzenia Polityczne.

Kraków dnia 23 Sierpnia 1833 r.

PLÜGL. *v. FORCKENBECK.* *L. TĘGOBORSKI.*

Nro. 5482 *D. G S.*

MY PREZES
i Senatorowie
WOLNEGO MIASTA KRAKOWA
I JEGO OKRĘGU.

Otrzymaną od Wysokiéj Kommissyi Reorganizacyjnéj odpowiedź rozwięzującą wątpliwość co do oznaczenia większości głosów jaka potrzebną jest do zamienienia w prawo albo odrzucenia projektu od Senatu do Izby przychodzącego, który obejmując nowe zupełnie urządzenie, nie pociąga za sobą ani żadnéj zmiany w istniejącém ustawodawstwie, ani zmierza do

onegóż uchylenia; podaje Senat do powszechnéj wiadomości tak w texcie autentycznym francuzkim jak w przekładzie na język ojczysty, chcąc mieć, aby prawidło w niéj wskazane jako prawo Organiczne uważaném i sciśle od kogo należy wykonanem było, tudzież aby jako takie w Dzienniku praw zamieszczoném zostało.

Kraków dnia 27 Sierpnia 1833 r.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI

Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

La Commission

EXTRAORDINAIRE NOMMÉE PAR LES TROIS HAUTES COURS PROTECTRICES

AU

LOUABLE SÉNAT

DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE.

Les Commissaires Extraordinaires et Plénipotentiaires sousignés s'empressent de répondre à la question, que le louable Sénat leur a adressée par son office du 22 Août.

Comme c'est une régle généralement suivie dans les Corps délibérans de décider les questions à la simple pluralité des voix, à moins que des réglemens particuliers ne s'y opposent, il a paru superflu d'en faire mention dans la Constitution amendée. L'Art. XVI. n'a établi que les exceptions à cette regle générale,

Kommissya

NADZWYCZAJNA
MIANOWANA PRZEZ TRZY NAJJAŚNIEJSZE PROTEGUJĄCE DWORY
DO
SENATU
WOLNEGO MIASTA KRAKOWA.

Podpisani Kommissarze Nadzwyczajni i Pełnomocni pospieszają odpowiedzieć na zapytanie, które Senat uczynił w odezwie swej z dnia 22 Sierpnia.

Ponieważ to jest prawidłem powszechnie zachowywanem przez wszystkie Ciała obradujące, iż względem przedmiotów pod ich rozwagę przychodzących prosta większość głosów stanowi, o ileby szczególne rozporządzenia temu się niesprzeciwiały, zdawało się więc być zbytecznem Kommissyi, czynić o tem wzmiankę w poprawnej Ustawie Konstytucyjnej. Artykuł XVI. nie ustanowił jak tylko wy-

de même que l'Article 137. du Statut Organique des Assemblées Politiques en a faite une autre par rapport à la responsabilité du Sénat pour les dépenses extraordinaires.

Les sousignés sont donc de l'avis, que les projets de lois nouvelles présentés par le Sénat à l'Assemblée des Représentans seront acceptés ou rejetés par celle-ci à la simple pluralité de voix, conformément à un principe généralement établi, et suivi également par le passé par l'Assemblée des Députés de l'Etat libre de Cracovie en vertu de l'Article XIII. de la Constitution développée en 1818.

Cracovie le 26. Août 1833.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI.

jątki od tego prawidła ogólnego, równie jak i Art. 137. Statutu Zgromadzenia Polityczne urządzającego, obiął takowe co do odpowiedzialności Senatu za nadzwyczajne wydatki.

Podpisani są przeto zdania, że projekta do nowych praw przedstawiane przez Senat Zgromadzeniu Reprezentantów, mają być przyjmowanemi lub odrzucanemi przez Toż prostą większością głosów, stosownie do zasady powszechnie przyjętéj i zachowanéj dawniéj przez Zgromadzenie Deputowanych kraju W. M. Krakowa na mocy Artykułu XIII. rozwiniętéj Konstytucyi z r. 1818.

Kraków dnia 26 Sierpnia 1833 r.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TEGOBORSKI.

Nro D. 5046. 5077.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Na mocy wyraźnego upoważnienia przez Wysoką Kommissyą Nadzwyczayną z strony Trzech Nayjaśniejszych Dworów do reorganizacyi Kraju Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu zesłaną, Odezwą z dnia dziesiątego Sierpnia roku 1833 Senatowi udzielonego, i w rozwinięciu Artykułów XVII. i XVIII. poprawionej Ustawy Konstytucyjnéj, następujące Urządzenie Sądownictwa wydać uznaliśmy za potrzebne, i ta-

kowe od 15 Września 1833 roku za obowięzujące ogłaszając w Dzienniku Praw umieszczoném mieć chcemy.

Rozdział I.

ARTYKUŁ 1.

Stósownie do Ustawy Konstytucyjnéj, Sądy Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu do pojednania Stron, rozstrzygania Sporów między Stronami z stósunków cywilnych wynikających, oraz wymierzania kary za czyny przez Ustawy Krajowe za przestępstwa, występki lub zbrodnie poczytane, są następujące:

1) Sądy Pokoju

2) Sądy Podsędkowskie,

3) Trybunał I. Instancyi,

4) Sąd Appellacyjny,

5) Sąd III. Instancyi.

Rozdział II.

O Sądach Pokoju.

ARTYKUŁ 2.

Sądy Pokoju w pięciu Okręgach dotąd istniejące i nadal utrzymane zostają, to jest: dwa Okręgi w samem Mieście Krakowie, jeden w Mogile, jeden w Krzeszowicach, niemniéj jeden w mieście Chrzanowie.

ARTYKUŁ 3.

Prawo oznaczające postępowanie przed Sądami Pokoju w Rzeczypospolitéj Krakowskiéj na posiedzeniu Zgromadzenia Nadzwyczajnego prawodawczego w dniu

17 Czerwca 1825, odbytem uchwalone, obowięzuje i nadal tak Sędziów Pokoju jak i Strony, z zmianą Tytułu X. o Rekursie do Sądu Ostatniéj Instancyi, a to na zasadzie poprawnéj Ustawy Konstytucyjnéj według któréj Artykułu 18, w żadnym przypadku nie mogą bydź wyniesione do Sądu III. Instancyi Sprawy wartość Złp. sześćset nie przenoszące, co równie ma zastósowanie i do Sporów in possessorio przed Sądy Pokoju wytaczanych, jeżeli ich przedmiot Złp. sześćset nie przenosi, dla tego Strona działająca in possessorio winna oznaczyć cenę przedmiotu spornego.

Rozdział III.

O Sądach Podsędkowskich.

ARTYKUŁ 4.

W tych mieyscach, gdzie Sądy Poko-

ju urzędowanie swoje odbywają, zaprowadzają się Sądy Podsędkowskie to jest: dwa w mieście Krakowie,

jeden w Mogile,

jeden w Krzeszowicach i

jeden w Chrzanowie.

Jurysdykcyą każdego respective Sądu Podsędkowskiego, będą Okręgi Sądów Pokoju.

ARTYKUŁ 5.

Skład Sądu Podsędkowskiego stanowi się z Osób:

jednego Podsędka i

jednego Podpisarza.

Każdy skład tegoż Sądu mieć będzie jednego Woźnego.

ARTYKUŁ 6.

Do Sądów Podsędkowskich należeć będzie:

a) Sądzenie ciężkich przestępstw policyjnych częścią II Ustawy Karnej, C. Austryackiéj w Kraju naszym obowiązującéj objętych, wyjąwszy te, o których w Artykule 14 mowa będzie.

b) W dochodzeniu ciężkich przestępstw policyjnych, wyprowadzeniu inkwizycyj, ocenieniu kary godności czynu, ustanowieniu mocy prawnych dowodów, niemniéy w wymiarze kary, Podsędkowie stosować się będą do przepisów tąż ustawą objętych.

c) Podsędkowie po odebraniu doniesienia o popełnieniu zbrodni lub wy-

występku, działać winni stosownie do przepisów prawa.

d) Wyprowadziwszy summaryczne inkwizycye w sprawach poprawczych lub kryminalnych, odeślą Akta wraz z obwinionym do Trybunału I Instancyi do dalszego postępowania, gdy zaaresztowania onego prawo wymaga.

e) O przyaresztowaniu obwinionego winni donosić w przeciągu 24 godzin Senatowi Rządzącemu, stosownie do przepisów Ustawy Konstytucyjnéj.

ARTYKUŁ 7.

Podsędkowie winni oraz dopełniać wszelkie wezwania Trybunału I Instanstancyi w drodze postępowania karnego czynione.

ARTYKUŁ 8.

W przypadkach popełnioney w Mieście Krakowie zbrodni, występku, lub cięźkiego policyjnego przestępstwa, bądź gdy winowayca przez Policyą na uczynku ujęty i aresztowany zostanie, bądź gdy zbrodnia wskazana i odkryta będzie, Dyrekcya Policyi przez Adjunktów Sądowych pierwszą inkwizycyą przedsięwziąść, i Akta wraz z odebraną istotą czynu Podsędkowi właściwego Okręgu do dalszego postępowania przesłać winna.

W okręgach pierwsze dostrzeganie zbrodni, występku, lub cięźkiego policyjnego przestępstwa, należeć będzie do Wóytów lub ich Zastępców mieyscową Policyą utrzymujących, po wykryciu których, winni czynić natychmiast stosowne doniesiesienie właściwemu Podsędkowi dla dal-

szego urzędowncgo użycia, zapewniwszy się o osobie zbrodniarza tam, gdzie przyaresztowanie onego, prawo przepisuje.

ARTYKUŁ 9.

W przypadkach, gdzieby prawo nie wymagało, aby popełniający przestępstwo policyjne był aresztowany, Strona pokrzywdzona z skargą swą wprost do Podsędka udać się winna, a nawóczas Podsędek całą instrukcyą sprawy przedsięweźmie i wyrok wyda.

ARTYKUŁ 10.

W przypadku choroby, oddalenia się z miejsca urzędowania lub śmierci Podsędka, Podpisarz zastępować będzie miejsce jego, co do wyprowadzenia inkwizycyi, by zaś osądzenie spraw policyjnych wstrzywanem nie było, Pisarze

Sądu Pokoju w razie takowym w rozsądzeniu spraw tego rodzaju zastępować będą Podsędków, aż do ustanowienia Zastępcy Podsędka przez Prezesa Sądu III. Instancyi z liczby Kandydatów najwięcej głosów mających, w braku zaś tych, dopóki aktualny Podsędek obrany nie będzie, Prezes Sądu III. Instancyi jednego z Członków Sądowych na zastępstwo delegować ma.

ARTYKUŁ II.

Od Wyroków Podsędkowskich służy odwołanie się w terminie prawem zakreślonym do Sądu Appellacyjnego:

a) Osobom w §. 415. Ustawy karnej Części II. wymienionym,

b) Stronie poszkodowanej co do wynagrodzenia szkody, nakoniec

c) Gdyby się okazało, że Podsędek osądził Sprawę do drogi poprawczéj lub kryminalnéj kwalifikującą się, natenczas na nastawanie Prokuratora Sąd Appellacyjny wyrokiem swoim sprawę dla osądzenia tejże do drogi właściwéj odeśle.

ARTYKUŁ 12.

Podpisarze instrukcyą wszelkich przedmiotów z polecenia Podsędków dopełniać winni.

ARTYKUŁ 13.

Podsędkowie mieysca do aresztów i straż do odprowadzenia zbrodniarzy do więzień kryminalnych, wyznaczone mieć będą od Rządu, równie miejsca na Kancellaryą, fundusz na żywność Aresztantów utensylia i opał.

ARTYKUŁ 14.

W prostych porządkowych policyjnych przestępstwach, postanowieniem bywszéj Kommissyi Organizacyjnéj z dnia 26 Listopada 1816 r. Nro 595 (o którem w Dzienniku Rządowym Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu Nro 22 roku 1816 jest zawiadomienie) objętych, w Mieście Krakowie Dyrekcya Policyi postępować, i decyzye swe wydawać będzie, od których odwołanie służy do Władz właściwych, w Okręgu zaś sprawy tego rodzaju należą do Wóytów.

Rozdział IV.

O Trybunale I. Instancyi.

ARTYKUŁ 15.

Trybunał I. Instancyi składać się ma:

Z jednego Prezesa dożywotniego,

Czterech Sędziów dożywotnich, z których pierwszy nominacyą prezydować będzie w II Wydziale, i będzie miał tytuł Sędziego Prezydującego,

trzech Sędziów czasowych.

ARTYKUŁ 16.

W Trybunale I Instancyi dwa stałe będą Wydziały tak, aby gdy Sędziowie Trybunału jeden lub więcéj do uzupełnienia Kompletu przez Prezesa Sądu III Instancyi za pośrednictwem Trybunału wezwani będą, losem wyznaczeni nieznajdowali się w liczbie tych, którzy sprawy do Sądu III. Instancyi przychodzące, w Trybunale I. Instancyi sądzili; gdyby nad komplet znaydowało się więcéj Sędziów, wylosowanie wskaże, który

do zasiadania w Sądzie III. Instancyi należeć ma.

ARTYKUŁ 17.

Prokuratorów przy Władzach Sądowych, jako Kommissarzów Rządowych, sam Senat bez propozycyi Władz Sądowych mianuje.

Rozdział V.

O Sądzie Appellacyjnym.

ARTYKUŁ 18.

Skład dotychczasowy Sądu Appellacyjnego, utrzymanym zostaje i mieć będzie:

1. Prezesa dożywotniego,
3. Sędziów dożywotnich,
2. Sędziów czasowych.

ARTYKUŁ 19.

Komplet Sądu Appellacyjnego stanowi Prezes i czterech Sędziów.

ARTYKUŁ 20.

Zbywający nad komplet Sędzia losem ciągniony od sądzenia w II. Instancyi uwolniony, użyty będzie do dopełnienia kompletu w III. Instancyi, do sądzenia tych spraw, których w Appellacyi nie sądził.

ARTYKUŁ 21.

Sąd Appellacyjny w sprawach policyjnych, z odwołania się od wyroków Podsędkowskich, sądzić będzie w ostatniéy Instancyi.

ARTYKUŁ 22.

Sąd Appellacyjny w przypadku słabości, nieobecności lub innéy prawnéy przy-

czyny wyłączenia jednego z Sędziów Appellacyjnych, wezwać mocen jest Prezesa Trybunału I. Instancyi, o delegowanie Sędziego, dla uzupełnienia kompletu do sądzenia spraw, których tenże w I. Instancyi niesądził.

Rozdział VI.

O Sądzie III. Instancyi.

ARTYKUŁ 23.

Skład Sądu III. Instancyi będzie następujący:

Z 1 Prezesa dożywotniego,
2 Sędziów dożywotnich,
1 Sędziego Sądu Appellacyjnego losem przeznaczonego, który niewchodził do kompletu, przy wydaniu wyroku, od którego rekurs wyniesiony,

I Sędziego Trybunału I. Instancyi, równie losem przeznaczonego, który niewchodził do kompletu przy wydaniu wyroku, od którego była appellacya.

ARTYKUŁ 24.

W przypadku niebytności Prezesa, zastępować Go będzie Sędzia pierwszy porządkiem nominacyi; a Sędziów w razie niemożności dobrania z niższych Instancyj, zastępować będą wybrani przez Zgromadzenie Reprezentantów Zastępcy; a w braku dopiero tych powołanemi bydź będą mogli ubiegający się o Urząd Sędziego, którzy na Sejmie najwięcej po obranym kresek za sobą mieli; a to w tym sposobie, że pierwszeństwo danem bydź ma ubiegającym się o Urząd Sędziego III Instancyi, po nich ubiegającym się o Urząd Sędziego Appellacyjnego, a w ostatku ubiegającym się o Urząd Sędziego Trybunału.

ARTYKUŁ 25.

W przypadku dłuższéy nad dni 20 nieobecności Prezesa Sądu III. Instancyi, Senat oznaczy Zastępcę z Prezesów niższych Instancyj lub Sędziów dożywotnich.

ARTYKUŁ 26.

Prokurator przy Sądzie III. Instancyi będzie stały, oddzielny.

ARTYKUŁ 27.

Będą przez Pisarza utrzymywane trzy główne rejestra spraw: *jeden* obeymować będzie sprawy cywilne od dwóch różnobrzmiących wyroków przychodzące, niewyjęte art: 18 Ustawy Konstytucyjnéy, do którego należą także i sprawy handlowe; *drugi*, w którym wpisywane będą rekursa w drodze kassacyi podawane, z powodu obrazy prawa lub zgwałconej istotnéy formalności przeciw dwom zgodnym wyrokom; *trzeci*

w którym zapisywane będą sprawy po dopuszczeniu kassacyi, do sądzenia in merito przychodzące.

ARTYKUŁ 28.

Pozwy do III. Instancyi wynoszone, winny bydź podpisane przez Adwokata pod nieważnością.

ARTYKUŁ 29.

Referaty dzielone będą losem tak pomiędzy Sędziów stałych, jak i przybieranych.

Oddział I.

O postępowaniu w III. Instancyi, w drodze odwołania się od dwóch różnobrzmiących wyroków.

ARTYKUŁ 30.

Procedura kodexem postępowania dla

Sądu Appellacyjnego i nową Ustawą exekucyjną z roku 1823 przepisana, zachowana będzie w Sądzie III. Instancyi, z zmianami w ninieyszéy organizacyi objętemi.

ARTYKUŁ 31.

Termin do odwołania się w sprawach cywilnych i handlowych od różno-brzmiących wyroków, do Sądu ostatniey Instancyi, stanowi się dni 14, rachując od doręczenia wyroku.

ARTYKUŁ 32.

W tym terminie 14 dni, Strona odwołująca się, wyniesione uciążliwości Stronie zarekurrowanéy prawnie doręczyć powinna, a Strona przeciwna odpowiedzieć czyli odwód w takimże terminie kommunikować obowiązana, dokumenta i dowody

mają bydź składane przy pierwszém Strony rekurrującéy podaniu i przy pierwszéy rekurrowanego odpowiedzi, w dalszych zaś pismach dwóch, to jest: replice i duplice, których użycie Stronom jest wolne, żadne nowe dokumenta, nie mogą bydź pokładane, ani żadne nowe dowody stawiane.

Kommunikacya pierwszych dwóch pism mieć będzie po dni 14, dwóch ostatnich po dni ośm, a po kommunikacyi pism i dokumentów między Stronami uskutecznionéj (jeżeli danie wniosku Urzędu publicznego mieysca nie ma) Strony składają w biórze Pisarza III. Instancyi wszystkie Akta, Pisarz przedstawia je Prezesowi, po nastąpioném zaś losowaniu Sędzia wypracuje relacyą, w któréj w krótkości stan sprawy obeymie, i punkta prawne spór rozstrzygające określi dokładnie.

Gdy Sędzia Referent wygotowanie relacyi oznaymi, sprawa na wokandę zapisana będzie i na audyencyą wprowadzona. Po wysłuchaniu obron Stron i odczytanéj przez Sędziego Sprawozdawcę relacyi, wyrok ostateczny wydany będzie. Przymówienie ustne nie ma miejsca.

ARTYKUŁ 33.

Jeżeli zaś sprawa jest w rodzaju ulegających wnioskom Urzędu publicznego, po wygotowaniu relacyi przez Sędziego, Akta sprawy Prokuratorowi za pośrednictwem Pisarza Sądu kommunikowane bydź mają, a Pisarz po oświadczeniu przez Prokuratora o gotowym wniosku, tak przygotowaną sprawę na wokandzie umieści. Prokurator po wprowadzeniu sprawy przez Obrońców i odczytanéj relacyi przez Sędziego Sprawozdawcę, wnioski przełoży.

ARTYKUŁ 34.

Po odczytanej przez Sędziego Sprawozdawcę relacyi i danych wnioskach, gdzie takowych prawo wymaga, następuje przy zamkniętych drzwiach Sali Audyencyonalnéj deliberacya, zbieranie wotów, zacząwszy od Sędziów w urzędowaniu młodszych i uchwała podług jednomyślności lub większości głosów.

Gdyby nie było jednomyślności zdań, natenczas Prezydujący ułoży propozycyą, a gdyby i na tę nie było zgody i Członek Sądu drugą podawał, w takim razie pójdzie najprzód Turnus pomiędzy propozycyami, a ta która większością głosów przyjęta zostanie, do zbierania wotów służyć będzie.

ARTYKUŁ 35.

Utrzymywanym będzie przez jednego

z Sędziów dożywotnich sentencyonarz, w którym każda decyzya natychmiast przez tego Sędziego i Prezesa podpisana będzie. Sędzia swoje różniące się od większości zdanie, wraz z powodami w sentencyonarzu zapisać jest mocen, wyroki zaś zapadłe, przez Pisarza redagowane, publicznie odczytane będą.

Oddział II.

O postępowaniu w III. Instancyi w drodze Kassacyi.

ARTYKUŁ 36.

Każde podanie czyli skarga Kassacyjna zawierać w sobie będzie:

1. Imiona, nazwiska, stan i powołanie, tudzież zamieszkanie Stron i Patrona, który tęż skargę podpisać winien.

2. Wystawienie samey rzeczy i dowodów, z przyłączeniem Wyroków obydwóch Instancyj i innych dokumentów, do których się Strona odwołuje.

3. Udowodnienie, że w czasie przepisanym skargę podaje.

4. Wyszczególnienie Artykułów Prawa z powodu którym uchybienia, skarga zachodzi.

5. Stósowną konkluzyą i wnioski co do kassacyi.

6. Dowód opłaconego w połowie wpisu.

ARTYKUŁ 37.

Skoro Sędzia Referent dostrzeże z samego podania Strony, iż skarga jest niegruntowna, ułoży relacyą, a Sąd po wy-

słuchaniu w każdej sprawie wniosków Prokuratora, zadecyduje w czasie ustępu czyli skarga ma bydź przyjęta do instrukcyi lub odrzucona.

ARTYKUŁ 38.

Całe w téj mierze postępowanie Sądowe odbywać się będzie na piśmie.

ARTYKUŁ 39.

Wyniesiona w terminie prawnym dni 14 skarga do Sądu Kassacyjnego wstrzymuje exekucyą wyroków, aż do skutku orzeczenia w drodze Kassacyi, wyjąwszy wyroki klauzulą exekucyi témczasowéy zaopatrzone.

ARTYKUŁ 40.

Wyroki stanowiące odrzucenie skargi, czytane będą na najbliższem posiedzeniu

Sądu publicznie, uwiadomienie zaś o przyjętych rekursach umieszczone bydź ma na wywieszonéj tablicy natychmiast po ukończeniu posiedzenia Sądu, a naypóźniéy we 24 godzin.

Oświadczenie przyjęcia skargi do instrukcyi, oraz skarga wraz z annexami w kopiach, powinna bydź wręczona przez Powoda Stronie przeciwnéj, w jéj rzeczywistém zamieszkaniu z zapozwem do obrony w terminie dni 14.

ARTYKUŁ 41.

Gdy wręczenie nastąpi, Strona przeciwna odpowiedzieć powinna podaniem przez Adwokata podpisaném, od dnia wręczenia w dni 14 jeżeli jest w Krakowie zamieszkała, jeżeli zaś w Krakowie nie jest zamieszkała lecz w Okręgu, na każde dwie

mile odległości dodanym będzie dzień jeden.

Dla mieszkających za granicą zachowanym będzie termin Kodexem postępowania przepisany.

ARTYKUŁ 42.

Podpis Adwokata bądź to na skardze bądź na odpowiedzi, uważanym będzie za obranie zamieszkania u niego, a odtąd wszelkie wręczenia uskuteczniane będą u tegoż Adwokata.

ARTYKUŁ 43.

Rekurrujący będzie mógł naydaléj w dni 8 po wręczonych sobie wywodach Strony przeciwnéj podać powtórne swoje wnioski, a Rekurrowany będzie mógł na nie odpowiedzieć podobnież naydaléj

w dni 8 po wręczonych powtórnych wnioskach.

ARTYKUŁ 44.

Nie będzie mogło bydź więcej podań jak dwa od Rekurrującego, a dwa od Rekurrowanego, rachując już w to samą skargę.

ARTYKUŁ 45.

Po upłynieniu czasu oznaczonego w oświadczeniu przyjęcia skargi do instrukcyi, lub po upłynieniu którego kolwiek z terminów przepisanych w artykułach powyższych w którychby Strona mająca prawo, do podania swych wywodów, onychże nie podała, może Strona pilniejsza żądać, aby sprawa wpisaną była na wokandę, i tym końcem złoży Akta Pisarzowi wraz z dowodem opłaconey drugiey połowy wpisu.

ARTYKUŁ 46.

Gdy się sprawa toczyć będzie przeciw więcey rekurrowanym jak jednemu, z których niektórzy podali swe wywody, a drudzy ich niepodali, instrukcya daley postępować będzie przeciw wszystkim bezwzględu na opóźniających się.

ARTYKUŁ 47.

Dokumenta i wywody składane będą w kancellaryi Sądu Kassacyjnego, według spisanych summaryuszów.

ARTYKUŁ 48.

Pisarz oddaje Akta nayprzód Prokuratorowi, a potém Referentowi, który ułoży relacyą, i wniesie ją na posiedzenie Sądu. — Pisarz wpisuje sprawę na wokandę.

ARTYKUŁ 49.

Gdy sprawa z wokandy przywołaną zostanie, Adwokaci Stron obydwóch odczytają pisma obrończe co do samey kassacyi, poczém Sędzia referujący w rapporcie swoim przedstawi cały stan sprawy, tak że tylko co do kassacyj, uczyni krótki zbiór powodów przez obie Strony przywiedzionych i praw na których Strony swoje wnioski opierają, niedokładając jednak stanowczey opinii, ani czyniąc wniosków dążących do decycyi.

W ukończoney relacyi wolno jest Adwokatowi podać Sądowi noty na ustępie napisane względem przepomnianych w referacie stanowczych jakich faktów i dowodów.

Takowe dodatkowe noty przyjmie Prezy-

dujący dla przeczytania i zgłębienia ich w czasie ustępu.

ARTYKUŁ 50.

Prokurator na posiedzeniach Zgromadzonego Sądu słuchanym będzie z wnioskami swemi publicznie. Po wysłuchaniu wniosków takowych Sąd wydaje wyrok swóy na ustępie i zaraz go ogłasza publicznie, lub gdyby toż nastąpić niemogło, odkłada wyrok do nayblizszego posiedzenia, przed którego ogłoszeniem żadna inna sprawa wprowadzoną bydź nie może.

ARTYKUŁ 51.

Po zapadłym wyroku w drodze instrukcyi kassującym wyroki zarekurrowane, Strona chcąca wprowadzić sprawę *in merito*, winna wyrok takowy Stronie rekurrowaney

doręczyć w terminie dni 14. Po doręczeniu wyroku kommunikacya pism między Stronami odbyć się winna. Przeciąg dni 8 ustanawia się dla każdego pisma, których więcej bydź nie może w sprawie in merito jak dwa z każdey Strony, poczém nastąpi dalsze postępowanie co do wpisania sprawy in merito na wokandę, wygotowania relacyi i wprowadzenia sprawy na audyencyą publiczną w sposobie jak jest w Artykule 32. 33 i 34 przepisano.

ARTYKUŁ 52.

Wyroki Sądu Kassacyjnego tak co do Kassacyi jak in merito, zawierać w sobie będą datę, obecność Sędziów, imiona, nazwiska, stan, powołanie Stron, nazwiska Adwokatów w sprawie stawających, stan sprawy, konkluzyą żądań Stron, kwestye prawne, ich rozwiązanie, zasady wyroku i jego postanowienie.

Wywody Adwokatów, będą przez Pisarza parafowane, produkcya ich w Sądzie zaświadczona i w Archiwum Sądu zachowana, których odpisy na żądanie Stron, Pisarz wydawać będzie.

ARTYKUŁ 53.

Wyroki dopuszczające Kassacyą winny bydź w osobnym Dzienniku drukiem do wiadomości podawane.

ARTYKUŁ 54.

Strona upadająca w sprawie wskazaną będzie na zapłacenie i zwrócenie wszelkich kosztów Stronie przeciwnej, prócz tego Strona powodowa przegrywająca, wskazaną będzie na zapłacenie w papierze stęplowym powtórnego wpisu całego.

Urzędnicy Administracyjni czyniący

z Urzędu w sprawach tyczących się administracyi Dóbr lub dochodu Skarbu, są wolni od takowych opłat.

ARTYKUŁ 55.

W żadnym przypadku oppozycya przeciwko wyrokom zaocznym Sądu III. Instancyi, ani przez Stronę powołaną, ani przez Stronę rekurrującą nie będzie przyjęta.

Przepisy Kodexu postępowania sądowego, zachowują się w swey mocy co do oppozycyi przez trzeciego, lecz tylko stósowanemi bydź mogą do tey części wyroku Sądu ostatniey Instancyi, która sprawę in merito rozsądza na szkodę Strony do sprawy niewchodzącey.

ARTYKUŁ 56.

Nie wolno czynić żadnych podań prze-

ciw wyrokom zapadłym w Sądzie Kassacyjnym pod karą oddalenia z Urzędu Adwokata, któryby podanie takowe podpisał.

ARTYKUŁ 57.

Każdy Członek Sądu wiedząc o przyczynie, dla któreyby go Strona wyłączyć mogła, powinien się sam Sądowi oświadczyć i głosu w sprawie tey niedawać.

ARTYKUŁ 58.

Każdy Członek Sądu III. Instancyi może bydź na żądanie Strony, wyłączonym od sądzenia w przypadkach i sposobie objętych Kodexem postępowania sądowego.

ARTYKUŁ 59.

Podanie względem wyłączenia Sędzie-

go, powinno bydź złożone w ręce Pisarza III Instancyi przed wprowadzeniem sprawy do zgromadzonego Sądu.

ARTYKUŁ 60.

Prezes tak wyłączenie przez Stronę, jako téż i oświadczenie Sędziego wyłączającego się, przedstawi zgromadzonemu Sądowi, a Sąd po wysłuchaniu Prokuratora wydaje wyrok tak względem oświadczenia wyłączającego się Sędziego, jako też i wyłączania go przez Stronę, a w przypadku uznania niegruntowności wyłączenia, wyłączający karze prawem do dziś dnia obowiązującem oznaczonéj ulegnie. Okoliczność, że który z Sędziów sprawował Urząd Prokuratora, nie jest przyczyną do wyłączenia.

Rozdział VII.

O postępowaniu w sprawach kryminalnych i poprawczych.

ARTYKUŁ 61.

Przeciw wyrokom uznającym oskarżonego winnym występku lub zbrodni, odwołanie się do Sądu III. Instancyi, jako też rekurs do kassacyi wolnym jest skazanemu.

ARTYKUŁ 62.

Odwołanie się do Sądu III Instancyi przeciw wyrokom różnobrzmiącym, jako też do kassacyi przeciw wyrokom zgodnym, dziać się będzie w Kancellaryi Sądu wyrokującego, Akt takowy będzie podpisany przez Stronę i przez Pisarza Sądu, a gdyby pisać nieumiała, lub nie mogła, lub

też nie chciała, Pisarz uczyni o tem wzmiankę. Takoweż odwołanie się będzie mogło nastąpić w teyże formie przez Obrońcę Strony skazaney.

ARTYKUŁ 63.

Jeżeli obwiniony jest uwięzionym, winien zgłosić się do Inspektora więzień i temuż odwołanie się swoje przedstawić, który natychmiast o odwołaniu się takowém Pisarza Sądu III Instancyi na piśmie zawiadomić powinien.

ARTYKUŁ 64.

Termin odwołania się do Sądu III Instancyi od zapublikowania skazanemu wyroku w Sądzie Appellacyjnym dni ośm ustanawia się, w którym to terminie, lub naydaléy w przeciągu dni 10, od upłynienia takowego, obwiniony lub jego Adwo-

kat, może złożyć w Kancellaryi Sądu wyrokującego notę zawierającą powody. któremi popiera odwołanie się swoje do Sądu III Instancyi.

Co do osób uwięzionych winien to dopełnić Pisarz Sądu III Instancyi, który po odebraniu rapportu Inspektora, w terminie powyżey oznaczonym, w obecności Adwokata uda się do aresztu skazanego i tamże notę tę ułoży, którą wraz z obwinionym i jego Adwokatem podpisze, gdyby zaś podpisu odmówił, lub pisać nieumiał, wzmianka o tém zrobiona będzie.

ARTYKUŁ 65.

Odwołanie się do Sądu III. Instancyi zapisywane będzie w osobny rejestr do tego przeznaczony, który ma bydź publiczny, i każdy ma prawo żądać z niego wyciągu.

ARTYKUŁ 66.

Po upłynieniu dni 18 od czasu odwołania się, Pisarz Sądu III Instancyi wezwie Trybunał, o nadesłanie Akt sprawy rekurs czyniącego i takowe wraz z poprzednią notą Referentowi przeznaczonemu złoży.

ARTYKUŁ 67.

Sprawy dzielone będą losem pomiędzy Sędziów, w równej ilości pracy dla każdego, a to podług formy i sposobu, jaki dla siebie sam Sąd za przyzwoity uzna i przepisze.

ARTYKUŁ 68.

Referent sprawy zrobi na piśmie relacyą, poczém wyznaczony zostanie termin do wprowadzenia sprawy, o którym zawiadomionym będzie Adwokat skazanego

dla wygotowania obrony, która wraz z Aktami i relacyą Prokuratorowi dla dania wniosku kommunikowaną będzie.

ARTYKUŁ 69.

Sprawa do osądzenia przychodząca publicznie na Audyencyą wprowadzoną bydź powinna. Wprowadzenie to na tém się zasadzać będzie, iż w przytomności obwinionego przy otwartych drzwiach Izby Sądowey, Referent czytać będzie relacyą z Akt na piśmie zrobioną, poczém Prezydujący oświadczy obwinionemu, iż wolno mu jest przymówić się do Sądu, a gdy to uskutecznioném zostanie, lub gdy obwiniony zrzeka się ustnego przymówienia, wtenczas jego Obrońca zabiera głos i czyni obronę obwinionego, poczem gdy Prokurator względem zastosowania Prawa, swe wnioski uczyni, zapada wyrok na u-

stępie większością głosów, który obwinionemu natychmiast publikowanym zostanie.

ARTYKUŁ 70.

Nikt pod nieważnością wyroku w Sądzie III. Instancyi bez obrony sądzonym bydź niemoże. Obwiniony winien wybrać Obrońcę z liczby Adwokatów, jeźliby zaś domagał się, aby obrona jego komu innemu do kogo ma zaufanie powierzoną była, Sąd na to zezwolić jest obowiązany, jednakowoż drugiego Obrońcę z grona Adwokatów dodać powinien.

ARTYKUŁ 71.

Nastawanie z Urzędu i popieranie sprawy przeciwko oskarżonym, jest obowiązkiem Prokuratorów Sądowych, którym

wolno jest odwoływać się do wyższych Sądów w przedmiotach karnych.

ARTYKUŁ 72.

W sprawach gdzie kara śmierci lub więzienia więcej jak na lat 10 wymierzoną została, sprawa z Urzędu do Sądu III. Instancyi przesłaną zostanie.

ARTYKUŁ 73.

Gdy stosownie do przepisów Konstytucyi sprawy ciężkich policyjnych przestępstw ostatecznemu w Sądzie Appellacyjnym osądzeniu ulegają, przeto rekurs do Sądu III Instancyi w sprawach tego rodzaju, nie ma mieysca.

ARTYKUŁ 74.

Przeciw wyrokom III Instancyi pod

karą wyżey oznaczoną, żadne podania czynione bydź niemogą, oprócz dozwolonéy prawem drogi ułaskawienia.

Rozdział VIII.

Urządzenia Ogólne.

ARTYKUŁ 75.

Pisarzów, Podpisarzów, Sekretarzów, Archiwistów i wszystkich podwłądnych w linii sądowey, Senat Rządzący mianuje z potróyney liczby Kandydatów przez Prezesa Sądu III Instancyi sobie przedstawionych.

Applikantów Sądowych mianują Prezesowie właściwych Instancyi.

ARTYKUŁ 76.

Podobnym sposobem Konserwator Hypotek, Notaryusze, Adwokaci do wszystkich Instancyj i Komornicy do składu Trybunału I. Instancyi należący, Senatowi Rządzącemu do nominacyi przedstawieni bydź mają.

ARTYKUŁ 77.

W ogólności każda Władza Sądowa ma dozór nad Officyalistami biór swoich.

W przedmiotach dyscyplinarnych, Urzędnicy Sądowi jako to: Regent Hypoteki, Notaryusze i Adwokaci zostają pod bezpośrednim dozorem Prezesa Trybunału I. Instancyi. Komornicy i Woźni pod dozorem Prokuratorów, Urzędnicy zaś stanu Cywilnego pod dozorem Sądów Po-

koju, a ogólna karność tychże do Sądów należy.

ARTYKUŁ 78.

Urządzenie wewnętrzne, zostawuje się do ułożenia każdey Sądowey Instancyi, z zastosowaniem się do przepisów Kodexu postępowania sądowego.

ARTYKUŁ 79.

Sąd III. Instancyi mianuje Członków do Kommissyi Examinacyjney.

ARTYKUŁ 80.

Sąd III Instancyi utrzymuje ogólny i naywyższy nadzór, nad wszystkiemi Władzami Sądowniczemi, pilnuje porządku i używa potrzebnych środków do przyspieszenia biegu sprawiedliwości. Sąd Appel-

lacyjny przedmioty w drodze Ekonomiczney z podań prywatnych załatwia w ostatniey Instancyi.

Sąd III Instancyi obowiązany jest z czuwania nad wymiarem sprawiedliwości, naprowadzać do wykonania ścisłego Ustaw ten Sąd, który od nich zbacza. Winien będzie zwracać uwagę na potrzebne przedmioty prawodawcze, nastręczać myśli, i podawać projekta do prawodawstwa tworzyć się mogącego, a nawet w razie uznania potrzeby, wskazać Rządowi przedmioty sprostowania, w których doświadczenie dało poznać wady i niedostateczności.

ARTYKUŁ 81.

Sprawy zaległe wpisane dotąd do regestru Sądu III Instancyi, według dawnego trybu przez nowy skład Sądu III Instancyi osądzone będą.

ARTYKUŁ 82.

Od momentu zaprowadzenia Sądów Podsędkowskich, Wóyci Gmin od sądzenia spraw Policyjnych uwolnieni zostaną. Archiwa Spraw policyjnych oddać obowiązani będą właściwym Podsędkom w należytym porządku, a to przez Delegowanego z strony Sądu Appellacyjnego, na mocy polecenia Prezesa Sądu III Instancyi.

ARTYKUŁ 83.

Jak tylko nowy skład Sądu III Instancyi w urzędowanie wprowadzonym zostanie, dawny ustaje. Księgi sądowe w porządku oddane bydź winny.

ARTYKUŁ 84.

Wyroki Sądowe i Akta notaryalne mieć będą nadal intytulacyą taką, jak każde prawo.

ARTYKUŁ 85.

Czas spoczynku dla każdego Urzędnika Trybunału oznacza się na sześć tygodni w roku z warunkiem jednak, żeby Trybunały były w czynności bez przerwy. Tym końcem Prezydujący tak oznaczą dla każdego z Urzędników czas spoczynku, aby użyciem onego bądź ciągle, bądź częściami bieg sprawiedliwości nigdy przerwanym nie był.

ARTYKUŁ 86.

Magistratury pojednawcze i Sądy Podsędkowskie będą jednak sprawowały urzędowanie swoje bez przerwy.

W Krakowie dnia 27 Sierpnia 1833 r.

Prezes Senatu

WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu

Darowski.

Sekr: Exp: Senatu *Nowakowski.*

Nro 5292. *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO i ŚCISLE NEUTRALNEGO

MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Wysoka Kommissya Reoganizacyjna przez wzgląd na położone dotąd zasługi w usłudze publicznej przez P. Wincentego Gołuchowskiego dotychczasowego Sędziego czasowego w Sądzie Appellacyjnym, uwolniła Go przez szczególne wyłączenie od obowiązku legitymowania się z posiadania przepisanych przez Konstytucyą poprawną kwalifikacyj; gdy o urząd Sędziego ubiegać się zechce. Postano-

wienie to do powszechnéj wiadomości tak w texcie francuzkim który za autentyczny uważanym bydź ma, jak w przekładzie na język polski podając, mieć chcemy, aby w Dzienniku Praw było zamieszczoném.

Kraków dnia 30 Sierpnia 1833 r.

Prezes Senatu

WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu

DAROWSKI.

Nowakowski Sekr. Exp: Sen:

La Commission

EXTRAORDINAIRE

NOMMÉE PAR LES TROIS HAUTES COURS PROTECTRICES

AU

LOUABLE SÉNAT

DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE.

Bien que la Commission eût déclaré a plusieurs reprises au Sénat dirigeant, qu' elle s'est fait un devoir de ne point autoriser de dispositions exceptionnelles, qui seraient contraires à la Constitution amendée, sauf les cas d'utilité publique et d'une nécessité bien démontrée résultant de la transition de l'ancien au nouveau régime; ayant cependant pris en considération les longs services de M. Gołuchowski juge temporaire de la Cour d'Appel, les décisions portées en sa faveur par la première Commission d'Or-

Kommissya

NADZWYCZAJNA PRZEZ TRZY NAJJAŚNIEJSZE DWORY USTANOWIONA

DO

RZĄDZĄCEGO SENATU.

Chociaż Kommissya oświadczyła po kilkakrotnie Senatowi Rządzącemu, że poczytała sobie za obowiązek nieupoważniać Rozporządzeń wyłączających któreby się Konstytucyi poprawionej sprzeciwiały, wyjąwszy wypadki użytku publicznego, i potrzeby udowodnionej wypływającej z przejścia z dawniejszego do nowego rzeczy porządku; wziąwszy jednak na uwagę długość służby P. Gołuchowskiego Sędziego czasowego Sądu Appellacyjnego, i przychylne dla niego postanowienia pierwszej Kommissyi Organizacyjnej a później, Re-

ganisation, et plus tard par les Résidens des trois Cours, ainsi que la recommandation du Sénat contenue dans la note du 14 du courrant Nr 5223 : les Commissaires Extraordinaires et Plénipotentiaires sousignés, consentent à ce que M. Gołuchowski soit dispensé de se justifier, pour concourir au poste de juge, de qualifications prescrites par la Constitution amendée, en observant toutefois que cette disposition exceptionelle, appliquée à un cas tout particulier, ne saurai être invoquée pour autoriser d'autres demandes de ce genre.

Les pièces à l'appui annèxées à la note du Sénat se trouvent, jointes à la présente par voie de restitution.

Cracovie, ce 19 Août 1833.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI

zydentów trzech Dworów, równie jak i polecenia Senatu zawarte w Nocie z dnia 14 b. m. Nr 5223: podpisani Kommissarze Nadzwyczajni i Pełnomocni, pozwalają aby P. Gołuchowski był uwolnionym od usprawiedliwiania się z posiadania przepisanych przez poprawną Ustawę Konstytucyjną kwalifikacyj gdy o posadę Sędziego ubiegać się będzie, zwracając uwagę zarazem, że to rozporządzenie wyłączające, zastosowane do wypadku szczególniejszego, nie może bydź powoływanem dla upoważnienia innych żądań tego rodzaju.

Dowody użyte na poparcie a dołączone do Noty Senatu zwracają się przy niniejszéj odpowiedzi.

Kraków dnia 19 Sierpnia 1833 r.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. L. TĘGOBORSKI.

Nr. 5288 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie,

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Rozwijając Ustawę o urządzeniu wolności handlu na Zgromadzeniu Reprezentantów w dniu 16 Stycznia 1821 r. do powszechnej wiadomości podaną, oznaczającą w Tytule I. warunki, pod któremi wolność prowadzenia handlu w tutejszym kraju, Kupcom i Spekulantom zagranicznym jest dozwoloną; i następnie w Tytule II. Kongregacyą kupiecką urządzającą, po wysłuchaniu zdania tejże Kongregacyi, stanowimy co następuje:

Tytuł I.

O hurtowéj sprzedaży przez Kupców lub Spekulantów zagranicznych.

ARTYKUŁ 1.

Hurtowa sprzedaż towarów Kupcom zagranicznym do Miasta Krakowa tak momentalnie dla spekulacyi przybywającym, jak i stałe Składy towarów utrzymywać mogącym w myśl Art: 3. i 4. Ustawy handel urządzającéj, oznacza się w stósunku najmniéjszym do gatunku towarów w ilości następującéj:

a) Towary jedwabne.

Wyrabiane, deseniowane i gładkie sztukami nietkniętemi jak z fabryk wychodzą. Takież same sztuczkami już na suknie dzielone po sześć sztuczek. Szale,

chustki, kamizelki, szlafmice po dwanaście sztuk.

Pończochy po trzy tuziny par.

Wstążki bez wyjątku paczkami lub pudełkami po dwadzieścia cztery sztuk.

b) Towary półjedwabne.

Wyrabiane, deseniowane i gładkie sztukami nietkniętemi i jak z fabryki wychodzą.

Takież same już na suknie dzielone po sześć sztuczek.

Szale, chustki i kamizelki po dwanaście sztuk.

Pończochy po trzy tuziny par.

Tasiemki po dwanaście paczek a 12 sztuk.

c) *Towary bawełniane.*

Łokciowe bez wyjątku ich nazwisk i gatunku, sztukami nietkniętemi, takież same sztuczkami już na suknie dzielone po sześć sztuk.

Szale, chustki, kamizelki po dwanaście sztuk.

Pończochy, szlafmice, chustki do nosa i inne ordynaryjne po sześć tuzinów.

Wstążki pudełkami po dwadzieścia cztery sztuk.

d) *Towary niciane łokciowe.*

Płutna przednie webowe, lub sztuczkowe po sześć sztuk.

Płutna kolorowe i deseniowane po sześć sztuk.

Obrusy i serwety przednie lub zwane hollenderskie garniturami najmniéj na dwanaście osób po sześć garniturów.

Obrusy i serwety pojedynczo po dwanaście sztuk.

Ręczniki przednie po jednym tuzinie.

Chustki, szlafmice, pończochy i szkarpetki warsztacikowe przednie po dwanaście tuzinów, batysty sztukami nietkniętemi jak z fabryk wychodzą. Chustki batystowe po dwa tuziny.

e) Towary wełniane.

Merynos, bombazin, kamlot i t. p. bez wyjątku gatunków jak z fabryk wychodzą po sześć sztuk.

Szale merynosowe, bagdadzkie po sześć sztuk, a takież chustki i kamizelki po dwanaście sztuk, kaszemirowe po trzy sztuki, inne zaś podobne artykuły ordynaryjniejsze, jako to pończochy, kaftany, pantaliony po jednym tuzinie; rękawiczki, szlafmice warsztacikowe, czapeczki kolorowe tureckie po sześć tuzinów.

Dywany i kobierce strzyżone i niestrzyżone po sześć sztuk.

Sukna ordynaryjne, wyjąwszy używane na sukmany, dery i posadzki, po sześć postawów,

średniego gatunku po pięć,

przedniego po cztery.

Kazimierki wszelkie po jednéj belli dziesięć sztuczek w sobie obejmującéj.

Multany i flanelę po jednéj belli, dziesięć sztuczek mieszczącéj.

Taśmy włuczkowe bez wyjątku po dwanaście paczek dwunasto sztuczkowych.

f) Towary galanteryjne.

Zegarki złote i srebrne, takież tabakierki, sztuczczyki (etuis) łańcuszki do zegarków (collier) po dwanaście sztuk.

Wszelkie inne drobniejsze artykuły od złota i srebra pod jakiemkolwiek bądź

nazwiskiem po dwa tuziny sztuk.

Towary z kompozycyi, semiloru, mosiądzu i stali bez wyjątku po trzy tuziny sztuk.

Tabakierki szyldkretowe, bukszpanowe i papierowe po trzy tuziny sztuk.

Towary wyzłacane, posrebrzane (argentaché, argentplaque) jako to: wazy, lichtarze, tace i t. p. najmniej po dwanaście sztuk.

Towar lakierowany, jako to: tace, miednice, dzbanki, lichtarze, podstawki pod lichtarze, maszyny i t. p. po dwadzieścia cztery sztuk.

Porcellana skrzyniami po sześć serwisów stołowych, lub do kawy na dwanaście osób obejmującemi.

Fajans po tyleż.

Towary szklanne, całemi skrzyniami sześć garniturów stołowych na dwanaście osób obejmującemi.

Zwierciadła wszelkie po sześć sztuk.

Lustra czyli pająki szklanne bronzowane po sześć sztuk.

Szkło zwierciadlane skrzynkami po sześćdziesiąt sztuk najmniéj w sobie obéjmującemi.

Szmelc wszelki najmniéj po dwa centnarów.

Jedwab' w kartach po dwadzieścia pięć kart.

Włuczka po jednym centnarze.

g) *Towary drewniane.*

Toalety męskie i damskie, pudełka do robót damskich po sześć sztuk, drobniéjsze zaś artykuły po dwanaście, zegary scienne i stołowe po sześć.

h) *Towary Żelazne.*

Wszelkie w ogóle żelaziwo, ciągnioném nazywane, w różnych gatunkach

szynowe, sztabowe, kratowe i obręczowe po dziesięć centnarów.

Kosy wszelkie po jednej beczce tysiąc sztuk obejmującej.

Towar żelazny gulwerkowy po pięćdziesiąt gulwerków.

Towar z lanego żelaza po dziesięć centnarów,

Goździe różne po dwa centnary w jednym gatunku.

Gwichty po tyleż.

Towary żelazne grubo ciągnione, jako to: narzędzia rolnicze, sierpy, łopaty, noże, obręczowe tassaki, rądle, kociołki do ognia, świdry, piły i t. p. po jednym centnarze jednego gatunku.

Stal w sztabach po jednym centnarze.

Blachy żelazne w snopach różnego gatunku po dwa centnary.

Blachy w baryłkach pod różnemi znakami po dwie baryłki.

Drut żelazny w snopach po jednym centnarze jednego gatunku.

i) *Towary mosiężne.*

Mosiądz, Lutter mosiądz, drut mosiężny po jednym centnarze.

k) *Towary kramarskie.*

Igły, szpilki, szydła po dwanaście paczek.

Paciorki lakowe i drewniane po sto tuzinów.

Paciorki kokowe po dwanaście tuzinów

Paciorki z massy po dwanaście skrzyneczek po tysiąc sztuk.

Korale prawdziwe po dwadzieścia pięć funtów.

Granaty po dwanaście funtów.

Strzelby różne, pałasze i szpady po jednym tuzinie.

Ołówki różne po dwanaście grossów dwunasto tuzinowych.

Obicia papierowe po pięćdziesiąt sztuk.

Łak do pieczętowania po trzydzieści pięć funtów.

Obrazki centnarowe, sztychowane i na szkle malowane po dwanaście funtów.

Przędziwa szychowe i blaszki po dwanaście funtów.

Ważki do złota i inne wagi, tudzież gwichty mosiężne po jednym tuzinie.

Lichtarze mosiężne, tombakowe, cynowe, stołowe po sześć tuzinów.

Dentki po pięćdziesiąt tuzinów.

Laski trzcinowe po jednym tuzinie.

Laski drewniane po dwanaście tuzinów.

Okucia wszelkie do drzwi i okien po dwadzieścia cztery garniturów.

Okucia do komod i toalet po dwanaście garniturów.

Żelazka do prasowania i fajerki mosiężne po jednym tuzinie.

Szczotki różne po dwanaście tuzinów.

Farby w skrzyniach po dwanaście tuzinów.

Miotełki ryżowe po dwieście sztuk.

Wody pachnące w małych flaszkach po sześć tuzinów.

Podobnież w całych butelkach po trzy tuziny.

Towary wszelkie drobne ordynaryjniejsze ze stali, żelaza, mosiądzu, cyny, kompozycyi, rogu, kości, drzewa, papieru, szyldkretu, skury i szkła wyrabiane po sześć tuzinów.

l) Trunki różne.

Wódki różne i likiery zagraniczne przednie w butelkach po pięćdziesiąt butelek. Podobnież w beczkach po jednym oxefcie.

Arak, rum, piwa zagraniczne, wina bez lagru po jednym oxefcie.

Wina zagraniczne bez lagru w butelkach po sto butelek.

Wina węgierskie w beczkach najmniej po pięć beczek.

Wina węgierskie przednie w antałkach po dziesięć antałków.

ł) Towary korzenne aptekarskie i farby.

Kawa bez różnicy gatunku po pięć centnarów.

Cukier bez różnicy gatunku po dziesięć centnarów.

Pieprz, imbier, ziele angielskie i t. p. po centnarze jednego gatunku.

Drzewa farbowe i inne zagraniczne po jednym centnarze jednego gatunku.

Migdały, rodzenki, ryż, bobki, figi, i t. p. po dwa centnary jednego gatunku.

Oliwy różne beczkami.

Inne towary korzenne, aptekarskie i farby razem wzięte bez różnicy gatunku, po jednym centnarze.

Sledzie różne i ryby solone po jednéj beczce całej zwyczajnéj.

Stokwisze i t. p. ryby suszone po jednym centnarze.

Marynady różne, po jednéj beczce lub ośm achtlików zwanych.

Cytryny beczkami i skrzynkami.

Pomarańcze skrzynkami.

Jabłka rajskie skrzynkami, rachując cztery skrzynki na całą skrzynkę.

Owoce inne zagraniczne skrzynkami.

Skórki owocowe po jednym centnarze.

Tran rybi i różne oleje po jednéj beczce.

Korki do butelek i flaszek po jednéj belli.

Bawełna surowa i kręcona na knoty po jednym centnarze.

Sery zagraniczne po sto funtów.

m) Różne inne płody i towary.

Swiece woskowe po jednym centnarze.

Swiece łojowe zagraniczne po jednym centnarze.

Mydło przednie po jednym centnarze.

Ołów po pięć centnarów.

Szrut wszelki, cyna, miedź, po jednym centnarze.

Skury przednie funtowe na podeszwy po jednym centnarze.

Skury inne przednie zagraniczne po pięć buntów dziesięć sztuk obejmujących.

Papier drukowy i bibuła po pięć bel.

Papier rejestrowy, konceptowy, kancellaryjny, pocztowy po jednéj belli.

Bawidełka cynowe i mosiężne skrzynkami po jednym centnarze.

Bawidełka drewniane i kościane beczkami.

Gleta i hałun po pięć centnarów.

Koperwas po pięć centnarów.

Grynszpan po jednym centnarze.

Siarka po dziesięć centnarów.

Kreda i blejwas po jednym centnarze.

Octy zagraniczne w butelkach po dwanaście butelek.

ARTYKUŁ 2.

Kupcy zagraniczni momentalnie do sprzedaży hurtowéj z powyżéj wymienionemi artykułami do kraju W. M. Krakowa przybywający, chcąc uzyskać pozwolenie do hurtowéj sprzedaży i momentalnego w kraju pobytu, winni będą wykazać się Passportem swego Rządu, i

podać do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi notę z pismienną deklaracyą ilość i jakość przywiezionych towarów obejmującą, jakoteż świadectwo Właściciela domu lub Wójta Gminy, że lokal na skład towarów najęli załączyć.

ARTYKUŁ 3.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi, udzielać będzie rzeczone w Artykule poprzednim pozwolenie na czas od trzech do czternastu dni najdłużej w miarę okoliczności. Gdyby zaś zaszedł wypadek szczególnej i nieodzownej potrzeby przedłużenia tegoż pozwolenia po za czas dopiero wskazany, przedłużenie takie Senat Rządzący udzieli.

ARTYKUŁ 4.

Hurtowa sprzedaż jakichkolwiek to-

warów odbywać się ma w sklepach na ulice nieotwartych.

ARTYKUŁ 5.

Kupcy zagraniczni wyznania Mojżeszowego momentalnie do Krakowa w celu hurtowéj sprzedaży przybywający, nie będą mogli takowéj sprzedaży prowadzić gdzieindziej, jak w miejscach przez Statut Starozakonnych urządzający, do zamieszkiwania i prowadzenia przemysłu oznaczonych.

ARTYKUŁ 6.

Zagraniczny hurtownik w razie niesprzedania towarów w czasie sobie dozwolonym, winien je będzie natychmiast expedyować za granicę, lub też pod kontrollą Kongregacyi kupieckiéj zostawić na składzie, aż do nastąpić mającego

jarmarku, albo nakoniec oddać w komiss Kupcowi tutejszemu członkiem w Kongregacyi kupieckiej będącemu.

ARTYKUŁ 7.

Kupcy tutejsi przyjmujący w komiss towary od zagranicznych, nie będą mogli takowych cząstkowo sprzedawać, lecz hurtem w ilości Art. 1. oznaczonej.

ARTYKUŁ 8.

W razie udowodnienia, iż Kupiec zagraniczny, czy to sam przez siebie, lub inne podstawione osoby dopuścił się cząstkowej sprzedaży towarów, za pierwszą razą ulegnie karze pieniężnej od 100 do 1,000 Złp. a za drugą podwójnej karze pieniężnej, za trzecią zaś oprócz kary pieniężnej pierwszego stopnia, utraci prawo hurtowej sprzedaży. Podobnej karze

pieniężnéj ulegnie krajowy kupiec, któryby towary sobie w komiss oddane cząstkowo sprzedawać poważył się.

ARTYKUŁ 9.

Obywatelom i Mieszkańcom kraju tutejszego, którzy w skutku Art. 3. Ustawy o handlu, przez zrobienie handlu zamiennego nabędą od kupców zagranicznych tutaj przybyłych, jaki gatunek towarów, wolno będzie takowe hurtem odprzedać przy zachowaniu formalności dla kupców zagranicznych ustanowionéj.

ARTYKUŁ 10.

Obywatele i Mieszkańcy tutejszo-krajowi, którzyby niebędąc członkami Kongregacyi kupieckiéj, poważyli się towarami zagranicznemi w Art. 1 wymienionemi hurtowo lub cząstkowo w Mieście

Krakowie handel prowadzić, ulegną karze pieniężnéj Art. 8. oznaczonéj.

ARTYKUŁ 11.

Spekulanci zagraniczni dopuszczający się nie w czasie jarmarków cząstkowéj sprzedaży różnych zagranicznych towarów i roznoszenia onych po domach, ulegną karze pieniężnéj od 50 do 200 Złp. w miarę okoliczności, lub karze aresztu w stosunku kary pieniężnéj. Gdyby pierwszéj uiścić nie byli w stanie, wkłada się ścisła odpowiedzialność na Urząd Policyi i Wójtów Gmin, iżby przekraczających przepis powyższy śledzili i do ukarania pociągali.

ARTYKUŁ 12.

W razie gdyby przybyły Kupiec, Artysta lub Rękodzielnik zagraniczny miał do sprzedaży artykuły takie, któreby się

w handlach Kupców tutejszych wcale nieznajdowały, Senat po zasiągnieniu w téj mierze objaśnienia z strony Kongregacyi kupieckiéj, udzieli onemu dozwolenie sprzedaży cząstkowej tych artykułów, pod warunkiem zachowania formalności dla Kupców zagranicznych przepisanych.

ARTYKUŁ 13.

W duchu Art. 8. Ustawy handel urządzającéj, dozwala się każdemu bez ograniczenia tak krajowemu jak zagranicznemu Mieszkańcowi produkta krajowe własnego przemysłu tak surowe jak przerobione w Mieście Krakowie sprzedawać tak hurtowo jak czątkowo, naprzykład: płutna ordynaryjne niemaglowane tak zwane góralskie, sukna chłopskie, przy obowiązku zachowania przepisów policyjnych.

Co się dotycze jednak zagranicznych Spekulantów, którzyby w zamiarze momentalnéj sprzedaży tychże do Miasta Krakowa, wyjąwszy czas jarmarku, przybyli, ci sprzedaży takowéj nie będą mogli uskuteczniać inaczéj jak hurtowo, pod dozorem i kontrollą Władz policyjnych za wyrobieniem wprzód Konsensu od Wydziału Spraw Wewnętrznych Policyi na czas ograniczony, w którym zaraz hurtowość oznaczoną zostanie. Przekraczający ten przepis ulegną karze pieniężnéj w Art. 8. ninieyszego urządzenia na Kupców naznaczonéj, a w razie trzechkrotnego przewinienia utracą na zawsze prawo do hurtowéj sprzedaży.

ARTYKUŁ 14.

Kary pieniężne w Art. 8. 9. 10. w dwóch trzecich częściach wpływać mają

do Skarbu publicznego na fundusz policyjny, jedną trzecią część zaś odbierze delator.

ARTYKUŁ 15.

Urząd Policyi w Mieście Krakowie dochodzić będzie istoty czynu i wyrokować w komplecie trzech Członków przynaymniéj względem wszelkich wykroczeń przeciw niniejszemu urządzeniu, z wolnem odwołaniem się dla Strony w drodze rekursu do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi od tego wyroku, gdyby sądziła się bydź nim przeciążoną, lub też udaniem się w drodze łaski do Senatu Rządzącego.

ARTYKUŁ 16.

Jak skoro w Miastach Okręgowych stósownie do Art. 9. Ustawy handel u-

rządzającéj, oddzielna Kongregacya kupiecka ustanowioną będzie, przepisy w niniejszem Urządzeniu zawarte, mają bydź również i w tychże Miastach ściśle zachowanemi.

Tytuł II.

O obowiązkach i Obradach Kongregacyi Kupieckiéj.

ARTYKUŁ 17.

Rok etatowy dla Obrad Kongregacyi kupieckiéj zachowuje się podług dotychczasowych zwyczajów i przywilejów Najjaśniejszego Króla Polskiego Zygmunta I. 1521 i 1524 roku wydanych, rozpoczynający się w Niedzielę po Oktawie Trzech Królów, w którym nowi Starsi i Radcy Kongregacyi Kupieckiéj obieranemi będą.

ARTYKUŁ 18.

Starsi Kongregacyi kupieckiej kończący swe urzędowanie, składać będą roczne rachunki z dochodów i wydatków w terminie przez Starszych nowo obranych oznaczyć się mającym, z których po sprawdzeniu przez Delegowanych z ogólnego Zgromadzenia Członków zakwitowani zostaną. Dawniejsi jednakże Starsi, winni będą obowiązki Starszych Kongregacyi Kupieckiej dotąd sprawować, dopóki nowo obrani przez Senat Rządzący zatwierdzeni niezostaną, i dopóki zatwierdzeni nie wezwą dawnych do oddania urzędowania.

ARTYKUŁ 19.

Ogólne Zgromadzenie Kupców składać się winno z wszystkich Członków w Kon-

gregacyi kupieckiéj zapisanych pod prezydencyą Kommissarza Rządowego,

ARTYKUŁ 20.

Komplet ogólnego Zgromadzenia stanowić będzie większą połowa Kupców czynnych, pod ówczas w Krakowie obecnych licząc w to Starszych i Rądców.

ARTYKUŁ 21.

Nieuczęszczający Kupiec na Obrady Zgromadzenia, ulegnie każdorazowéj karze w kwocie Złp. cztery, wyjąwszy gdy udowodni, iż był chorobą złożonym, lub pod ten czas w Mieście Krakowie nieznaydował się.

ARTYKUŁ 22.

Do ogólnego Zgromadzenia należeć będzie:

a) Obieranie czterech Starszych i dwunastu Radców Kongregacyi kupieckiéj.

b) Obieranie Kandydatów z Członków Kongregacyi na Radców handlowych.

c) Wybranie Kandydatów z Członków swych na Starszych Giełdy kupieckiéj i Sekretarza.

d) Roztrząsanie i sprawdzanie rachunków przez Starszych Kongregacyi Kupieckiéj składanych.

e) Uchwalanie składek, gdyby tego potrzeba wymagała, jako to: na pensye dla Sekretarza, Serwitora, potrzeby Kancellaryjne i t. p. koszta.

f) Wybieranie z pośród siebie przynaymniey 5 Członków do rozłożenia w obecności Starszych na szczególnych

Kontrybuentów Kongregacyi uchwalonych składek.

ARTYKUŁ 23.

Wybory na Urzędników Kongregacyi kupieckiej, Giełdy i Rady handlowej ododbywać się będą przez większość wotów sekretnych, wszelkie zaś inne decyzye załatwiane będą prostą większością wotów głośnych.

ARTYKUŁ 24.

Szczególne Zgromadzenie, składać się będzie z czterech Starszych, dwunastu Radców i Sekretarza z głosem doradczym. Komplet dziewięciu Członków, w którój liczbie przynaymniej dwóch Starszych prócz Sekretarza, znaydować się winno, jest dostatecznym.

ARTYKUŁ 25.

Obowiązkiem szczególnego Zgromadzenia będzie:

a) Uchwalać odpowiedzi i prowadzić Korrespondencyą w przedmiotach handlowych z właściwemi Władzami krajowemi, w nadzwyczaynych przypadkach zwoływać ogólne Zgromadzenie, gdyby tego potrzeba zachodziła.

b) Delegować Członków Kongregacyi kupieckiéj w liczbie naymniéj trzech do odbywania pod przywództwem jednego Starszego exáminów z Uczniami chcącymi bydź na Subiektów handlowych wyzwolonemi, tudzież z Subjektami handlowemi któryby się o przyjęcie na Członków Kongregacyi kupieckiéj ubiegali.

O Uczniach i Subjektach.

ARTYKUŁ 26.

Ubiegający się na ucznia handlow powinien złożyć metrykę swego urodzenia, świadectwo rekomendacyjne przez Rodziców lub Opiekunów dane, umieć czytać, pisać i rachować w języku polskim lub niemieckim.

ARTYKUŁ 27.

Każden Kupiec winien będzie pod karą Złp. czterech zapisać w przeciągu roku jednego swego Ucznia do ksiąg Kongregacyi tym celem oddzielnie przez Sekretarza utrzymować się mających, metrykę urodzenia produkować i od wpisu złp. sześć do Kassy Kongregacyjnéj zaraz zapłacić, poczem świadectwo przyjęcia in-

teressowanemu Uczniowi wydanem zostanie.

Uczniowie nateraz w handlach już zostający, ulegać mają równie ninieyszym przepisom.

ARTYKUŁ 28.

Żaden z Uczniów handlowych nie może się od swego Pryncypała oddalać, przed wyjściem zakreślonego terminu, w przypadku oddalenia się z mieysca terminu, nie może bydź przez innego Członka Kongregacyi kupieckiey przyjęty bez świadectwa i uwolnienia od pierwszego pod karą, w artykule poprzedzającym oznaczoną.

Gdyby Pryncypał odmawiał Swiadectwa uwolnienia, wolno będzie Uczniowi udać się do Kongregacyi, która po

wysłuchaniu Stron obydwóch i rozpoznaniu słuszności wyda z Urzędu świadectwo.

ARTYKUŁ 29.

Termin nauki dla ucznia handlowego zakreśla się na lat sześć jeżeli zostawać będzie na całym koszcie Pryncypała, jeżeli zaś na swoją odzież, lat naymniéj cztery.

ARTYKUŁ 30.

Po upłynieniu terminu dla ucznia przepisanego, wyzwoli go Pryncypał na Subjekta, zawiadomi o tem Starszych Kongregacyi kupieckiéj, i następnie przedstawi szczegółowemu Zgromadzeniu dla złożenia examinu przed Kommissyą delegowaną. Po złożonym examinie, zapłaci Pryncypał od wpisu wyzwolenia do Księgi Subjektów na rzecz Kassy Kongregacyi

Złp. sześć, poczem stósowny list wyzwoleńczy przez Kongregacyą kupiecką Subjektowi temu wydany zostanie.— Równie każdy Subjekt i Buchhalter handlowy nateraz w handlu w W. M. Krakowie zostający, winien się po ogłoszeniu ninieyszego urządzenia do Kongregacyi kupieckiéj zgłosić, i tamże do Księgi Subjektów dać się zapisać za opłaceniem do Kassy Kongregacyjnéj powyż rzeczonéj taxy.

ARTYKUŁ 31.

Lata wprawy Subjektów rachować się będą od daty wpisu do Ksiąg Subjektów handlowych, co się jednak nie ściąga do tych, którzy już są Subjektami i w W. M. Krakowie zostają. Każdy zatem Subjekt winien będzie po wyzwoleniu, naymniéj trzy lata tu w Krakowie lub w innem Mieście

stołeczném dla udowodnienia wprawy i nabrania wiadomości utrzymowania książek kupieckich prawem przepisanych za Subjekta w handlu zostawać, przed możnością ubiegania się do zostania Kupcem.

ARTYKUŁ 32.

Subjekci zagraniczni opatrzeni przyzwoicie w list wyzwolenia, po udowodnieniu, że przynaymniéj rok jeden odbyli wprawę czeladniczą, winni dopełnić téy wprawy w Mieście Krakowie jeszcze przez lat dwa.

ARTYKUŁ 33.

Wypowiedzenie kondycyi Subjektowi przez Pryncypała, nastąpić winno naprzód na trzy miesiące, i tož samo prawo służy nawzajem Subjektom.

ARTYKUŁ 34.

Gdyby Subjekt handlowy okazał się

bydź przeniewiercą lub sekret wydającym, w takim razie mocen go będzie Pryncypał oddalić wprost bez wszelkiego wypowiedzenia, a uznanie czynów i ocenienie wzajemnych pretensyj należy do Zgromadzenia szczegółowego Kongregacyi kupieckiej z wolnem odwołaniem się do właściwéj Władzy Rządu.

ARTYKUŁ 35.

Zabrania się przyjmować Subiekta do kondycyi bez zaświadczenia i uwolnienia na piśmie przez Pryncypała wydać się winnego u którego ostatnią miał kondycyą, a to pod karą Złp. sześćdziesiąt.

ARTYKUŁ 36.

W dwójnasób ulegnie téj karze, ktoby się poważył odmawiać od drugiego Kupca ludzi handlowych.

O obowiązku i sposobie wykazania się funduszem do zostania Kupcęm.

ARTYKUŁ 37.

Gdy Art. 17. Ustawy o warunkach do zostania Kupcem przepisanych, wymagany fundusz winien bydź zastósowanym do rodzaju handlu, przeto handel w swoich rodzajach uważać się ma podług następujących podziałów głównych:

a) Handel wszelki łokciowy wyrobów jedwabnych, półjedwabnych, bawełnianych i t. p.

b) Korzenny z materyałami aptecznemi,

c) Norymberski i galanteryjny,

d) Sukienny,

e) Wina i wszelkich rodzajów trunków zagranicznych.

Do każdego zatem z tych pięciu gatunków handlu winien ubiegający się o zosta-

nie Kupcem wykazać fundusz naymniey pięć tysięcy złp., a gdyby dwa rodzaje handlu lub więcej chciał połączyć i prowadzić, natenczas będzie winien do każdego w szczególności po 5.000 Złp. wykazać się tak dalece, że gdyby Kupiec zostawszy Członkiem Kongregacyi kupieckiéj po założeniu jednego rodzaju handlu do którego fundusz wykazał, chciał późniéj inny przybrać, natedy nowym funduszem wykazać się będzie obowiązanym.

ARTYKUŁ 38.

Za sposób jakim fundusz wykazanym bydź może stanowi się:

a) Aktem działu urzędowym lub własnym swym majątkiem przed otwarciem handlu mającym hypotekę dostateczną,

b) Zaręczeniem hypotecznem przez trzeciego, które będzie obowięzującem do lat trzech od daty otwarcia handlu,

c) W gotowiźnie lub zaspokojonych towarach. Lecz takie wykazanie się powinno bydź zaręczone Aktem urzędowym przez dwóch Kupców Członkami Kongregacyi kupieckiéj będących pod odpowiedzialnością solidarną do lat trzech od otwarcia handlu obowięzującą.

ARTYKUŁ 39.

Każden zostający Członkiem Kongregacyi kupieckiéj, winien zaraz zapłacić do Kassy Kongregacyjnéj najmniéj Złp. sto do trzechset w monecie srebrnéj kurant, którą to opłatę szczególne Zgromadzenie Kongregacyi kupieckiéj według praktykowanych dotąd zwyczajów oznaczać będzie.

ARTYKUŁ 40.

Wszelkie składki przez Kongregacyą kupiecką uchwalone i rozłożone, a przez Senat Rządzący zatwierdzone, ściągane bę-

dą z pomocą exekucyjną administracyjną w razie potrzeby, jak równie i kary na szczególnych Członków Kongregacyi kupieckiej z niezachowania przepisów niniejszych rozciągnąć się mogące.

ARTYKUŁ 41.

Gdyby doświadczenie okazało, iż Urządzenie to w czemkolwiek jest niedogodném i celowi nieodpowiedném, w takim tedy razie Senat Rządzący dodatkowo co wypadnie postanowi.

Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia dziewietnastego Miesiąca Sierpnia Tysiącznego Ośmsetnego Trzydziestego Trzeciego Roku.

Prezes Senatu
WIEŁOGŁOWSKI.
Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

(M. P.)

Nr. 5830 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie,

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCISLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Oznajmujemy wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu czwartym bieżącego miesiąca i roku odbytém, zapadło jednomyślnością prawo, mocą którego Toż Zgromadzenie Reprezentantów mając sobie przez Senat Rządzący przedstawiony projekt zaprowadzenia Towarzystwa wzajemnego zaręczenia przeciw-

ko pożarom, i zważywszy korzyści takowego stowarzyszenia i zabezpieczenia się wzajemnego, stanowi co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Będzie zaprowadzone Towarzystwo wzajemnego zabezpieczenia się przeciwko pożarom w kraju tutejszym.

ARTYKUŁ 2.

Towarzystwo to będzie uważane za istniejące, skoro się zbierze taka liczba Obywateli chcących się stowarzyszyć, aby za milion Złotych Polskich przynajmniéj własności nieruchomych, zaręczono zostało. Obowiązek opłacenia kontyngensu, w razie wydarzonego pożaru, równie jak prawo do wynagrodzenia szkody, uważaném będzie jako ciężar i prawo rzeczowe przywiązane do zaręczonego budynku i nie zawisłe od zmiany właściciela.

ARTYKUŁ 3.

Skoro stósownie do artykułu poprzedzającego, Towarzystwo zawiązaném zostanie, zgromadzi się pod przewodnictwem Senatora do tego Delegowanego, dla wybrania Komitetu dyrygującego, który się składać będzie z dziewięciu Członków, większością głosów obranych.

Pierwszą czynnością tego Komitetu będzie ułożenie Statutu czyli urządzenia Towarzystwa. Statut ten ma obejmować:

a) Warunki stowarzyszenia się i obowiązki wzajemne Towarzystwa względnie każdego Członka, równie jak szczególnie Członków względem Towarzystwa;

b) Prawidła oznaczenia wartości budynków, zaręczyć się mających, szkody z pożaru wynikłej i wynagrodzenia

tejże, niemniej obrachowanie składki na to wynagrodzenie potrzebnej.

c) Sposób załatwienia sporu, gdyby jaki między Towarzystwem jako zaręczającém, a jednym lub więcej z Jego Członków jako zaręczonymi miał wyniknąć.

d) Sposób uformowania pierwszego funduszu czyli kassy wzajemnego zaręczenia dla dania dotkniętemu pożarem natychmiast ratunku, tudzież obmyślenia funduszu na nieodzowne koszta Administracyi.

ARTYKUŁ 4.

Skoro Statut ten przez Komitet ułożony, przez Towarzystwo na ogólném Zgromadzeniu zebrane przyjętym, i przez Senat Rządzący, zatwierdzonym zostanie, u-

ważanym będzie za rozwinięcie niniejszéj Ustawy, i będzie mieć moc obowięzującą.

ARTYKUŁ 5.

Obowiązek Towarzystwa wynagrodzenia szkody ustaje, jeżeli pożar jest skutkiem jakiéj występnéj czynności samego Właściciela, lub innéj osoby z jego wiadomością i zezwoleniem, albo swawoli i lekkomyślności Właściciela, niemniéj, kiedy Właściciel mogąc łatwo ugasić ogień przypadkowo wszczęty, tego przez złość nieuczynił; winny podobnych czynów, ulegnie nadto karze Ustawami karnemi i policyjnemi przepisanéj.

ARTYKUŁ 6.

Gdy w przypadku nieszczęścia niesienie spiesznéj pomocy podwójną ulgę przynosi, wątpić niemożna, że Członki Towa-

rzystwa ubiegać się będą w znoszeniu składki od każdego należnéj. W razie jednak potrzeby, Senat Rządzący jest niniejszą Ustawą upoważniony do użycia środków exekucyi administracyjnéj, przeciwko tym, którzyby się w dopełnieniu obowiązku dobrowolnie przyjętego, mniéj gorliwymi okazać mieli.

ARTYKUŁ 7.

Dla odznaczenia domów zaręczonych, Towarzystwo będzie mieć wolność zaprowadzenia znaków zewnętrznych.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta, jako prawo, od dnia pierwszego Października Tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku obowięzujące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była; dla podania jéj zaś do po-

wszechnej wiadomości, umieścić onęż w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia dziewiątego Września Tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
Darowski.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:

(M. P.)

Dzień ogłoszenia 1 Października 1833 r.

Nro 5953 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu, oznajmujemy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 7 miesiąca Września r. b. odbytem, stosownie do wniesionego przez Senat projektu do Ustawy, przyjętą została jednomyślnie Uchwała, mocą której toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż

nader wielka zachodzi trudność w wynalezieniu stałéj i ogólnéj zasady do rozkładu pomiędzy szczególnych Właścicieli domów w mieście Krakowie, kosztów na murowanie kanałów prywatnych przez Tychże, w skutku uchwały Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 12 Grudnia 1822 r. zapadłéj, budować się mających; zważywszy nadto, iż trudność ta, żadnym innym środkiem trafniéj usunąć się nie da, jak przez uformowanie oddzielnego dla miasta tego funduszu, z któregoby budowa ta, cząstkowo w miarę wpływów i posuwania się budowy kanałów publicznych uskutecznioną była, stanowi co następuje:

ARTYKUŁ I.

Na uformowanie funduszu stałego, z któregoby kanały prywatne w mieście Kra-

kowie, a z czasem i na Przedmieściach w miarę postępu budowy kanałów publicznych, budowanymi były, ma bydź oprócz zwyczajnéj opłaty szlachtuzowéj, do Skarbu Publicznego wnoszonéj, od dnia 1go Grudnia 1833 r. wybieraną dodatkowa opłata, pod tytułem: "na budowę prywa- „tnych kanałów„ ustanawiająca się w ilości następującéj, jako to: od wołu złp: 5; od krowy złp: 3 gr: 10; od bukata i jałowicy złp: 3; od wieprzów i świń złp: 1; od owcy i skopa gr: 20; od cielęcia gr: 15; któréj to opłaty pobór ogranicza się do lat 9 i po upłynieniu téj epoki, ustać winna będzie, jeżeliby inaczéj postanowionem niezostało.

ARTYKUŁ 2.

Opłata ta dodatkową, będzie oddzielnie kontrollowaną, lecz przez tychże sa-

mych Urzędników, którzy zwyczajną na koszta szlachtuza opłatę pobierają, przyjmowaną i w żadnym wypadku nie będzie mogła bydź na cel inny obracaną, jak na budowanie kanałów prywatnych, ani też wpływać do ogólnych kraju dochodów, lecz jako rodzaj składki gminnéj, na cel oznaczony ustanowionéj, uważana, zostawać będzie pod administracyą i opieką Senatu Rządzącego, niemogąc bydź w żadnym razie, ani w pomoc innym wydatkom użytą, ani nawet innym funduszom wypożyczaną.

ARTYKUŁ 3.

Budowanie kanałów prywatnych z funduszu art: 1 oznaczonego, następować ma wedle planów i wykazów kosztów przez Rządzący Senat zatwierdzonych; kolej zaś która w budowaniu tym zachowaną bydź ma, Senat losem oznaczy.

ARTYKUŁ 4.

W razie gdyby który Właściciel domu, niechcąc czekać na chwilę, w któréjby z kolei, kanał u niego z funduszu wyżéj wzmiankowanego, murowanym bydź miał, pragnął takowy wprzód, własnym forszusem wybudować, zastępując innych Właścicieli, przez którychby posiadłości kanał ten prowadzonym bydź musiał, lub też porozumiawszy się z tymiż właścicielami, wspólnie z nimi koszt ten zastąpić życzył sobie, natedy będzie miał prawo równie jak i inni Właściciele, żądać zwrotu kosztów na ten cel wyłożonych; za nadejściem czasu, w którym z kolei do budowy téj, Rząd miał w tém miejscu przystąpić, lecz budowa ta nie inaczéj, jak wedle planu i anszlagu przez Senat Rządzący zatwierdzonego, za złożeniem summy anszlagowi odpowiadającéj, do Kassy Głównéj, przez

Komitet Ekonomiczny, wystawioną bydź winna.

ARTYKUŁ 5.

Właściciele nieruchomości w mieście i przedmieściach Miasta Krakowa, którzy przed ogłoszeniem niniejszego prawa, mając w swych realnościach gotowe już kanały, i zgodnie z planem odpowiadającym celowi powszechnemu, przez Rząd przyjętemu, wybudowane, będą mieli prawo żądania wynagrodzenia, i wynagrodzonymi będą, za kanał swój wystawiony, a to po wybudowaniu wszystkich kanałów, w mieście i przedmieściach Krakowa, z zwyż wymienionego funduszu.

ARTYKUŁ 6.

Rozporządzenia zawarte w ustawie Sejmowej z dnia 12 Grudnia 1822 r. naka-

żujące budowanie kanałów prywatnych, o ile przez niniejszą ustawę zmienionemi zostały, przestają mieć moc obowięzującą i za uchylone deklarują się.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta, jako prawo, od dnia pierwszego Grudnia, Tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku, obowięzujące, uważaną, i od kogo należy, ściśle dopełnioną była; dla podania zaś do publicznéj wiadomości, umieścić ją w Dzienniku Praw, rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Sali Obrad Senatu w Krakowie dnia czternastego Września, Tysiącznego ośmsetnego 30tego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.
Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.
Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(M. P.)

Dzień ogłoszenia 1 Października 1833.

Nro 5898 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA i J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom W. M. Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czynimy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu piątym Września bieżącego roku odbytem, stosownie do podaney przez Senat inicyatywy, zapadła Uchwała, mocą którey Toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż przez rozszerzenie się Starozakonnych w Kazimierzu, aż do

samey Bramy Wiślney, i pozakładanie w tey części Miasta handlów, stan Właścicieli Domów w ulicy główney między mostami położonych, o wiele się pod względem korzyści podniósł, jak równie że ulica główna Stradom, z powodu położenia swego równe prawie z innemi częściami Miasta Krakowa z domów ciągnie dochody, a tym samym, słuszność za tem przemawia, aby w ponoszeniu ciężarów publicznych z Miastem Krakowem porównanemi były, zgodnie z duchem Konstytucyi z roku 1775, która mieysca w których handel jest przy sklepach otwartych prowadzonym, w opłacie podatku podymnego z Miastem równa, stanowi co następuje:

ARTYKUŁ I.

Opłata podatku podymnego przez Mie-

szkańców Miasta Krakowa, od każdego dymu w domu murowanym na dach wyprowadzonego, po złotych polskich dwadzieścia trzy groszy siedm i pół, a od każdego takiegoż dymu w domu drewnianym, po złotych polskich siedmnaście groszy siedm i pół wnoszona, a Uchwałą Seymową z dnia 27 Grudnia 1817 r. zapadłą, do domów Miasto Żydowskie na Kazimierzu przy Krakowie składających, tudzież domów w Ulicy Żydowskiey Miasta Kazimierza Chrześciańskiego położonych rozciągniona, ma bydź i do domów w Ulicy Główney Miasta Kazimierza Chrześciańskiego między mostami, tudzież w Ulicy Główney Stradomia położonych, zastósowaną i od roku finansowego $18\frac{34}{35}$, począwszy, aż dopóki podatek rzeczony trwać będzie pobieraną.

ARTYKUŁ 2.

Opłatę porównanego tym sposobem podatku podymnego w ilościach wedle wskazaney Artykułem poprzedzającym zasady wyrachować się mających, każdy kontrybuent którego to dotycze, w zwyczaynych ratach do Kassy Główney wnieść będzie powinien.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby postanowienie to, jako Ustawa od dnia pierwszego Czerwca Tysiącznego Ośmsetnego Trzydziestego Czwartego Roku obowiązująca, uważanem, i od kogo należy ściśle dopełnioném było.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić go w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na posiedzeniu naszém w Sali Obrad Senatu, w Krakowie dnia

dwunastego Września Tysiącznego Ośmsetnego Trzydziestego Trzeciego Roku.

Prezes Senatu

WIELOGŁOWSKI

Sekr. Jlny Senatu

DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Ex: Senatu.

(M. P.)

Dzień ogłoszenia jest 1 Października 1833.

Nro 5887 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA i J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czynimy, iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu piątym Września bieżącego roku odbytém, stósownie do podaney przez Senat inicyatywy zapadła Uchwała, mocą którey Toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż fundusz summę 1600 złp. stanowiący, z zapisu w Aktach Krako-

wskich dnia 23 Czerwca 1691 r. uczynionego pochodzący, na Domie pod L. 180 w Krakowie hypotecznie zabezpieczony, i pierwiastkowo przeznaczony na utrzymanie Nabożeństwa w Kaplicy pod tytułem S. Gertrudy niegdy za nową Bramą istnieiącey; za zbrodniarzy karze śmierci uległych odbywanego, z mocy zaś Dekretu Nadwornego Wiedeńskiego z dnia 25 Września 1800 r. po zniesieniu rzeczonéy Kaplicy, pomiędzy własności Miasta Krakowa policzony, przy regulacyi Hypoteki na rzecz Rządu do Kommissyi Hypoteczněy zgłoszony, i w niey pod tym tytułem rzeczywiście zamieszczony, od którego procent do Skarbu publicznego wpływa, zgodnie z myślą Fundatora naywłaściwiey odkązanymby bydź powinien, na podobneż nabożeństwo, przy Kościele S. Michała w Krakowie, odbywać się maiące, stanowi:

ARTYKUŁ 1.

Summa Złp. tysiąc sześćset na domie pod L. 180 w Krakowie położonym, pierwiastkowo na rzecz Kaplicy S. Gertrudy zapisana, a przy regulacyi Hypoteki jako własność Skarbu publicznego, na rzecz tegoż zapewniona, uważaną bydź ma odtąd za fundusz przeznaczony, na nabożeństwo za zbrodniarzy karze śmierci uległych w Kościele S. Michała w Krakowie, stósownie do myśli Fundatora odbywać się mające.

ARTYKUŁ 2.

Procent od rzeczoney summy dotąd do Skarbu publicznego wpływający ma bydź od ogłoszenia ninieyszey Ustawy, nie już do kassy Główney Miasta Wolnego Krakowa wnoszonym, lecz oddawanym do rąk Kapłana, któremu odbywanie nabożeństwa

w Kościele S. Michała dla więźniów wyznania Katolickiego jest lub będzie poruczonem,

ARTYKUŁ 3.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, w czem do kogo należeć będzie, Senatowi Rządzącemu poruczamy.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Postanowienie to, jako Ustawa od dnia 1 Października Tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku obowiązująca, uważanem, i od kogo należy ściśle dopełnionem było. — Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić go w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na posiedzeniu naszém w Sali obrad Senatu, w Krakowie dnia dwu-

nastego Miesiąca Września, Tysiącznego osmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

(M. P.)

Dzień ogłoszenia jest 1 Października 1833.

Nro 5876 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Chcąc oznaczyć pewne prawidło postępowania w odsądzaniu spraw w Sądzie III. Instancyi takich, które już w niższych Instancyach przed nowem uorganizowaniem Sądownictwa odsądzonymi zostały, lub odsądzonymi jeszcze będą, i z uwagi, że nowe urządzenie Sądownictwa dopiero od dnia 15 Września b. r. za obowięzujące przez Nas jest ogłoszone, a przeto Sądy dwóch pierwszych Instancyi, niemogły i niemogą aż do upłynienia wyżej oznaczonego terminu, i w tych przypadkach, któ-

re według dawnego urządzenia Sądownictwa w drugiéj Instancyi orzeczonemi bydź winny, sądzić w ostatniéj Instancyi; jak równie zważywszy, że od wszelkich spraw, które bądź to w Sądzie Pokoju, bądź w Sądzie Appellacyjnym w ostatniéj Instancyi odsądzonémi zostały, i odsądzonémi jeszcze będą, służyło Stronom prawo odwołania się w drodze rekursu do Sądu III. Instancyi, uznaliśmy za potrzebne postanowić, jakoż na mocy wyraźnego upoważnienia przez Wysoką Kommissyą Nadzwyczajną, Odezwą z dnia 10 Sierpnia b. r. Nam udzielonego, stanowimy co następuje:

ARTYKUŁ I.

Wszelkie sprawy, które przed dniem 15 Września 1833 r. bądź w Sądzie Pokoju, w ostatniéj, bądź w Sądzie Appellacyjnym, w drugiéj albo w ostatniéj Instan-

cyi odsądzonemi zostały i odsądzonemi jeszcze będą, ulegają rozpoznaniu przez Sąd III. Instancyi.

ARTYKUŁ 2.

Wykonanie niniejszego Postanowienia Władzom Sądowym, a dopilnowanie skutku onego, Prezesowi Sądu III. Instancyi poruczamy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Sali Obrad Senatu w Krakowie dnia czternastego Września, Tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(M. P.)

Nro 6345 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu wiadomo czynimy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu szesnastym Września r. b. 1833 odbytém, stósownie do przesłanéy przez Senat inicyatywy, zapadła Uchwała, mocą któréy, toż Zgromadzenie Reprezentantów przekonawszy się z przedsta-

wionych sobie objaśnień o potrzebie zaprowadzenia nowéj Ustawy Stęplowéj, w miejsce dziś w kraju tutejszym obowięzującéj, która jako w epoce innéj formy Rządu, i różniącego się poniekąd ustawodawstwa wydana, dzisiejszéj potrzebie nieodpowiada, postanowiło następujące prawo o opłatach stęplowych:

Zasady ogólne.

ARTYKUŁ 1.

Do wszelkich czynności, układów w kraju Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu, prywatnie bądź publicznie na piśmie zachodzących, ma bydź używany papier stęplowy.

ARTYKUŁ 2.

Żadne pismo nie może bydź Władzom Politycznym, Administracyjnym bądź Są-

dowym do rozstrzygnienia podawane, lub też przed niemi jako dokument produkowane, jeżeli nie będzie na papierze stęplowym ceny przyzwoitéj napisane, lub takowym papierem obłożone; wyjąwszy dokumenta oryginalne, na stęplu którego z poprzednich Rządów w kraju tutejszym istniejących, epoce sporządzenia aktu użytego odpowiadającym, napisane.

ARTYKUŁ 3.

Akta za granicą pisane, jeżeli są téj natury, do których prawo stęplowe nakazuje użycie stępla, a nie są sporządzone na papierze kraju właściwego, przed zaprodukowaniem onych, powinny bydź obłożone papierem stęplowym; podania jednak wprost z zagranicy przychodzące, nie ulegają stęplowi.

ARTYKUŁ 4.

Znaki stępla jawne, znaki kontrolli, równie jak znaki wodne w papierze, bądź inne tajemne, dla rozpoznania fałszu dawać się zwykłe, Senat Rządzący postanowi i w wykonanie wprowadzi, a każdy, któryby takowe naśladując za prawdziwe udawał, pod sąd oddanym i według ustawy karnej, do odpowiedzialności pociągnionym zostanie.

Tytuł I.

Rodzaje Stępla.

ARTYKUŁ 5.

Będą trzy rodzaje stępla:

1) Administracyjny,
2) Kosztów sądowych,
3) Stępel kar.

ARTYKUŁ 6.

Formę papieru stęplowego powyższych rodzajów, Senat oznaczy.

Tytuł II.

Użycie papieru Stępla Administracyjnego.

Oddział I.

Przedmioty Administracyjno-Sądowe

ARTYKUŁ 7.

Cena stępla do podań, do Władz krajowych zanoszonych, ma bydź następująca:

a) do Senatu Rządzącego....złp: 2 gr: —
b) do Sądu III. Instancyi... — 2 — —
c) do Sądu Appellacyjnego.. — 1 — —
d) do Wydziałów w Senacie
i do Trybunału I. Instancyi — — gr: 15.

e) do Sądów Pokoju, Podsędków, Dyrekcyi Policyi, Wójtów, zgoła do wszystkich innych Władz, podania Stron na papierze stęplowym ceny gr: 10 zanoszone bydź winny.

ARTYKUŁ 8.

W podaniach, do szczególnych Urzędników przychodzących, zachować należy stępel taki, jaki używany bywa do Władzy téj, do któréj Urzędnik należy.

ARTYKUŁ 9.

Stępel ceny groszy dziesięć, używany będzie do wszystkich zapozwów, wypisów, summaryuszów, indukt, replik, zaświadczeń, kwitów, kommissoryów, protokółów indagacyjnych, opieczętowań, kuratel, opiekuństw, deklaracyj wszelkiej natury, aktów znania, uszanowania, usa-

mowolnienia, przysposobienia, aktów nadpisów przy testamentach mistycznych, oppozycyj, excepcyj, aresztów, zgoła do wszelkich czynności sądowych, publicznych, administracyjnych, urzędowych i układów prywatnych, tudzież wszelkich wyroków w jakiejkolwiek Instancyi zapadłych.

Wszelkie korrespondencye prywatne, któreby publicznie produkowanemi były, tymże stęplem opatrzonemi bydź winny; księgi kupieckie i rachunki ekonomiczne tudzież domowe, wolnymi są od użycia stępla; jeżeli jednak w razie sporu, za dowód przed Sądami pokładanemi będą, natedy wyciągi z nich czynione, stęplem właściwym opatrzonemi bydź winny.

ARTYKUŁ 10.

Do wszelkich czynności w drodze exekucyi przedsiębranych, bez różnicy, czyli

takowe na żądanie Stron, lub z urzędu na rozkaz Władzy właściwéj uskuteczniane będą, stępel groszy dziesięć używanym bydź ma.

ARTYKUŁ 11.

Woźni w kontestacyach wręczanych aktów, wyrażać winni cenę stępla, na jakim spisany jest akt, którego kopią wręczają, co równie względem aktów prenotacyą mających zachowaném bydź winno, pod karą na Woźnego wymierzyć się mającą.

ARTYKUŁ 12.

Wyciągi główne wyroków sądowych, wydawane będą na papierze stęplowym ceny takiéy, jaka jest ustanowiona do podań do każdéj właściwéj Instancyi.

Wyciągi wyroków sądowych polubownych, mają bydź wydawane na papierze

stęplowym ceny złp. jeden, jeżeli appellacya nie zastrzeżona, w przeciwnym zaś razie ceny groszy pietnaście.

ARTYKUŁ 13.

Wyciągi aktów notaryalnych na papierze stęplowym ceny gr. 15 wydawanymi bydź mają z wyrażeniem ilości stępla do oryginału użytego, oraz nazwiska Strony, na rzecz której wyciąg wydanym został, co równie i do duplikatów zastósowanie znajduje.

Oddział II.

Przedmioty Administracyjne.

ARTYKUŁ 14.

Nominacye.

Urzędnicy publiczni i wszyscy uzyskujący nominacye na posady z Skarbu pu-

blicznego płatne, jeżeli czas trwania onych nie jest pewną liczbą lat ograniczonym, winni są dostarczyć do takowych nominacyj papier stęplowy, ceny, rachując po cztery od sta od ilości rocznéj płacy etatem przeznaczonéj; jeżeli zaś czas trwania urzędu, jest pewną liczbą lat ograniczonym, papier stęplowy po dwa od sta, od ilości rocznéj płacy ma bydź zażądanym. Przy postępowaniu na wyższe stopnie płatne, stępel od przewyżki tylko, w namienionych dopiero proporcyach rachowanym będzie. Jeżeli zaś Urzędnik czasowy na nowo obrany, lub w miejscu potwierdzonym zostaje, stępel tak, jak od nowéj nominacyi, opłaconym bydź winien.

ARTYKUŁ 15.

Pensye ze Skarbu publicznego płatne, a kwoty złp. tysiąca nieprzenoszące,

wolne są od opłacenia stępla, powyższym artykułem oznaczonego.

ARTYKUŁ 16.

Patenta i nominacye na posady, pewnéj i stałéj ze Skarbu publicznego płacy niemające, jednakże korzyści w taxach, bądź emolumentach przynoszące, wydawanemi bydź mają na stęplu, ceny złp. ośmnaście.

ARTYKUŁ 17.

Patenta na posady, do których żadna stała płaca nie jest przywiązaną, lub które na taxach przez Rząd ustanowionych, lub też dobrowolnych wynagrodzeniach opartémi są, podlegają opłacie stępla, jak następuje:

Od patentu:

Na Budowniczego	złp:	36.
Na Jeometrę	—	18.

Od konsensu:

Na praktykowanie Doktora Medycyny i Chirurgii .... złp: 200.
Doktora Medycyny .... — 100.
— Chirurgii .... — 50.
— Magistra .... — 25.
Akuszerki Miejskiéj .... — 50.
— Okręgowéj .... — 10.

Którym to opłatom równie ciągle w kraju Wolnego Miasta Krakowa zamieszkujący, jako też czasowe pozwolenie do praktykowania uzyskujący, podlegać mają.

Od patentu:

Na Notaryusza publicznego, Regenta hypoteki lub Adwokata złp: 150.
Na Komornika sądowego lub Sekwestratora .... — 25.

Od nominacyi:

Na Beneficya kościelne tak kollacyi rządowéj, jako też prywatnéj, *simplicia*

lub *curata*, należy opłata stępla od złp: 50 do 300, którą Senat Rządzący wymierza.

ARTYKUŁ 18.

Od nadania prawa Obywatelstwa........................ złp. 50 do 200.
Od dyspensy na lata, podług art: 145 Kodexu Cyw: — 10 — 100

Od dyspensy do zawarcia Małżeństwa względem stopni pokrewieństwa, stósownie do art: 164 Kodexu Cywilnego, jako też względnie stopnia powinowactwa, art: 162 tegóż Kodexu objętego, dekretem Króla Saskiego z dnia 16 Grudnia 1811 r. wydanym, a dnia 13 Stycznia 1812 r. ogłoszonym, dozwolonéj, opłata stępla od złp. 100 do 500 ustanawia się.

ARTYKUŁ 19.

Konsensa.

Na założenie Apteki	złp.	180.
— Gorzelni		
— Miodosytni	złp.	180.
— Cukierni		
Na założenie Oberży w Krakowie	złp.	300.
— w Chrzanowie	—	60.
— w Trzebini	—	20.
Na otwarcie domu zajezdnego w Krakowie	złp.	50.
— w Chrzanowie	—	10.
— w Trzebini	—	5.
Na szynk wódki do Osoby przywiązany	złp.	60.
— piwa jakiegobądź krajowego	—	5.

Wódki na pewną liczbę lat do domu lub osoby udzielony, za

każdy rok w konsensie oznaczony..................................	złp:	6.
Na podobny szynk piwa...........	—	1.
Na szynk wina, miodu, araku i wszelkich trunków zagranicznych, od każdego rodzaju oddzielnie..................................	złp.	10.
Kawy...........	—	5.
Od przywileju na jarmarki.........	—	250.
Na targi co tygodniowe.............	—	100.
— co miesięczne..............	—	25.
Na założenie kantoru wexlowego	—	100.
Od magazynu strojów Damskich	—	10.
Konsensa na handel lub rzemiosła, w przypadkach ustawami przewidzianych od Senatu udzielone, wydawanemi bydź mają na papierze stęplowym ceny....................................	—	6.
Za pozwolenie pochowania ciała w grobach kościelnych............	—	600.

ARTYKUŁ 20.

P a s s p o r t a.

Do krajów pod berłem Protegujących Mocarstw zostających.... gr: 10.
Do innych krajów, za granicą tychże Mocarstw położonych.... złp. 2.

O d d z i a ł III.

Przedmioty wszelkich czynności dobrowolnych.

ARTYKUŁ 21.

W przedmiotach tych, używany będzie stępel administracyjny w stósunku do ich wartości i rozmaitości.

ARTYKUŁ 22.

P e ł n o m o c n i c t w a.

Do wszelkich plenipotencyj ogólnych i substytucyów, używanym bydź ma stę-

pel w cenie.......................... złp. 6.
Do szczególnych zaś ceny........... — 2.

ARTYKUŁ 23.

Rewersa.

Do skryptów, obligacyów, zapisów, zastawów, biletów handlowych, rewersów, kaucyów do summy.....................złp. 300 gr. 15.
Od 300 do 1000.............. złp: 1 gr: —
Od 1000 złp: aż do najwyższej summy od każdego 500 złp: przydając po..........................groszy 15.

Wszelkie rachunki kupców, aptekarzów, rzemieślników i wszelkich innych kredytorów, wtedy tylko podlegać mają opłacie, kiedy przez podpis płacić mającego, stają się skryptem, lub przez podpis dopominającego, stają się kwitem. — Jeżeli przy takich skryptach, obligacyach,

rewersach, etc. nie jest dla bezpieczeństwa kredytora zapisaną jakowa hypoteka, wtedy opłacany będzie stępel w przedmiotach do summy złp: 300............ gr: 10.
Od złp: 300 do 1000.................. — 15.
Od 1000 aż do najwyższej summy po gr: 15. od każdego tysiąca. Co równie i do wexlów zastosowanie znajduje, jeżeli takowe publicznie w Sądach produkowanemi będą, lub przed Notaryuszami spisanemi zostaną.

ARTYKUŁ 24.

Umowy.

Do układów i umów obejmujących przedmiot niemający oszacowania lub nie mogący bydź oszacowanym, jakotež do układów z rzemieślnikami, kommissarzami, robotnikami zawartych, używany będzie stępel ceny złp: 2.

ARTYKUŁ 25.

Kontrakty dzierżawy i najmu.

Do kontraktów dzierżawy i najmu gruntów, domów, dóbr i mieszkań, karczm, młynów, i t. p, jako też do umów poddzierżawnych, użyty będzie stępel, gdy czyńsz roczny wynosi do 300 złp: za gr: 15.
Od 300 złp: do 1000 .... złp: 1.
Od 1000 aż do najwyższéj summy
Od każdego 1000 złp: przydając po gr: 15.

Jeżeli najm lub dzierżawa jest na dłuższy czas, jak na rok ugodzona, tedy summa rocznéj dzierżawy lub najmu, wyrachowaną będzie podług liczby lat i podług takowego wyrachowania, ustanowioną zostanie opłata stępla, rachując od każdych 1000 złp: po gr: 15.

Jeżeli oprócz umówienia się na pieniądze, zastrzeżone są jeszcze w kontra-

kcie jakowe użytki, bez wyrażonego na pieniądze oszacowania, od tych w przypadku stępel policzony będzie na złpol: 1. Przedłużenie na dalszy czas kontraktu, pociąga za sobą użycie nowego stępla lub załączenie onego do dawnego kontraktu, bez różnicy czy to przedłużenie nastąpiło za wyraźnem dozwoleniem Kontrahentà lub z przemilczenia pochodzi. Jeżeli w kontrakcie zawartym o dzierżawy lub najem, nie jest oznaczony pewny zakres czasu, na jaki kontrakt ma służyć, ale takowy ma służyć dopóty, dopóki niebędzie wypowiedzianym najem lub dzierżawa; w takich przypadkach należy uważać we względzie opłaty stępla, jakoby kontrakt, o possessye wiejskie zawarty, służył na lat 3, o possessye miejskie jakoby na rok jeden.

Przy dzierżawach i najmach służących do momentalnego użytku i nietrwa-

jących roku jednego, jako to: przy dziesięcinach, rybołowstwie, sadach, ogrodach, pastwiskach, łąkach, transportach, i t. p. używanym będzie papier stęplowany w proporcyi summy ustanowionéj kontraktem, to jest:

do 300 złp: ....gr:	10.
Od 300 do 1000......................—	15.
Od 1000 złp: aż do najwyższéj summy przydając do każdych 1000 złp: po ....—	15.

ARTYKUŁ 26.

Kontrakty zamiany.

Przy kontraktach zamiany własności nieruchomych jednych za drugie, lub za prawa hypoteczne, cena papieru stęplowego stósowaną będzie do wartości objektu tego, który większą wyobraża wartość, to jest w objektach:

do 300 złp:.......................gr: 15.
od 300 do 600.....złp: 1 — —
od 600 do 1000......— 2 — —

od 1000 aż do najwyższéj summy po złp: 1 od każdych 500 złp:, wyjąwszy, gdyby która z własności nieruchomych, leżała za granicą, w tenczas opłata regulowaną bydź winna do wartości nieruchomości w kraju tutejszym położonéj.

ARTYKUŁ 27.

Umowy o współkę.

Do umów i postanowień współki, bądź handlowéj lub innéj spekulacyjnéj, używany będzie papier stęplowy w stósunku do massy ogólnéj do współki łożonéj, z tą różnicą, iż jeżeli massa składa się z summ pieniężnych i ruchomości firmie poddanych, tedy oznaczony będzie stępel, stósownie do postanowienia wyżéj

w art: 23 wyrażonego. Jeżeli zaś massa obejmuje w części własności nieruchome, firmie współkowej poddane, tedy względem téj części, stępel użytym bydź ma, jak przepis artykułu poprzedzającego wskazuje.

ARTYKUŁ 28.

Kontrakty kupna i sprzedaży.

Kontrakty kupna, cessye dóbr, gruntów, domów, ogrodów, placów, młynów i innych praw hypotecznych, niemniéj przyznania takiejże własności w drodze subhastacyi nabytych, robione będą na papierze stęplowym, ceny odpowiadającéj wartości umówionéj, to jest:

w przedmiotach aż do 600 złp: po gr: 15.
od 600 do 1000 złp: 1.

Od 1000 złp: aż do najwyższéj summy, dodając po złp: 1 od każdego 1000 złp:

ARTYKUŁ 29.

Pensye dożywotne.

Do tranzakcyów o pensye dożywotne i *à fonds perdu*, używanym będzie stępel podług oznaczenia artykułem poprzednim, biorąc na wartość przedmiotu pensyą półtrzynastoletnią.

ARTYKUŁ 30.

Intercyzy.

Do intercyz przedślubnych, brany będzie taki stępel, jaki art: 23 przepisuje, rachując za wartość objektu posag, wyprawę, dopłatę i wszystko to, co będzie intercyzą objęte.

ARTYKUŁ 31.

Zapisy między Małżeństwem.

Zapisy między Małżonkami gdy nastąpią tylko co do urządzeń, w czasie po-

życia wspólnego, będą robione na papierze stęplowym ceny złp: 3. Jeżeli zaś dysponowania dożywocia obejmują, użyty będzie papier ceny złp: 6. A gdy na przeżycie własności nieruchome lub ruchome, jako darowizny zajmować będą, podpadną opłacie stępla, jako następny artykuł wskazuje.

ARTYKUŁ 32.

Darowizny między żyjącymi i testamenta.

Na donacye między żyjącymi, na zapisy *mortis causa*, testamenta, kodycilla i rozporządzenia rodziców między dziećmi, na działy wszelkie w objektach złp: 1000 nieprzenoszących, będzie papier stęplowy ceny złp: 2. Przy wyższych, aż do 10,000 złp: dodając od każdego 1000 złp:, po złp: 1. A przy wszelkich innych od 10,000

aż do najwyższéj summy, stępel na 18 złp: użytym będzie.

ARTYKUŁ 33.

Dzierżawy wieczyste.

Kontrakty wiecznéj dzierżawy, wiecznego czynszu, nadania erekcyjne, emfiteutyczne i tym podobne, czynione będą na papierze stęplowym, tak jak kontrakty dzierżaw czasowych, biorąc co do pierwszych przy dalszéj alienacyi za zasadę do użycia stępla, summę, wkupne pierwiastkowe przewyższającą.

ARTYKUL 34.

Sukcessye.

Przy wszelkich spadkach w linii prostéj i po rodzicach na dzieci lub dalszych zstępnych, opłata stępla miejsca nie ma. Przez zapisy zaś między żyjącymi, lub

z testamentu z części, rozrządzeniu prawem dozwolonéj dla dzieci, lub zstępnych uczynione, zyskujący takowe opłacą stępel od każdego sta złp: po gr: 15; przy spadkach zaś, darowiznach między żyjącymi, zapisach *mortis causa*, testamentach, kodicillach i zapisach między małżeństwem, jeżeli biorący są w linii pokrewieństwa wst ·nego, podpadają opłacie stępla po półtora złotego od sta; jeżeli zaś pokrewieństwa pobocznego, jakiegokolwiekbądź stopnia, opłacą stępel spadkowy po złp: 3 od 100, do któréj kategoryi i małżonek obdarowany należy. A jeżeli biorący, są obcy, wcale do sukcessyi nienależący, tedy podpadają opłacie stępla, po 8 złp: od 100. Massa spadkowa ustanawiać się będzie z tego wszystkiego, co jest w kraju po odtrąceniu długów rzeczywistych, żadnego mienia i funduszu zagranicznego nie dołączając bez różnicy, czyli osoba po któ-

réj jest spadek, mieszkała i umarła za granicą, oraz czyli biorący spadek, są krajowi lub zagraniczni.

Uczestnicy spadku niemogą wcześniéj do używania onego bydź przypuszczonymi, aż opłacą zupełnie stęple przyzwoitéj ceny, lub zaręczą przez kaucyą, że też stęple opłacą w przeciągu sześciu miesięcy, rachując od dnia przyznania sp... .u.

ARTYKUŁ 35.

Opłata stępla spadkowego od użytków dożywotnich, miejsca niema, atoli stępel od zapisów takich ustanawia się jak przy donacyach między żyjącymi, podług art: 33 biorąc na wartość objektu dochód z użytków półtrzynastoletnich, względem którego dożywotnik deklaracyą pod obowiązkiem wykonania przysięgi na rzetelność tejże, Sądowi właściwemu złożyć jest winien.

Tytuł III.

Użycie papieru stęplowego kosztów Sądowych.

ARTYKUŁ 36.

Papier ten, służy jedynie tylko do wpisów spraw, używany i opłacany będzie z osobna w każdéj Instancyi Sądowéj, we wszelkich Sądach bez różnicy tak cywilnych jako i administracyjnych, opłacany bądzie przez Powoda. Cena stósować się ma do wartości przedmiotu sprawy; wartość będzie uważaną podług brzmienia zapozwów i podług pretensyi, jaką Powód do Pozwanego zakłada. W każdym Sądzie, żaden wpis do sprawy pod rozsądzenie sądowe poddanéj, nie wprzód na-

stąpł, aż po złożeniu u Pisarza Sądowego papieru stęplowanego, w cenie, jak przedmiot sprawy wymaga. Powód, lub jego Obrońca w sprawie, przynoszący do wpisu sprawy stępel kosztów sądowych, przetnie go na dwie równe połowy, tak, aby na obydwóch połowach został stępel, na téj połowie, która ma wybity czarny stępel, zapisze Powód, lub jego Obrońca przedmiot sprawy, do jakiéj i kiedy był oddany Pisarzowi stępel i nań podpisze się. Na drugiéj zaś połowie, mającéj stępel czerwony, zapisze toż samo Pisarz Sądowy i nań podpisawszy się, wyda w dowód opłaconego stępla tę drugą połowę temu, kto wpis opłacił. Połowy z czarnym stęplem, zachowywać będzie Pisarz Sądowy, w osobnym na to sporządzonym fascykule.

Oddział I.

Oznaczenie wpisu w sprawach Cywilnych, w przedmiocie głównym.

ARTYKUŁ 37.

Podlegają opłacie stępla kosztów sądowych przedmioty, wartości:

Od złp: 30 do 100.......................gr: 15.
— 100 do 200.........złp: 1 — —
— 200 do 1000 rachując za każde sto, po......... — 15.
— 1000 do 2500......złp: 15 — —
— 2500 do 5000...... — 20 — —
— 5000 spełna do 10,000 exclusive — 40 — —
— 10,000 do 20,000 — 80 — —
— 20,000 do 40,000 — 120 — —
— 40,000 do 80,000 — 160 — —
— 80,000 do 100,000— 200 — —

Od	100,000 do 200,000	złp:	400	gr:	—
—	200,000 do 400,000	—	600	—	—
—	400,000 do 800,000	—	1000	—	—
—	800,000 do 1,000,000	—	1600	—	—

Od każdego 1000 złp: nad miljon, stępel 20 groszowy jedynie dodawać się winien.

Jeżeli przedmiot sprawy niemoże bydź oszacowany na pieniądze, tedy:

a) W sprawach granicznych, gdy kontrowers nie przechodzi jednéj włoki Chełmińskiéj, płaci się stępel od wpisu jak od summy złpol: 600 i następnie od każdéj włoki, ileby takich bydź mogło, rachując od kwoty złp: 600.

b) W sprawach possessoryjnych, podobneż służy prawidło z zamierzeniem wartości tylko na połowę powyższego oznaczenia.

c) W sprawach cywilnych z wykroczeń, restytucyi pieniężnej niemających, opłata stępla stósowaną będzie jakoby od objektu wartości złp: 5000.

Do przepisu tego należą:

1) Sprawy karności, do Sądów Cywilnych wnoszone;

2) Sprawy o służebności lub użytki jakowe, na pieniądze oszacować się niemogące;

3) Spory o ewikcyą zapisaną w ogólnych wyrazach, bez oznaczenia jéj wysokości lub wartości pienięźnéj.

d) W sprawach rozwodowych, stósownie do przepisu prawa Sejmowego w dniu 2 Stycznia 1822 r. uchwalonego, a dnia 1 Marca t. r. ogłoszonego, równie jak i w sprawach separacyjnych cena pa-

pieru stęplowego do wpisu w sprawach tego rodzaju, w najwyższéj kwocie złpol: 2000 oznacza się. Stopnie zaś niższéj opłaty, Sądy stósownie do stanu i możności majątkowéj Małżonków rozwodzących się, lub rozłączających, ustanawiać będą. Sądy w spiawach tego rodzaju, winny ustanawiać wpis tymczasowy, który ma bydź szóstą częścią wpisu głównego. Trybunał I. Instancyi, stósownie do przepisu art: 240 K. C. upoważniając Powoda do zapozwania Strony przeciwnéj, wpis tymczasowy ustanowi, i opłatę takowego uiścić nakaże, przed wprowadzeniem sprawy. — W sprawach, gdzie zachodzi spór o windykacyą prawa, z którego wynika stały dochód roczny, lub w innych terminach opłacany, jako to: n. p. o dziesięcinę wytyczną lub kompozytę, w takim przypadku od opłaty stępla za

wpis, obrachówany będzie pretendowany użytek na kapitał, mnożąc go przez 20 i do takowej summy regulowaną będzie wartość stępla kosztów sądowych, do wpisu użyć się mającego.

ARTYKUŁ 38.

W sprawach polubownych, opłata stępla od zapisania się i wyroku, w połowie mniej jak w Sądach publicznych liczoną będzie. Wpis takowy zaraz przy zapisaniu się Stron na kompromis winien bydź złożonym, skassowanym i załączonym do aktu zapisania się na kompromis, a to pod karą, za bezkarne przepuszczenie kontrawencyi stęplowej przepisaną, czego pilnować są obowiązani Pisarze Sądowi, przy zaopatrywaniu takowych wyroków klauzulą exekucyjną, stósownie do przepisu art: 1020 K. P. sądowego.

ARTYKUŁ 39.

Sprawy do Sądu Pokoju przychodzące, w których tenże Sąd pierwszą instancyą stanowi, podlegają opłacie całkowitego wpisu; sprawy zaś nie pod rozsądzenie, lecz w celu tentowania ugody, do tegóż Sądu wnoszone, skoro żadna ugoda nie nastąpi, prócz użycia stępla zwyczajnego, opłacie wpisu nie podlegają, a dopiero gdy ugoda w Sądzie Pokoju przyjdzie do skutku, przepis artykułu poprzedzającego ma miejsce.

ARTYKUŁ 40.

W działach, klassyfikacyach, rozdziałach proporcyonalnych, w stósunku czystéj summy przedmiotem sprawy będącéj, opłata stępla wymierzoną bydź ma.

ARTYKUŁ 41.

Sprawy z przepisu art: 480 i następnych, Kodexu postępowania sądowego, w drodze restytucyi *in integrum* wnoszone, opłacie dodatkowego wpisu ulegają.

ARTYKUŁ 42.

Sprawy z oppozycyi przez trzeciego, podpadają opłacie stępla, lecz tylko w stósunku pretensyi, przéz opponującego założonéj.

O d d z i a ł II.

Oznaczenie wpisu, w sprawach ostatecznie nierozstrzygnionych.

ARTYKUŁ 43.

W sprawach, gdzie wypadł wyrok przygotowawczy przedstanowczy, połącze-

nia lub inny jakikolwiek, sprawy ostatecznie nierozstrzygający, do zachowanego wpisu dodawać się będzie papier stęplowy:

w sprawach, objektu złp: 1000
nieprzenoszących za.................złp: 1,
w objektach od 1000 do 5000 złp: za — 6.
— od 5000 do 20,000 za — 10.
— od 20,000 aż do najwyższéj summy.......... — 20.

ARTYKUŁ 44.

Od rozstrzygnienia sporu z okazyi przy exekucyi wyroków lub aktów wynikającego, za wpis opłacać się będzie osma część ilości wpisu sprawy głównéj.

ARTYKUŁ 45.

Opłata dodatkowa wpisu w sprawach małych wartości, gdzieby przenosiła ilość opłaty, tytułem wpisu do głównéj spra-

wy wniesioncj, ma bydź tylko w ilości równéj téjže opłacie, od Stron spór wiodących, wymaganą i uiszczaną, a to stósownie do prawa Seymowego w dniu 2 Stycznia 1822 r. uchwalonego, a w dniu 1 Marca t. r. ogłoszonego.

ARTYKUŁ 46.

Ježeli sprawa spadła z wokandy, a Powód zamierza ją powtórnie zapisać, przy tymže powtórnym wpisie, dodatkowy stępel opłaconym bydź winien; tož samo zachowaném będzie przy każdym nowym wpisie, ilekroć razy sprawa *per non sunt* spadnie, co jednak niestósuje się do spraw, w których skarga unieważnioną została.

ARTYKUŁ 47.

Równie ulegają opłacie wpisu dodatkowego sprawy, wyrokami Sądów

wyższych, po nowe odsądzenie do Sądów niższych odesłane.

ARTYKUŁ 48.

Opłata od wpisu, całkowicie składana będzie przy podawaniu do Sądu sprawy, aż do wartości sprawy 10,000 złp:; w objektach zaś summę tę przewyższających, ilość należąca od wpisu, na dwie części dzielona będzie, połowa opłaci się przy podawaniu do Sądu sprawy, druga zaś połowa po wyroku.

ARTYKUŁ 49.

W wyroku stanowczym wolno Sądowi opłatę wpisu podwyższyć, w przypadku gdyby się ilość podana do opłacenia wpisu, pokazała za małą.

Sądy, obowiązane są w wyroku wymienić powody, dla których wpis raz

przyjęty przez wyrok, co do wysokości swojéj zmienionym został.

Oddział III.

O oznaczeniu wpisu w sprawach, ustawą karną objętych.

ARTYKUŁ 50.

W sprawach objętych kodexem kar i przestępstw policyjnych, gdzie Sąd przekona się, iż osądzony ma fundusze na opłatę stępla wystarczające, złożony bydź winien od wpisu papier stęplowy: w sprawach policyjnych przed Podsędkiem lub jego Zastępcą, złp: 2. W sprawach poprawczych, od 10 do 50 złp: W sprawach kryminalnych od 51 aż do 300 złp: a to stósownie do oznaczenia Sądu.

ARTYKUŁ 51.

Prokuratorowie Sądowi, obowiązani są pilnować, ażeby w sprawach karnych, gdzie obwiniony posiada fundusze na zaspokojenie kosztów stęplowych, takowe za wpisy, jako też kosztów przepisem ustawy karnéj, a mianowicie §. 526 i następnemi części I. Kodexu Karnego objętych, po dokładném onych obrachowaniu i we wnioskach umieszczeniu, na ukaranego wyrokiem włożone były.

ARTYKUŁ 52.

Wpisy i koszta stęplowe, przypaść mogące od Stron, na opłacenie ich żadnego funduszu niemających, zaraz przy wyrokowaniu umorzone bydź powinny przez Sądy właściwe.

ARTYKUŁ 53.

W sprawach kryminalnych, poprawczych i policyjnych, gdy obwiniony wyrokiem Sądu wyższego zupełnie uwolnionym zostaje, umarzają się wszelkie wpisy i koszta sądowe, nawet wyrokami niższych Sądów w tej saméj sprawie zasądzone.

Tytuł IV.

Wyłączenia od używania i opłacania papieru stęplowego administracyjnego i kosztów sądowych.

Oddział I.

Przedmioty wolne od użycia papieru stęplowego administracyjnego.

ARTYKUŁ 54.

Wyłączeni są od używania stępla w czynnościach administracyjnych lub sądowych:

a) Ubodzy włościanie i inni świadectwem w formie przepisanéj ustawą wydaném zaopatrzeni, równie jak Instytuta miłosierdzia i Klasztory z jałmużny żyjące.

b) Wszelkie rezolucye ze strony Władz krajowych wydawane, tudzież korrespondencye pomiędzy niemi zachodzące i wszelkie pisma, urzędowych czynności dotyczące.

c) Prośby i przełożenia do tychże Władz przychodzące, gdy przedmiotem ich jest, nie żaden interess prywatny, lecz publiczny, dobro skarbu, udoskonalenia administracyi krajowéj, lub oświecenia publicznego dotyczący.

d) Prośby mające za cel, przyspieszenie toczącego się interessu.

e) Odpowiedzi, na żądanie Władz

krajowych dawane, lub prośby w drodze łaski przychodzące.

f) Prośby o allewiacyą w podatkach, lub całkowite od nich uwolnienie podawane, które jeżeli stanowczą odpowiedzią przyznanemi niebędą, opłacie stęplowéj przyzwoitéj ulegną.

g) Kwity wszelkie między kassami publicznemi, tudzież kwity Urzędników i Officyalistów z pensyj pobieranych, oraz i Duchownych, z pobieranéj ze Skarbu publicznego kompetencyi.

ARTYKUŁ 55.

Wolnymi są od opłacenia papieru stęplowego:

a) Legata na szpitale i Instytuta miłosierdzia, oraz Zakony z jałmużny żyjące.

b) Legata 200 złp: nieprzenoszące.

c) Spadki takie, gdzie całkowita massa czynna złp: 200 nie wynosi, nie tylko nieulegają opłacie stępla spadkowego, ale nawet pertraktacya tychże, bez użycia stępla, odbywać się ma.

d) Pertraktacya mass po zmarłych włościanach, wyjąwszy, gdyby takowe okazały się wyższe nad 2000 złp:

e) Podania, akta, protokóły i wyroki w sprawach policyjnych, poprawczych i kryminalnych zapadłe, wyjąwszy, gdy Strona zażąda wyciągu wyroku dla zasądzonéj szkody, lub w jakimkolwiek innym względzie, natenczas właściwy stępel do extraktu dołączonym bydź winien.

O d d z i a ł II.

Sprawy wolne od wpisu.

ARTYKUŁ 56.

Stosownie do przepisu art: 20 usta-

wy o Sądach Pokoju w sprawach złp: 30 nie przenoszących, opłata wpisowa miejsca nie ma, i papier stęplowy do wszelkich aktów sądowych i wyroków w tychże sprawach nie będzie użyty. Równie w exekucyi takowych wyroków przez Woźnych dopełnianéj, jak niemniéj przy podaniach Stron do tegóż przedmiotu odnoszących się, papier stęplowy używanym nie będzie.

Tytuł V.

O opłacie stępla kar.

Oddział I.

Postanowienia o karach.

ARTYKUŁ 57.

Ktoby zaniedbał papieru stęplowego w cenie prawem niniejszém przepisanéj do

pism, aktów, zgoła wszelkich czynności, do których go w czasie sporządzania takowych użyć należało, ten natychmiast pociągnionym zostanie nietylko do użycia przynależnego papieru stęplowego, ale nadto, podpadać będzie oprócz tego jeszcze, opłacie stępla kar.

ARTYKUŁ 58.

Kara kontrawencyjna we wszelkich wypadkach, wyrównywać będzie podwojonéj wartości nie użytego stępla, i nie uwalnia Kontrawenienta od obowiązku użycia właściwego stępla do aktu, z powodu nie obłożenia którego stęplem, na karę wskazanym został.

ARTYKUŁ 59.

Nie uważa się jednak na takowe zaniedbanie użycia stępla, gdy kto, nie będąc

w sposobności mienia pod ręką papieru stęplowanego ceny przyzwoitéj, pismo późniéj nieco, takowym obłoży; obłożenie atoli to, winno bydź najpóźniéj w dni pietnaście od daty sporządzenia aktu, którego dotyczy' uskutecznioném. Skassowanie zaś papieru dodatkowo dołączonego, zależy na przekreślaniu na krzyż znaków stęplowych, i toż pod nimi zapisanie przez Rendanta lub Dystrybutora papieru, stęplowego z wyrażeniem daty skassowania, tudzież do jakiego aktu papier skassowanym został; względem czego stósowna kontrolla dla Rendanta i Dystrybutorów zaprowadzoną będzie; uchybienie terminu oznaczonego, pociąga za sobą kontrawencyą.

ARTYKUŁ 60.

Przepis artykułu powyższego, służy jedynie dla Stron prywatnych, Urzędnicy

bowiem publiczni sporządzanie wszelkich aktów winni natychmiast na przyzwoitym papierze stęplowym uskuteczniać, a to pod karą kontrawencyi dwa razy wyższéj, jakąby prywatni opłacali.

ARTYKUŁ 61.

Ponieważ stępel kar, ma prawie tęż samę formę co i stępel kosztów sądowych, gdyż jest dwoma herbami opatrzonym, jedynie w odmiennym kolorze wyciśnionemi, przeto dla kontrolli, połowa papieru stęplem oznaczonego, należnie skassowana, i Stronie opłacającéj wydana, służyć Jéj będzie za kwit z opłaconéj kary kontrawencyjnéj, druga zaś połowa również stęplem oznaczona, zachowaną będzie przy akcie, karze kontrawencyjnéj ulegającym.

O d d z i a ł II.

O dostrzeganiu kontrawencyi i wymierzaniu kary stęplowéj.

ARTYKUŁ 62.

Każda Władza Publiczna, Sądowa lub Administracyjna, każdy Urzędnik lub Officyalista Rządowy, dostrzegać będzie kontrawencyi w opłatach stęplowych; dostrzeżone lub doniesione karać mocą swego urzędu powinień, nie zaniedbując ściągnienia włożonéj na Kontrawenienta kary; a gdyby przepuszczono bezkarnie kontrawencyą, znaglony będzie ten, kto temu winien do zastąpienia szkody skarbowéj z własnego majątku. Za pierwsze takowe uchybienie, oprócz dołożenia papieru właściwego, zapłaci nadto karę złp: 20, za drugie 50, za trzecie 100 złpolskich.

ARTYKUŁ 63.

Kilka kontrewencyj przy jednéj rewizyi dostrzeżonych, pociąga za sobą jednę tylko karę, prawem za bezkarne przepuszczenie kontrawencyi stępla przepisaną, jeżeli takowe przepuszczenie istotnie miejsce miało; w progressyi zaś wtenczas karę stanowić należy, gdyby po pierwszém ukaraniu, nowe kontrawencye popełnione i odkryte były; prócz tego w każdym razie ukarać należy kontrawencyą za akta i pisma, w których taż dostrzeżoną została.

ARTYKUŁ 64.

Urzędnik lub Officyalista, Członek pewnéj magistratury, obowiązany dostrzegać i karać kontrawencye stępla, stósownie do przepisu art: 63 w pismach do wiadomości Magistratury nie przychodzących, winien o ściągnienie takowéj kary

Władzę miejscową wezwać; jeżeli zaś kontrawencya dostrzeżoną zostanie w pismach lub podaniach do Władzy przychodzących, winien tylko kontrawencyą na takowych zanotować, a ukaranie i zrealizowanie téjże kary, zostawić Władzy.

ARTYKUŁ 65.

Przy Władzach Sądowych, Prokuratorowie, Pisarze, Sekretarze i Dziennikarze, przy Administracyjnych zaś Sekretarze i Dziennikarze, są szczególnie obowiązanymi dostrzegać kontrawencyi.

ARTYKUŁ 66.

Pełnomocnicy i Adwokaci odpowiedzialnymi są za Strony, w imieniu których działają, Urzędnicy Publiczni, za uchybienia w aktach pod ich dozorem będących, dostrzedz się dające, równie Wła-

dza każda lub Urzędnik, kiedy sam *in officio* popełnia kontrawencyą; w którym to razie uważanym będzie nie za przepuszczającego kontrawencyą stępla bez ukarania, ale raczéj za kontrawenienta, z zaostrzeniem art: 60 przepisanym; prywatni zaś za pisma od nich posiadane, gdyby takowe za ulegające karze kontrawencyjnéj uznanemi były.

ARTYKUŁ 67.

Wolno jest temu, kto ukaranym został, brać swój regress do właściwego kontrawenienta.

Oddział III.

O rekursie do Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu.

ARTYKUŁ 68.

Każdy ktoby się sądził bydź uciążonym karą kontrawencyjną stępla, może

założyć od decyzyi karę rozciągającéj, rekurs do Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym.

ARTYKUŁ 69.

Odwołanie się drogą rekursu od decyzyi, w przedmiotach kar stęplowych 20 złp: nieprzenoszących, miejsca niema, decyzye takowe będą ostateczne i niewzruszone. We wszelkich zaś karach większéj ilości, termin do odwołania się od dnia wręczenia decyzyi, dni ośm wyznaczonym zostaje pod prekluzyą.

ARTYKUŁ 70.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu, w takimże samym terminie dni ośmiu od daty podanego rekursu, winien decyzyą swoją wydadź, i o treści onéjże Władzę wymierzającą karę zawiadomić, a

to celem przystąpienia natychmiast do exekucyi kary pierwiastkowo wymierzonéj, lub przez Wydział zniżonéj.

Tytuł VI.

Przepisy ogólne.

ARTYKUŁ 71.

Pisma pocztą do Władz krajowych nadsełane, czyli one pochodzą od Władz, czy od Osób prywatnych, za granicą kraju Wolnego Miasta Krakowa zostających, przyjmowanemi do Dzienników bydź powinny. Wszelako, jeżeli przedmiotem ich jest interes prywatny i nieulegający wyłączeniom oznaczonym, odpowiedź Władz tutejszo-krajowych, interes ten załatwiających, ma bydź na pocztę oddaną przy zanotowaniu na minucie wewnątrz pisma na adressie, ceny stępla, jaki winien był

bydź do podania użytym, która to cena dołączona do ceny portorii, trybem zwyczajnego z ościennemi Poczt-Amtami postępowania, ściągnioną bydź winna, i na ten rodzaj wpływu, oddzielna rubryka w rachunkach pocztowych zostawioną będzie, dla przeniesienia w czasie ilości tamże umieszczonych, do rachunku przychodów stępla krajowego. Pisma inną drogą, lecz zapieczętowanemi przychodzące, jeżeli nie są przyzwoitym stęplem opatrzonemi, zwróconemi przynoszącemu one bydź powinny, z ostrzeżeniem o potrzebie uskutecznienia opłaty stęplowéj. Jeżeliby zaś zwróconemi bydź niemogły, odpowiedź, interes załatwiająca, niemoże bydź z kancellaryi wydaną, dopóki zgłaszający się o nią, niezłoży papieru stęplowego ceny właściwéj, który skassowanym i do minuty dołączonym bydź powinien. A gdyby odpowiedź

ta przez niższą Władzę przesyłaną bydź mogła, Władza ta do ściagnienia w papierze stęplowym przypadającej należytości, i takowego po skassowaniu Władzy wyższej odesłania, obowiązaną będzie pod karą kontrawencyi.

ARTYKUŁ 72.

Obrońcy Sądowi obowiązani są do akt każdej sprawy wszywać na samym początku papier wpisowy z czerwonym stęplem od Pisarza Sądu otrzymany, w przeciwnym razie uważanymi bydź mają i karani, jako kontrawenienci.

ARTYKUŁ 73.

Gdyby opłata stęplowa niemogła bydź jednym arkuszem, ceny w niej oznaczonej, zaspokojoną, wolno jest użyć więcej arkuszy do uzupełnienia onej potrzebnych, te jednak dodatkowe arkusze skassowanymi

bydź winny, z wyrażeniem przedmiotu do którego są użytemi. Przy pismach atoli, aktach lub księgach, opłacie stępla ulegających, pierwszy tylko arkusz ma bydź stęplowanym, inne zaś dodatkowe bez stępla, chyba gdyby osobny przedmiot, opłacie stępla ulegający, obejmowały.

ARTYKUŁ 74.

Przy appellacyach i rekursach, wpis liczy się nie od całego przedmiotu już rozsądzonego, lecz stósownie do brzmienia zapozwów, tylko od kategoryi zarekurrowanéj lub zaappellowanéj.

ARTYKUŁ 75.

Fascykuły skassowanego stępla wpisowego z księgą wpisów na ten cel utrzymywaną, podobnież stępli kar, Pisarze Są-

dowi po odbytéj rewizyi przez Prokuratora właściwego, z końcem każdego roku etatowego, składać są winni do Wydziału skarbowego; Prokurator po odbytéj rewizyi, złoży rapport Senatowi Rządzącemu.

ARTYKUŁ 76.

Gdyby papier stęplowy, wypadkiem zepsuł się tak dalece, iżby do użycia na cel przeznaczony posłużyć niemógł, znaki jednak cenę onego wyrażające, nienaruszonemi zostały, tak, iżby o wysokości onéj, żadna nie zachodziła wątpliwość, papier taki u Rendanta może bydź na inny téjże saméj ceny wymienionym, jeżeli nie przechodzi wartości 10 groszy. Wyższych zaś cen papier zepsuty, tylko za upoważnieniem Senatora w Wydziale Dochodów Publicznych prezydującego, na proste zgło-

szenie się Strony do Niego, na zepsutym arkuszu zapisać się, i pieczęcią tegóż Wydziału stwierdzić mającym, zamienionym bydź ma. W każdym razie rozumieć się ma, że akt na tymże pisany, niepowinien mieć podpisu Stron.

ARTYKUŁ 77.

Po epoce do zmiany papieru stęplowego niniejszą Ustawą oznaczonéj, papier stęplowy wszelkich cen, czy to w składzie Rządowym, czy u Dystrybutorów, czy też w ręku prywatnych Osób pozostały, nie będzie mógł bydź do właściwych czynności użytym, bez oznaczenia go oddzielną cechą, jaka w tym celu będzie przez Senat ustanowioną.

ARTYKUŁ 78.

Po ogłoszeniu niniejszego prawa, wyznacza się termin sześcio-miesięczny do o-

błożenia papierem stęplowym ceny przyzwoitéj wszelkich aktów, dokumentów i t. p. któreby dotąd papierem stęplowym niebyły zaopatrzone, wolnemi czyniąc Strony w terminie tym od kary kontrawencyjnéj, po upłynieniu którego, kara kontrawencyi ma miejsce.

ARTYKUŁ 79.

W razie wątpliwości w zastósowaniu przepisów niniejszéj ustawy do przypadku, Senat Rządzący takową stanowczo rozstrzygnie, również w razie przybycia późniéj jakiego rodzaju przemysłu, nadzorowi policyjnemu ulegającego, i z tego powodu konsensu potrzebującego, Senat mocen będzie cenę papieru stęplowego do takowych czynności lub pozwoleń używać się mającego, ustanowić w stósunku cen na patenta bądź

konsensa, najbliższy związek z podobnego rodzaju przemysłem mające, niniejszą Ustawą ustanowionych, i tak umiarkowaną, ażeby przez to wolność handlu, kunsztów i rzemiosł, ustawami zapewniona, tamowaną niebyła.

Tytuł VII.

O prawidłach zastósowania niniejszego prawa.

ARTYKUŁ 80.

Prawo o opłatach stęplowych, na Sejmie byłego Xięstwa Warszawskiego uchwalone, w dniu 23 Grudnia 1811 r. ogłoszone, dotąd w kraju Rzeczypospolitéj Krakowskiéj obowięzujące, z dniem ogłoszenia niniejszego prawa, przestaje bydź obowięzującem.

Polecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała powyższa jako prawo, od dnia pietnastego Października r. b. obowiązujące uważaną, i przez kogo należy ściśle wykonaną była; dla podania zaś do powszechnej każdego wiadomości, w Dzienniku Praw takową zamieścić rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia trzydziestego Września, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
Darowski.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:

(M. P.)

Dzień ogłoszenia 15 Października 1833 r.

Ustawa Przechodnia.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Uznawszy za potrzebne ułatwić przejście z stanu tymczasowości do ścisłego wykonania nowéj Ustawy stęplowéj, która od dnia 15 Października r. b. obowięzywać zaczyna, postanowiliśmy wydać stosowną Ustawę Przechodnią, jakoż takową wydajemy niniejszém w treści następującéj:

ARTYKUŁ PRZECHODNI.

Wszelkie czynności prywatne na papierze bez stępla, po dzień ogłoszenia nowego prawa o stęplu zdziałane, jeżeli

produkowane w Sądach lub Władzach, obłożone zostaną papierem stęplowym ceny przyzwoitéj, uwalniają się od kontrawencyi Ustawą stęplową zastrzeżonéj.

Wykonanie niniejszego postanowienia wszystkim Władzom krajowym poruczamy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia trzydziestego Września tysiącznego ośmsetnego trzydziestego, trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekretarz Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:

(M. P.)

Nro 6075 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCISLE NEUTRALNEGO

MIASTA KRAKOWA I J. OKREGU.

Kommissya Nadzwyczajna od trzech Nayjaśniejszych Protegujących Dworów do reorganizowania Wolnego Miasta Krakowa zesłana, rozwięzując przedstawioną sobie przy Odezwie Senatu z dnia 12 Września r. b. do L. 5895 D. G. wątpliwość, w Izbie Reprezentantów wszczętą, z powodu uczynionego przez jednego z Członków Izby względnie na obiór Sędziów wniosku, odnoszącego się do art: XXI kon-

stytucyi, będącego w związku z artykułami jéj VI. X. i XV. tudzież z artykułami i 1. 2. Statutu urządzającego Zgromadzenia Polityczne, którego celem było żądanie wyjaśnienia, czyli osoby obce ubiegające się o urzędy w kraju tutejszym, winny wprzód starać się o naturalizacyą, lub też jak mniemał odpowiadający na ten wniosek inny Reprezentant, przestawać na uzyskaniu od Rządu którego są poddanymi, pozwolenia do sprawowania takowych urzędów; reskryptem swoim z dnia 16go Września r. b. wydanym, oświadczyła: iż wedle art: XXI. Konstytucyi, nie można od Kandydatów na urzędy sędziowskie wymagać posiadania nieruchomości, ani też kwalifikacyi przepisanéj do używania praw obywatelstwa, i z tego powodu nawet wypuszczonym został w teraźniejszéj poprawionéj Konstytucyi warunek mienia wła-

sności nieruchoméj, w dawnéj Konstytucyi po Kandydatach tego rodzaju wymagany.— Co zaś do Senatorów i Prezesa Senatu, jeżeli ubiegający się o te urzędy, oprócz warunków artykułem XXI przepisanych, posiadają własność nieruchomą wartości tamże wskazanéj, nie można także wymagać od nich udowodniania tutejszo-krajowości. Tak więc wyraźnym przepisom, nie mogłyby uwłaczać dwa pierwsze artykuły Statutu Organicznego. Pierwszy z nich mówi,, iż: "używanie praw politycznych „zależy na zdolności należenia do obiorów lub zostania obranym, tak na dostojność Reprezentanta, jako i inne urzędy od mianowania Reprezentantów „zawisłe.„— Które to rozporządzenie, kombinując z przepisami wyż wspomnionego artykułu Konstytucyi, wypada: iż wyrazy zdolności należenia *czynnie* bądź

biernie do obiorów, nie mogą się odnosić jak tylko do obioru Reprezentantów, a co do obioru Urzędników, *czynne tylko należenie* do takowych obiorów, może bydź za prawo polityczne uważaném, a przeto wyraz *biernie* nie może się stósować do możności bycia obranym na jaki bądź urząd.

Taki wykład, poczytuje Kommissya Nadzwyczajna za jedynie z duchem konstytucyjnéj Ustawy i naturą rzeczy zgodny, innę albowiem kwalifikacye po kandydatach wymagane, nie stanowią prawa politycznego, którego główne znaczenie zawisło na uczestnictwie czynném bądź biernem w Reprezentacyi krajowéj, i rozumie, iż pomocą takiego tylko wykładu artykułu 1 Statutu, artykuł 2 mówiący, iż: "nikt nie może używać praw polity-„cznych, jeżeli nie jest krajowcem bądź

„Wolnego Miasta Krakowa, bądź jego
„Okręgu, lub jeżeli nie uzyskał natura-
„lizacyi„ może otrzymać zupełny skutek
bez nadwerężenia Konstytucyi.

A co do poddanych trzech Protegujących Dworów, różnicą przez wnioskującego Reprezentanta położona pomiędzy tymi, którzy chcą używać praw politycznych, a życzącymi sobie otrzymania urzędów publicznych, trafiłą do przekonania Kommissyi w tém, iż równie pierwsi jak drudzy, powinni uzyskiwać pozwolenie swoich Rządów, które to jednak pozwolenie nie uwalnia ich od dopełnienia warunków przez prawo wymaganych.

Zresztą, dla zapobieżenia wszelkim w przyszłości nastręczyć się mogącym trudnościom, jakoteż na przypadek wniesienia jakiejbądź wątpliwości, co do przepisów Statutu urządzającego Zgromadzenia

Polityczne, w związku z Konstytucyą będących, Kommissya uznała za przyzwoite postanowić za stałe i niezmienne prawidło, iż Statuta Organiczne jako wypływające z Konstytucyi jéj tylko rozwinięciem będące, nie mogą bydź tłumaczonemi w sposób, uwłaczający fundamentalnéj ustawie.

Powyższe więc Kommissyi Reorganizacyjnéj postanowienie, rozwięzujące przedstawione Jéj wątpliwości, w treści swéj do wiadomości powszechnéj niniejszém podajemy, i w Dzienniku Praw takowe zamieścić polecamy.

Działo się na Posiedzeniu Naszem w Sali obrad Senatu dnia 3. Października tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI
Sekr. Jlny Senatu
DAROWSKI
(M.P.) *Nowakowski* Sekr. Exp. Senatu.

Nrō 6336 D. G. S.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA i J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom W. M. Krakowa i jego Okręgu wiadomo czynimy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 18 bieżąc: miesiąca i roku odbytem, stosownie do nadesłanego przez Senat projektu zapadła Uchwała, mocą której tož Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy potrzebę obmyślenia funduszów

na zastąpienie wydatków, jakie pociąga za sobą zamierzone odbudowanie gmachu publicznego w mieście Krakowie, Sukiennice zwanego, i uznawszy, że użycie na ten cel kapitałów publicznych na dobrach nieruchomych hypotecznie zabezpieczonych z względu na kosztowność dzieła jest nieodzownem, z drugiéj strony zaś chcąc ułatwić dłużnikom z tychże summ uiszczenie się, przez cząstkowe upłaty, obok podania Rządowi środków zebrania kapitału na popęd téj fabryki potrzebnego, postanowiło co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Upoważniamy Senat do zaciągnienia dobrowolnéj pożyczki w summie złp: trzykroć sto tysięcy, w celu obrócenia tego kapitału na pokrycie wydatków, odbudowania Sukiennic w sposób łączący ile możności pożytek z upięknieniem.

ARTYKUŁ 2.

Pożyczka ta dopełni się wydaniem obligacyj, summie w artykule 1. wymienionéj wyrównywających, które przynosić mają po 5% rocznie prowizyi, z Skarbu Publicznego w dwóch półrocznych ratach wypłacić się mającéj, a to aż do umorzenia tychże obligacyj, które w ciągu lat dwudziestu nastąpić ma. Na pokrycie prowizyi corocznéj, stósowny fundusz w budżecie krajowym zamieszczonym zostanie.

ARTYKUŁ 3.

Na umorzenie obligacyj, pozwalamy Senatowi Rządzącemu podnieść taką część z wszystkich kapitałów laudemialnych Skarbu Publicznego własnością będących i hypotecznie zabezpieczonych, które z kupna dóbr Narodowych i miejskich, tu-

dzież z sprzedaży murów miejskich i ulokowanych od nich procentów, powstały, jakaby odpowiedziała summie złp: trzykroć sto tysięcy, to jest kapitałowi zaciągnionemu. Część ta stósunkowa z wszystkich kapitałów podnieść się mająca, rozrachowaną będzie pomiędzy wszystkich Debentów, w proporcyi wypożyczonego przez nich kapitału i spłaconą bydź ma w ciągu lat dwudziestu w jednéj dwudziestéj części corocznie, obok wnoszenia opłaty bieżącéj prowizyi od pozostałego kapitału. Za dopełnioną każdą cząstkową upłatą, takowa polikwidowaną i z nieruchomości wyextabulowaną bydź powinna, dla czego dla oszczędzenia kosztów jakieby zeznawanie notaryalne tak licznych polikwidowań pociągnąć za sobą mogło, stanowimy: iż kwity wydane na te upłaty w formie urzędowéj przez Senat

Rządzący, do akt hypotecznych, przyjmowanemi bydź mają, nadając onymże tęż samę moc, jakoby przed Pisarzami Aktowemi zeznanemi były.

ARTYKUŁ 4.

Umorzenie obligacyj następować będzie losem, przez coroczne wyciąganie takiéj onych ilości, jaka wyrównywa jednéj dwudziestéj części zaciągnionego kapitału. Wylosowane obligacye realizowanemi bydź mają zaraz monetą srebrną kurant, kurs w kraju mającą.

ARTYKUŁ 5.

Senat Rządzący oznaczy wysokość wystawić się mających obligacyj, przepisze ich formę, starając się wszelkiemi mo-

żebnemi środkami, zabezpieczyć się przeciw ich podrabianiu.

ARTYKUŁ 6.

Rozwinięcie niniejszéj Ustawy na zasadach powyżéj wymienionych, w sposób zapewniający kredyt wydać się mającym obligacyom, Senatowi Rządzącemu poruczamy.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta jako prawo, od dnia piętnastego Października b. r. 1833 obowięzujące, uważaną, i od kogo należy ściśle wykonaną była; dla podania zaś do publicznéj wiadomości, zamieścić ją w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Sali Obrad Senatu w Krakowie, dnia

trzydziestego Września, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu

WIELOGŁOWSKI.

Za Sekr: Jlnego Senatu

Maiewski.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:

(M. P.)

Dzień ogłoszenia 15 Października 1333 r.

Nro 6339 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu, wiadomo czynimy: iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 17 bieżąc: miesiąca i roku odbytém, stósownie do przesłanego przez Senat projektu, zapadła Uchwała, mocą której toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż Zgromadzenie PP. Domi-

nikanek na Gródku, posiadając bardzo szczupłe fundusze, nie jest w możności zapłacenia Skarbowi Publicznemu zalegającéj na Niém należytości podatku *dymowego* z zabudowań klasztornych, liczbą 642 popisową oznaczonych, która to należytość po dzień ostatni Maja b. r. do summy złp: sześć tysięcy czterdzieści pięć, gr: dwa narosła; zważywszy nadto, iż Zgromadzenie wyłożyło znaczne koszta na restauracyą tak wspomnionych zabudowań swoich, jakoteż kościoła, przez co przyłożyło się nawet do upięknienia téj części miasta; postanowiło co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Należytość powyższa podatku *dymowego* po dzień ostatni Maja 1833 r. w summie ogólnéj złp: 6045 gr: 2 na Zgromadzeniu PP. Dominikanek na Gródku zalegająca, ma bydź umorzoną.

ARTYKUŁ 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia przez polecenie wykreślenia z rejestrów biórczych kassowych, umorzonéj tym sposobem powyższéj należytości, Senatowi Rządzącemu poruczamy.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta, jako prawo od dnia ogłoszenia obowięzujące, uważaną, i przez kogo należy, ściśle wykonaną była; dla podania zaś do publicznéj wiadomości, zamieścić ją w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Sali Obrad Senatu w Krakowie, dnia trzydziestego Września, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.
Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(M. P.)

Dzień ogłoszenia 15 Października 1833 r.

Nro 6340.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Oznajmujemy wszem obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom W. M. Krakowa i jego Okręgu, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 18tym bieżąc: miesiąca i roku odbytém, stósownie do przesłanego od Senatu projektu, zapadła Uchwała, mocą któréj też Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, że brak monety krajowéj, nie już tylko po-

zbawia Rząd korzyści, jakieby z bicia tejże odnosić mógł, ale nadto rodzi wątpliwość w wypłatach, wypływających z umów, szczególniéj za granicą zawieranych, a tutaj wykonywanych, z powodu, że między monetami w kraju W. M. Krakowa cyrkulującemi, znaczna co do kursu zachodzi różnica, końcem zaprowadzenia własnéj krajowéj monety, do któréjby się kurs monet zagranicznych odnosił, postanowiło co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Senat Rządzący zostaje upoważnionym do założenia Mennicy Krajowéj i bicia monet wszelkiego rodzaju, na stopę, jaką z uwagi na położenie kraju i potrzebę handlu za stosowną bydź osądzi, a razem do użycia na ten cel summy złp: dwadzieścia tysięcy, z Skarbu Publicznego powziąść się mającéj.

ARTYKUŁ 2.

Wykonanie powyższego postanowienia, Senatowi Rządzącemu poruczamy.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta, jako prawo od dnia ogłoszenia obowiązujące uważaną, i od kogo należy, ściśle wykonaną była, dla podania zaś do publicznéj wiadomości, umieścić ją w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Sali Obrad Senatu w Krakowie, dnia trzydziestego Września, roku tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(M. P.)

Dzień ogłoszenia 15 Października 1833 r

Nrò 6337 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom W. M. Krakowa i Jego Okręgu wiadomo czynimy, iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu ośmnastym Września b. r. odbytem, stósownie do przesłanego od Senatu projektu zapadła Uchwała, mocą której tož Zgromadzenie Reprezentantów, chcąc w przyzwoitym sposobie nagrodzić prace U-

rzędników w kraju tutejszym wysłużonych, a razem przyjść w pomoc pozostałym po tychże Urzędnikach Wdowom, jako też zapewnić należne wychowanie osieroconym dzieciom, postanowiło i stanowi co następuje:

Tytuł I.

Zawiązanie Towarzystwa Emerytalnego.

ARTYKUŁ 1.

Każda osoba pobierająca stałą pensyą z Skarbu Publicznego większą nad złp. Sto rocznie, z wyłączeniem pobierających pensye wysłużone, należeć ma do Towarzystwa Emerytalnego.

ARTYKUŁ 2.

Fundusze Towarzystwa składać się będą:

a) Z procentu potrąconego od płacy etatowej Urzędników, Professorów, Officerów, Officyalistów i Żołnierzy jakiejkolwiek bądź rangi.

b) Z dochodów przypadkowych jako to: z offiar, darowizn, legatów dobrowolnie na korzyść Towarzystwa zapisanych, lub zapisać się mogących.

c) Z summ Budgetem krajowym na rok 13$\frac{33}{34}$ na pensye emerytalne dla Urzędników i Professorów tudzież pozostałych po nich Wdów przeznaczonych, z tém wyraźnem zastrzeżeniem, że summa rzeczonym Budgetem na pensye emerytalne dla Professorów i pozostałych po nich Wdów przeznaczona, dla innych Osób użytą bydź nie może.

ARTYKUŁ 3.

Summy na pensye emerytalne Bud-

getem na rok $18\frac{33}{34}$ wyznaczone, będą przez lat dziewięć wpływać do funduszu emerytalnego, i coby od opłaty Emerytur pozostało, na stały fundusz Towarzystwa przeznacza się.

ARTYKUŁ 4.

Procent coroczny po złp. 4% Urzędnikom dożywotnim a 2% Urzędnikom czasowym potrącanym będzie przy każdéj miesięcznéj wypłacie począwszy z dniem 1. Grudnia 1833 r., jako też od pensyj do posad wakujących przywiązanych, na oszczędność przechodzących.

ARTYKUŁ 5.

Naywyższy dozor nad Kassą stowarzyszenia mieć będzie Kommissya Emerytalna składająca się:

z jednego Senatora,
z jednego Sędziego III. Instancyi,
z jednego Sędziego Appellacyjnego,
z jednego Sędziego Trybunału I. Instancyi,
z dwóch Professorow, jednego z Uniwersytetu jednego zaś z Szkoły Licealnéj lub Technicznéj, których każda *respective* magistratura lub korporacya z pomiędzy siebie wybierze, a nakoniec z jednego Officera milicyi krajowéj, którego Prezes Senatu lub Jego Zastępca do téj czynności powoła.

ARTYKUŁ 6.

Pobór składki odbywać się będzie zaraz w Kassie Głównéj przy wypłacie każdomiesięcznéj pensyi w tym sposobie, że po potrąceniu z pensyi należytego procentu, opłacającemu w rubryce na liście płacy na to oznaczonej zapisaną zostanie

kwota potrącona, która to lista służyć będzie razem za pokwitowanie.

ARTYKUŁ 7.

Kommissya Emerytalna obowiązana będzie każdą pozostałość od wypłacanych corocznie pensyi lokować na procent, albo w Banku krajowym, jeżeli ten ustanowionym będzie, albo na nieruchomościach w kraju tutejszym leżących, przy pewnéj i niewątpliwéj hypotece.

Tytuł II.

O pensyach emerytalnych i o wsparciu dla Wdów i Sierot.

ARTYKUŁ 8.

Pensya emerytalna dzieli się na trzy klassy.— Pierwsza wyrównywa jednéj trzeciéj części pensyi pobieranéj, druga

dwom trzecim częściom, a ostatnia czyli trzecia całości pobieranéj ostatniéj w czasie urzędowania płacy.

ARTYKUŁ 9.

Do pierwszéj klassy nadaje prawo 20 lat służby czynnéj, do drugiéj lat 30, do trzeciéj lat 40 skończonych, którą uzyskujący płacę wysłużoną pełnił w kraju tym, rachując od Epoki zaistnienia Rzeczypospolitéj Krakowskiéj to jest od r. 1815. Kommissarz Rządowy przy Instytutach Naukowych, Professorowie Uniwersytetu, Liceum i Szkoły Techniczněj, tudzież pozostałe po nich Wdowy, pobierać będą pensye wysłużone w stósunku takim, jaki tak co do wysłużonego czasu jak i płacy nowy Statut Uniwersytetu przez Kommissyą Reorganizacyjną naznacza, równie jak i pod warunkami tym-

że Statutem wskazanemi. Urzędnicy Uniwersytetu i Officyaliści do stanu Nauczycielskiego nie należący, w poborze Emerytury porównanymi bydź mają z innemi kraju Urzędnikami.

ARTYKUŁ 10.

Oprócz szczególnych przypadków, któreby Urzędnika do dalszego pełnienia obowiązków zupełnie niezdatnym uczyniły, żaden z tychże bez względu na wysłużone lata nie będzie miał prawa domagać się płacy emerytalnéj przed ukończonym rokiem 50tym wieku swojego.

ARTYKUŁ 11.

Lata służby pod obcemi Rządami nie przyjmują się tylko o tyle, o ile poświęcone były dla dobra kraju lub Miasta tutejszego i tylko dwa lata za jeden.

ARTYKUŁ 12.

Gdyby jednak Urzędnik, Officyalista i t. d. przed upłynieniem lat 20 służby nie z własnéj winy popadł prawdziwemu kalectwu, lub stracił zdrowie tak dalece, iż z tego powodu nie byłby w stanie sprawować daléj publicznych obowiązków, w takim razie uzyska też samę pensyą, jaka w nagrodę 20sto-letnéj służby jest oznaczoną choćby niemiał lat 50 skończonych. Gdyby podobny przypadek wydarzył się w dalszych latach służby, pensya udzieloną będzie w stosunku lat wysłużonych, bez względu na niedojście zupełne do lat przez klassę 2gą lub 3cią wymaganych, a to również choćby opuszczający służbę nie miał lat 50 wieku skończonych; dowód niemożności dalszego służenia polegać będzie na urzędowém świadectwie Naczelnego Urzędnika Poli-

cyi Lekarskiéj, opartem na dostatecznem zgłębieniu, dokładnem przekonaniu się o stanie zdrowia, które to świadectwo, dla uzyskania swéj mocy przez Senat Rządzący zatwierdzonem bydź winno. Do dobrodziéjstwa tego należeć tylko mają sami Urzędnicy z wyłączeniem Akcyonaryuszów to jest Osób prywatnych do Towarzystwa przypuszczonych.

ARTYKUŁ 13.

Urzędnik Czasowy, jak skoro udowodni, że przez ciągłe po sobie następujące wybory wysłużył część lat Art. 9 oznaczonych, ma prawo do pensyi emerytalnéj, w połowie takiéj, jakaby należała Emerytowi z dożywotnich Urzędników klassy; jeżeliby zaś nie był na ciągle po sobie następujących wyborach potwierdzanym, natenczas w przerwie czasu u-

rzędowania, będzie mógł wnosić do kassy stowarzyszenia kwotę wprzód z pensyi sobie potrącaną, które wnoszenie po dojściu lat służby w Art: 9 przepisanych, nada mu prawo do pensyi emerytalnéj wyżéj oznaczonéj.

ARTYKUŁ 14.

Ażeby mieć oznaczoną pensyą wedle ostatniéj etatowéj płacy, potrzeba na posadzie téj zostawać przynaymniéj rok jeden, w przeciwnym bowiem razie pensya rachuje się wedle stopy przedostatniéj płacy; prawo jednak to stósuje się do samych Urzędników, i w takim tylko razie prywatne Osoby, w stósunku ostatniego jednorocznego opłaconego przez nich procentu pensyą otrzymaćby mogły, gdyby za upłynione lata tyle do kassy Emerytalnéj wniosły, ile potrzeba przez wszy-

stkie lata na dorównanie opłaconego w ostatnim roku procentu.

ARTYKUŁ 15.

Urzędnik utraca prawo do Emerytury:

a) Jeżeli się przed dosłużeniem lat 20 dobrowolnie oddalił, i po oddaleniu się więcey do służby nie wrócił.

b) Jeżeli Wyrokiem sądowym wskazanym został na karę, któraby pociągnęła za sobą utratę urzędu lub używania praw Obywatelskich, alboliteż jeżeli Uchwałą Senatu oddalony zostanie od urzędu; służyć mu będzie jedynie prawo pobierania procentu od takiéj ilości kapitału, jaki wniósł przez ciąg swéj służby do kassy Towarzystwa; żona jednak jego lub dzieci zachowują prawo pobierania pensyi w połowie jakie on nabył z potrąceniem procen-

tu po 4⁰ od kapitału wniesionego przez Urzędnika do Towarzystwa.

c) Kiedy wchodzi w służbę obcą lub sprawuje czynności obcego Rządu.

W wypadkach pozycyami *a* i *c* przewidzianych, żona lub dzieci Urzędnika nabywają prawa do połowy pensyi téj, którą on mógł wysłużyć.

ARTYKUŁ 16.

Wdowy po Urzędnikach, Officyalistach, słowem wszystkich do stowarzyszenia emerytalnego należących, którzy wysłużyli lata prawem niniejszém przepisane, i które weszły w związki małżeńskie nim Urzędnik doszedł lat 50, mają prawo do połowy pensyi, jakaby wedle zasad Rozporządzeniem tém wskazanych mężom ich przypadała. Wdowy zaś po

Professorach, mają prawo do pensyi w wypadkach i stosunku tym, jaki Statut urządzający Uniwersytet Jagielloński w r. b. przez Kommissyą Reorganizacyjną zaprowadzony oznaczył.

ARTYKUŁ 17.

Mają równie prawo do pensyi emerytalnéj Wdowy po Emerytach, jeżeli weszły z niemi w związki wtedy, kiedy ci jeszcze nieosiągnęli wieku lat 50 i zostawali w czynnéj służbie.

ARTYKUŁ 18.

Ma równie prawo żona Urzędnika czasowego do Emerytury, jeżeli zmarły jéj mąż lat przynajmniéj 20 koleją przez Reprezentacyą wybierany, urzędy sprawował.

ARTYKUŁ 19.

Wdowa utraca pensyą emerytalną,

gdy pójdzie za mąż, gdy popełni zbrodnią lub występek pociągający za sobą zamknięcie w Domu Poprawy i Kary lub Pracy przymuszonej, to jednak nie nadweręża praw dzieci z Emeryta spłodzonych.

ARTYKUŁ 20.

Żona rozwiedziona z przyczyn prawnie oznaczonych, separowana, złośliwie męża opuszczająca, lub dopuszczająca się względem tego ciężkiej obelgi lub występku, traci prawo do Emerytury; dzieci jednak spłodzone z Emeryta, pensyą jemu należącą w połowie pobierać mają.

ARTYKUŁ 21.

Nie ma równie prawa do Emerytury żona która po 50 latach życia służby-Urzędnika weszła z nim w szluby.

ARTYKUŁ 22.

Nie ma równie prawa do téjże żona zaślubiona po uzyskaniu przez Urzędnika prawa do Emerytury, ani też dzieci po Epoce téj spłodzone.

ARTYKUŁ 23.

Dzieci Emeryta mają prawo do połowy pensyi oycowskiéj, i połowa ta gdy matka nie żyje na wychowanie ich obróconą bydź powinna; w razie zaś życia matki, połowa pensyi emerytalnéj między matkę a dzieci stósunkowo zaraz po śmierci podzielona następnie przechodzić będzie na korzyść Towarzystwa, w przypadku śmierci lub dojścia lat dzieci które się oznaczają: dla dzieci płci męzkiéj lat 18 a dla dzieci płci żeńskiéj lat 16.

ARTYKUŁ 24.

Pensye emerytalne liczyć się będą od daty wyjścia ze służby, pensye zaś Wdów od daty śmierci Urzędników.

Tytuł III.

O sposobie przyznawania Emerytury.

ARTYKUŁ 25.

Każdy Urzędnik, Professor, Officyalista słowem każdy Członek Towarzystwa, winien będzie złożyć za pośrednictwem właściwéj Władzy:

a) Metrykę chrztu lub Akt urodzenia.

b) Nominacyą na pierwszy urząd jaki posiadał wszedłszy w służbę publiczną.

c) Bieg życia poświadczony przez Naczelników tych Władz pod których nadzorem pełnił obowiązki.

d) Nominacyą na ostatnią posadę z któréj wychodzi.

Wdowa po Urzędniku oprócz powyższych dowodów, złożyć jest obowiązaną: Akt szlubu i Akt zéjścia męża. Dla uzyskania zaś wsparcia dla dzieci należy dołączyć Akt ich urodzenia.

Tytuł IV.

Przepisy ogólne.

ARTYKUŁ 26.

Po każdym skończonym roku, Kommissya Emerytalna ogłosi pismami publicznemi to jest: Dziennikiem Rządowym i Gazetą krajową tak przychód jak rozchód funduszu emerytalnego, równie jak i Remanentem pozostałą ilość, oznaczając zarazem termin życzącym sobie takową wziąść na procent piąty, do ubiegania się o jéj wypożyczenie.

W trzy miesiące naydaléj elokacyą rzeczoną Kommissya uskuteczni, i dokument lokacyjny Senatowi do potwierdzenia przedstawi.

ARTYKUŁ 27.

W następnym roku procent od elokowanéj summy pobierany dołączonym bydź winien do dochodów Towarzystwa.

ARTYKUŁ 28.

Ogłaszać równie będzie Kommissya prawa nabycia i utracenia pensyi emerytalnéj, z wyrażeniem powodów. Kommissya Emerytalna rachunek z każdych trzech lat, to jest z czasu Art. XIV Konstytucyi krajowéj do zebrania się Izby Reprezentacyjnéj przeznaczonego, składać będzie téjże Izbie rachunek z zarządu grosza emerytalnego, któréj wolno nietylko zastanawiać się nad zgodnością rachunków,

ale co więcéj nad prawnością przyznania lub odmówienia pensyi emerytalnéj.

ARTYKUŁ 29.

W przypadku znalezienia, że pensya emerytalna albo niewłaściwie, albo w wyższéj jak prawo mieć chce ilości oznaczoną została, zwrot jéj, lub tego co nienależnie wypłaconem zostało, będzie żądanym za pośrednictwem Senatu Rządzącego od Osób do składu Kommissyi Emerytalnéj należących, a w czasie przyznania na Posiedzeniu obecnych, i za niem głosujących.

ARTYKUŁ 30.

Komplet Kommissyi Emerytalnéj stanowić będzie pięć Członków, i decyzye Izby, w oddzielnym na ten cel sporządzonym Protokóle zapisanemi bydź winny, z

wymienieniem głosu i zdań po szczególe każdego głosującego.

ARTYKUŁ 31.

Czasowym Urzędnikom, którzy z urzędowania wyszli, wolno jest pozostać w Towarzystwie i dopłacać należytość, a wtenczas lata służby z czasem dopłat połączone, wskażą klassę emerytury im należnéj.

Tytuł V.

O przypuszczaniu do Towarzystwa Emerytalnego Osób prywatnych.

ARTYKUŁ 32.

Wolno jest każdemu Obywatelowi i Mieszkańcowi Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, a nawet Osobom Zagranicznym przystąpić do Towarzystwa Emerytalnego.

ARTYKUŁ 33.

Życzący sobie bydź do niego przyjętymi winni są złożyć:

a) Akt Urodzenia.

b) Deklaracyą jak dochód swój oceniają, i w jakiéj ilości procent od niego opłacać sobie życzą.

ARTYKUŁ 34.

Deklaracya w główną księgę zapisana, stanowić będzie termin, od którego rachować się winna w czasie swoim pensya opłacającemu, lub żonie jego, albo dzieciom, bez ubliżenia prawom nabytym, które Art. 9 niniejszéj Ustawy nadaje.

ARTYKUŁ 35.

Opłacanie procentu ciągle przez lat 20, nadaje prawo do takiéj pensyi opłacającemu, jego żonie lub dzieciom, jakie

dla Emerytów klassy pierwszéj prawo przyznaje; jak równie regularne wnoszenie tegóż do kassy Towarzystwa przez lat 30 daje prawo do pensyi klassy drugiéj, a przez lat 40 klassy trzeciéj, i to zastósowanéj do kapitału w którym do Towarzystwa przystąpił.

ARTYKUŁ 36.

Zaprzestanie w trakcie pierwszéj Epoki to jest przeciągu lat 20 opłaty, zostawia opłaconą ilość na korzyść Towarzystwa w całości; czyn podobny w drugiéj Epoce, nadaje prawo opłacającemu lub jego dzieciom żadania połowy zwrotu, a w wypadku podobnym w ostatniéj Epoce, zwrot przez dzieci żądany, w $\frac{3}{4}$ częściach złożonéj składki przez Towarzystwo uskutecznionym bydź powinien.

ARTYKUŁ 37.

Dobrodziejstwo Artykułem poprzedzającym wskazane, służy tylko dobrowolnie do Towarzystwa przystępującym, ale nie Członkom Jego związek składającym, i samém prawem do opłaty zobowiązanym.

ARTYKUŁ 38.

Główną jest zasadą rachunkowości w kassie Towarzystwa, że nic z niéj wypłacaném ani zwracaném bydź nie może bez wyraźnéj Kommissyi Emerytalnéj przez Senat Rządzący potwierdzonéj decyzyi, która jednak Urzędnikom żadnego zwrotu przyznawać nie może.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta jako prawo, od dnia pierwszego Grudnia r. b. obowięzujące uważaną, i od kogo wypada ściśle wykonaną była; dla podania zaś do publicznéj wiadomości, umieścić onęż w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia pierwszego Października, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(M. P.)

Dzień ogłoszenia 20 Października 1833 r.

Nro 6341 *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Oznajmujemy wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom W. M. Krakowa i jego Okręgu, iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów, w dniu 16 Września b. r. odbytem, stósownie do nadesłanego od Senatu projektu, zapadła uchwała, mocą której tož Zgromadzenie Reprezentantów mając sobie od Senatu Rządzącego inicyowaną okoliczność, iż po kilko-

letniém doświadczeniu, zachodzą trudności w przyłączeniu do cechu Chrześcian, Starozakonnych rzemieślników i proffessyonistów, którzy z artykułu 17 Ustawy o urządzeniu kunsztów, rzemiosł i proffessyj w Zgromadzeniu Reprezentantów w r. 1820 zapadłéj, oddzielnych cechów składać nie mogą; tudzież, że po przyjęciu przez niektóre cechy Starozakonnych, okazały się z obydwóch stron skutki, zamiarowi nieodpowiadające, które tylko z czasem oświecenia téj klassy mieszkańców, osiągnioném bydź może, postanowiło zmienić namieniony wyżéj artykuł 17 Ustawy, o urządzeniu cechów, i stanowi co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Starozakonni rzemieślnicy i Proffessyoniści, w kraju W. M. Krakowa zamieszkali, trudniący się rzemiosłem lub prof-

fessyą, składać będą cechy oddzielne filialne, czyli podrzędne, których członki wyroby swe tylko w miejscach do zamieszkania Starozakonnym dozwolonych, uskuteczniać będą mocne.

ARTYKUŁ 2.

W takim tylko razie Starozakonni w cechy podrzędne urządzeni będą, jeżeli jednego rzemiosła, lub proffessyi, dziesięciu majstrów zbierze się.

ARTYKUŁ 3.

Dwie lub więcej zbliżonych do siebie proffessyj, mogą bydź w jeden cech lub zgromadzenie połączone, jeżeli tego Senat Rządzący uzna potrzebę.

ARTYKUŁ 4.

Posiedzenia cechowe odbywać się będą pod przewodnictwem Kommissarza Rzą-

dowego i dwóch członków z cechu Chrześcian delegowanych, którzy łącznie z dwoma starszymi z pomiędzy Starozakonnych majstrów, co lat 3 wybieranymi, prowadzić winni porządek i utrzymywać księgi do zapisywania w języku polskim terminatorów, wyzwolenia czeladzi, przyjmowania na członków cechu i składania corocznych rachunków.

ARTYKUŁ 5.

Aby bydź na członka cechu filialnego Żydowskiego wpisanym, należy udowodnić ubiegającemu się:

a) Że aktualnie jakie rzemiosło ciągle przez lat trzy, wstecz rachując, prowadził, i podatek osobisty przywiązany do tego przemysłu opłacał, lub też konsens do prowadzenia proffessyi posiada.

b) Że jest w kraju W. M. Krakowa zrodzonym, lub za tutejszego od Rzą-

du uznanym i pełnoletnim, to jest 21 lat skończonych mającym.

c) Iż jeżeli jest żonatym, związek ten zawarł wedle przepisów prawa obowięzującego w kraju tym, gdzie się akt małżeństwa odbywał.

ARTYKUŁ 6.

Starozakonni którzyby niemogli udowodnić, iż przez lat trzy ciągle jakie rzemiosło lub proffessyą prowadzili, jednakże przez zrobienie sztuki majsterskiéj zdolność swą wykazali, i prócz tego inne powyż warunki zastrzeżone dopełniali, mogą bydź na członków cechu wpisani.

ARTYKUŁ 7.

Rzemieślnicy i proffessyoniści, którzyby do używania praw Obywatelskich, w myśl §. 28 Statutu Starozakonnych u-

rządzającego, byli przypuszczonymi, powinni bydź gdy zechcą do cechu Chrześcian przyjętymi.

ARTYKUŁ 8.

Po ogłoszeniu niniejszéj Ustawy, nie będzie wolno żadnemu Starozakonnemu prowadzić rzemiosła lub proffessyi, ktoby do cechu niebył zapisanym, lub konsensu od Rządu niemiał udzielonego, i dla tego uczniowie i czeladź żydowska do dostąpienia majsteryi, poddanymi bydź mają na przyszłość pod formalności dla cechów Chrześcian przepisane, a nadto wywieść się świadectwami w artykule 5 litery *b)* i *c)* zastrzeżonemi.

ARTYKUŁ 9.

Jakie Rząd krajowy w skutku rozwinięcia art: 9 i 15 Ustawy z dnia 30 grudnia 1820 o urządzeniu kunsztów, rze-

miosł i proffessyj zapadłéj, przepisze urządzenia; co do czasu nauki uczniów, wprawy czeladzi, wędrówki, ilości opłat za przyjęcie ucznia, wyzwolenie czeladnika i przyjęcie na majstra; co do składek na potrzeby cechowe, sposobu udowadniającego biegłość w sztuce i całego w cechach postępowania, takowym urządzeniom równie cechy Starozakonnych w zupełności ulegać będą.

ARTYKUŁ 10.

Wszystkie artykuły powołanéj wyżéj Ustawy, które tu niezostały wyraźnie żmienionemi, lub uchylonemi, pozostają nadal zupełnie w swojéj mocy, i tak Chrześcian jak i Starozakonnych zarówno obowięzują.

ARTYKUŁ 11.

Wykonanie niniejszego prawa Senatowi Rządzącemu porucza się.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta jako prawo od d. 1 Listopada b. r. obowięzujące uważaną, i od kogo należy ściśle wykonaną była; dla podania zaś do powszechnéj wiadomości, umieścić ją w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia trzydziestego Września, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
Darowski.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(M. P.)

Dzień ogłoszenia 1 Listopada 1833.

Nro 6251.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wyciąg z Reskryptu Wysokiéj Kommissyi Nadzwyczajnéj do reorganizacyi kraju tutéjszego przez Trzy Najjaśniejsze Opiekuńcze Dwory zesłanéj, obejmujący dodatkowe objaśnienie Art. 159 Statutu urządzającego Zgromadzenia Polityczne, tak w texcie francuzkim, który za autentyczny ma bydź uważanym, jako też w przekładzie na język Ojczysty, poniżéj do publicznéj każdego Mieszkańca W. Miasta Krakowa i Jego Okręgu wiadomości po-

dajemy, chcąc mieć, aby takowy jako dodatek do powołanego wyżej Statutu, a zatem jako prawo obowięzujące uważanym, i w Dzienniku Praw był zamieszczonym.

Działo się na posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia dwudziestego piątego Września tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(M. P.)

Jl est sans doute permis à chaque député de faire des motions; mais les motifs de la motion et les considérations dont il voudrait les appuyée doivent être developpés verbalement; car autrement tous les discours pourraient être préparés par écrit et lus dans la Chambre sous le titre ou sous la forme d'une motion. — Rien ne serait plus aisé que de donner cette tournure à chaque discours qu'on voudrait faire lire dans la Chambre, et les dispositions de l'art: 159 du Statut resteraient de cette manière sans effet.

Quant au droit des pétitions, dont il est question dans l'Art. 162 du Statut, la Commission doit observer que ce droit est, comme dans toutes les autres legislations, uniquement réservé aux particuliers qui n'ont pas d'autres voies de faire parvenir les plaintes à la Chambre.

Cracovie, ce 24 Septembre 1833.

PFLÜGL v. FORCKENBECK. TĘGOBORSKI.

Dozwoloném jest zaiste każdemu Deputowanemu robienie wniosków, ale powody tychże i uwagi jakiemiby takowe chciał wspierać winny bydź ustnie rozwiniętemi, inaczéj albowiem wszystkie przymówienia się mogłyby bydź na piśmie przygotowanemi i czytanemi w Izbie pod tytułem lub kształtem wniosku. Nic by nie było łatwiéjszego, jak nadać takową postać każdéj mowie, którąby chciano czytać w Izbie, a rozporządzenia Artykułu 159 Statutu zostałyby w tym razie bezskutecznemi.

Co się zaś tycze petycyj do których się sciąga Art. 162. Statutu, Kommissya winna zwrócić tu uwagę, iż to prawo tak jak we wszystkich innych prawodawstwach służy jedynie prywatnym, którzy nie mają inszéj drogi przedstawienia Izbie swoich zażaleń.

Kraków dnia 24 Września 1833 r.

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. TĘGOBORSKI.

Nro 6013.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

MIASTA KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Reskrypt Wysokiéj Kommissyi Nadzwyczajnéj do reorganizacyi W. M. Krakowa przez Trzy Nayjaśniejsze Dwory zesłanéj, pod dniem 14 b. m. i r. wydany, zwolniający przepis §. 37 Statutu, nowo Uniwersytet urządzającego, co do tych Professorów Uniwersytetu, którzy utrzymani przy katedrach, inne prócz tego urzędy posiadają, tak w texcie francuzkim, który za autentyczny ma bydź uważanym,

jako też w przekładzie na język Ojczysty do publicznéj każdego wiadomości poniżéj podajemy, chcąc mieć, ażeby Postanowienie to Wysokiéj Kommissyi Nadzwyczajnéj, jako prawo obowięzujące uważaném i w Dzienniku Praw zamieszczoném było.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia dwudziestego piątego Września, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:

(M. P.)

9

La Commission

EXTRAORDINAIRE

NOMMÉE PAR LES TROIS HAUTES COURS PROTECTRICES

POUR LA RÉORGANISATION

DE LA VILLE LIBRE DE CRACOVIE

AU

LOUABLE SÉNAT.

D'après le 37 paragraphe du nouveau Statut de l'Université, les Professeurs ne peuvent pas en même tems occuper aucun autre emploi salarié, ni exercer le métier de notaire ou d'avocat.

La Commission ayant néanmoins pris en considération, que cette disposition du Statut appliquée aux Professeurs actuellement en fonction, qui sont en même tems notaires ou avocats, donnerait en

Kommissya

NADZWYCZAJNA

MIANOWANA PRZEZ TRZY WYSOKIE DWORY PROTEGUJĄCE

DO REORGANIZACYI

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA,

DO

SENATU RZĄDZĄCEGO.

Według §. 37 nowego Statutu Uniwersytetu, Professorowie nie mogą zarazem posiadać żadnego innego urzędu płatnego, ani sprawować obowiązków Notaryusza lub Adwokata.

Kommissya jednakże zważywszy, iż rozporządzenie to Statutu zastósowane do Professorów na teraz czynnych, którzy są Adwokatami lub Notaryuszami, nadawałoby mu skutek wsteczny, i tém samém

quelque sorte à la loi un effet retroactif et qu'elle blesserait des droits acquis, a reconnu pour juste et convenable de conserver les dits Professeurs dans la possession de leurs chaires en les dispensant de l'obligation de renoncer aux fonctions de notaires ou d'avocats; mais cette décision exceptionelle ne pourra jamais être invoquée à l'avenir ni par les Professeurs actuels, qui n'exercent pas de métier d'avocats, ou de notaires, et qui voudraient s'en charger par la suite, ni par ceux, qui concourront à l'avenir aux chaires vacantes.

Pour ce qui concerne le Professeur de philosophie Jankowski à l'égard duquel la Commission s'était réservée par sa note du 14 Août de se prononcer ultérieurement, elle le confirme par la présente dans la possession de sa chaire, en lui laissant la faculté de continuer à exercer le métier d'avocat.

obrażałoby ich prawa nabyte, uznała za sprawiedliwe i stósowne, aby rzeczonych Professorów zachować przy posiadaniu ich katedr i uwolnić ich od obowiązku zrzekania się notaryuszostwa i adwokatury; lecz postanowienie to wyjątkowe, nie będzie mogło nigdy bydź powoływaném na przyszłość, ani przez Professorów teraźniejszych, którzy nie sprawując obowiązków adwokata lub notaryusza, a chcieliby takowe objąć, ani przez tych, którzyby się starali następnie o wakujące katedry.

Co się zaś tycze Professora Jankowskiego, względnie którego, Kommissya odezwą swoją z dnia 14 Sierpnia zastrzegła sobie orzec następnie, zatwierdza Go niniejszym w posiadaniu jego katedry, zostawując Mu wolność sprawowania urzędu adwokata.

Jl est toutefois bien entendu que ce Professeur, de même que tous les autres qui se trouvent dans le même cas, s'arrangeront de manière, dans la distribution de leur tems, que dans aucun cas leurs devoirs attachés à leur chaire ne puissent pas en souffrir.

Cracovie le 14 Septembre 1833.

(signé)

PFLÜGL. v. FORCKENBECK. TĘGOBORSKI.

Ma się jednakże rozumieć, iż równie ten Professor jak i wszyscy w tym przypadku znajdujący się, tak rozporządzić winni czasem swym, aby w żadnym wypadku, obowiązki przywiązane do ich katedr, na tém nie cierpiały.

Kraków dnia 14 Września 1833 r.

(*podpisano*)
PFLÜGL. v. FORCKENBECK. TĘGOBORSKI.

Zgodno z aktami
Darowski S. J. S.

(M. P.)

Nro 6166.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom W. M. Krakowa i jego Okręgu oznajmujemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów dnia trzynastego bieżącego miesiąca i roku, uchwaloném zostało prawo obmyślające środki stawiania i reparacyi budowli parafialnych, a to stósownie do przesłanéj temuż przez Senat Rządzący inicyatywy w myśl art: XV

Ustawy konstytucyjnéj w osnowie następującéj:

Zwracając troskliwość na potrzebę utrzymania Kościołów parafialnych w stanie świetności, ich przeznaczeniu odpowiadającym i opatrzenia Kapłanów, pieczą dusz przy tychże świątyniach zajmujących się, w przyzwoite Ich powołaniu mieszkania, a nadto pragnąc przez pomnażanie stałych na ten cel przeznaczonych funduszów, zabezpieczyć osiągnienie powyższego celu, zakreślając zresztą stałe prawidła co do proporcyi w jakiéj każda z Stron, któréj ciężar ten dotyczeć może, przykładać się do niego powinna, stanówi co następuje:

§. 1.

Stawianie i reparacya Kościołów parafialnych i wszelkich na obrządek religijny przeznaczonych a z niemi połączo-

nych budowli, jak niemniéj stawianie nowych plebanij, mieszkania dla Wikaryuszów i sług kościelnych potrzebnych, ma bydź ciężarem parafij, o ileby stałe fundusze na opędzenie rzeczonych kosztów, zapisane przy tych Kościołach nie istniały, lub też o ileby się takowe niewystarczającemi bydź okazały.

§. 2.

Na pomnożenie stałego funduszu służyć mającego na pokrycie kosztów, w artykule poprzednim wyłuszczonych, przeznacza się część trzecia bez testamentowego spadku po zmarłym Beneficyacie pozostałego, która artykułem 1 Ustawy Sejmowéj z dnia 2 Stycznia 1821 r. kościołowi, przy którym zmarły Beneficyat zostawał, przekazaną została; tam zaś gdzieby Beneficyat spadkiem swym przez testament rozrządził, część czwarta wszelkiego pozosta-

łego majątku tak ruchomego jako też i nieruchomego, nietykając własności gruntowych wiejskich i miejskich, które przez spadek odziedziczył, oddzieloną bydź ma jako część obowiązkowa na kościół, przy którym zmarły zostawał, lub zostawać był powinien, i na wzmiankowany na wstępie niniejszego artykułu cel, obróconą.

§. 3.

Również pozostałość jaka w funduszu pokładnym po opędzeniu kosztów założenia cmentarza, lub jego utrzymywania okaże się, nakoniec dochody wakujących beneficyów, jakie po odtrąceniu kosztów miejscowej administracyi (tak nazwane interkalarne) pozostaną, mają bydź na wieczny fundusz fabryki kościoła i budowę mieszkań dla Kapłanów téjże saméj parafii obrócone.

§. 4.

Procenta od summ w dwóch poprze-

dzających artykułach wymienionych, mają bydź używanemi na koszta utrzymywania budowli w art: 1 wspomnionych, w razie zaś zniszczenia któregokolwiek przez pożar lub inny nadzwyczajny przypadek, same nawet kapitały na wystawienie nowych budowli za zezwoleniem Senatu użytemi bydź będą mogły. Stałe fundusze na fabrykę kościoła i budowę mieszkań dla Kapłanów, dopiero po poprzedniem sprawdzeniu przez Kommissyą czyli potrzeba reparacyi większéj, nie wynikła z winy Plebana, przez zaniedbanie mniejszych reparacyj, obrócone bydź mogą. W razie zaś, gdyby się jaka wina Plebana okazała, ten zawsze w połowie do kosztów reparacyi pociągniony bydź może, jeżeli Senat z względu na szczególne okoliczności, téj połowy nie zmniejszy. Jeżeliby zaś Pleban nie był w stanie wynagrodzenia,

w ów czas podług prawideł niżéj wskazanych postępować należy.

§. 5.

Reparacye mniejsze domów mieszkalnych i budowli gospodarskich, należeć mają do Plebanów, reparacye zaś większe, a tem bardziéj stawianie tychże budowli, uskutecznione bydź ma z funduszów na ten cel zapisanych; użycie jednak samego kapitału w ten czas tylko dozwoloném bydź może, jeżeli ustanawiający ten fundusz wyraził się, iż nie już procenta, ale sam kapitał na wspomnione przedmioty użytym mieć chce.

§. 6.

Aby ciężar reparacyi domów mieszkalnych Beneficytom ile możności lżeyszym uczynić, stanowi się, iż odtąd takowe nie już z drzewa lecz z twardego materyału

o ile miejscowe okoliczności tego dozwolą, stawianemi bydź mają.

§. 7.

Właściciele dóbr w których znajdują się kościoły parafialne, obowiązanymi są w razie potrzeby dla użytku parafii odstąpić na cmentarze gruntu część potrzebną, w miejscu, które Rząd krajowy za odpowiadające przeznaczeniu uzna, a to bez żadnego wynagrodzenia. W wybieraniu miejsca na cmentarze, godzić ile możności należy interes publiczny z należnym względem dla właściciela gruntu, by ten obowiązek uczynić mu jak najmniéj uciążliwym.

§. 8.

Do ponoszenia kosztów, które wedle powyższych zasad, mają bydź ciężarem całéj parafii, przykładać się winni miej-

scowi Plebani, Kollatorowie i Parafianie, w następującym stósunku :

a) Plebani, których dochód do podatku Offiary zaprzysiężony, przenosi złp: 1200 a nie przewyższa 1800 złp: zapłacą po 3 od 100 wzwyżki nad 1200 złp:; mający więcej nad 1800 aż do 5000 złp: opłacać będą po 5 od 100; mający zaś dochodu 5000 i więcej, dadzą 10 od 100 z całego dochodu.

b) Kollatorowie kościołów w ogólności, obowiązani będą zapłacić jednę dwudziestą część kosztu całego, jaki pozostanie po odtrąceniu przyłożenia się Plebana, bez względu czyliby był jeden lub kilku; jeżeli zaś Kollator we wsi ma kościół, oprócz ilości jaką z tytułu Kollatora lub Współkollatora i jako Właściciel dóbr wnieść będzie obowiązany, zapłaci dru-

gie tyle ile na Kollatorów w ogólności wypada.

c) Pozostałe koszta jakie po odtrąceniu przyłożenia się Plebanów i Kollatorów wypadną, rozłożonemi bydź mają na Parafijan w sposobie jak następuje:

Tam gdzie do parafii nie należą żadne posiadłości wiejskie, koszta rozłożonemi zostaną pomiędzy wszystkich Parafijan w stósunku opłacanego przez nich podatku Osobisto-Klassyczno-Przemysłowego.

Tam gdzie parafije złożone są z posiadłości miejskich i wiejskich, koszta ogólne podzielone będą w stósunku ilości dusz pomiędzy pierwsze i drugie, i ta część która przypadnie na Parafijan miejskich, rozdzieloną będzie pomiędzy nich w stósunku opłacanego przez nich poda-

tku osobistego; ta zaś która przypadnie na Parafijan wiejskich, rozłożoną zostanie wedle zasad dla parafij wiejskich przepisanych.

Tam gdzie same posiadłości wiejskie należą do parafii, koszta rozłożone zostaną pomiędzy Właścicieli dóbr i rolników w nich zamieszkałych, w tym sposobie, iż wszelkie wydatki na rzemieślnika, kupno materyałów i dozór fabryczny przypadające, poniosą Właściciele dóbr, przykładając się do tychże w stósunku opłacanego przez nich od własnych dochodów podatku Offiary, zredukowanego do 10 grosza, lub też podymnego; lecz to w tym tylko razie, gdyby pomiędzy kontrybuować mającymi Właścicielami znaleźli się tacy, którzy podatku Offiary nieopłacają, lub też gdyby zachodziła trudność w oddzieleniu podatku, jaki Właściciele od swych do-

chodów opłacają, od tych które płacą w zastępstwie na Instytuta mające na dobrach kapitały swe hypotekowane. Wszelka zaś pomoc piesza i ciągła, rozdzieloną zostanie pomiędzy włościan, w stósunku ludności w każdej wsi znajdującej się.

d) Właściciele dóbr wyznania nie Katolickiego, obowiązani będą przykładać się z własności przez siebie posiadanych, wspólnie z Katolikami do kosztów powyższych w stósunku już wyrażonym. Zamieszkali zaś po miastach lub wsiach nie Katolicy, nie będący właścicielami dóbr, wolnemi bydź od nich mają równie jak i od przyczyniania się pomocą ręczną lub ciągłą, choćby posiadali domy i cząstki gruntów, lub też trudnili się rolnictwem.

e) W dobrach Narodowych, część kosztów przypadająca na Właścicieli onych-

że, zastępowaną bydź ma w jednéj połowie przez Skarb publiczny, a w drugiéj przez Dzierżawców wieczystych lub Erbpachterów tamże znajdujących się.

§. 9.

W celu nadzorowania całości kościoła i innych budowli parafijalnych, zarządzenia bezpośredniego ich budową lub reparacyą, czuwanie nad użyciem funduszów na ten cel przeznaczonych, ustanowionemi bydź mają dozory kościelne w parafijach. Dozory takowe składać będą: Kollator, Dziekan właściwy, Pleban i trzech Właścicieli dóbr ziemskich, a w braku tych, trzech parafian, których Senat powoła do téj publicznéj posługi.

§. 10.

Tam, gdzie Zgromadzeniom Zakonnym poruczoną jest piecza dusz, które własnemi funduszami utrzymują budowle, z powodu że parafia do kosztu utrzyma-

nia ich nie przyczynia się, Dozory kościelne zaprowadzonemi bydź nie mają.

§. 11.

Rozporządzenia Cesarsko-Austryackiego Rządu, objęte patentem z dnia 10 Października 1800 r., które zakreślają stósunki w jakich przykładać się ma parafia do budowy kościołów i probostw, jako niniejszą Ustawą zastąpione, uchylają się.

§. 12.

Ustawa niniejsza zakreśla tylko ogólne zasady dalszego rozwinięcia potrzebujące, i służyć ma za podstawę do urządzenia administracyjnego, jakie w téj mierze przez Senat Rządzący z attrybucyi Mu służącéj, wydaném bydź ma.

Zaczém rozkazujemy, ażeby Prawo to za obowięzujące od dnia pierwszego Grudnia r. b. uważaném, i od kogo należy dopełnioném było, które dla dojścia do

powszechnéj wiadomości, w Dzienniku Praw zamieścić polecamy.

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia dwudziestego trzeciego, miesiąca Września, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu

WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu

DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Sen:

(M. P.)

Dzień ogłoszenia 1 Grudnia 1833 r.

Nro 6342. *D. G. S.*

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

MIASTA KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu wiadomo czyniemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu 13 miesiąca Września r. 1833 odbytém, stósownie do przesłaney przez Senat inicyatywy zapadła Uchwała mocą któréy toż Zgromadzenie mając sobie przedstawionèm, że Szarwark przez Mieszkańców Okręgowych na mocy Roz-

porządzenia Senatu z dnia 11 Kwietnia 1818 r. do budowy gościńców murowanych (*Chausér*) w naturze dostarczany, nie tylko że jest niewystarczającym, do wykonania tak ważnego i kosztownego dzieła, w sposobie trwałość z pięknością łączącym, ale nadto że użycie onego celowi nie odpowiada, bowiem w chwilach naysposobnieyszych do budowy, wzgląd na prace rolnicze niedopuszcza odrywać rąk, niemi zajętych, tudzież że dla samych włościan wypełnienie téy powinności, jest uciążliwém, gdy częstokroć w odległe punkta od własnych siedzib, dla odrabiania Szarwarku oddalać się muszą, i pragnąc pogodzić potrzebę publiczną, wystawienia w jak najkrótszym czasie gościńców, jako warunku ożywiającego handel, z środkami przywiedzenia do skutku tego zamiaru w sposób najdogodniejszy

zapewniającemi, postanowiło co następuje:

ARTYKUŁ I.

Wszystkie Dominia, Gromady i inni Kontrybuenci, którzy podług Statutu drogowego, do odrabiania pewnéy ilości dni pieszych lub ciągłych Szarwarkowych, obowiązanemi byli, w mieysce tego zapłacą za każdy dzień ciągły Złp. 2 za dzień zaś pieszy po gr. 20.

Każdy nadto mieszkaniec bez różnicy Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu, opłacający podatek osobisty klassyczno-przemysłowy od każdego złotego tegóż podatku, groszy polskich sześć zapłaci.

Wpływy z opłat w obydwóch powyższych ustępach oznaczonych, przeznaczają się wyłącznie na budowę dróg publicz-

nych w miéjsce dotychczasowych Szarwarków, i dla tego w oddzielnéy rubrycе funduszu Rogatkowego, zamieszczonemi bydź winny będą.

ARTYKUŁ 2.

Budowa Dróg po zrobieniu i zatwierdzeniu przez Senat koszto-rysów, przez administracyą Rządową wykończoną, bądź drogą publicznéy licytacyi, *in minus* w Entrepryzę wypuszczoną bydź ma; Rządu zaś obowiązkiem będzie dopilnować, ażeby przedsiębiorcy podjętą budowę wedle planów i koszto-rysów onymże wskazywać się mających wykonywali.

ARTYKUŁ 3.

Pobór opłat w Art. 1 wskazanych z dniem 1. Stycznia 1834 r. rozpocząć się mający, trwać tylko będzie przez lat sześć,

bądź przez tyle ile do ukończenia dróg publicznych w kraju tutéjszym potrzeba będzie, nigdy jednak terminu lat sześciu przechodzić nie ma.

ARTYKUŁ 4.

Po ukończeniu zupełném Dróg gdy tylko utrzymanie takowych w należytym stanie do przedsiębrania pozostanie, pobór powyższych opłat w zupełności będzie winien ustać, a konserwacya dróg załatwioną z opłaty drogowéy bydź winna będzie.

ARTYKUŁ 5.

Obowiązek włożony dotychczasowém urządzeniem na Dominia i Gromady, utrzymywania Szarwarkiem mieyscowym Dróg i Mostów w obrębie ich territoriów znajdujących się, w niczem przez niniéyszą Ustawę nie ma bydź naruszonym.

ARTYKUŁ 6.

Wszelkie zaległości Szarwarkowe, wykazami niezaprzeczonemi udowodnione, nie już podług ceny Statutem drogowym oznaczoney, lecz w ilości Art. 1 ninieyszego Prawa ustanowioney do dnia 1go Stycznia 1835 r. opłaconemi lub w naturze odrobionemi bydź będą winny.

ARTYKUŁ 7.

Opłatą Szarwarkowa przypadająca od Kontrybuentów którzy się do niey według ceny Statutem drogowym oznaczoney zobowiązali, jeżeli jest na Regestra Biórcze Kassowe zaciągnioną, winna być będzie jako w moc ninieyszego postanowienia ulegającą zmianie z tychże Regestrów wykreśloną.

Polecamy przeto i rozkazujemy ażeby Uchwała powyższa, jako prawo od dnia

Igo Stycznia r. 1834 obowięzujące uważaną, i przez kogo należy ściśle wykonaną była, dla podania zaś do powszechnéy każdego wiadomości w Dzienniku Praw takową zamieścić rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia czternastego Października tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu.
WIELOGŁOWSKI.

(M. P.) Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

Nro 6344. D. G. S.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

MIASTA KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa, i jego Okręgu oznajmujemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu trzynastym Września tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku odbytém, stósownie do przesłanego od Senatu Projektu zajęcia na rzecz Skarbu Wolnego Miasta Krakowa Kramu bogaty zwanego, pod Nr. $\frac{1}{22}$ sytuowanego,

własnością byłego Cechu Sledziarskiego będącego uchwaloném zostało jednomyślnością prawo, mocą którego toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy iż Cech Sledziarski w Krakowie, sam przez się zaginął, i że przy takiéy Korporacyi zagładzie służy Skarbowi Publicznemu Prawo do własności pozostałéy; po rozważeniu nadto, że dochody z rzeczonego Kramu już od roku 1820 w administracyą Rządową wzięte, i na Budgetach przez poprzednie Zgromadzenia Reprezentantów zamieszczonemi były, stanowi:

ARTYKUŁ 1.

Kram bogaty zwany pod Nr. $\frac{1}{23}$ w Krakowie własnością wygasłego Cechu Sledziarskiego będący, staje się odtąd własnością Skarbu publicznego, Miasta Wolnego Krakowa i jego Okręgu z wszelkie-

mi prawami i użytkami, jakie do tego Kramu Cechowi Sledziarskiemu służyło lub służyć mogło, dla czego mieć chcemy:

ARTYKUŁ 2.

Ażeby tytuł własności rzeczonego Kramu na rzecz Skarbu publicznego, w Aktach hypotecznych zapisanym został.

ARTYKUŁ 3.

Tytułem wynagrodzenia pozostałym dwom członkom rzeczonego Cechu Sledziarskiego, Janowi Furmankiewiczowi i Felixowi Foxiewiczowi każdemu z nich kwota złotych dwadzieścia corocznie, aż do najdłuższego ich życia, z funduszu namienionego Kramu ma bydź wypłacaną.

ARTYKUŁ 4.

Wykonanie niniejszey Ustawy, Senatowi Rządzącemu poruczamy.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby postanowienie to, jako Prawo od dziś dnia obowiązujące uważaném, i od kogo należy wykonaném było.

Działo się na Posiedzeniu Naszém dnia dziewietnastego Października tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

(M. P.) Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

Nro 5764. *D. G. S.*

MY PREZES

i Senatorowie

WOLNEGO NIEPODLEGŁEGO I ŚCISLE NEUTRALNEGO

MIASTA KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu wiadomo czynimy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu trzydziestym pierwszym Sierpnia bieżącego roku odbytém, stósownie do podanéj przez Senat inicyatywy, Jednomyślnie przyjętém zostało prawo, mocą którego, toż Zgromadzenie Repre-

zentantów chcąc ile możność Skarbu Publicznego dozwala, iść w pomoc gorliwém usiłowaniom Towarzystwa Dobroczynności przez pomnożenie funduszów Domu ogólnego schronienia ubogich, stanowi:

ARTYKUŁ I.

Z dochodów loteryi krajowéj przez następne lat cztery, to jest od roku etatowego $18\frac{33}{34}$ do $18\frac{36}{37}$ włącznie do Skarbu Publicznego wpływać mających, summa coroczna złotych polskich dwanaście tysięcy, czyli ogółem czterdzieści ośm tysięcy złpol: ma bydź jako zasiłek Domowi schronienia ubogich przeznaczony, pod zarządzenie Towarzystwa Dobroczynności w mieście Krakowie istniejącego, oddaną.

ARTYKUŁ 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia Senatowi Rządzącemu poruczoném zostaje.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby postanowienie to jako prawo od dnia 1. Czerwca bieżącego roku, za obowięzujące uważaném, i od kogo należy ściśle dopełnioném było; dla podania go zaś do publicznéj wiadomości, takowe w Dzienniku Praw zamieszczoném mieć chcemy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Sali Obrad Senatu w Krakowie dnia piątego Września, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.
Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.
Nowakowski Sekr: Exp: Sen:
(L. S.)

Nro 6343.

MY PREZES
i Senatorowie

WOLNEGO, NIEPODLEGŁEGO I ŚCIŚLE NEUTRALNEGO

M. KRAKOWA I J. OKRĘGU.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, mianowicie zaś Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i jego Okręgu wiadomo czynimy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu trzynastym Września r. b. 1833 odbytém, stósownie do przesłanéj przez Senat inicyatywy, zapadła jednomyślnie Uchwała, mocą któréj tóż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, że

starożytny kościoł S. Wojciecha w Rynku Krakowskim sytuowany, posiada obecnie nader szczupłe bo według tabelli lustracyjnéj z r. 1789 do podatku offiary, tylko 221 złpol. 24 gr: rocznie wynoszące dochody, które na opędzenie nawet pierwszych potrzeb kościelnych nie wystarczają, zważywszy nadto, że z powodu téj niedostateczności funduszu, stać się może, że w przyszłości żaden z Członków Duchowieństwa krajowego nie przyjmie zarządu jego, coby pociągało za sobą opustoszenie, a następnie i rujnę kościoła, w zamiarze zapobieżenia temu, stanowi co następuje:

ARTYKUŁ 1.

Dochód roczny kościoła S. Wojciecha w Rynku Krakowskim stojącego, obecnie

kwotę złpol: 221 gr: 24 wynoszący, pomnożonym zostaje o kwotę złotych polskich dwieście siedmdziesiąt ośm, groszy sześć rocznie, tak, iżby odtąd kwotę złotych polskich pięć set, tytułem dotacyi na wieczność do tego kościoła przywiązanéj, wynosił.

ARTYKUŁ 2.

Kompetencyą tę w kwocie złp: dwieście siedmdziesiąt ośm, groszy sześć rocznie, Rządzca kościoła powyższego pobierać będzie miesięcznemi ratami z Kassy Głównéj W. M. Krakowa z funduszów ogólno-krajowych, za co obowiązanym jest dopełniać wszelkich obowiązków erekcyą wskazanych, równie jak i tych, które w przyszłości przez Władzę Duchowną mogłyby bydź wskazanémi, a nadto w przyzwoitym stanie utrzymywać apparata ko-

ścielne, i inne rzeczy do obrządków kościoła potrzebne, inwentarzem kościelnym objęte.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby postanowienie niniejsze z dniem pierwszego Czerwca, tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku obowięzujące, od kogo należy dopełnioném było. Dla podania zaś do publicznej wiadomości, umieścić go] w Dzienniku Praw rozkazaliśmy.

Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie d. dziewiętnastego Października tysiącznego ośmsetnego trzydziestego trzeciego roku.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

(L. S.)

Nro. 5269 *D. G S.*

MY PREZES
I SENATOROWIE
WOLNEGO MIASTA KRAKOWA
I JEGO OKRĘGU.

Mając sobie z strony Wysokiej Kommissyi Nadzwyczajnej do reorganizacyi W. M. Krakowa z okręgiem wyznaczonej nadesłane dwa Statuta do urządzenia Uniwersytetu Jagiellońskiego odnoszące się, a mianowicie: pierwszy pod tytułem Statut Organiczny, drugi zaś wewnętrzne Uniwersytetu urządzenie na dniu 15 Sier-

pnia r. b. przez tęż Kommissyą uchwalone, takowe jako obowięzujące tak w texcie niemieckim, który za autentyczny uważanym być ma, jak w przekładzie na język polski do wiadomości powszechnéj poniżéj podajemy, chcąc mieć aby w Dzienniku Praw zamieszczonemi były.

W Krakowie dnia 24 Sierpnia 1833 r.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.

Sekr: Jlny Senatu
DAROWSKI.

ORGANISCHES Statut
FÜR DIE UNIVERSITÄT ZU KRAKAU.

Einleitung.

Die uralte, durch die Grossmuth der Jagellonischen Könige gestiftete Krakauer Academie wird, zur Verewigung des Andenkens ihrer Begründer, auch ferner unter der Benennung: Jagellonische Universität, fortbestehen.

Selbe bleibt im Besitze jener Privilegien, welche im additionellen Wiener Vertrag vom $\frac{3 \text{ Mai}}{21 \text{ April}}$ 1815 beibehalten und bestätigt wurden, insofern selbe nicht durch gegenwärtiges Statut aufgehoben sind.

Die Jagellonische Universität stehet unter dem besonderen Schutze der aller-

STATUT ORGANICZNY
UNIWERSYTETU
KRAKOWSKIEGO.

Wstęp.

Starodawna Akademia Krakowska hoynością Królów Jagiellonów założona, dla uwiecznienia pamiątki swoich dobroczyńców, zachowuje nadal nazwisko: Uniwersytetu Jagiellońskiego, i pozostaje przy posiadaniu przywilejów, które dodatkowym traktatem Wiedeńskim z dnia 21 Kwietnia / 3 Maja 1815 r. utrzymane i zatwierdzone zostały, o ile takowe Statutem niniejszym zniesione nie są.

Uniwersytet Jagielloński zostaje pod szczególną opieką Najjaśnieyszych trzech

höchsten Höfe von Oesterreich, Preussen und Russland.

1tes Hauptstück.

Von den Behörden der Universität.

§. 1.

Die Universität, so wie alle öffentliche und private wissenschaftliche Unterrichts- und Erziehungs-Institute, stehen unter der obersten Aufsicht und Leitung des regierenden Senats. Das dabei angestellte Personale so wie die Studirenden, unterliegen den gewöhnlichen Landesgesetzen und Gerichtsstellen.

Die unmittelbare Ausübung dieser obersten Aufsicht und Leitung ist einem eigenen Commissair, unter dem Titel eines Regierungs-Commissairs, anvertraut.

Dworów Austryackiego, Pruskiego i Rossyjskiego.

Rozdział I.

O Władzach Uniwersytetu.

§. 1.

Uniwersytet rownie jak wszystkie publiczne i prywatne Instytuta naukowe i wychowania, zostają pod naczelnym dozorem i kierunkiem Rządzącego Senatu. Umieszczone przy nich osoby, równie jak uczniowie podlegają zwyczajnym ustawom i władzom sądowym kraju.

Bezpośrednie wykonanie takowego naczelnego dozoru i kierunku, powierzone jest ustanowionemu na ten cel Kommissarzowi, który nosić będzie tytuł: Kommissarza Rządowego.

Ihm ist insbesondere die Verwaltung der Universitäts-Fonds, die Aufsicht über die Professoren, Studirenden, und die bei der Universität so wie bei dem Lyceum und der technischen Schule angestellten Beamten, so wie die strenge Beobachtung des Universitäts-Statuts in diesen Theilen anvertraut.

Er wird insbesondere darüber wachen:

a) Dass der religiöse Sinn, die Liebe zur Wissenschaft, die Reinheit der Sitten, und der Geist des Gehorsams an der Universität erhalten und gestärkt werden;

b) dass sich dort keine geheime Gesellschaft bilde, oder dass auswärtige geheime Gesellschaften an der hiesigen

Jemu w szczególności poruczone jest zarządzenie funduszami Uniwersytetu, dozór nad Professorami, Uczniami i Urzędnikami tak przy Uniwersytecie jako też przy Liceum i szkole Technicznej postanowionymi, równie jak ścisłe zachowanie ściągających się do tych przedmiotów rozporządzeń Statutu Uniwersyteckiego.

Czuwać będzie szczególniej:

a) ażeby uczucia religijne, zamiłowanie nauk, czystość obyczajów i duch posłuszeństwa były w Uniwersytecie zachowane i ukrzepiane;

b) ażeby się w nim żadne tajne towarzystwa nietworzyły, ani też obce towarzystwa tajne w Uniwersytecie tu-

Universität keine Theilnehmer finden.

Was die übrigen besonderen Rechte und Verbindlichkeiten des Regierungs-Commissairs betrifft, so sind selbe im Universitäts-Statute und dem angehängten Reglement, gehörigen Orts, näher bestimmt.

§. 2.

Die Führung der Universitäts-Angelegenheiten liegt ob:

a) dem hohen Rathe der Universität, dem auch die Direction aller öffentlichen Unterrichts- und wissenschaftlichen Institute zukommt;

b) dem Universitäts-Senate. Letzterer jedoch, so wie der Rector der Universität, sind dem hohen Rathe untergeordnet.

tejszym żadnych uczestników nie miały.

Co się tycze innych szczególnych praw i obowiązków Kommissarza Rządowego, te w Statucie Uniwersyteckim i w przyłączoném do niego urządzeniu, są w właściwém miejscu, bliżéj oznaczone.

§. 2.

Załatwianie interessów Uniwersyteckich należy:

a) do Wielkiéj Rady Uniwersyteckiéj pod któréj kierunkiem zostają także wszystkie publiczne Instytuta naukowe i wychowania;

b) do Senatu Uniwersyteckiego, który jednak równie jak Rektor Uniwersytetu Wielkiéj Radzie podlega.

§. 3.

Der hohe Rath der Universität bestehet aus folgenden Mitgliedern:

1) dem Präsidenten, oder dessen Stellvertreter im regierenden Senate;

2) dem Bischof von Krakau, als Kanzler der Universität;

3) dem Regierungs-Commissair, oder in dessen Verhinderung, einem vom Senate zu delegirenden Stellvertreter;

4) dem Präsidenten der dritten Instanz, oder dessen constitutionnellem Stellvertreter;

5) dem Rector der Universität;

6) dem Gymnasial-Director;

(7 dem Volksschulen-Aufseher;

§. 3.

Wielka Rada Uniwersytetu składa się z następujących członków:

1) z Prezesa Rządzącego Senatu lub jego Zastępcy;

2) z Biskupa Krakowskiego jako Kanclerza Uniwersytetu;

3) z Kommissarza Rządowego lub, w zdarzonym przypadku przeszkody, z Zastępcy delegowanego od Senatu;

4) z Prezesa 3ej Instancyi lub jego konstytucyjnego Zastępcy;

5) z Rektora Uniwersytetu;

6) z Dyrektora gimnazyalnego;

7) z utrzymującego nadzór nad szkołami początkowemi;

8, 9, 10) den Stellvertretern der drei Conservatoren der Universität.

Den Vorsitz im hohen Rathe führt der Präsident des regierenden Senats, oder dessen Stellvertreter; die übrigen Mitglieder nehmen ihren Platz nach der angeführten Reihenfolge ein.

Zur Fassung eines gültigen Beschlusses ist die Gegenwart von wenigstens sechs Mitgliedern, mit Inbegriff des Präsidenten, nothwendig.

Die Stimmenmehrheit entscheidet. —

Bei Stimmengleichheit stehet dem Vorsitzenden die Entscheidung zu.

§. 4.

Der Universitäts-Senat bestehet aus:

8. 9. 10) z Zastępców 3ch Konserwatorów Uniwersytetu.

Prezes Rządzącego Senatu, lub jego Zastępca, prezyduje w Wielkiéj Radzie; reszta członków zajmuje miéjsca w porządku wymienionym.

Obecność sześciu przynajmniéj członków licząc w to Prezydującego, potrzebną jest do wydania prawnéj decyzyi.

Większość głosów stanowi decyzyą.

Równość głosów Prezydujący rozwięzuje.

§: 4.

Senat Uniwersytecki składa się:

1) dem Regierungs-Commissair, oder seinem Stellvertreter, wie im §. 3.

2) dem Rector der Universität;

3) den Decanen der 4 Fakultäten.

Der Regierungs-Commissair, oder dessen obbezeichneter Stellvertreter, führt den Vorsitz und entscheidet bei Stimmengleichheit.

Zur Fassung eines gültigen Beschlusses wird die Anwesenheit von fünf Mitgliedern erfordert.

Im Verhinderungsfalle eines der Decane, wird er von dem, an Dienstjahren ältesten Professor seiner Fakultät vertreten.

Die nähere Bestimmung der Rechte und Verbindlichkeiten des hohen Raths

1) z Kommissarza Rządowego lub jego Zastępcy według postanowień §. 3.

2) z Rektora Uniwersytetu;

3) z Dziekanów 4ch Wydziałów.

Kommissarz Rządowy lub jego wyżéj określony Zastępca prezyduje, i rozwięzuje równość głosów.

Obecność pięciu Członków jest potrzebną, do wydania prawnéj decyzyi.

W razie doznanéj przez którego z Dziekanów przeszkody, zastępuje go najstarszy w latach służby Professor jego Wydziału.

Bliższe oznaczenie praw i obowiązków Wielkiéj Rady, równie jak Senatu Uni-

sowohl, als des Universitäts-Senats, sind in dem abgesonderten innern Reglement festgesetzt.

2tes Hauptstück.

Von den Fakultäten und den Professoren.

§. 5.

Es bestehen an der Jagellonischen Universität 4 Fakultäten:

1. Die theologische,
2. die juridische,
3. die medicinische,
4. die philosophische.

wersyteckiego, zamieszczone jest w oddzielném wewnętrzném urządzeniu.

Rozdział II.

O Wydziałach i Professorach:

§. 5.

Uniwersytet Jagielloński mieć będzie w sobie cztery Wydziały:

1) Teologiczny,

2) Prawa,

3) Lekarski,

4) Filozoficzny.

§. 6.

In der theologischen Fakultät lehren 4 Professoren.

In der juridischen 4 Professoren.

In der medicinischen Fakultät 9 Professoren und 6 Adjuncten.

In der philosophischen Fakultät 8 Professoren und 3 Adjuncten; der Bibliothekar und sein Adjunct sind in dieser Zahl einbegriffen.

§. 7.

Der dem Reglement eingeschaltete Studienplan, bezeichnet die in jeder Fakultät vorzutragenden Gegenstände.

§. 8.

Jeder Professor ist verbunden erforder-

§. 6.

W Wydziale Teologicznym czterech będzie Professorów.

W Wydziale Prawnym 4. Profesorów.

W Wydziale Lekarskim 9. Professorów i 6. Adjunktów.

W Wydziale Filozoficznym 8. Professorów i 3ch Adjunktów licząc w to Bibliotekarza i jego Adjunkta.

§. 7.

Plan nauk przy urządzeniu dołączony, wskazuje przedmioty w każdym Wydziale wykładać się mające.

§. 8.

Każdy Professor obowiązany jest w

lichen Falls wöchentlich bis 10 Stunden Vorlesung zu geben.

§. 9.

An der Jagellonischen Universität werden die deutsche, russische, und franzözische Sprache von eigenen Lehrern gelehrt. Der Zutritt zu diesen Lehrcursen ist Jedermann gestattet.

§. 10.

Zum Unterhalt und zur Vermehrung der Bibliothek, erhält der Bibliothekar jährlich die Summe von 9600 fl. poln. Hiervon hat er zum Ankaufe theologischer Werke 1000, juridischer 1000, medicinischer 3000, und philosophischer 2000 fl. zu verwenden. Die übrigen 2600 fl. bleiben für Zeitschriften und sonstige Anträge des Bibliothekars, welche jedoch vor-

razie potrzeby wykładać do 10. godzin na tydzień.

§. 9.

Oddzielni Nauczyciele uczyć będą w Uniwersytecie Jagiellońskim języków: niemieckiego, rossyjskiego, i francuzkiego. Przystęp do kursów tych nauk każdemu jest dozwolony.

§. 10.

Na utrzymanie i pomnożenie Biblioteki, udzielona będzie rocznie Bibliotekarzowi summa 9,600 Złp. Z téj zakupywać będzie za 1,000 Złp. dzieł Teologicznych; za 1,000 dzieł Prawnych, za 3,000 Lekarskich, a za 2,000 Filozoficznych. Resztująca summa 2,600 Złp. pozostanie na peryodyczne i inne przez Bibliotekarza zalecane pisma, które jednak w przód

läufig von dem Universitäts-Senate genehmiget werden müssen.

Von jedem in Krakau erscheinenden Werke, ist der Verleger verpflichtet an die Bibliothek zwei Exemplare unetngeldlich abzuliefern.

§. 11.

Bei der medicinischen Fakultät wird eine Clinik bestehen, mit 18 Betten für innere, und 12 Betten für äussere Krankheiten. Einer der Adjuncte der medicinischen Fakultät hat dort seine Wohnung.

§. 12.

Die für die verschiedenen Institute angewiesenen Gelder, werden den betreffenden Institutsvorstehern vierteljährig zum voraus bezáhlt, über deren vorschriftsmäs-

przez Senat Uniwersytecki przyjęte być muszą.

Wydawca każdego w Krakowie wychodzącego dzieła, obowiązany jest złożyć do Biblioteki dwa exemplarze bezpłatnie.

§. 11.

Przy Wydziale Lekarskim urządzona będzie Klinika z 18 łóżkami na wewnętrzne i z 12 łóżkami na zewnętrzne choroby. Jeden z Adjunktów Wydziału Lekarskiego mieszkać przy niej będzie.

§. 12.

Summy dla rozmaitych Instytutów przeznaczone wypłacane będą kwartalnie naprzód właściwym Przełożonym Instytutów, z których użycia z przepisami

sige Verwendung dieselben am Schlusse des Jahres gehörig documentirte Rechnung legen.

§. 13.

Hinsichtlich der Pensionirung der Professoren und Lehrer bei der Universität, und ihrer Wittwen, sind folgende Grundsätze zu beobachten:

Für die Professoren des geistlichen Standes, vertreten die für sie vorbehaltenen Benefizien und Pfarreien, die Stelle der Pension.

Nur die gehörig nachgewiesene Dienstes - Unfähigkeit begründet einen Anspruch auf Pension.

Letztere richtet sich nach der Anzahl der Jahre, welche der zu Pensionirende

zgodnego ciż, przy końcu roku, rachunki należycie uzasadnione składać powinni.

§. 13.

Co się tycze wyznaczania pensyj emerytalnych dla Professorów i Nauczycieli przy Uniwersytecie, tudzież ich wdów, następujące zachowane będą prawidła:

Dla Professorów stanu duchownego, wyznaczonė dla nich beneficya i probostwa zastępują miejsce pensyi.

Tylko należycie udowodniona niezdolność do dalszéj służby, daje prawo domagania się pensyi. Pensya takowa regulowaną będzie według lat które Professor

als Professor an der hiesigen Universität gedient hat.

Erst nach vollendetem zehnten Dienstjahre hat derselbe Anspruch auf Pension. Selbe wird für eine Dienstzeit von 10 bis 20 Jahren, auf ein Drittheil; für 20 bis 30 jährigen Dienst, auf die Hälfte; und für länger als dreissigjährige Dienste, auf zwei Drittheile des zuletzt bezogenen fixen Gehalts festgesetzt.

Die Wittwe erhält als Pension den dritten Theil der Pension, welche ihrem Manne zur Zeit seines Ablebens, gebührt hätte.

Erhält der Pensionist vom Staate eine Unterstützung, oder einen anderweitigen fixen Gehalt, deren Betrag seiner Pension gleichkommt, oder selbe übersteigt, so fällt letztere weg. Ist die er-

o nią ubiegający się przy tutéjszym Uniwersytecie wysłużył.

Dopiero skończone lat 10 służby, dają prawo do żądania pensyi. Trzecia część w ostatnim czasie pobieranéj stałéj pensyi, ustanawia się za przeciąg służby od 10 do 20 lat; połowa téjże za przeciąg służby od 20 do 30 lat; a dwie trzecie części onéj za czas służby lat 30 przechodzący.

Wdowa otrzymuje jednę trzecią część pensyi emerytalnéj, do któréj jéj mąż w czasie swego zgonu miał prawo.

Jeżeli emeryt otrzyma od Rządu wsparcie lub inną stałą pensyą, któréj wysokość wyrównywa pensyi jego emerytalnéj lub takową przenosi; natenczas ta ostatnia ustaje. Jeżeli wspomnione wspar-

wähnte Unterstützung, oder der Gehalt geringer, so wird ein gleichmässiger Betrag von der Pension abgezogen.

Heirathet die Wittwe eines Professors wieder, oder erhält sie vom Staate unter irgend einem Titel eine Unterstützung, welche der ihr gebührenden Pension gleichkommt, oder selbe übersteigt, so fällt letztere weg.

Im Falle einer, wegen Dienst oder sonstiger Vergehen ausgesprochenen Entlassung, findet kein Anspruch auf Pension Statt.

Obige Bestimmungen kommen in ihrer ganzen Ausdehnung auf den Regierungs-Commissair, und die beim Lyceum und der

cie lub pensya jest mniejszą; natenczas odtrąca się takaż sama ilość od pensyi emerytalnéj.

Jeżeli wdowa Professora wejdzie w powtórne związki małżeńskie lub otrzyma od Rządu pod jakimkolwiek tytułem wsparcie, któreby należącéj jéj pensyi emerytalnéj wyrównywało lub takową przenosiło, natenczas pensya emerytalna ustaje.

W przypadku nastąpionego uwolnienia od służby, w skutek bądź służbowego, bądź innego jakiego przekroczenia; wszelkie prawo do żądania pensyi emerytalnéj ustaje.

Powyższe oznaczenia stosują się w całéj ich rozciągłości do Kommissarza Rządowego, równie jak do Professorów przy

technischen Schule angestellten Professoren in Anwendung.

§. 14.

Beim Ableben eines Beamten der Universität, oder des Lyceums, und der technischen Schule, haben dessen Erben Anspruch auf den vollen Gehalt des Monats in welchem derselbe verstorben ist.

3tes Hauptstück.

Von dem Budget der Universität.

§. 15.

Das Budget der Universität macht einen integrirenden Theil des Staatsbudget aus, und wird mit letzterem der Repräsentantenkammer zur Genehmigung vorgelegt.

Liceum i szkole Technicznéj postanowionych.

§. 14.

Po zgonie urzędnika, bądź przy Uniwersytecie, bądź przy Liceum lub szkole Technicznéj postanowionego, mają Sukcessorowie jego prawo do zupełnéj pensyi za miesiąc w którym takowy umarł.

Rozdział III.

O Budżecie Uniwersytetu.

§. 15.

Budżet Uniwersytetu składa część uzupełniającą ogólnego Budżetu krajowego, i z tymże Izbie Reprezentantów do przyjęcia przedstawionym będzie.

§. 16.

Die aus der algemeinen Staats-Casse in jene der Universität zufliessenden Beträge werden in monatlichen Raten verabfolgt; der Senat wird hiezu in der ersten Hälfte des Monats die nöthigen Anweisungen erlassen.

§. 17.

Die Ausgaben für die Clinik werden zu zwei Drittheilen aus der allgemeinen Staats-Casse, und zu einem Drittheil aus der Universitäts-Casse bestritten, wobei jedoch die Zinsen von den, an die Clinik vermachten 18,000 pol. Gulden, auf den Antheil der Universität in Anrechnung kommen.

§. 18.

Der Mechanikus, dessen Besoldung

§. 16.

Summy z ogólnéj kassy krajowéj do Uniwersyteckiéj wlewać się mające, wypłacane będą w ratach miesięcznych; i Senat w pierwszéj połowie miesiąca wydawać będzie stosowne w tym względzie assygnacye.

§. 17.

Wydatki na Klinikę ponoszone będą w dwóch trzecich częściach z ogólnéj kassy krajowéj, a w jednéj trzeciéj części z kassy Uniwersytetu, przyczém wszakże procenta od zapisanych Klinice 18,000 Złp. wejdą w rachunek na część od Uniwersytetu przypadającą.

§. 18.

Mechanik którego opłata wchodzi do

unter den Ausgaben der Sternwarte vorkommt, ist verpflichtet, nicht nur die bei dieser, sondern auch bei den übrigen Lehrkanzeln vorkommenden mechanischen Arbeiten zu liefern.

§. 19.

Die Verwaltung der sogenannten Bursen, und der Geldunterstüzungen oder Stipendien, genannt Borkarny, verbleibt in der bisherigen Art, so wie selbe näher in dem angehängten Reglement bestimmt ist.

§. 20.

Die nach Abrechnung mit der Regierung des Königreichs Polen, der Krakauer Universität zukommenden Rückstände sollen zur Errichtung eines Ersparungs-

wydatków na Obserwatoryum, obowiązany jest dostarczać wszelkich mechanicznych robót, tak dla Obserwatoryum jako i dla innych Katedr naukowych.

§. 19.

Zarządzanie tak nazwanemi Bursami, i udzielanie wsparcia pieniężnego czyli Stypendyów, nazwanych Borkarną, odbywać się będzie w tym co dotąd sposobie, jak to załączone tu urządzenie bliżéj oznacza.

§. 20.

Zaległości jakie, po nastąpioném z Rządem Królestwa Polskiego obrachowaniu, Uniwersytetowi Krakowskiemu należeć się okażą, mają byc na założenie fun-

Fonds für unvorhergesehene Ausgaben verwendet werden.

§. 21.

Die Rechnungen über die Einnahme und Ausgabe der Universitätsgelder werden nach dem, über das Cassenwesen der Universität bestehenden Reglement abgefasst.

§. 22.

Diese Rechnungen beginnen und endigen mit dem Finanzjahre der Regierung, und werden dem Universitäts-Senate, spätestens sechs Wochen nach Ablauf des Finanzjahres, von dem Rechnungsführer vorgelegt. Ersterer sendet solche in kürzester Frist, an den regierenden Senat, zur fernern Revision und Amtshandlung.

duszu oszczędności na nieprzewidziane wydatki obrócone.

§. 21.

Rachunkowość tycząca się przychodu i wydatków Uniwersyteckich, utrzymywaną będzie według istniejącego dla Kassy Uniwersytetu urządzenia.

§. 22.

Rachunki te zaczynają się i kończą z rokiem etatowym, i przedstawiane będą przez Rachmistrza, najpóźniéj w sześć tygodni po skończonym roku etatowym, Senatowi Uniwersytetu który takowe, w najkrótszym przeciągu czasu, Senatowi Rządzącemu do dalszéj rewizyi i urzędowego użytku przesyła.

§. 23.

Spätestens 6 Wochen vor Eröffnung der Repräsentanten-Versammlung, hat der Universitäts-Senat, das Budget für die nächsten drei Jahre, dem regierenden Senat einzusenden.

4tes Hauptstück.

Allgemeine Bestimmungen über die Studien.

§. 24.

Niemand darf in die Philosophie aufgenommen werden, ohne Beibringung eines, mit durchaus guten Classen versehenen Prüfungszeugnisses, aus der letzten Classe des hiesigen, oder eines in den Staaten der drei Schutzhöfe belegenen Gymnasiums.

§. 23.

Najpóźniej na sześć tygodni przed otwarciem Izby Reprezentantów, winien Senat Uniwersytecki budżet na następujące trzy lata Senatowi Rządzącemu przesłać.

Rozdział IV.

Ogólne postanowienia, nauk dotyczące się.

§. 24.

Nikt nie może być na filozofią przyjętym, kto nie złoży świadectwa z examinu, złożonego z zupełnie dobremi postępami z ostatniej klassy tutéjszego, lub którego w państwach trzech Opiekuńczych Dworów, znajdującego się Gimnazyum.

§. 25.

Jedes Studienjahr wird in zwei Semester getheilt. Vierzehn Tage vor dem Schlusse eines jeden Semesters werden in allen Fakultäten aus den vorgeschriebenen Lehrgegenständen Prüfungen gehalten.

§. 26.

Niemand darf in die theologische, juridische, oder medicinische Fakultät aufgenommen werden, der nicht aus den vorgeschriebenen obligaten Gegenständen der Philosophie, Zeugnisse mit guten Classen beibringen kann.

§. 27.

Niemand darf zugleich in zwei Fakultäten aufgenommen werden.

§. 25.

Każdy rok naukowy będzie na dwa półrocza podzielony.

Na dni czternaście przed zamknięciem każdego półrocza, będą we wszystkich Wydziałach examina z przepisanych przedmiotów naukowych odbywane.

§. 26.

Nikt nie może być przyjętym na Wydział Teologiczny, Prawny, lub Lekarski, kto nie złoży świadectwa dobrych postępów, z przepisanych obowiązkowych przedmiotów Filozofii.

§. 27.

Nikt nie może być razem, na dwa Wydziały zapisany.

§. 28.

Die Gegenstände der theologischen Fakultät werden in drei Jahren, desgleichen die der juridischen in drei Jahren, hingegen die der medicinischen Fakultät in fünf Jahren, und endlich die der philosophischen Fakultät in zwei Jahren absolvirt.

§. 29.

Der Wintersemester fängt mit dem 1ten October an, und endiget am letzten Februar.

Der Sommersemester beginnt mit dem 8ten März, und schliesst am letzten Juli.

Jedem Professor bleibt es unbenommen über die Ferienzeit nach Belieben zu verfügen.

Während der Lehrsemester darf kein Professor sich ohne Bewilligung des Re-

§. 28.

Przedmioty Wydziału Teologicznego, tudzież Prawa, kończą się w trzech latach; Wydziału Lekarskiego w 5. latach; Filozoficznego zaś w 2. latach.

§. 29.

Półrocze zimowe poczyna się od 1go Października, a kończy się ostatniego Lutego; półrocze letnie poczyna się 8 Marca, a kończy się ostatniego Lipca.

Każdemu Professorowi wolno jest feriami według upodobania rozrządzić.

W czasie półrocza naukowego, niewolno żadnemu Professorowi oddalić się od

gierungs-Commissairs von seinem Posten entfernen. Diese Bewilligung darf nur aus wichtigen Gründen, nicht auf länger als auf 14 Tage, und nicht öfter als zweimal im Jahre, ertheilt werden.

Zu einem Ausbleiben über 14 Tage kann nur der hohe Rath, jedoch nur nach eingeholtem Gutachten des Regierungs-Commissairs, die Erlaubniss ertheilen.

Sollte sich ein Professor ohne Erlaubniss von seinem Posten entfernen, oder den ihm bewilligten Urlaub überschreiten, ohne sich hierüber beim Regierungs-Commissair gehörig zu rechtfertigen, so wird vom Universitäts-Senat, auf Antrag des Regierungs-Commissairs, sein Gehalt suspendirt; wenn aber sein Ausbleiben ohne Bewilligung drei Monate überschreiten sollte, so wird er seiner Stelle als *ipso facto*

swojéj posady bez pozwolenia Kommissarza Rządowego. Pozwolenie to nie może być jak dla ważnych przyczyn, niedłużéj jak na dni 14, i nie częściéj jak dwa razy na rok, udzielane.

Pozwolenie oddalenia się na czas dłuższy jak na dni 14, może jedynie Rada Wielka, i to za poprzedniem zasięgnieniem zdania Kommissarza Rządowego, udzielić. Jeżeliby który Professor oddalił się bez pozwolenia, lub przeciągnął czas pozwoleniem oznaczony, nieusprawiedliwszy się z tego należycie przed Kommissarzem Rządowym, w ówczas na przedstawienie tegóż Kommissarza Senat Uniwersytecki wstrzyma mu wypłatę pensyi; jeżeliby zaś przetrzymał pozwolenie nad czas 3ch miesięczny, uważany będzie *ipso facto* jako utracający miéjsce, i przy

verlustig angesehen und zur Wiederbesetzung derselben durch Concurs geschritten.

§. 30.

Jede Urlaubsbewilligung wird überhaupt nur dann ertheilt, wenn der Nachsuchende darthut, dass für die Zeit seiner Abwesenheit einer der anderen Professoren, oder Adjuncten, die ihm obliegenden Vorlesungen übernimmt; welche Uebernahme vom Rector und dem Decan der betreffenden Fakultät genehmiget werden muss.

§. 31.

Im Erkrankungsfalle ist jeder Professor verpflichtet, sogleich hiervon dem Regierungs-Commissair Anzeige zu machen, welcher dessen Vertretung in seinen Amtspflichten, durch den Rector und

stąpionem będzie do obsadzenia takowego drogą Konkursu.

§. 30.

W ogólności, każde pozwolenie oddalenia się w tenczas tylko udzielonem będzie, gdy proszący okaże, iż pod niebytność jego, który z Professorów lub Adjunktów prelekcye jego na siebie przyjmuje; które to zastąpienie przez Rektora i Dziekana właściwego Wydziału poprzednio przyjęte być musi.

§. 31.

W przypadku choroby obowiązany jest każdy Professor donieść natychmiast o tém Kommissarzowi Rządowemu, który za pośrednictwem Rektora i Dziekana właściwego Wydziału, postara się o zastą-

den Decan der betreffenden Facultät zu veranlassen hat. Die Vertretung erfolgt zunächst unentgeldlich durch die Adjuncten derselben Facultät; — wo jedoch solche nicht vorhanden sind, ist jeder Professor in der betreffenden Facultät zu Vertretung seines erkrankten Collegen verpflichtet, wofür ihm Letzterer 1/3 seines Gehaltes abzugeben hat.

Bei erwiesener Dienstunfähigkeit wegen schwächlicher Gesundheit, wird der Regierungs - Commissair auf anderweitige Besetzung der Stelle Bedacht nehmen.

Bei Todesfällen, findet hinsichtlich der zeitweisen Vertretung, das oben stehende Verfahren, nur mit dem Unterschiede Statt, dass der stellvertretende Professor, die Hälfte vom etatsmässigen Gehalt des verstorbenen, aus der Univetsitäts - Kasse bezieht.

pienie go w jego obowiązkach urzędowych. Zastąpienie takowe spada naprzód bezpłatnie na Adjunktów właściwego Wydziału; w tych zaś które Adjunktów nie mają, każdy Professor właściwego Wydziału obowiązany jest zastąpić słabego kolegę, za wynagrodzeniem jednéj trzeciéj pensyi tegóż.

Gdy udowodnioną zostanie niezdolność do dalszego pełnienia służby z powodu słabowitego zdrowia, postara się Kommissarz Rządowy, o obsadzenie miéjsca innym członkiem.

W razie śmierci zachowane będzie wyżéj wymienione postępowanie, co do czasowego zastąpienia, z tą jednak różnicą, iż Professor Zastępujący pobierać będzie z kassy Uniwersytetu połowę pensyi etatowéj zmarłego.

§. 32.

Mit Ausnahme des, im vorstehenden §. erwähnten Falles, kann kein Professor zwei Lehrstellen gleichzeitig bekleiden.

§. 33.

Hinsichtlich der Sprache, in welcher die Vorlesungen abgehalten werden, wird Folgendes festgesetzt:

a) In der theologischen Fakultät werden alle Gegenstände lateinisch vorgetragen; mit Ausnahme der Pastoraltheologie, Kanzelberedsamkeit, Didaktik, Katechetik und Pädagogik, welche in polnischer Sprache gelehrt werden.

b) In der juridischen Fakultät alle Gegenstände in polnischer Sprache, mit

§. 32.

Wyjąwszy przypadku w poprzedzającym paragrafie wymienionego, niemoże żaden Professor posiadać jednocześnie dwóch posad naukowych.

§. 33.

Co do języka w którym prelekcye wykładane być winny stanowi się co następuje:

a) W Wydziale Teologicznym wykładadane będą wszystkie przedmioty po łacinie, wyjąwszy Teologii pastoralnéj, wymowy kaznodziejskiéj, dydaktyki, katechetyki, pedagogiki, które w polskim języku uczone będą.

b) W Wydziale Prawa wykładane będą wszystkie przedmioty w języku pol-

Ausnahme des Kirchen-und Römischen Rechts, und des Natur-Staats-und Völkerrechts, welche lateinisch docirt werden müssen.

c) In der medicinischen Fakultät geschieht der Vortrag aller Gegenstände, die bloss für Doctores medicinae et chirurgiae gelehrt werden, in lateinischer Sprache; dagegen ist der Vortrag für Land-Chirurgen, Pharmaceuten, und Hebammen, polnisch.

d) In der philosophischen Fakultät, werden nachbenannte Gegenstände, latein vorgetragen:

Religions-Wissenschaft,

Philosophie,

Lateinische Philologie, und griechische Sprache;

skim, wyjąwszy Prawo kościelne, Rzymskie tudzież Prawo Natury, Prawo Publiczne i Narodów, które po łacinie dawane będą.

c) W Wydziale Lekarskim będą wszystkie przedmioty, które tylko dla Doktorów Medycyny i Chirurgii wykładane bywają, w łacińskim języku dawane, po polsku zaś dawany będzie wykład dla Chirurgów wiejskich, Aptekarzy i Akuszerek.

d) W Wydziale Filozoficznym następujące przedmioty po łacinie wykładane będą.

Nauka Religii,

Filozofia,

Łacińska Filologia,

Język Grecki.

Polnisch werden gelehrt:

Weltgeschichte, Geschichte der Litteratur

Polnische Litteratur, und populäre Mechanik.

Die übrigen Gegenstände, können nach Wahl des Professors, in lateinischer oder polnischer Sprache docirt werden.

§. 34.

Die Gegenstände der gesammten theologischen Fakultät, so wie das Natur- Staats- und Kirchenrecht, ingleichen die theoretische und praktische Philosophie, werden nach den, an der Universität zu Lemberg vorgeschriebenen Lehrbüchern, vorgetragen. Bei den übrigen Gegenständen, bringt der Professor das Lehrbuch, nach welchem er zu dociren beabsichtigt, dem Universitäts-Senat zur Genehmigung in Vorschlag.

Po polsku zaś:

Historya powszechna, Historya Literatury.

Polska Literatura i

Mechanika popularna

Inne przedmioty mogą według upodobania professora w łacińskim lub polskim języku być dawane.

§. 34.

Wszystkie przedmioty Teologicznego Wydziału równie jak Prawo Natury, Publiczne, Narodów, Kościelne, tudzież teoretyczna i praktyczna Filozofia dawane będą podług autorów dla Uniwersytetu Lwowskiego przepisanych. Co się tycze innych przedmiotów, professor właściwy przedstawia do zatwierdzenia Senatowi Uniwersyteckiemu Autora, podług którego wykładać zamierza.

5tes Hauptstück.

Von den Conservatoren der Universität und deren Substituten.

§. 35.

Um der Jagellonischen Universität, einen desto wirksamern Schutz, von Seiten der Höfe von Oesterreich, Preussen, und Russland zuzusichern, wird dieselbe unter den Personen ersten Ranges, in den Staaten dieser Höfe, drei Conservatoren in einer allgemeinen Universitäts-Versammlung wählen, und zwar aus jedem dieser Staaten, einen Conservator.

§. 36.

Die drei Conservatoren haben nachstehende Vorrechte:

Rozdział V.

O Konserwatorach Uniwersytetu i o Ich Substitutach.

§. 35.

Ażeby Uniwersytetowi Jagiellońskiemu zapewnić tém skuteczniéjszą opiekę ze strony Dworów, Austryackiego, Pruskiego i Rossyjskiego, obierze sobie tenże na ogólném Zgromadzeniu Uniwersyteckiém, między Osobami pierwszéj dostojności w Państwach tychże Dworów trzech Konserwatorów, a to po jednym z każdego Państwa.

§. 36.

Ci trzéj Konserwatorowie mają następujące przywileje.

1. Den Ehrenplatz bei allen Feierlichkeiten der Universität;

2. Berichte von Allem, was selbe anbelangt, und insbesondere über den Fortgang der Wissenschaften, zu fordern;

3. Jeder einen Substituten zu ernennen, mit Sitz und Stimme im hohen Universitäts-Rathe.

Bei, von den Schutzhöfen zu erbittenden Begünstigungen, steht es der Universität frei, diesfalls die Verwendung der Conservatoren anzusprechen.

§. 37.

Die Substitute sind berechtiget, von der Universität die Auskunft zu fordern,

1) Miejsce honorowe przy wszystkich Uroczystościach Uniwersytetu.

2) Mogą żądać zdania sobie rapportów o wszystkiém co się Uniwersytetu dotycze, a w szczegolności o postępie nauk, tudzież;

3) Obrać każdy z nich Substituta z miéjscem i głosem w Wielkiej Radzie Uniwersytetu.

Wolno jest Uniwersytetowi wzywać Konserwatorów o wstawienie się za nim do Trzech Opiekuńczych Dworów gdyby od Tychże jakich względów dopraszać się pragnął.

§. 37.

Substytuci mają prawo żądać od Uniwersytetu wyjaśnienia okoliczności potrzebnych do umieszczenia w rapportach

welche sie zu den, an die Conservatoren abzustattenden Berichten benöthigen.

Cracau den 15 August 1833.

Freih: v. PFLÜGL	*v. FORCKENBECK*	*L. v. TĘGOBORSKI*
K. K. Östrr. ausserordentlicher und bevollm: Commissär.	*Königl: Preussischer: ausserordentlicher und bevollm: Commissär,*	*Kaiserlich Russischer ausserordentlicher u. bevollm: Commissär.*
(L.S.)	**(L.S.)**	**(L.S.)**

przez nich Konserwatorom zdawać się mających.

Kraków dnia 15 Sierpnia 1833 r.

Baron de PFLÜGL	*v. FORCKENBECK*	*L. TĘGOBORSKI*
Kommissarz Nadzw:	*Kommissarz Nadzw:*	*Kommissarz Nadzw:*
i Pełnomocny J.C.K.	*i Pełnomocny Najj:*	*i Pełnomocny N. Ce-*
Apostolskiéj Mości.	*Króla Pruskiego*	*sarza Wszech Rossyj.*
(M.P.)	(M.P.)	(M.P.)

Inneres Reglement
für die
KRAKAUER UNIVERSITÆT.

1tes Hauptstück.

Studienplan.

§. 1.

In den vier Fakultäten sind die Lehrgegenstände auf nachstehende Weise unter die einzelnen Professoren vertheilt.

I. Theologische Fakultät.

In derselben bestehen vier Professoren nämlich:

1. Ein Professor der Kirchengeschichte und Patristik.

2. Desgleichen der Pastoraltheologie und Kanzelberedsamkeit, ferner Katechetik und Didaktik.

WEWNĘTRZNE
URZĄDZENIE UNIWERSYTETU KRAKOWSKIEGO.

Rozdział I.

Plan Nauk.

§. 1.

Przedmioty naukowe są w czterech Wydziałach następującym sposobem między pojedynczych rozłożone Professorów.

I. Wydział Teologiczny.

W Wydziale tym 4ch będzie Professorów:

1) Professor Historyi kościelnéj i Patrystyki.

2) Professor Teologii Pastoralnéj i wymowy Kaznodziejskiéj, tudzież Katechetyki i Dydaktyki.

3. Desgleichen der Moraltheologie und Dogmatik.

4. Desgleichen der Archeologie, Hermeneutik, Einleitung in die göttlichen Bücher des alten und neuen Bundes, Exegese des alten und neuen Bundes, und orientalischen Sprachen.

Jeder dieser Professoren giebt wöchentlich 9 Vorlesungen.

II. Juridische Fakultät.

In derselben bestehen vier Professoren, nämlich:

1. Ein Professor des Naturrechts, öffentlichen- und Völkerrechts; — ferner, der politischen Wissenschaften.

2. Desgl. des Römischen Rechts und des Kirchenrechts.

3) Professor Teologii Moralnej i Dogmatyki.

4) Professor Archeologii Hermeneutyki, i Introdukcyi do pisma Sgo starego i nowego Testamentu, Exegetyki, starego i nowego Testamentu i języków wschodnich.

Każden z tych Professorów daje na tydzień dziesięć prelekcyj.

II. Wydział Prawny.

W tym Wydziale 4ch będzie Professorów.

1) Professor Prawa Natury, Prawa publicznego i Narodów, tudzież umiejętności politycznych.

2) Professor Prawa Rzymskiego i Kościelnego.

3. Desgl. des Civilrechts, des Handlungsrechts, und des Verfahrens ausser Streitsachen.

4. Desgl. der politischen Gesetzkunde, des Criminalrechts, und der Gerichtsordnung.

Ein jeder dieser Professoren hat wöchentlich 9 Vorlesungen zu geben.

III. Medicinische Fakultät.

Es bestehen in derselben 9 Professoren und 6 Adjuncte, von denen letzteren jedoch nur 4 besoldet sind, und zwar:

1. Ein Professor der allgemeinen und besonderen Naturgeschichte, der Mineralogie, Zoologie und Botanik.

2. Desgl. der besonderen theoretischen und praktischen Chemie, und Pharmacie.

3) Professor Kodexu cywilnego, Prawa handlowego i procedury w sprawach zasądowych.

4) Professor umiejętności ustaw, prawa kryminalnego i procedury w sprawach sądowych.

Każdy z tych Professorów dawać będzie na tydzień po 9 prolekcyj.

III. Wydział Lekarski.

W wydziale tym 9ciu będzie Professorów i 6 Adjunktów z których ostatnich czterech tylko płatnych:

1) Professor ogólnej i szczególnej Historyi naturalnej, Mineralogii, Zoologii, i Botaniki.

2) Szczególnej Teoretycznej i Praktycznej Chemii i Farmacyi.

3. Desgl. der theoretischen und practischen Anatomie, der Physiologie, und höheren Anatomie.

4. Desgl. der Einleitung in das Studium der Medicin und Chirurgie, der allgemeinen Pathologie und Therapie, der Arzneimittellehre und Diätetik.

5. Desgl. der besonderen Pathologie und Theraphie, des medicinisch-clinischen Unterrichts am Krankenbette.

6. Desgl. der theoretischen und practischen Chirurgie, und des chirurgisch-clinischen Unterrichts am Krankenbette.

7. Desgl. der theoretischen und practischen Geburtshülfe, der geburtshülflichen Clinik; — der Frauen- und Kinder Krankheiten.

3) Professor teoretycznéj i praktycznéj Anatomii, Fizyologii i Anatomii wyższéj.

4) Professor Introdukcyi do nauki Medycyny i Chirurgii, ogólnéj Patologii i Terapii, Materyi medycznéj i Dyetetyki.

5) Professor szczególnej Patologii i Terapii, i Medyczno-Klinicznéj nauki przy chorych.

6) Professor teoretycznéj i praktycznéj Chirurgii, tudzież Chirurgiczno-Klinicznéj nauki przy chorych.

7) Professor teoretycznéj i praktycznéj Akuszeryi, Kliniki Akuszeryi;— tudzież chorób kobiet i dzieci.

8. Desgl. der gerichtlichen Arzneikunde, der medicinischen Polizei, der Geschichte der Medicin und Chirurgie.

9. Desgl. der medicinischen Institutionen für Chirurgen, aus der Physiologie, allgemeinen und besonderen Therapie; dann Arzneimittellehre, sammt einigen philosophischen Vorkenntnissen; Anfangsgründe der Thierarzneikunde.

Ein jeder dieser Professoren hat wöchentlich 10 Vorlesungen zu geben; der Unterricht am Krankenbette in den Cliniken findet täglich Statt. Der Professor der Naturgeschichte, hällt einen Theil seiner Vorlesungen in der philosophischen Fakultät.

IV. Philosophische Fakultät.

In derselben sind acht Professoren,

8) Profossor sądowéj Medycyny, Policyi Medycynalnéj, Historyi Medycyny i Chirurgii.

9) Professor Instytucyj Medycznych dla Chirurgów, obejmujących zasady Fizyologii, Terapii ogólnéj, szczególnéj, tudzież Materyi medycznéj z przedwstępnym filozoficznym wykładem i początki Weterynaryi.

Każdy z tych Professorów dawać będzie 10 prelekcyj na tydzień; nauka przy chorych w Klinikach codziennie dawaną będzie. Professor Historyi naturalnéj, wykłada część swoich prelekcyj w Wydziale Filozoficznym.

IV. Wydział Filozoficzny.

W wydziale tym 8miu będzie Profes-

mit Inbegriff des Bibliothekars, und drei Adjuncte angestellt; nämlich:

1. Ein Professor der Philosophie und Geschichte der Philosophie, giebt wöchentlich 9 Stunden.

2. Desgl. der Elementarmatematik, wöchentlich 7 Stunden.

3. Desgl. der Physik, nebst populären Mechanik für die Künstler und Handwerker; wöchentlich 9 Stunden.

4. Desgl. der lateinischen Philologie und der polnischen Litteratur, wöchentlich 8 Stunden.

5. Der Weltgeschichte, und Geschichte der Litteratur, wöchentlich 8 Stunden.

6. Desgl. der Religionswissenschaft, Er-

sorów, licząc w to Bibliotekarza z trzema Adjunktami.

1) Professor Filozofii i Historyi Filozofii daje na tydzień 9 prelekcyj.

2) Professor Matematyki Elementarnéj, na tydzień 7 prelekcyj.

3) Professor Fizyki, tudzież Mechaniki popularnéj dla Artystów i Rzemieślników 9 prelekcyj.

4) Professor Łacińskiéj Filologii i Polskiéj Literatury 8 prelekcyj.

5) Professor Historyi powszechnéj i Historyi Literatury 8 prelekcyj.

6) Professor Nauki Religii, Pedagogi-

ziehungskunde, und der griechischen Sprache, — wöchentlich 8 Stunden.

7. Desgl. der Bibliographie, zugleich Bibliothekar, — wöchentlich 3 Stunden.

8. Desgl. der Astronomie und höhern Mathematik, wöchentlich 9 Stunden, mit Zuziehung des Adjuncten für den ersten Jahrgang der höhern Mathematik.

2tes Hauptstück.

Von dem hohen Rathe, und dem Senate der Universität.

§. 2.

Der hohe Rath ist die Oberbehörde der Universität. Es kann an ihn von allen Entscheidungen des Universitäts-Senats appellirt werden. Der Präsident o-

ki i Greckiego języka 8 prelekcyj.

7) Professor Bibliografii, razem Bibliotekarz 3 prelekcye.

8) Professor Astronomii i Matematyki wyższéj 9 prelekcyj na tydzień z przybraniem do pomocy Adjunkta w 1ym roku kursu Matematyki wyższéj.

Rozdział II.

O Wielkiéj Radzie i o Senacie Uniwersytetu.

§. 2.

Wielka Rada jest Władzą naczelną Uniwersytetu. Odwoływać się do niéj można od wszystkich Decyzyj Senatu Uniwersyteckiego. Prezes lub jego zastępca

der dessen Stellvertreter, beruft denselben, wenigstens alle Monate ein Mal, zu den gewöhnlichen Sitzungen, und ausser dem so oft, als es das Bedürfniss erfordert.

§. 3.

Der Universitäts Senat, untersucht und entscheidet in erster Instanz, alle die Universität betreffenden Angelegenheiten, unbeschadet der Rechte des regierenden Senats und des Regierungs-Commissairs, so wie letztere im vorliegenden Statute bestimmt sind.

§. 4.

Jeden Monat hält der Universitäts-Senat wenigstens eine Sitzung. Ausserdem haben der Regierungs-Commissair, der Rector, oder zwei Decane gemeinschaftlich, das Recht, besondere Sitzungen zu verlangen. Die Einberufung geschieht vom Re-

zwołuje ją przynaymniéj raz w miesiąc na posiedzenia zwyczajne, a oprócz tego ile razy potrzeba tego wymagać będzie.

§. 3.

Senat Uniwersytetu roztrząsa i rozstrzyga w I. Instancyi wszelkie interessa dotyczące się Uniwersytetu, nieubliżając w niczém Prawom Senatu Rządzącego i Kommissarza Rządowego, w niniéjszym Statucie oznaczonym.

§. 4.

Senat Uniwersytetu odbędzie przynajmniéj jedno posiedzenie co miesiąc. Oprócz tego Kommissarz Rządowy, Rektor, lub dwóch Dziekanów wspólnie, mają Prawo żądać szczególnych posiedzeń. Kommis-

gierungs - Commissair an alle Mitglieder schriftlich.

§. 5.

Sowohl im hohen Rathe, als im Universitäts-Senate, werden in der Regel die Stimmen durch *vota publica* zu Protokoll gegeben. Eine geheime Abstimmung findet nur dann Statt, wenn sich die Mehrheit der Stimmen dafür vereinigt.

3tes Hauptstück.

Von der Wahl und den Pflichten des Universitäts- Rectors.

§. 6.

Der Rector wird in der ersten Hälfte des Monats October, in einer Plenar-

sarz Rządowy zwołuje wszystkich członków na pismie.

§. 5.

Ustanawia się za prawidło, iż tak w Radzie Wielkiéj jak w Senacie Uniwersytetu, głosy do protokółu jawnie podawane być powinny. Głosowanie tajne wtenczas ma tylko miéjsce gdy się większość głosów na takowe zgodzi.

Rozdział III.

O Wyborze i obowiązkach Rektora Uniwersytetu.

§. 6.

Wybór Rektora następuje w pierwszéj połowie miesiąca Października,

sitzung, von allen Professoren, durch Stimmenmerheit gewählt. Die Wahl wird durch *vota secreta* geschehen. Nur wirkliche, im Dienste stehende *Professores publici ordinarii* haben das Wahlrecht. Gewählt kann jeder werden, welcher sich durch ein Diplom ausweisen kann, dass er an der hiesigen, oder an einer der Universitäten in den Staaten der Schutzhöfe, zum Doctor graduirt worden sei.

§. 7.

In dieser Plenarsitzung führt der abtretende Rector den Vorsitz, und in dessen Ermanglung einer der Decane, welcher hierzu durch das Loos bestimmt wird. Bei Stimmengleichheit entscheidet jene des Vorsitzenden.

większością głosów tajnych na posiedzeniu ogólném wszystkich Professorów. Rzeczywiści tylko i czynni Professorowie (*Professores Publici Ordinarii*) mają prawo obioru. Obranym być może każdy, który Dyplomem udowodnić może, iż bądź w tutejszym Uniwersytecie, bądź w którym z Państw Opiekuńczych otrzymał stopień Doktora.

§. 7.

Na tém ogólném posiedzeniu prezyduje ustępujący Rektor, a w jego nieobecności jeden z Dziekanów losem do tego przeznaczony. Równość głosów Prezydujący rozwięzuje.

§. 8.

Der Rector muss alle zwei Jahre aus einer andern Fakultät, und zwar zuerst aus der theologischen, dann aus der juridischen, darnach aus der medicinischen, und endlich aus der philosophischen gewählt werden.

§. 9.

Nimmt der Gewählte die Rectorwürde nicht an, so wird sogleich zur zweiten Wahl in derselben Fakultät geschritten. Nimmt auch der, bei einer zweiten Wahl Gewählte die Stelle nicht an, so geht der Wahlturnus auf die nächste Fakultät über. Fällt die Wahl auf einen der Professoren der hiesigen Universität, so kann er sich der Annahme des Rectorats nicht entziehen.

§. 8.

Co dwa lata winien być Rektor z innego Wydziału obierany a to naprzód z Teologicznego, potém z Prawnego, po nim z Lekarskiego, a w końcu z Filozoficznego Wydziału.

§. 9.

Jeżeliby obrany nieprzyjął Rektorstwa, natenczas przystąpić natychmiast należy do innego obioru z tego samego Wydziału. Jeżeliby i drugim razem obrany miéjsca nieprzyjął, natenczas koléj obioru na najbliższy Wydział przechodzi. Professor z tutéjszego Uniwersytetu obrany, nie może się wymówić od przyjęcia Rektorstwa.

§. 10.

Die geschehene Rectorwahl, wird vom Universitäts-Senate, durch den hohen Rath, dem regierenden Senat angezeigt.

§. 11.

Der gewählte Rector tritt erst dann in die Ausübung seiner Rechte und Verbindlichkeiten, wenn seine Wahl durch den regierenden Senat bestätigt, und von selbem das diesfällige Ernennungs-Patent ausgefertigt worden ist. Bis dahin führt der vorige Rector die Geschäfte, oder in dessen Ermanglung, der Decan jener Fakultät, zu welcher der neue Rector gehört.

§. 12.

Der neue Rector wird von dem Präsidenten des regierenden Senats, und zwei

§. 10.

Wielka Rada oznajmuje Senatowi Rządzącemu nastąpiony wybór Rektora.

§. 11.

Obrany Rektor w tenczas dopiero wstępuje w wykonanie praw i obowiązków swoich, gdy obiór Jego przez Senat Rządzący potwierdzony, i patent mianujący Go Rektorem wydany mu zostanie. Dopóki to nienąstąpi dawniejszy Rektor, a w nieobecności Jego Dziekan Wydziału do którego nowy Rektor należy, załatwia interessa Uniwersytetu.

§. 12.

Nowy Rektor zostaje przez Prezesa Rządzącego Senatu i dwóch Senatorów

Senatoren feierlich dem gesammten Universitäts-Personale vorgestellt. Bei dieser Gelegenheit hält der abtretende Rector eine Rede, worinn er von seiner zweijährigen Amtsführung Rechenschaft giebt.

§. 13.

Im Falle des Todes, der Erkrankung, oder anderweitigen Ermangelung des Rectors, vertritt seine Stelle der Decan der Fakultät, aus welcher der Rector gewählt worden war, nöthigen Falls bis zum Ablaufe der 2 Jahre, welche dessen Geschäftsführung hätte dauern sollen. Die dem Decan für den Fall der Vertretung aus dem Gehalte des Rectors, als solchen, gebührende Entschädigung, richtet sich ganz nach den, im §. 31 des orgaschen Statuts, aufgestellten Grundsätzen.

zgromadzeniu Uniwersytetu uroczyście przedstawionym. Przy téj okoliczności Rektor ustępujący ma mowę, w któréj zdaje sprawę z swojego dwuletniego pełnienia obowiązków.

§. 13.

W przypadku śmierci, słabości, lub z innego powodu nastąpionéj niebytności Rektora, zastępuje Go Dziekan Wydziału z którego Rektor obranym został; nawet, w zdarzonym przypadku, aż do upływu dwóch lat przeznaczonych na trwanie Jego Rektorstwa. Wynagrodzenie należące się Dziekanowi na przypadek zastępowania Rektora w Jego obowiązkach, uregulowane będzie według prawideł §em 31. Statutu Organicznego postanowionych.

§. 14.

Der Rector hat ausser den, ihm als Mitglied des Universität-Senats und hohen Raths, zukommenden Rechten und Verbindlichkeiten, auch die ehrenvolle Bestimmung, die Universität bei feierlichen Gelegenheiten, Aufzügen und dgl: zu repräsentiren; er wacht darüber, dass die Universität in wissenschaftlicher Hinsicht immer grössern Ruf erlange, so wie auch sich neue Erfindungen und Entdeckungen aneigne, und ihre Sammlungen, Cabinete, und desgl. vermehre. Er hat das Recht sich diesfalls mit den Landesbehörden, so wie auch mit wissenschaftlichen Anstalten im Auslande, in Correspondenz zu setzen.

§. 15.

Der Rector introducirt einen neuernannten Professor in die Fakultät, zu wel-

§. 14.

Oprócz praw i obowiązków należących do Rektora, jako członka Senatu Uniwersytetu i Wielkiéj Rady, służy jeszcze Rektorowi zaszczytne przeznaczenie reprezentowania Uniwersytetu przy Uroczystościach, występowaniu, i tym podobnych. Do niego należy czuwać ażeby Uniwersytet, pod względem naukowym, nabywał coraz większéj wziętości, aby sobie przyswajał nowe wynalazki i odkrycia, tudzież aby zbiory swoje, Gabinety, i tym podobne zakłady pomnażał. Ma prawo wchodzić z tego powodu w korrespondencyą, tak z Władzami krajowemi, jakoteż z naukowemi zakładami za granicą istniejącemi.

§. 15.

Rektor wprowadza do właściwego Wydziału i do Kollegium, nowo-mianowane-

cher er gehört, so wie auch in das betreffende Collegium, und ermahnt die Schüler zur Folgsamkeit und Achtung für ihren neuen Vorgesetzten.

§. 16.

Beschwerden gegen den Rector werden beim hohen Rathe eingereicht, und gehen im Falle einer Appellation an den regierenden Senat zur Entscheidung. In diesem Falle, und während der Untersuchung, stimmt der Rector im hohen Rathe nicht mit, sondern wird vom Decan der betreffenden Fakultät ersetzt.

§. 17.

Die Studirenden in den sämmtlichen Fakultäten, werden vor Anfang des Schuljahres durch die betreffenden Decane, nach Einsicht der erforderlichen Zeugnisse auf-

go Professora i upomina uczniów do powolności i uszanowania dla ich nowego przełożonego.

§. 16.

Skargi przeciw Rektorowi zanoszone, podawane będą do Wielkiéj Rady, a w przypadku odwołania się, do Decyzyi Rządzącego Senatu. W tym przypadku, i w czasie roztrząsa . a Rektor niegłosuje na Wielkiéj Radzie, lecz zastąpionym będzie przez Dziekana właściwego Wydziału.

§. 17.

We wszystkich Wydziałach będą uczniowie przed rozpoczęciem roku szkolnego przez Dziekana, po uznaniu potrzebnych swiadectw, przyjmowanymi, i Rekto-

genommen, und dem Rector zum eintragen in das *Album Universitatis*, und den betreffenden Professoren als berechtigt zum Besuche ihrer Vorlesungen, angezeigt.

Hierbei werden folgende Rubriken ausgefüllt:

a) Name und Zuname;

b) Alter;

c) Religion;

d) Geburtsort;

e) Wo er seine Studien beendiget;

f) Stand und Wohnung der Eltern;

g) Ob er die Quittung des erlegten Unterrichtsgeldes beigebracht hat. Der regierende Senat, der hohe Rath und

rowi do wpisania w Album Universitatis, a właściwym Professorom, jako mający prawo słuchania ich prelekcyj, wskazani.

W tym celu następujące rubryki będą zapełniane:

a) Imie i Nazwisko,

b) Wiek,

c) Religia,

d) Miejsce urodzenia,

e) Gdzie nauki ukończył,

f) Stan i zamieszkanie Rodziców,

g) Kwit na złożoną opłatę szkolną. Senat Rządzący, Wielka Rada, i Senat Uniwer-

der Universitäts- Senat, erhalten Abschriften dieses Albums.

§. 18.

Die Unterthanen der drei Schutzhöfe, können weder in das *Album Universitatis* eingetragen, noch zu den Lehranstalten zugelassen werden, ohne vorläufig die diesfällige Erlaubniss, ihrer respectiven Regierung, beigebracht zu haben.

§. 19.

Jünglingen, welche die öffentlichen Vorlesungen, als freiwillige Zuhörer, besuchen wollen, ertheilt hierzu der Rector, mit Rücksicht auf Alter, Befähigung und Sitten, die Erlaubniss, und macht hiervon dem betreffenden Professor Anzeige.

sytetu, otrzymują kopie wspomnionego Album.

§. 18.

Poddani trzech Opiekuńczych Dworów niemogą ani do *Album Universitatis* być wpisani, ani do zakładów naukowych przypuszczonymi, dopóki nie złożą otrzymanego w tym względzie od swego właściwego Rządu pozwolenia.

§. 19.

Młodzieńcom żądającym przybywać na prelekcye jako dobrowolni słuchacze, udziela Rektor pozwolenie mając wzgląd na ich wiek, uzdatnienie, i obyczaje, i zawiadamia o takowém właściwego Professora.

§. 20.

Von der Entrichtung des Unterrichtsgeldes, befreiet der academische Senat, im Falle erwiesener Armuth.

§. 21.

Ohne eingeholte Erlaubniss des hohen Rathes, darf sich der Rector während der Lehrcurse, nicht über 3 Tage von seinem Posten entfernen. Damit seine Stelle während der Ferienzeit nicht verlassen bleibe, vertritt selbe der Decan der betreffenden Fakultät, oder in dessen Ermangelung, ein anderer durch's Loos gewählter Decan, Falls der Rector die Ferienzeit zu einer Reise benutzen wollte.

§. 22.

Der Rector erstattet jährlich dem hohen Rathe, dem dirigirenden Senat, und

§. 20.

W przypadku udowodnionego ubóstwa Senat Uniwersytetu uwalnia od złożenia opłaty szkolnéj.

§. 21.

Bez otrzymanego od Wielkiéj Rady pozwolenia, niemoże Rektor podczas kursów naukowych nad dni trzy od swojéj posady oddalić się. Ażeby zaś miéjsce jego w czasie feryów niębyło opuszczone, zastępuje go Dziekan właściwego Wydziału, lub w braku onego, inny losem obrany Dziekan, gdyby Rektor chciał użyć feryów do podróżowania.

§. 22.

Rektor składa co rok, Wielkiéj Radzie, Rządzącemu Senatowi, i Kanclerzo-

dem Kanzler Bericht über den Stand der Universität, *quoad scientifica*, auf den Grund der ihm von den Decanen, zu erstattenden Berichte.

4tes Hauptstück.

Von den Universitäts Sitzungen.

§. 23.

Es können Plenar- Sitzungen, und Fakultäts- Versammlungen gehalten werden. Erstere versammelt und präsidirt der Rector, leztere der Decan der betreffenden Fakultät. In beiden entscheidet Stimmenmerheit; bei gleichen Stimmen jene des Präsidirenden. In Ermangelung des Rectors, oder des Decans, gehen die ihnen obligenden Rechte und Verbindlichkeiten, auf den Decan der Fakultät, zu welcher der Rector gehört, und *respec-*

wi rapport o stanie Uniwersytetu *quoad scientifica*, uzasadniony na rapportach które mu Dziekani składać powinni.

Rozdział IV.

O posiedzeniach Uniwersytetu.

§. 23.

Mogą być odbywane ogólne posiedzenia, i posiedzenia wydziałowe. Pierwsze zwołuje i prezyduje Rektor, ostatnie Dziekan właściwego Wydziału. Na obydwóch większość głosów stanowi decyzyą; równość głosów rozwięzuje Prezydujący. W braku Rektora lub Dziekana, obowiązki i prawa do nich należące przechodzą na Dziekana Wydziału do którego Rektor należy, lub *respective* na najstarsze-

tive auf den im Dienste ältesten Professor, der sich versammelnden Facultät über.

In den Plenar- Versammlungen wird namentlich die Wahl des Rectors, der Universitäts- Deputirten zur Repräsentantenkammer, die Wahl der Conservatoren, die Verleihung der Benefizien und Domherrn-Stellen, welche der Universität zusteht, entschieden.

§. 24.

Die Plenar-Sitzungen bestehen aus dem Rector, den Decanen, und allen wirklichen ordentlichen Professoren der Universität, zu welchen die emeritirten Professoren indess nicht gehören. Das Protokoll jeder Sitzung wird vom Rector, und dem Universitäts-Secretair unterzeichnet.

go w służbie Professora zgromadzającego się Wydziału.

Ogólne Zgromadzenie stanowić będzie mianowicie o wyborze Rektora, delegowanych od Uniwersytetu do Zgromadzenia Reprezentantów, o wyborze Konserwatorów, o udzieleniu Beneficiów i Kanoniów, których nadawstwo do Uniwersytetu należy.

§. 24.

Posiedzenia Ogólne składają się z Rektora, z Dziekanów, i ze wszystkich czynnych zwyczajnych Professorów Uniwersytetu, do których jednak Professorowie Emeryci nie należą. Protokół każdego posiedzenia podpisują Rektor i Sekretarz Uniwersytetu.

Um einen gültigen Beschluss fassen zu können, ist die Gegenwart von 2/3 der wirklichen öffentlichen ordentlichen Professoren erforderlich.

§ 25.

Eine Plenar-Sitzung hat so oft Statt, als selbe für nöthig erachtet wird. Dem Rector kommt das Einberufungsrecht zu. Auch einem Decan, oder dreien Professoren im Vereine, steht das Recht zu, eine solche Plenar-Sitzung vom Rector zu verlangen. Die Einberufung geschieht schriftlich von Seite des Rectors an alle verpflichteten Mitglieder.

§. 26.

Die Fakultäts-Sitzung besteht aus dem Decan, und allen Professoren derselben Fakultät. Der Decan jeder Facultät hat das Recht, eine Fakultäts-Sitzung zusam-

Do postanowienia prawnej decyzyi, potrzebna jest obecność dwóch trzecich części czynnych publicznych zwyczajnych Professorów.

§. 25.

Posiedzenia ogólne odbywane będą ile razy ich potrzeba uznaną zostanie. Rektor ma prawo onych zwoływania. Dziekanowi, równie jak 3m połączonym Professorom służy prawo żadania od Rektora ogólnego posiedzenia. Rektor zwołuje na takowe każdego obowiązanego członka na piśmie.

§. 26.

Posiedzenie wydziałowe składa się z Dziekana, i wszystkich Professorów tego Wydziału. Dziekan każdego Wydziału ma prawo zwoływania posiedzenia wy-

men zu rufen. Selbe muss jeden Monat, in den ersten drei Tagen, Statt finden. Dem Rector steht zu, nötigen Falls, ausserordentliche Fakultäts-Sitzungen zu veranlassen.

§. 27.

Jedem Mitgliede steht es frei, sowohl in den Sitzungen des hohen Raths, und des academischen Senats, so wie in den Plenar- und Fakultäts-Sitzungen, ein *votum separatum* zu Protokoll zu geben.

5tes Hauptstück.

Von den Decanen.

§. 28.

Jede Fakultät hat ihren eigenen Decan, der ihr nächster Vorgesetzter ist, und von dem sie repräsentirt wird. Derselbe

działowego. Takowe odbywać się powinno w pierwszych 3ch dniach każdego miesiąca. Do Rektora należy, w zdarzonym przypadku potrzeby, domaganie się nadzwyczajnych posiedzeń wydziałowych.

§. 27.

Każdemu Członkowi wolno jest, tak na posiedzeniach Wielkiej Rady i Senatu Uniwersyteckiego, jako też na ogólnych, i wydziałowych posiedzeniach podać do protokółu oddzielne zdanie (*votum separatum*).

Rozdział V.

O Dziekanach.

§. 28.

Każdy Wydział ma swego Dziekana, który jego najbliższym jest przełożonym, i takowy reprezentuje. Powinien czu-

hat über die Rechte und Verbindlichkeiten seiner Fakultät zu wachen. Während der Zeit seines Decanats hat er unter allen Professoren seiner Fakultät den ersten Platz.

§. 29.

Der Decan wird von den wirklichen ordentlichen Professoren einer Fakultät, unter Vorsitz des Rectors, durch Stimmenmehrheit gewählt. *Paria* dirimirt der Rector. Zur Wahl eines neuen Decans beruft der Rector die Fakultät zusammen, und macht demnächst von der getroffenen Wahl, dem Universitäts-Senate zur Bestätigung Anzeige.

§. 30.

Die Wahl der Decane findet unmittelbar nach jener des Rectors Statt. Die

wać nad prawami i obowiązkami swego Wydziału. Przez ciąg urzędowania jako Dziekan, zajmuje pierwsze miejsce między Professorami swego Wydziału.

§. 29.

Dziekana obierają, pod przewodnictwem Rektora, i większością głosów wszyscy czynni zwyczajni Professorowie. Równość głosów Rektor rozwięzuje. Rektor zwołuje Wydział celem obrania nowego Dziekana, a po uskutecznionym obiorze, donosi o tém dla potwierdzenia onego Senatowi Uniwersytetu.

§. 30.

Wybór Dziekana następuie bezpośrednio po obiorze Rektora. Urzędowanie

Amtsdauer eines Decans ist auf 2 Jahre festgesetzt; nach Ablauf dieser Zeit wird jede der 4 Fakultäten zur Wahl eines neuen Decans schreiten. Zum Decan kann nur ein wirklicher ordentlicher öffentlicher Professor in seiner Fakultät gewählt werden.

§. 31.

Im Erkrankungsfalle, oder bei sonstiger Verhinderung des Decans, vertritt denselben der im Dienste älteste Professor seiner Fakultät. Beim Absterben des Decans, schreitet die Fakultät sofort zu einer neuen Wahl.

6tes Hauptstück.

Von den Professoren.

§. 32.

Jeder Professor, oder dessen Vertre-

Dziekana trwać będzie przez lat dwa, po upływie których przystąpi każdy z 4ch Wydziałów do obioru nowego Dziekana. Tylko czynny zwyczajny publiczny Professor może być w swoim Wydziale na Dziekana obranym.

§. 31.

W przypadku choroby lub innej przeszkody zastępuje Dziekana najstarszy w służbie Professor jego Wydziału. Po zgonie Dziekana przystępuje Wydział natychmiast do nowego obioru.

Rozdział VI.

O Professorach.

§. 32.

Każdy Professor lub jego zastępca

ter ist verpflichtet, die im Studienplane vorgeschreibene Anzahl von Vorlesungen, nach den angeordneten Lehrbüchern, genau und pünktlich abzuhalten. Er darf sich nicht beschränken, vorzulesen oder zu dictiren, sondern seine Hauptverbindlichkeit ist, zu erläutern und zu erklären.

§. 33.

Bei den Prüfungen haben die Professoren sich genau nach Vorschrift der Hauptstücke VII und X. zu benehmen.

§. 34.

Jeder Professor der sein Amt niederlegen will, ist verbunden sein Entlassungsgesuch wenigstens 6 Monate vor den Schulferien dem akademischen Senat einzusenden.

§. 35.

Jeder Professor ist verbunden, den

jest obowiązany, przepisaną w planie nauk liczbę prelekcyj, według wskazanych Autorów dokładnie i akuratnie wykładać. Niewolno mu ograniczać się na odczytywaniu lub dyktowaniu, lecz głównym jego obowiązkiem jest: rozbierać i objaśniać.

§. 33.

Przy Examinach winni Professorowie trzymać się sciśle przepisów Rozdziału 7. i 10.

§. 34.

Professor żądający złożyć swój urząd, winien prośbę swoją o uwolnienie przynajmniéj na 6 miesięcy przed feryami Senatowi Uniwersytetu złożyć.

§. 35.

Każdy Professor jest obowiązany znaj-

Plenar- und Fakultäts-Sitzungen beizuwohnen.

§. 36.

Da die Professoren zu jener Classe der Staatsbeamten gehören, welche ihre Ernennung von dem regierenden Senate erhalten, so können selbe auch durch ihn, in Gemässheit des Artikels XI der Verfassungs-Urkunde, suspendirt und aus dem Dienste entlassen werden.

In allen Fällen, wo sich ein Professor einer Uebertretung gegen seine Dienstpflichten, oder eines, welch immer gearteten Vergehens schuldig gemacht hat, (welches jedoch weder zum Criminal-, noch zum polizeilichen Verfahren geeignet wäre,) ist die diesfalsige Untersuchung und Bestrafung dem Ermessen des regierenden Senats überlassen. Bei Uebertretungen jedoch, welche zum Criminal-, oder polizeilichen Verfahren

dować się na ogólnych i wydziałowych posiedzeniach.

§. 36.

Ponieważ Professorowie należą do rzędu tych krajowych Urzędników, którzy mianowania od Senatu Rządzącego otrzymują; przeto mogą być przez niego, stósownie do Art: XI. Konstytucyi w obowiązkach zawieszeni, i od służby uwolnieni.

We wszystkich przypadkach, gdyby Professor stał się winnym wykroczenia przeciw obowiązkom służby, lub też jakiegokolwiek innego (któreby jednak nieulegało dochodzeniu kryminalnemu lub policyjnemu) rozpoznanie i ukaranie onego, zostawione jest uznaniu Rządzącego Senatu; za wykroczenia zaś dochodzeniu kryminalnemu lub policyjnemu podpadające

geeignet sind, unterliegen die Professoren, wie alle Staatsbürger, den gewöhnlichen Gerichten.

§. 37.

Kein wirklicher Professor darf zugleich ein anderes, vom Staate aus salarirtes Amt ausser der Universität besitzen, desgleichen weder die Advocatur, noch das Notariat ausüben.

7tes Hauptstück.

Von den Concursen.

§. 38.

Niemand kann Professor an irgend einer Fakultät werden, ohne Concursprüfung; ausgenommen sind nur wirkliche Professoren desselben Faches an den Universitäten der Schutzhöfe.

Professorowie, tak jak inni Obywatele kraju, podlegają sądom zwyczajnym.

§. 37.

Żaden czynny Professor niemoże posiadać razem innego od Rządu płatnego urzędu za obrębem Uniwersytetu. Nie może także pełnić obowiązków Adwokata ani Notaryusza.

Rozdział VII.

O Konkursach.

§. 38.

Nikt, bez złożonego poprzednio examinu konkursowego, nie może zostać Professorem przy którymkolwiek Wydziale; wyjąwszy tylko czynnych Professorów tegóż samego Wydziału przy Uniwersytetach Opiekuńczych Dworów.

Wer zum Concurs zugelassen werden will, muss früher durch ein Diplom beweisen, dass er an der hiesigen, oder an einer der obgedachten Universitäten, nach überstandenen Rigorosen, zum Doctor graduirt worden ist.

§. 39.

Die erledigte Lehrkanzel, wird vom Universisäts-Senate, binnen 14 Tagen nach Erledigung, mittelst eines viermonatlichen Concurses ausgeschrieben, und an dem schwarzen Brette der Universität angeschlagen. Ueberdies wird diese Concursausschreibung gleichzeitig zu drei wiederholten Malen in die Krakauer, Wiener, Berliner, Warschauer und Lemberger Zeitung eingerückt. Selbe wird enthalten:

1) Die in Erledigung gekommene Kanzel;

Kto do Konkursu przypuszczonym być chce, musi wprzód dowieść złożeniem Dyplomu iż w tutéjszym [illegible] w jednym z wzmiankowanych Uniwertytetów otrzymał po odbytych rygorozach, stopień Doktora.

§. 39.

Na wakującą katedrę rozpisze Senat Uniwersytecki, w dniach 14 po jéj zawakowaniu, czteromiesięczny konkurs, który na czarnéj tablicy przy Uniwersytecie przybitym będzie. Oprócz tego umieszczony będzie tenże konkurs jednocześnie, trzema ponowionemi razami w gazetach Krakowskiéj, Wiedeńskiéj, Berlińskiéj, Warszawskiéj i Lwowskiéj. Zawierać w sobie będzie:

1) Zawakowaną Katedrę,

2) Die damit verbundenen Obliegenheiten, mit Bezeichnung der Sprache, in welcher vorgetragen werden muss, oder kann;

3) Das Lehrbuch, nach welchem die Wissenschaft in Krakau docirt wird;

4) Den damit verbundenen fixen Gehalt und andere Emolumente;

5. Den Tag der Concursprüfung;

7) Die Erforderlichen Eigenschaften, als: *Curriculum vitae*, Taufschein und das Doctordiplom der betreffenden Fakultät.

Wer concurriren will hat sein Gesuch, nebst diesen Documenten, persönlich oder schriftlich dem Rector, wenigstens sechs Wochen vor angesetztem Prüfungstage zuzustellen, welcher dieselben dem Univer-

2) Przywiązane do niej obowiązki, z oznaczeniem języka w którym wykładać potrzeba lub można,

3) Autora, według którego nauka w Krakowie dawaną jest,

4) Przywiązana do niej pensya stała i inne korzyści,

5) Dzień examinu konkursowego,

6) Potrzebne kwalifikacyjne warunki, jako to: *Curriculum vitae*, Metryka i Dyplom Doktorski właściwego Wydziału.

Konkurrujący winien prośbę swoję z rzeczonemi dokumentami osobiście, lub na piśmie, Rektorowi przynajmniej na sześć tygodni przed wyznaczonym dniem examinacyjnym złożyć, ktory takowe Sena-

sitäts-Senate zur Untersuchung vorlegt.— Letzterer hat binnen vierzehn Tagen hierüber sein Urtheil abzugeben.

§. 40.

Die für qualificirt Anerkannten, werden vom Rector auf den unabänderlich bestimmten Tag, zur Concursprüfung eingeladen; den Nichtqualificirten aber kündigt der Rector an, dass sie nicht concurriren können.

§. 41.

Sollte sich während der vorgeschriebenen Zeit Niemand zum Concurs melden, oder die sich Meldenden nicht die erforderlichen Eigenschaften besitzen, so wird, unter obgedachten Vorschriften, ein neuer Concurs ausgeschrieben.

towi Uniwersytetu do roztrząśnienia przedstawia, ten zaś w przeciągu dni 14 sąd swój wyrzecze.

§. 40.

Uznani za ukwalifikowanych zaproszeni będą przez Rektora, do odbycia examinu konkursowego, na dzień niezmiennie wyznaczony. Nieukwalifikowanym oznajmi Rektor, że do konkursu nie mogą być przypuszczeni.

§. 41.

Gdyby nikt w czasie przepisanym do konkursu niezgłosił się, lub gdyby zgłaszający się nieposiadali wymaganych usposobień, natenczas, przy zachowaniu wzmiankowanych przepisów, nowy konkurs rozpisany będzie.

§. 42.

An dem zur Concursprüfung angesetzten Tage, versammelt der Decan, die Professoren der betreffenden Fakultät und die Concurrenten um 8 Uhr früh.

§. 43.

Diese Professoren haben fünfzig Fragen aus den Gegenständen aufzustellen, worüber die Concursprüfung Statt findet. Diese Fragen werden in eine Urne geworfen, und die Candidaten ziehen drei derselben heraus, welche von ihnen sofort schriftlich auszuarbeiten sind. Die Ausarbeitung muss bis 9 Uhr Abends, und zwar in jener Sprache vollendet sein, in welcher der fragliche Gegenstand vorzutragen ist. Während dieser ganzen Zeit haben, abwechselnd zwei Professoren der Fakultät die Concurrenten zu überwachen, damit keiner sich entferne, Bücher oder fremde

§. 42.

W dniu na examen konkursowy przeznaczonym, zgromadzi Dziekan o godzinie ósméj rano Professorów właściwego wydziału, i konkurrujących.

§ 43.

Professorowie ci winni z przedmiotów, examinowi konkursowemu podlegających 50 zapytań ułożyć. Zapytania te wrzucone będą do urny, z którey Kandydaci po trzy wyciągną, i odpowiedzi na takowe zaraz na piśmie wypracować mają. Wypracowanie to w języku, w którym przedmiot w mowie będący wykładany być ma, do godziny 9 wieczór ukończoném być powinno. W ciągu całego tego czasu, 2ch Professorów wydziału powinni kolejno konkurrujących pilnować, ażeby się żaden nieoddalił, xią-

Hülfe gebrauche, sondern jeder aus eigener Kenntniss die Prüfungsfragen ausarbeite.

§. 44.

Sobald die Candidaten die Fragen ausgearbeitet haben, werden ihre Elaborate von den inspizirenden Professoren, und gegenseitig von sämmtlichen Concurrenten unterzeichnet, dann versiegelt spätestens um halb 10 Uhr Abends, dem Decan übergeben.

Dieser hat binnen 24 Stunden eine Fakultäts-Sitzung zu halten, die Elaborate, nach Verification der Siegel zu erbrechen, und den Professoren nach der Reihe zum Beurtheilen zu übergeben.

§. 45.

Jeder Professor hat binnen 24 Stunden sein Urtheil über das Elaborat, dem Decan schriftlich einzusenden. Sind mehrere Con-

żek lub innéj obcéj pomocy nieużywał, lecz ażeby każdy, według własnéj wiadomości, na zapytania examinacyjne odpowiedział.

§ 44.

Wypracowane przez kandydatów odpowiedzi na zapytania, będą przez dozorujących Professorów i wzajemnie przez wszystkich konkurrentów podpisane, potém zapieczętowane, i najpóźniéj o w pół do 10. wieczór Dziekanowi złożone. Ten w przeciągu 24 godzin winien zwołać posiedzenie wydziałowe, rozpieczętować, po sprawdzeniu pieczątek, wypracowane odpowiedzi, i Professorom kolejno do osądzenia oddawać.

§ 45.

Każdy Professor winien Dziekanowi, w przeciągu 24 godzin, zdanie swoje na piśmie nad wypracowaną odpowiedzią

currenten, so gilt für jedes Elaborat die fixe Zeit von 24 Stunden.

§. 46.

Den Tag nach der schriftlichen Prüfung, wird eine mündliche von jedem Candidaten, in Gegenwart des Decans und der Fakultäts-Professoren, vorgenommen werden. Die Candidaten ziehen aus der Urne eine Frage, über die sie binnen einer Viertelstunde vom Catheder einen Vortrag in derjenigen Sprache halten, in welcher der fragliche Gegenstand docirt werden soll. Dieser Vortrag wird gemeinschaftlich von der ganzen Fakultät, in Hinsicht des Sprachorgans, der Deutlichkeit und Gründlichkeit beurtheilt, und von jedem Professor über jeden Candidaten besonders dessen Meinung zu Protokoll genommen. Dieses Protokoll übernimmt der Decan zum Aufbewahren.

przesłać, jeżeli jest kilku konkurrujących, natenczas przeznaczony jest na każdy Elaborat przeciąg 24 godzin.

§ 46.

Nazajutrz po ukończonym examinie piśmiennym, zdany będzie przez każdego kandydata, w obecności Dziekana i Professorów wydziałowych, examen ustny. Kandydaci wyciągają z urny pytania, na które przez przeciąg jędnego kwadransu z katedry, w języku w którym nauka dawana być ma, odpowiedzi wykładać będą. Wykład ten będzie wspólnie od całego Wydziału, pod względem organu, zrozumiałości i gruntowności osądzony, i od każdego Professora, nad każdym kandydatem, oddzielne zdanie do protokółu podane. Protokół ten Dziekan zachowuje.

§. 47.

Der Decan, sendet die Gutachten, über die schriftliche und mündliche Prüfung der Candidaten, nebst den Concursausarbeitungen, an den Universitäts-Senat, welcher die Gutachten sowohl, als die Concursausarbeitungen, Behufs der Einsendung an eine Universität der drei Schutzhöfe, den betreffenden Residenten zustellt, damit die Elaborate auch von einer der oben bezeichneten Universitäten beurtheilt werden; und zwar werden die Elaborate der medicinischen und philosophischen Gegenstände, dem kaiserlich österreichischen Residenten; der juridischen Fakultät dem koniglich preussischen; und der theologischen Fakultät, dem kaiserlich russischen, und königlich polnischen Residenten überantwortet werden.

§. 48.

Sobald das Gutachten der fremden

§. 47.

Dziekan odséła zdanie o piśmiennym i ustnym examinie Kandydatów, w raz z pracami konkursowemi, Senatowi Uniwersytetu który, tak zdania, jak i wypracowania, prześle właściwemu Rezydentowi trzech Opiekuńczych Dworów, celem odesłania ich do jednego z Uniwersytetów właściwego Państwa, dla dania o nich sądu, mianowicie zaś: Elaborata przedmiotów Lekarskiego i Filozoficznego będą Ces: Austryackiemu, Wydziału Prawa Królewsko-Pruskiemu, Teologicznego Wydziału zaś Ces: Rossyjskiemu i Królewsko-Polskiemu Rezydentowi przesłane.

§. 48.

Po nadesłaniu zdań obcych Uniwer-

Universitäten eingetroffen sein wird, hat der Regierungs-Commissair den Universitäts-Senat zusammen zu berufen; in dieser Sitzung werden die fremden Gutachten mit denen der hiesigen Professoren verglichen, und darnach der Würdigste zur Besetzung der Kanzel in Vorschlag gebracht. Diesen Vorschlag übersendet der Universitäts-Senat, mit den sämmtiche Concurrenten betreffenden Acten, dem regierenden Senat, welcher, Falls keine gegründete Bedenken obwalten, den neuen Professor ernennt, und ihm den Diensteid abnimmt. Ausserdem haben die Professoren der Theologie dem Bischofe, oder dessen Stellvertreter, vor Antritt ihrer Lehrkanzel *professionem fidei* zu leisten.

§ 49.

Die Wahl des Candidaten hat im Universitäts-Senat, durch Stimmenmehrheit,

sytetów zwoła Kommissarz Rządowy Senat Uniwersytetu, na którego posiedzeniu będą obce zdania z sądem tuteyszych Professorów porównane, i według tego najgodniéjszy do zajęcia katedry polecony. Polecenie to przesyła Senat Uniwersytecki, z Aktami wszystkich Konkurrentów dotyczącemi się, Senatowi Rządzącemu który, jeżeli nie zachodzą żadne uzasadnione wątpliwości, nowego Professora mianuje, i przysięgę służbową od niego odbiera. Profesorowie Teologii winni oprócz tego Biskupowi lub jego zastępcy złożyć, przed zajęciem katedry wyznanie wiary (*professionem fidei*).

§. 49.

Wybór Kandydatą winien w Senacie

und zwar durch *vota publica*, zu geschehen.

§ 50.

Die Adjuncte werden von der betreffenden Fakultät dem regierenden Senat, durch den Universitäts-Senat, zur Ernennung in Vorschlag gebracht.

In gleicher Art wird von der philosophischen Fakultät, nach vorausgegangener Prüfung, hinsichtlich der Sprachlehrer verfahren.

Mit Ausnahme der, für die Sternwarte und für die Bibliothek bestimmten Adjuncten, werden die übrigen nur auf *zwei* Iahre ernannt; doch kann nach Ablauf derselben, der regierende Senat, auf den Vorschlag des Universitäts-Senats, denjenigen Adjuncten, welche sich besonders im Dienste ausgezeichuet haben, auf anderweite zwei Jahre ihre Stellen verleihen.

Uniwersytetu, większością jawnych głosów nastąpić.

§ 50.

Adjunktów poleca właściwy wydział, za pośrednictwem Senatu Uniwersytetu, Senatowi Rządzącemu.

Tym samym sposobem postępować będzie wydział Filozoficzny, po uskutecznionym poprzednio examinie z Nauczycielami języków.

Wyjąwszy Adjunktów do Obserwatorium i Bibloteki przeznaczonych, będą wszyscy inni tylko na lat *dwa* mianowani; po upływie których, może jednak Senat Rządzący, na przedstawienie Senatu Uniwersytetu tym Adjunktom, którzyby się szczególniej w służbie odznaczyli, na inne dwa lata posady udzielić.

8tes Hauptstück.

Von dem Kanzler der Universität.

§ 51.

Der jeweilige Bischof von Krakau ist zugleich Kanzler der Universität; er hat bei allen Feierlichkeiten den Ehrensitz zur Rechten des Rectors; jedoch ist dieses Recht persönlich, und kann durch keinen Anderen ausgeübt werden.

9tes Hauptstück.

Von den Kanzleien.

§. 52.

Die Universitäts-Kanzlei besteht, unter der Leitung des Regierungs-Commissairs, aus einem Secretair und zwei Kanzlisten. Diese Beamten werden dem regie-

Rozdział VIII.

O Kanclerzu Uniwersytetu.

§ 51.

Każdy Biskup Krakowski jest razem Kanclerzem Uniwersytetu; przy wszystkich uroczystościach zaymuje miéjsce honorowe po prawéj ręce Rektora, z tém wszystkiém prawo to jest tylko do osoby Jego przywiązane, i przez kogo innego używane być nie może.

Rozdział IX.

O Kancellaryi.

§ 52.

Kancellarya Uniwersytetu zostająca pod zarządzeniem Kommissarza Rządowego składa się z' Sekretarza i dwóch Kancellistów. Urzędników tych przedstawia

renden Senat zur Ernennung, durch den Regierungs-Commissair, in Vorschlag gebracht.

§ 53.

Der Candidat für die Universitäts-Secretair-Stelle muss die polnische, lateinische, die deutsche oder französische Sprache genau kennen, und Uebung in Kanzleigeschäften besitzen. Uebrigens darf er nicht gleichzeitig ein vom Staate aus besoldetes Amt besitzen, noch Advokatur oder das Notariat betreiben.

§. 54.

Dem Secretair wird eine freie Wohnung im Kanzleigebäude zugewiesen; er ist verpflichtet, so wie das übrige Personale, von 9 bis 2 Uhr Kanzleistunden zu halten.